

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Havvana ALTINTAŞ

ANTALYA SANAT VE EDEBİYAT DERGİCİLİĞİ (1920-2020)

Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi

Antalya, 2022

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Havvana ALTİNTAŞ

ANTALYA SANAT VE EDEBİYAT DERGİCİLİĞİ (1920-2020)

Danışman

Doç. Dr. Bedia KOÇAKOĞLU

Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

Bu tez SYL-2020-5079 proje numarasıyla Akdeniz Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri
Koordinasyon Birimi tarafından desteklenmiştir.

Antalya, 2022

Akdeniz Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğüne,

Havvana ALTINTAŞ 'ın bu çalışması, jürimiz tarafından Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Programı tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan : Dr. Öğr. Üyesi Sena KÜÇÜK (İmza)

Üye (Danışmanı) : Doç. Dr. Bedia KOÇAKOĞLU (İmza)

Üye : Dr. Öğr. Üyesi Tarana OKTAN (İmza)

Tez Başlığı: Antalya Sanat ve Edebiyat Dergiciliği (1920-2020)

Onay : Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

Tez Savunma Tarihi :/....../2021

Mezuniyet Tarihi : 03/02/2022

(İmza)
Prof. Dr. Ebru İÇİGEN
Müdür

AKADEMİK BEYAN

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “Antalya Sanat ve Edebiyat Dergiciliği (1920-2020)” adlı bu çalışmanın, akademik kural ve etik değerlere uygun bir biçimde tarafımdan yazıldığını, yararlandığım bütün eserlerin kaynakçada gösterildiğini ve çalışma içerisinde bu eserlere atıf yapıldığını belirtir; bunu şerefimle doğrularım.

İmza

Havvana KARA

T.C.
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

... / ... / 20...

TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU BEYAN BELGESİ

Öğrenci Bilgileri	
Adı-Soyadı	Havvana ALTINTAŞ
Öğrenci Numarası	20185242005
Anabilim Dalı	Türk Dili ve Edebiyatı
Programı	Tezli Yüksek Lisans
Danışman Öğretim Üyesi Bilgileri	
Unvanı, Adı-Soyadı	Doç. Dr. Bedia KOÇAKOĞLU
Yüksek Lisans Tez Başlığı	Antalya Sanat ve Edebiyat Dergiciliği (1920-2020)
Turnitin Bilgileri	
Ödev Numarası	1747068130
Rapor Tarihi	24/01/2022
Benzerlik Oranı	Alıntılar hariç: %2 Alıntılar dahil: %8
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE, Yukarıda bilgileri bulunan öğrenciye ait tez çalışmasının a) Kapak sayfası, b) Giriş, c) Ana Bölümler ve d) Sonuç kısımlarından oluşan toplam 260 sayfalık kısmına ilişkin olarak Turnitin adlı intihal tespit programından Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Çalışması Orijinallik Raporu Alınması ve Kullanılması Uygulama Esaslarında belirlenen filtrelemeler uygulanarak yukarıdaki detayları verilen ve ekte sunulan rapor alınmıştır. Danışman tarafından uygun olan seçenek işaretlenmelidir: (X) Benzerlik oranları belirlenen limitleri aşmıyor ise: Yukarıda yer alan beyanın ve ekte sunulan Tez Çalışması Orijinallik Raporunun doğruluğunu onaylarım. () Benzerlik oranları belirlenen limitleri aşıyor, ancak tez/dönem projesi danışmanı intihal yapılmadığı kanısında ise: Yukarıda yer alan beyanın ve ekte sunulan Tez Çalışması Orijinallik Raporunun doğruluğunu onaylar ve Uygulama Esaslarında öngörülen yüzdelerle sınırlarının aşılmasına karşın, aşağıda belirtilen gerekçe ile intihal yapılmadığı kanısında olduğumu beyan ederim.	
Gerekçe:	
Benzerlik taraması yukarıda verilen ölçütlere uygun olarak tarafımca yapılmıştır. İlgili tezin orijinallik raporunun uygun olduğunu beyan ederim.	
Danışman Öğretim Üyesi Unvanı, Adı-Soyadı Doç. Dr. Bedia KOÇAKOĞLU İmza	

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR LİSTESİ	vii
ÖZET	viii
SUMMARY	ix
ÖNSÖZ	x
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

ANTALYA SANAT VE EDEBİYAT DERGİCİLİĞİ (1920-2020)

1.1. Yeni Hayat Dergisi	7
1.1.1. Dergi Hakkında	7
1.1.2. Bibliyografik İnceleme	7
1.1.2.1. Edebi Türler.....	7
1.1.2.1.1. Deneme.....	7
1.1.2.1.2. Söyleşi	8
1.1.2.1.3. Şiir	9
1.2. Doğu Dergisi.....	9
1.2.1. Dergi Hakkında	9
1.2.2. Bibliyografik İnceleme	10
1.2.2.1. Edebi Türler.....	10
1.2.2.1.1. Anı.....	10
1.2.2.2. Deneme.....	11
1.2.2.3. Söyleşi	12
1.2.2.4. Şiir	12
1.3. Çağlayan Dergisi.....	12
1.3.1. Dergi Hakkında	12
1.3.2. Bibliyografik İnceleme	13
1.3.2.1. Edebi Türler.....	13
1.3.2.1.1. Anı.....	13
1.3.2.2. Araştırma-İnceleme	14
1.3.2.3. Deneme.....	14
1.3.2.4. Eleştiri	16
1.3.2.5. Gezi Yazısı	16
1.3.2.6. Hikâye	17
1.3.2.7. Köşe Yazısı	18

1.3.2.8.	Makale	19
1.3.2.9.	Mektup	19
1.3.2.10.	Roman	19
1.3.2.11.	Şiir	20
1.3.2.12.	Hiçbir Türe Dâhil Edilemeyenler	25
1.4.	Türk Akdeniz	25
1.4.1.	Dergi Hakkında	25
1.4.2.	Bibliyografik İnceleme	26
1.4.2.1.	Edebi Türler.....	26
1.4.2.1.1.	Araştırma-İnceleme	26
1.4.2.1.2.	Bilmece.....	26
1.4.2.1.3.	Biyografi.....	27
1.4.2.1.4.	Gezi Yazısı	27
1.4.2.1.5.	Hikâye	30
1.4.2.1.6.	Köşe Yazısı	31
1.4.2.1.7.	Makale	32
1.4.2.1.8.	Masal	34
1.4.2.1.9.	Söyleşi	34
1.4.2.1.10.	Şiir	35
1.5.	Kırkgöz Dergisi.....	37
1.5.1.	Dergi Hakkında	37
1.5.2.	Bibliyografik İnceleme	38
1.5.2.1.	Edebi Türler.....	38
1.5.2.1.1.	Anı.....	38
1.5.2.1.2.	Bildiri	40
1.5.2.1.3.	Deneme.....	40
1.5.2.1.4.	Duyuru.....	44
1.5.2.1.5.	Eleştiri	44
1.5.2.1.6.	Hikâye	45
1.5.2.1.7.	Mektup	45
1.5.2.1.8.	Şiir	46
1.6.	Kırkmerdiven	50
1.6.1.	Dergi Hakkında	50
1.6.2.	Bibliyografik İnceleme	51

1.6.2.1.	Edebi Türler.....	51
1.6.2.1.1.	Anı.....	51
1.6.2.1.2.	Deneme.....	52
1.6.2.1.3.	Eleştiri	53
1.6.2.1.4.	Hikâye	53
1.6.2.1.5.	Köşe Yazısı	54
1.6.2.1.6.	Röportaj.....	54
1.6.2.1.7.	Şiir	54
1.7.	Akdeniz Sanat Aylık Kültür ve İnsan Dergisi	66
1.7.1.	Dergi Hakkında	66
1.7.2.	Bibliyografik İnceleme	68
1.7.2.1.	Edebi Türler.....	68
1.7.2.1.1.	Anı.....	68
1.7.2.1.2.	Deneme.....	68
1.7.2.1.3.	Duyurular	70
1.7.2.1.4.	Eleştiri	70
1.7.2.1.5.	Günlük.....	71
1.7.2.1.6.	Hikâye	71
1.7.2.1.7.	Özdeyişler.....	71
1.7.2.1.8.	Röportaj.....	71
1.7.2.1.9.	Söyleşi	72
1.7.2.1.10.	Şiir	72
1.8.	İnsan Yazın Düşün Dergisi	86
1.8.1.	Dergi Hakkında	86
1.8.2.	Bibliyografik İnceleme	88
1.8.2.1.	Edebi Türler.....	88
1.8.2.1.1.	Anı.....	88
1.8.2.1.2.	Deneme.....	89
1.8.2.1.3.	Hikâye	91
1.8.2.1.4.	Mektup	92
1.8.2.1.5.	Söyleşi	92
1.8.2.1.6.	Şiir	93
1.9.	Morca	112
1.9.1.	Dergi Hakkında	112

1.9.2.	Biyografik İnceleme	112
1.9.2.1.	Edebi Türler.....	112
1.9.2.1.1.	Anı.....	112
1.9.2.1.2.	Deneme.....	112
1.9.2.1.3.	Eleştiri	114
1.9.2.1.4.	Hikâye	114
1.9.2.1.5.	Röportaj.....	115
1.9.2.1.6.	Şiir.....	115
1.10.	Mavi Portakal.....	120
1.10.1.	Dergi Hakkında.....	120
1.10.2.	Bibliyografik İnceleme	121
1.10.2.1.	Edebi Türler.....	121
1.10.2.1.1.	Anı.....	121
1.10.2.1.2.	Biyografi.....	121
1.10.2.1.3.	Deneme.....	121
1.10.2.1.4.	Günlük.....	122
1.10.2.1.5.	Hikâye	122
1.10.2.1.6.	Masal	124
1.10.2.1.7.	Mektup	124
1.10.2.1.8.	Röportaj.....	124
1.10.2.1.9.	Söyleşi	125
1.10.2.1.10.	Şiir	125
1.11.	İnsan Şiir Defteri Dergisi.....	136
1.11.1.	Dergi Hakkında.....	136
1.11.2.	Bibliyografik İnceleme	137
1.11.2.1.	Edebi Türler.....	137
1.11.2.1.1.	Anı.....	137
1.11.2.1.2.	Deneme.....	138
1.11.2.1.3.	Eleştiri	140
1.11.2.1.4.	Hikâye	142
1.11.2.1.5.	Köşe Yazısı	142
1.11.2.1.6.	Mektup	143
1.11.2.1.7.	Şiir	143
1.12.	Bahçe Dergisi.....	164

1.12.1.	Dergi Hakkında.....	164
1.12.2.	Bibliyografik İnceleme	165
1.12.2.1.	Edebi Türler.....	165
1.12.2.1.1.	Anı.....	165
1.12.2.1.2.	Araştırma-İnceleme.....	165
1.12.2.1.3.	Deneme.....	166
1.12.2.1.4.	Günlük.....	172
1.12.2.1.5.	Hikâye	172
1.12.2.1.6.	Makale.....	173
1.12.2.1.7.	Mektup	175
1.12.2.1.8.	Roman	176
1.12.2.1.9.	Röportaj.....	177
1.12.2.1.10.	Şiir	177
1.13.	Nevzuhur.....	201
1.13.1.	Dergi Hakkında.....	201
1.13.2.	Bibliyografik İnceleme	201
1.13.2.1.	Edebi Türler.....	201
1.13.2.1.1.	Anı.....	201
1.13.2.1.2.	Deneme.....	204
1.13.2.1.3.	Eleştiri	209
1.13.2.1.4.	Gezi Yazısı	209
1.13.2.1.5.	Hikâye	210
1.13.2.1.6.	İnceleme	210
1.13.2.1.7.	Köşe Yazısı	211
1.13.2.1.8.	Makale.....	211
1.13.2.1.9.	Röportaj.....	214
1.13.2.1.10.	Şiir	214
1.14.	Adalya Dergisi	221
1.14.1.	Dergi Hakkında.....	221
1.14.2.	Bibliyografik İnceleme	222
1.14.2.1.	Edebi Türler.....	222
1.14.2.1.1.	Araştırma-İnceleme.....	222
1.14.2.1.2.	Deneme.....	222
1.14.2.1.3.	Hikâye	224
1.14.2.1.4.	Makale.....	225
1.14.2.1.5.	Şiir	225

SONUÇ	228
KAYNAKÇA.....	234
EK 1- TEZE KONU OLAN DERGİLER	236
ÖZGEÇMİŞ	244

KISALTMALAR LISTESİ

As.	: Akdeniz Sanat Aylık Kùltür ve Edebiyat Dergisi
ASAK.	: Antalya Sanat ve Edebiyat Dergisi
C.	: Cilt
Çev.	: Çeviren
Der.	: Derleyen
Doç.	: Doçent
Dr.	: Doktor
İŞD.	: İnsan Şiir Defteri
Prof.	: Profesör
S.	: Sayı
s.	: Sayfa
yy.	: Yüzyıl

ÖZET

Sanat ve edebiyat dergileri, edebi düşünceleri okuyucuya aktarmada köprü işlevi görmektedir. Dolayısıyla sanat ve edebiyatın gelişmesine, belli bir kitle sağlayıp edebi düşüncelerin oluşmasına katkı sağlamaktadırlar. Dergiler belirli edebi görüşe sahip şair ve yazarların eserlerini aktarmasına yardımcı olurlar. Bu bağlamda dergilerin belli bir sanat algısı oluşur ve yayınlarına bu yönde devam ederler.

Edebiyatımızda dergicilik faaliyetleri Tanzimat döneminde başlamıştır. O dönem yeni bir iletişim aracı olan dergi roman ve hikâyeciliğin gelişmesine büyük katkı sağlamıştır. Cumhuriyetin kurulmasıyla birlikte dergiler yeni bir devletin oluşumunu insanlara benimsetmek için bir araç olarak kullanılmıştır.

Döneminin edebi, siyasi ve ekonomik durumunu yansıtan dergiler önemli bir değere sahiptir. Bu bağlamda tezimizde, Antalya'nın sanat ve edebiyatını yansıtmak için ulaşılan *Yeni Hayat*, *Doğu*, *Çağlayan*, *Kırkgöz*, *Türk Akdeniz*, *Kırkgöz*, *Kırkmerdiven*, *İnsan Yazın Düşün*, *Morca*, *Mavi Portakal*, *İnsan Şiir*, *Bahçe*, *Nevzuhur* ve *Adalya* dergileri kronolojik olarak incelenmiş, bibliografik tasnifi oluşturulmuştur. İncelenen her dergi edebi türlere ayrılarak içerikleri hakkında bilgiler sunulmuştur. Dergilerin konuları, sanatçıları, edebi tavırları belirlenerek ortak ve bireysel yönleri tezin “Sonuç” kısmında ortaya konulmuştur. Yerel sanatçıları gün yüzüne çıkaran tezimiz Antalya'nın edebi, siyasi, ekonomik yapısının dergiler üzerinden takip edilmesine katkı sunmayı hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler: Antalya, Sanat ve Edebiyat, Dergi, Dergicilik, Bibliyografik Çalışma.

SUMMARY

ART AND LITERATURE MAGAZINES OF ANTALYA (1920-2020)

Art and literature journals serve as a bridge in conveying literary ideas to the reader. Therefore, they contribute to the development of art and literature, to the formation of literary ideas by providing a certain audience. Journals help poets and writers with certain literary views to convey their works. In this context, a certain artistic perception of the magazines is formed and they continue their publications in this direction.

In our literature, we see the tendency to the magazine in the Tanzimat period. The magazine, which was a new communication tool at that time, made a great contribution to the development of novels and storytelling. With the establishment of the Republic, the magazines were used as a tool to adopt the formation of the new regime to the people.

Journals that reflect the literary, political and economic situation of the period have a significant value. In this context, in our thesis, the journals *Yeni Hayat*, *Doğu*, *Çağlayan*, *Kırkgöz*, *Türk Akdeniz*, *Kırkgöz*, *Kırkmerdiven*, *İnsan Yazın Düşün*, *Morca*, *Mavi Portakal*, *İnsan Şiir*, *Bahçe*, *Nevzuhur* and *Adalya*, which were reached to reflect the art and literature of Antalya, were examined chronologically and the bibliographic classification was created. Each magazine examined was divided into certain literary genres and information about their contents was presented in the thesis. The subjects, artists and literary attitudes of the magazines were determined and their common and individual aspects were revealed in the "Conclusion" part of the thesis. Our thesis, which brings local artists to light, aims to contribute to the follow-up of the literary, political and economic structure of Antalya through magazines.

Keywords: Antalya, Art and Literature, Journal, Journalism, Bibliographic Study.

ÖNSÖZ

İletişim aracının bir kolu olan, sanat faaliyetlerine yer verip bu kavramların gelişmesine katkı sağlayan dergiler bu kavramların geniş kitlelere ulaşmasına vesile olmuştur. Akıcı ve kalıcı olan, yazı ve düşünceleri okuyucuyla buluşturan dergilerin edebiyattaki yeri büyüktür.

Edebiyat verimlerini aktarmada önemli bir yere sahip olan dergi ülkemizde Tanzimat'tan sonra ilgi görmeye başlamıştır. Cumhuriyet döneminde bilim ve sanata yönelimin artmasıyla birlikte süreli yayınlar talep görmeye başlamıştır.

Dergilerin her biri, belli bir görüş ya da üslubu savunan sanatçıların kendi edebi tavrını ifade ettiği yazılarla yayımlanır. Özellikle yerel dergiler bir dönemi, kültürü ve bölgesel bağlamda fikri alt yapıyı vermesi açısından son derece önemlidir. Buradan hareketle tezimizde Antalya'nın düşünce dünyasını dönemsel değişikliklerle birlikte ele alabilmek için yerel dergiler üzerinde durmak uygun görülmüştür. Bu konuda birkaç makale dışında çalışma yapılmaması ve bütünlüklü olarak Antalya'nın süreli yayın dünyasının işlenmemesi de bizi bu yola sevk etmiştir.

Bu düşüncelerden hareketle Antalya'da bugüne kadar yayımlanmış tüm dergilerin ulaşabildiğimiz sayıları teze konu olmuştur. Antalya'da bulunan tüm kütüphane ve sahaflar, milli kütüphane ve yerel dergicilere ulaşarak Antalya dergileri derlenmeye çalışılmıştır. Yerel olan bu dergilerin tüm sayıları araştırılan mekânlarda bulunamamıştır. Örneğin milli kütüphanede bulunan *Düşlük Dergisi*'nin yalnızca iki sayısına ulaşılmış ancak içeriği yetersiz ve yıpranmış olduğu için teze konu edilmemiştir. Ayrıca *Simge* dergisi şuanda çıkarılan *Adalya* dergisinin birebir aynısı olarak çıkarıldığı için tezde yer almamaktadır. *Yeni Hayat* ve *Doğu* dergisinin de ikişer sayısı günümüze ulaşmıştır. *Çağlayan*, *Türk Akdeniz*, *Kırk Merdiven*, *Bahçe*, *Mavi Portakal*, *Morca*, *Nevzuhur* ve *Adalya* dergilerinin ulaşılabilen sayıları teze konu olmuştur. İncelenen sayılar üzerinden yapılan bibliyografik çalışma ile Antalya sanat ve edebiyat dergilerinin şair yazar kadrosu, edebi görüşü gün yüzüne çıkarılmaya çalışılmıştır.

Çalışmamızda öncelikli olarak "Giriş" yer almaktadır. Bu kısım "Türk Edebiyatı'nda Dergi" "Antalya'da Yerel Basın ve Dergicilik" başlıklarına ayrılmıştır. "Türk Edebiyatı'nda Dergi" başlığında süreli yayımların yerel dergiciliğe kadar oluşan serüveni hakkında bilgi vermeye çalışılmıştır. Lakin "Türk Edebiyatı Dergiciliği" gibi başlı başına bir çalışma olabilecek konunun derinlemesine işlenmesi elbette mümkün değildir. Buradaki amaç Antalya dergiciliğinden önce süreli yayımların nasıl biçimlendiği noktasında bir perspektif

yaratmaktır. Girişin ikinci kısmında “Antalya’da Yerel Basın ve Dergicilik” başlığında Antalya dergilerinin çıkarılmasında etkili olan matbaacılığın oluşumundan bahsedilmiştir. Daha sonra dergilerin yayımlandıkları dönemlerin sosyal, siyasi, ekonomik ve edebi tavırlarını belirleyen önemli görüş ve kuruluşlara değinilmiştir.

Bundan sonraki bölümlerde Antalya’da çıkan dergiler kronolojik olarak tek tek ele alınmıştır. Her bir derginin alt başlığında öncelikle “Dergi Hakkında” kısmı ile derginin yayın tarihi, kaç sayı çıktığı, kimler tarafından çıkarıldığı, derginin edebi görüşü ve dergi içerikleri hakkında bilgiler verilmiştir. Ardından bu yayınlar edebi türlere göre sınıflandırılmıştır. Her tür, yazar soyadına göre alfabetik olarak sıralanmış ve içerikleri kısaca özetlenmiştir. Edebi türler genel olarak şu başlıklar altında ele alınmıştır: Anı, Biyografi, Özdeyişler, Bilmece, Deneme, Duyuru, Eleştiri, Günlük, Gezi Yazısı, Köşe Yazısı, Mektup, Hikâye, Söyleşi, Masal, Roman, Röportaj, Araştırma-İnceleme ve hiçbir türe dâhil edilemeyenler şeklinde ayrılmıştır. Ayrıca şiirlerin ilk kıtası ya da ilk iki beyiti aktarılmıştır.

Tezin “Sonuç” başlığında yerel dergiciliğe değinilmiş, incelenen dergilerle ilgili bilgilere yer verilmiş, dergilerin ortak ve bireysel yönleri hakkında yorumlar yapılmıştır. Dergilerin sanatsal tutumlarının yanı sıra ilin siyasi, sosyal, tarihi, edebi meseleleri aktarılmaya çalışılmıştır.

“Kaynakça” başlığında incelenen ve yararlanılan tüm kaynaklar yazar soyadına göre sıralanmıştır. “Ekler” başlığında ise tezimize konu olan ve ulaşılabilen dergilerin kapak fotoğraflarına yer verilmiştir.

Bu tezin hazırlanma sürecinde dergilerinden faydalandığım Hüseyin Cahit Kerse’ye, Mustafa Akbaba’ya, bu zorlu süreçte maddi manevi desteğini esirgemeyen babacığım Abdurrahman Kara’ya, bilhassa rahmetli anneciğim Yasemin Kara’ya, her isyanımda yanımda olan eşim Zafer Altıntaş’a teşekkürlerimi borç bilirim.

Son olarak sabırlı yaklaşımıyla tezin her aşamasında desteğini, bilgi ve tecrübelerini esirgemeyen hocam Doç. Dr. Bedia Koçakoğlu’na sonsuz teşekkür ve minnetimi tüm kalbimle sunarım.

Havvana KARA

Antalya, 2021

GİRİŞ

17. yüzyılda Fransa’da çıkarılmaya başlanan dergi okuyucu kitlelerine ulaşarak zamanla gelişmiş, farklı alanlara da yayılmıştır. Sanat ve edebiyatın okuyucuya ulaşması için bu alanda dergiler yayımlanmaya başlanmıştır. Türk edebiyatındaki ilk dergiler ancak 19. yüzyılda görülmektedir. Sanat ve edebiyat dergileri bu dönemde ilgi görmeye başlamış günümüze kadar gelişme göstermiştir.

Edebi fikir alanı oluşan sanatçılar kendilerini ifade edebilmek ve okuyucuyla temasa geçebilmek için sürekli yayınları kullanmaya başlarlar. Bu yayımlar sanatçıların vesilesiyle çıkarıldıkları dönemin sosyal, siyasi, ekonomik ve edebi üslubunu yansıtır. Buradan hareketle tezin temel teorileri aşağıdaki başlıklarda detaylandırılmaya çalışılmıştır.

A. Türk Edebiyatında Dergi

Sanat ve toplum arasında köprü görevini üstlenen dergiler edebiyatın gelişmesine büyük katkı sağlamıştır. Gazetelerden farklı olarak cilt ya da sayıyla çıkarlar ve kendine özgü bir kapağa sahiptirler. Ayrıca bir diğer farklılık da dergiler haftalık, iki haftalık ya da aylık olarak düzenli zaman aralıklarıyla yayımlanırlar. Avrupa’da 17. yy’de ortaya çıkan dergiler ülkemize matbaanın geç gelmesi sebebiyle ancak 19. yy’de tanınmıştır. Ülkemizde Tanzimat döneminde çıkarılmaya başlanan dergiler roman, hikâye ve şiir gibi edebi türlerin gelişmesine ve okuyucu kitlesi oluşturmaya katkı sağlamıştır. Toplumun edebî türlerle tanışmasına vesile olmuştur.

Tanzimat döneminin ilk basın-yayın organları *Takvim-i Vakayi*, *Ceride-i Havadis*, *Tercüman-ı Ahval* ve *Tasvir-i Efkâr* gazeteleri olarak bilinmektedir. Ancak bazı gazeteler dergi formatında çıkarılmaya başlanmıştır. Dergi ve gazete Osmanlı döneminde karıştırılan iki kavramlar olmuştur (Demir, 2016: 73). Tanzimat Döneminde yayımlanan ilk dergi 1849-1851 yılları arasında 28 sayı çıkan edebiyat değil tıp dergisi *Vaka-i Tıbbiye*’dir. Daha sonra *Mecmua-i Fünun* dergisi 1865 yılında Münif Paşa tarafından kurulan Cemiyeti İlmiyeyi Osmaniye derneğinin yayın organı olarak çıkarılmaya başlanmış içeriğinde pozitif bilimlere içeren bu metinler batıdan çevrilip yayımlanmıştır (Gönenç, 2007: 64). 1870’li yıllara kadar edebî sayılabilecek bir dergi çıkmamıştır. 1870 yılında Teodor Kasap’ın Diyojen dergisi çıkarılmıştır (Doğramacıoğlu, 2012: 398). Bu dergi mizahî bir özelliğe sahip olmakla birlikte kadın, fıkra, halkı ilgilendiren konular, toplumsal ve sosyal eleştiri gibi yazı türlerine yer vermiştir. Ancak yazılarda en ağır basan yönü hükümete olan eleştirel tutumdur.

II. Abdülhamit Dönemi'nin ilk edebi dergi formatında çıkarılan dergisi Ebuzziya Tevfik tarafından 1880-1912 yılları arasında yayımlanan *Mecmua-ı Ebuzziya*'dır. Derginin siyasi tavrı Abdülhamit baskısı sebebiyle hükümet yanlısı gibi gözükmektedir.

II. Abdülhamit döneminin en önemli sayılan dergisi Ali İhsan Tokgöz tarafından çıkarılan *Servet-i Fünun* dergisidir. 1891 yılında çıkarılan derginin yazı işlerinden sorumlusu Tevfik Fikret'tir. Yazarları arasında Mehmet Cavit, Hüseyin Cahit Yalçın, Ahmet Şuayp gibi önemli yazarların kadrosunda olduğu dergi, dönemin edebiyatına öncülük etmiş ve yeni edebiyatı savunmuştur (Demir, 2016: 82).

Edebi görüşlerini Tanzimat ve Divan Edebiyatı'nı eleştiren sözleriyle şöyle dile getirirler;

“Şark Medeniyeti, divan şairi için XIX. asra gelinceye kadar ehemmiyetini kaybedinceye kadar, her türlü hususiyeti herhangi bir tahlile tabi tutmadan tatbik edilebilecek bir merkez durumunda bulunmuştur.

Garp medeniyetiyle temasa geçip diğer sahalarda olduğu gibi edebiyatta da yönünü o tarafa çeviren şair, münekkitt ve aydınlarımız, yeni medeniyetin kendilerine verdiği ışıkla geçmişi değerlendirme gayreti içine girdiler. Zira; Tanzimat sonrasında edebiyat öncelikle ve özellikle dil problemi olarak ele alınmıştır. Eski edebiyata şuurlu ilk tenkitleri yönelten Namık Kemal'in hareket noktası da, dil meselesi olmuştur.” (Erbay 1997: 266)

Servet-i Fünun dergisi dönemin ağır ve ağdalı diline karşı çıkmış ve dilde sadeleşmeye gidilmesi gerektiği savunmuşlardır. 1894 yılında dergiye karşıt eski edebiyat savunucusu olan *Malumat* dergisi yayımlanmaya başlamıştır.

Mustafa Refik Paşa tarafından çıkarılan ilk resimli Türk dergisi 1862 yılında *Mirat* adıyla yayımlanmıştır (Gönenç, 2007: 65).

II. Meşrutiyet dönemi dergilerinde İslam düşüncesini savunan dergiler de çıkarılmıştır. Bu dergilerden önemli olanlar *Sırat-ı Müstakim*, *Ceride-i Sofiye*, *Sebil-ür Reşat*, *Sadayı Hak*, *İslam Mecmuası*, *Ceride-i İlmiye*, *Mahfil*'dir.

Milli Edebiyat dönemini başlatan, Ömer Seyfettin'in önderliğinde çıkan *Genç Kalemler* dergisi 1911 yılında yayımlanmaya başlanmış 1918 yılına kadar toplam 168 sayıya ulaşmıştır (Duymaz, 1995: 245-246). Türklüğü ve Türkçülüğü savunan dergi Ziya Gökalp'in dergiye dâhil olmasıyla dilde sadeleşmeye yönelmiştir.

Milli Edebiyat döneminin dergilerinden *Dergâh* da 1921 yılında İstanbul işgal altındayken yayımlanmaya başlamış 1937 yılına kadar 42 sayı çıkarılmıştır (Karadişoğulları, 2005: 221). Kurtuluş savaşı sırasında yayımlanan dergi sanat ve edebiyatta millilik düşüncesini savunmuştur. *Dergâh*'ın yazar kadrosunda Yahya Kemal, Abdülhak Hamit

Tarhan, Halide Edip Adıvar, Abdullah Şinasi Hisar, Fuat Köprülü, Yakup Kadri, Hasan Ali Yücel, Nurullah Ataç gibi isimler yer almaktadır.

Bu dönemin diğer edebiyat dergileri *Büyük Mecmua* (1919), *Ümid* (1919), *Kurtuluş* (1919), *Aydede* (1920)'dir (Gönenç, 2007: 65).

Cumhuriyet döneminde yayımlanan *Varlık* dergisi 1933 yılında Ankara'da çıkarılmaya başlanmıştır. Nahit Sırrı Örik ve Sabri Esat Siyavuşgil birlikte çıkarmışlardır. Daha sonra yalnızca Yaşar Nabi Nayır'ın çıkarmış olduğu dergide Kemalettin Kamu, Yaşar Nabi Nayır, Cevdet Kudret, Behçet Kemal Çağlar, Ahmet Muhip Dıranas, Nahit Sırrı Örik gibi isimler derginin kadrosuna girerler. 1935 yılında Sait Faik Abasıyanık, Sabahattin Ali, Cahit Sıtkı Tarancı kadroya katılmıştır (Günyol, 1984: 94). Kemalettin Kamu, Yaşar Nabi Nayır, Cevdet Kudret, Behçet Kemal Çağlar, Ahmet Muhip Dıranas, Nahit Sırrı Örik'in ilk ciltteki önsözünde "Varlık Niçin Çıkıyor" önsözde şöyle der:

"Memlekette bir tek hakiki sanat mecmuası yok. İnkılabın her sahada varlıklar yaratmak işine girişmiş olduğu bir devirde acısı hissedilen bu boşluğu doldurmak, duyulan bir ihtiyaca cevap vermek gayesiyledir ki, Varlık çıkıyor." (Günyol, 1984: 94).

Edebiyatımız yukarıda belirtilen dergilerle tanınmış, dergicilik günümüze kadar geliştirilmiştir. Dergilerin hepsi ayrı ayrı edebi tavırlarını yansıtmış hatta belli edebiyat dönemleri açıp kapatmayı sağlamışlardır. Bu denli etkili olan edebiyat dergileri sanat ve düşünce için önemli bir yere sahiptir.

Kurtuluş Savaşı ve Cumhuriyet Dönemi sıralarında gazete ve dergicilik yerleşmeye başlamış, belirli illerde gazete ve dergiler basılmıştır. Antalya'da çıkarılan edebi dergiler döneminin siyasi, ekonomik ve sosyal düşüncelerini yansıtmışlardır.

B. Antalya'da Yerel Basın ve Dergicilik

Yerel dergiciliğin Antalya'ya gelişi, matbaanın kurulup gazetelerin yayılmasıyla olmuştur. Bu yüzden Antalya dergiciliğinin gelişimi için matbaa ve gazetenin önemi büyüktür.

Antalya'da matbaa, gazete ve dergide ilk girişimde bulunan Haydar Rüştü Bey, 1920 yılında İzmir'den gelerek *Anadolu Matbaası*'nı kurmuştur. Bu matbaada kesintiler yaşa da 1922-1978 yılları arasında basım işlerini gerçekleştirmiştir. *Antalya'da Anadolu* gazetesi, *Yeni Hayat* ve *Doğu* dergisi bu matbaada basılmıştır (Gönüllü, 1950: 338).

Kurtuluş savaşı döneminde Antalya'da ilk basın Haydar Rüştü Bey'in girişimiyle oluşmuş, 19 Aralık 1920 yılında *Antalya'da Anadolu* gazetesi çıkarılmaya başlanmıştır. 6 Mart 1922 yılında sorumlu müdürü Hafız Zühtü olduğu belirtilmiştir.

“Bu dönemde Haydar Rüştü Bey bir yandan gazetesini çıkarmak için çaba harcarken öbür yandan Hâkimiyet-i Milliye gazetesi ile Anadolu Ajansına haber aktarıyordu. Çünkü daha sonra Hâkimiyet-i Milliye gazetesini incelediğimiz zaman Antalya’da Anadolu gazetesinin birçok haberde kaynak gösterildiğini görüyoruz. Bu bilgilere dayanarak Haydar Rüştü Bey’in Ağustos ayı (1920) içinde Antalya’ya gelmiş olduğu söylenebilir. Kendisinin 12 Eylül 1922 tarihinde Antalya’da Anadolu gazetesinin son sayına yazdığı “*Elveda*” başlıklı makalesinde Antalyalılara hitaben “*İki seneyi mütecaviz bir zaman zarfında şahsi ve bir buçuk senelik gazetecilik hayatın(m)da*” demesi bu düşüncüyü destekler niteliktedir.” (Güçlü, 2012: 37).

Haydar Rüştü Bey yazmış olduğu makalesinde bahsedilen gazeteyi Antalya’dan önce İstanbul ve Balıkesir’de çıkarmaya çalıştığını, ancak İngiliz Hükümeti etkisi altında bulunan İstanbul Hükümeti’nin buna izin vermediğini aktarır.

Milli mücadele döneminde önemli bir yeri olan bu gazetede Haydar Rüştü Bey ilk sayıda “*Hayat ve Mesleğimiz*” adlı makalesinde İzmir’in işgalinden sonra neden Antalya’ya seçtiğini ve niçin bu gazeteyi çıkardığını şöyle dile getirmiştir;

“İşte Antalya’da çıkmağa başlayan (Anadolu)nun mesleği: Hakka ve halka hizmet, gayesi: milletin birleşüb yükseldiğini görmektir. Bunun için haksızlığın, keyf ve istibdadın aman-ı düşmanı ve halkın yorulmaz ve yılmaz bir hadimiyiz. (Hak) ve hakikatın pişini takib ideceğiz. Hak bize yol gösterecek çünkü rehberimiz odur. (Halk)ında daima beraberinde yürüten bir arkadaşı olacağız, zira o rehber muhtacdır. Hakka isyan demek olan ahlaki fenalıkları kimden sadır olursa olsun şiddetle tenkid ideceğiz. Halk için bir zulm ve cinayet teşkil iden siyasi, iktisadi her su-i isti’malatı kim yaparsa yapsın tefsih ideceğiz. Soygunculuğun, inhisarın ve milleti kasub kavuran ihtikarın diyebiliriz ki bizden büyük düşmanı olmayacaktır. Fakir, esnaf, amele gibi milletin en mühim, en çok, en öz evladını boğazı tokluğuna ve bin dürlü sefaletler içinde yaşıdan avamil ile mücadele gazetemizin en birinci vazifesi olacaktır. Sütunlarımız köylünün, fukara-yı emten müdafaaları ve temin-i ihtiyaçları için vukubulacak neşriyata daima açık bulunacaktır. Şunu da bervech-i peşin söyleyelim ki biz şu saydığımız vazifeleri ifa ederken Allah’dan ve vicdanımızdan başka hiçbir kuvvetin taht-ı te’sirinde kalacak değiliz. Bunun için tenkitlerimizde, takdirlerimizde şahsi menfaatlerin ve şahsi hislerin çok fevkinde bulunacaktır. Şimdiye kadar biz bu yolda çalışdık. Bundan böylede yine aynı yolda yürüyeceğiz. Tefvik Allah’dandır.” (Güçlü, 2012: 42).

Antalya’da Anadolu gazetesi 10 Eylül 1922 yılında 533 nüshaya ulaşmış ve yayına veda etmiştir.

Bir başka gazete *Antalya Gazetesi*, 8 Eylül 1922 yılında basılmaya başlanmıştır. Günlük olarak çıkarılan gazetenin imtiyaz sahibi Mehmet Emin Efendi, yazı işleri müdürü Mehmet Enver Bey’dir. Gazetede yazarlar da Zeki, Şefik ve Mustafa Bey olmuştur (Gönüllü, 1950: 326).

Antalya Gazetesi'nin çıkma amacı Mehmet Emin Efendi'nin Antalya'da yerel siyasi kültürünü oluşturup geliştirmektir. Bu yönden Antalya ilinin en köklü yerel gazetesi olan *Antalya Gazetesi* siyasi, sosyal eleştiri adına büyük önem taşır (Dayar, 2018: 71). *Antalya Gazetesi*'nde şöyle bir yazı yazar;

“Halka faydalı, memlekete yararlı, mesleğimize uygun yazılara gazetemiz açıktır. Gazeteye girmeyen yazılar geri verilmez. Gönderilecek yazılar ile, yazı işleri için imtiyaz sahibine müracaat olunur.” ibaresi bulunmaktadır. Yine gazetenin ismi olan “Antalya” yazısının altında da “Cumartesiden başka her gün çıkar. Halkçı gazetedir.” denilmektedir.” (Gönüllü, 2005: 326).

Halkçı, yerel siyasetçi olarak kendini açıklamaya çalışan, köklü bir gazete olan *Antalya Gazetesi* hâlâ çıkarılmaya devam etmektedir.

Bir diğer gazete *Akdeniz* gazetesi günlük ve siyasi olarak çıkarılmıştır. 9 Mart 1925 yılında imtiyaz sahibi ve başyazarı Doktor Ferruh Niyazi Bey, sorumlu müdürü Kazım Azimet Bey tarafından çıkarılmaya başlanmıştır (Gönüllü, 2005: 327).

Yeni Türkiye Gazetesi (1926-1928), *Resmî Antalya Gazetesi* (1927-1937), *Zümrütova Gazetesi* (1927-?), *Yeşil Antalya Gazetesi* (1946-1950), *Alanya Postası Gazetesi* (1948-1958), *Şelale Gazetesi* (1947-1990), *İleri* (1949-) Antalya'nın köklü gazeteleridir. *İleri* gazetesi de yayın hayatına hala devam etmektedir.

Antalya'da çıkarılmaya başlanan gazeteler şehirde okuyucu kitlesi oluşturmuş dergiciliğin gelişmesine katkı sağlamıştır. Antalya'da çıkarılan ilk dergi 1920 yılında *Yeni Hayat* dergisi olmuştur. Haydar Rüştü Bey'in *Anadolu Matbaası*'nda *Yeni Hayat* dergisinin çıkarıldığı düşünülmektedir. Derginin 1922 yılına ait 2 sayısı bulunmaktadır. Elde edilen sayılar tezimizde incelenmiştir.

O dönemde çıkarılan bir diğer dergi de *Doğu* dergisidir. Dergi 1922 yılında Haydar Rüştü Bey'in Anadolu matbaasında çıkarılmıştır. *Doğu* dergisinin 3 sayısına ulaşılmıştır. Ulaşılabilen sayılar tezimizde incelenmiştir.

Yeni kurulan Türkiye Cumhuriyeti çağdaş ve modern bir devlet düzeni oluşturmaya çalışmış, bu düzenin sürekli olabilmesi için halkı bilinçlendirmek ve eğitmek gerektiğini düşünmüşlerdir. Çağdaş ve modern devlet kurulabilmesi halka yeni kurulan Türkiye Cumhuriyeti'ni benimsetmek öncelikleri olmuştur.

Sadece çocukları değil yetişkinlerin de eğitilmesi gerektiğini savunan bu enstitülerin, halkı eğitmek için dikkat etmesi gereken hususlar vardır. Bu hususlar eğitim veren ve onları yönetenlerin iyi bir şekilde eğitilmesi, koordine edilmesi; eğitim verilecek alanların eşyalarının tedarik edilmesi gerektiğidir (Lowe, 1985: 246).

Antalya'da halkevleri inşa eden Cumhuriyet Halk Partisi 1932 yılında açılmış olup *Antalya Gazetesi*'nde açıldığını duyurmuştur (Gülcü, 2016: 61).

“CHP Kâtibi Umumiliği tarafından Antalya’da da bir Halkevinin açılmasının kararlaştırılması, Antalya’da coşkuyla karşılanmış ve Antalya Halkevinin açılış çalışmalarına hemen başlanmıştır. Bu konuda Resmi Antalya Gazetesi’nde “Halkevimiz Açılıyor” başlıklı yazıda; “İlk teşkilât kademesi olarak açılmış olan Halkevlerinden sonra daha yirmi vilayette Halkevlerinin 17 Haziranda küşadı C.H. Fırkası Umumi Divanınca muvafık görülmüş ve Fırka teşkilatımıza tebliğ kılınmıştır. Halkevinin açılmasına mezuniyet verilen vilayetler içinde Antalya birinci sırada bulunmaktadır. Açılma merasimi istihzaratına başlanmıştır...” (“Halkevimiz Açılıyor”, Resmi Antalya Gazetesi, 3 Haziran 1932, s. 1.).

Halkevinin Antalya’da Müze-Sergi Şubesi, Dil- Edebiyat-Tarih Şubesi, Güzel Sanatlar Şubesi, Köycülük Şubesi gibi alanlara ayrılmıştır. Antalya Halkevi *Çağlayan ve Türk Akdeniz* dergisini yayımlamışlardır. O dönemin sosyal, ekonomik ve siyasi yapısını aktaran bu dergiler bölgenin edebi tavrına da ışık tutar.

Antalya’da dergi çıkaran bir başka kurum da köy enstitüleridir. Yeni kurulan Türkiye Cumhuriyeti’nin ilerleyebilmesi için yurt dışından 1924 yılında gelen eğitimci Prof. J. Dewey, yalnızca kültürel, siyasi ve ekonomik ilerlemenin yeterli olmayacağını, kırsal halkın da eğitilmesi gerektiğini savunur. Eğitimin kırsal kesimlerde de çok önemli olduğunu düşünen Milli Eğitim Bakanı Mustafa Necati, 1927 yılında köy okulları için yeni bir eğitim programı düzenlemiştir (Geray, 2019: 197).

Halkın çoğunluğu köylü olan, geçimi tarım ve hayvancılık olan ülkede refaha kavuşabilmek için öncelikle kırsal halkı bilinçlendirmek gerektiğini savunan Atatürk, kırsal halkın eğitimini destekleyen adımlar atılması gerektiğini düşünmüştür.

Bu enstitülerin amaçları, köylünün hayvancılık ve tarımla ilgili ihtiyaçlarını sağlayabilecek konumda olması, köylüye Atatürk inkılaplarını benimsetmek, ekonomik işleri köylünün yapısına uygun hale getirmek olmuştur.

Bu doğrultuda pek çok şehrin kırsal bölgelerine kurulmaya başlayan bu enstitülerin yayın organları oluşmaya başlamıştır. Antalya’da kurulan enstitünün *Kırkgöz* dergisi bulunmaktadır. Dergide enstitünün köylüyü inceleyip kendi perspektiflerinden yansıtmaya çalıştığını görmekteyiz.

1990 sonrası çıkarılan dergilerde bireysel konulara değinilmiş öncelik şiir ve sanatı besleyen konular olmuştur.

Bölgenin dergiciliğini çıkarıldıkları dönemlere göre değişen sosyal, siyasi ve edebi tavır şekillendirmektedir. Bu doğrultuda çalışmanın amacı, ulaşılabilen dergi ve sayılarla, bölgedeki sanat faaliyetlerini açığa çıkarmak ve toplumu şekillendiren dinamikleri yansıtmak olmuştur.

BİRİNCİ BÖLÜM

ANTALYA SANAT VE EDEBİYAT DERGİCİLİĞİ (1920-2020)

1.1. Yeni Hayat Dergisi

1.1.1. Dergi Hakkında

Antalya'daki Muallimler Cemiyeti'nin kurmuş olduğu *Yeni Hayat* dergisi 1922 yılında 39. sayıya ulaşmış 1920 yılında *Anadolu Matbaası*'nın kurulmasıyla çıkarılmıştır. (Güçlü, 2012: 47). Derginin basımı Haydar Rüştü Bey'in Anadolu matbaasında gerçekleştiği düşünülmektedir. Hakkı Nezihi'nin sorumlu olduğu dergide Vamık Kemal'in başyazarlık yaptığını görmekteyiz (Güçlü, 2012: 47).

Osmanlı Türkçesiyle yazılan dergide edebi tür olarak söyleşi, deneme ve şiir görmekteyiz. Dergi Antalya'da çıkan ilk dergi olmasıyla ve Milli Mücadele yıllarında çıkmasıyla büyük önem taşımaktadır. Muallimler Cemiyeti'ne ait olan derginin amacı muallimlerin iyi bir eğitim verebilsinler diye onları bilinçlendirmek ve muallimlerce bir hareket etmektir. Bu bilinçlendirme yeni kurulacak olan devlete bağlı olarak ilerleyeceğini belirtirler. Dergide Mehmet Emin Yurdakul, Antalya Gençler Yurdu Cemiyeti'nin başkanı seçilerek, muallimlere yeni devlete bağlı olarak yapılacak eğitimlere göre öğütler verir.

Yalnızca 1922'ye ait 2 sayısı bulunan derginin 39. sayıda yayına son verdiğini görmekteyiz. 39. Sayının son sayfasında derginin basıma devam etmeyeceği belirtilmiştir. İncelenen ilk dergi 17 Cemaziyülevvel 1340 (16 Aralık 1922) tarihli 3-36. sayısıdır. İncelenen ikinci dergi ise 17 Recep 1340 (16 Mart 1922) tarihli 6-39. sayısıdır. İncelenen sayıların sayfa sayısı 2'dir ve özel bir kapak hazırlanmamıştır. Yalnızca iki sayısının günümüze ulaşabilmiştir.

Dergide Mehmet Emin Yurdakul, Vamık Kemal'in yazılarının yanında Nevzat Tevfik'in şiiri yer almaktadır.

1.1.2. Bibliyografik İnceleme

1.1.2.1. Edebi Türler

1.1.2.1.1. Deneme

YURDAKUL, Mehmet E. (Aralık, 1922); “Tarih Huzurunda Muallimler”, *Yeni Hayat*, S.3-36, s.1.

İnsanların dünya adına her şeyi bilmesi, kültürlenmesi için eğitilmesi gerektiğini söyler. Eğitim için muallimlerin var olduğunu dile getirir. Muallimlerin de tek gayesinin eğitim olması gerektiğini düşünür. Sadece kentlerdeki eğitime değil köylerdeki eğitime de

değer vermek gerektiğini savunur. Köy eğitimi için muallimlere çok fazla iş düştüğünü, büyük gayret ve sabır gerektiren bir iş yaptıklarını söyler.

1.1.2.1.2. Söyleşi

KEMAL, Vamık (Mart, 1922); “Nizamnamemiz”, *Yeni Hayat*, S.6-39, s.1.

Aralık 1914 yılında Ankara’da Muallim ve Muallimler Cemiyeti kurulduğunu yazar. Cemiyetin muallimlerin birlik içinde hareket etmelerini amaç edindiğini söyler. Öğretmen ve öğrenci eğitiminin her şeyden önemli olduğunu dile getirir. Bu derginin de yalnızca Muallimler Cemiyetine hizmet ettiğini aktarır.

KEMAL, Vamık (Mart, 1922); “Nizamnamemiz”, *Yeni Hayat*, S.6-39, s.2.

Muallimlerle yapılan görüşmede konu ilköğretimdir. Beş yüz senelik bir eğitim geçmişimizin olduğu dile getirirken eğitime bundan daha fazla önem verilmesi gerektiğini savunur. Derginin kanaatiyle köylü çocukları ve şehir çocuklarının eğitimi eşit olmalıdır düşüncesi içerisinde konuşmasına devam eder. Köy okullarına daha fazla önem verilmesi gerektiğini düşünür. Kurulan köy okullarının da takip edilmesi gerektiğini söyler.

KEMAL, Vamık (Mart, 1922); “Şuun- Antalya Sergi ve Müzesi”, *Yeni Hayat*, S.6-39, s.2.

Mehmet Emin Beyin Antalya Gençler Yurdu Cemiyeti’nin başkanı olarak seçilmiştir. Kemal Bey bu sergide Yurdakul’un başkanlığına çok mutlu olduğunu, muallimlerin ve gençlerin bundan sonra daha iyi eğitileceğini dile getirir. Kemal Bey Antalya Müzesi’nin o gün açıldığını söyler ve müzenin Antalya medeniyetini tanıtmaya önemli katkısı olacağını ifade eder.

KEMAL, Vamık (Aralık, 1922); “Aza-i Hamimizden (Dergi Üyelerinden)”, *Yeni Hayat*, S.3-36, s.1.

Değerli Hami Bey derginin kadrosuna katıldığı için 4 Kasım 1920 senesinde çay ziyafeti verilmiş ve hatıralar yâd edilmiştir. Bu çay ziyafetinde konuşmalar Hami Bey hakkında geniş bilgiler vererek başlar. Hami Bey tahsillerini Fethiye ve Sakız Adasında bunun yanı sıra İzmir’de yapmıştır. 1906 senesinde Aydın’da bulunmuştur. 1909’dan 1912 senesine kadar Kars’ta kaymakamlık yapmıştır. 1919 senesine kadar da ticaretle uğraşmıştır.

Hami Beyin Muallimler Cemiyeti kadrosuna katılmasıyla cemiyetin daha da büyüyeceklerini düşünür. Daha sonra şehirdeki muallimlerin mevcudiyeti hakkında bilgiler verilmiş, daha da artması gerektiğini dile getirmiştir. Talebe yetiştirmenin devlet ve halk için çok önemli olduğu vurgulanmıştır.

KEMAL, Vamık (Aralık, 1922); “Taşrada ve Civar Köydeki Muallim Arkadaşlarıma”, *Yeni Hayat*, S.3-36, s.2.

Muallim görüşmesinde yapılan bir konuşmadır. Kentteki muallimlerin köy muallimlerine göre şanslı olduklarını, köy hayatının zor olduğunu söyler. Köy muallimleri köylülerin adetleri, töreleri ile uğraşmak zorundadır der. Ayrıca da çocukları tarla ve bahçelerde, hayvan bakımında kullandıkları için okula yollamadıklarını dile getirir. Köylülere ayak uydurarak öğrencileri özellikle de ailelerini okula ısındırmaları gerektiğini düşünür.

YURDAKUL, M. Emin (Aralık, 1922); “Muallime ve Muallimler Cemiyeti”, *Yeni Hayat*, S.3-36, s.1.

Mehmet Emin yapmış olduğu Antalya ziyaretinde bu cemiyete gelir ve muallimlere bir konuşma yapar. Yeni bir devletin kurulduğunu, muallim ve muallimelerin bu ruhla görevlerini icra etmelerini öğütler. Bir öğretmen mutlakada ideali olması gerektiğini söyler. Her öğretmenin hayatı için de ideali olması gerektiğini dile getirir. İdeali olan öğretmenlerin öğrencilere katkıları çok büyük olacaktır der.

YURDAKUL, Mehmet E. (Aralık, 1922); “Şuun”, *Yeni Hayat*, S.3-36, s.2.

Muallimlerle bir görüşme yapan Yurdakul, onlara eğitim adına çok fazla muallime ihtiyaç olduğunu söyler. Antalya’daki 250 tane köyün eğitime ihtiyacı olduğunu, sadece kitaplara ve öğretmenlere değil de okula da ihtiyaç olduğunu dile getirir. İstiklal mücadelesinde nasıl mücadele ettiyse cehaletle de mücadele etmek gerektiğini savunur.

1.1.2.1.3. Şiir

NEVZAT, Tefik (Mart, 1922); “Aziz Kardeşim ve Meslektaşım Hakkı Nezihi’ye Şiir”, *Yeni Hayat*, S.6-39, s.2.

Ezildi beyin hicap içinde vatan
Diyar hüsn ve fazilet, güzide, zinde vatan
Elinde cehil ve riyanın esiri istibdat
Kanında kin makdası yanardı istibdat

1.2. Doğu Dergisi

1.2.1. Dergi Hakkında

Haydar Rüştü Bey’in Anadolu matbaasında basılan diğer dergi *Doğu* dergisidir. Dergi 1922 Mart ayında çıkarılmış, Niyazi Recep sahipliği ve mesul müdürlüğünü yapmıştır. Derginin alt başlığında “yarım aylık, edebi, terbiyevi mektepçiler mecmuası” başlığı yer almaktadır (Güçlü, 2012: 47).

Osmanlı Türkçesiyle yazılan dergide söyleşi, anı, deneme ve iki tane şiir görmekteyiz. Dergide muallimleri bilinçlendirmek, mekteplerde yapılması gereken yenilikler ve yöntemler tavsiye edilmiştir. Milli mücadeleyi destekleyen şiirlere ve yazılara yer verilmiştir. Yazılar incelendiğinde eğitim adına yenilikler istendiğini görmekteyiz.

Derginin 7. sayısının son sayfasında “Muhaberat” başlığıyla alanında tecrübelenmiş öğretmenlerin yazılarını dergide paylaşmaktan müteşekkir olduklarını dile getirirler. Geçen hafta yapılan bilmece yarışmasında Antalya mektebinden İbrahim Efendi’nin kazandığını duyururlar.

İncelenen ilk sayıda nüshası 10 kuruşa satıldığı, yarım aylık, mektepliler ve mektepçiler mecmuası olduğu, sahibi ve müdürünün Niyazi Recep olduğu, idarehanesinin Antalya’da Debboy civarında *Anadolu Matbaası*’nda Daire-i Mahsusa olarak geçtiği, abone şartları: her yerde seneliği (posta ile) 200 olarak geçtiği görülür (Daşcıoğlu, 2019: 2076).

Derginin incelenen iki sayısı yer almaktadır. İlk sayı Mayıs 1922 tarihli 7. sayısı iken diğer sayı Temmuz 1922 tarihli 8. sayıdır. İncelenen 7. sayının kapağında derginin 1. senesinde olduğu yazmaktadır. Bu yüzden 1922 senesinde bu derginin basılmaya başladığı anlaşılmaktadır. Kapağında toplam 10 sayfa olduğu yazılır. Ön kapağında güneş içinde doğu yazısı yer almakta ve ışık saçmaktadır. Kapakta içerik hakkında bilgiler verilmiştir. 8. sayının kapağında 7. sayının kapağına ek olarak Antalya Limanından Kaleiçi’nin fotoğrafına yer verilir.

1.2.2. Bibliyografik İnceleme

1.2.2.1. Edebi Türler

1.2.2.1.1. Anı

A., Tefvik (Mayıs, 1922); “Şimendifer ile Seyahatim (Tren ile Seyahatim)”, *Doğu*, S.7, s.5-7.

Köyde tanıdığı Merhum Hasan Ağa ile olan anısını hatırlayan Tefvik, ağanın çok dindar bir adam olduğunu söyler. Kendisinin ise ancak bayramdan bayrama namaz kıldığını dile getirir. Tefvik bir gün trenle, ağa ile yolculuk yapmak ister ama ağa bunu istemez. Çünkü ağa treni şeytan işi olarak görür. Daha sonra gidecekleri yere trensiz yolculuk yaparken ağa çok zorlanır. Bunun üzerine trene binerler ve Hasan Ağa trenin rahatlığını anlar.

SÜLEYMAN, Cemil (Mayıs, 1922); “İlin Rebi (İlin Mevsimi)”, *Doğu*, S.7, s.4-5.

Antalya ilinin mevsiminden bahseden Süleyman, havanın aniden değiştiğini, güneşliyen bir anda bulutlanıp yağmurun bastırdığını söyler. Bazı geceler çok yağmur yağdığını ancak sabah olunca havanın çok sıcak ve bol güneşli olduğunu dile getirir.

Mevsimle ilgili bir anısını anlatan Süleyman, bir gün Şam kadınlarının olduğu bir partiye Nisan akşamında davetli olduğunu söyler. Davetin yapıldığı bahçenin bol çiçeklerle süslenmiş olduğunu görür ve havanın bu ayda bu kadar ılık olmasına şaşırır. Her yerde Şam kadınlarının olduğunu, bu kadınların çok süslü olup bileklerinin bileziklerle dolu olduğunu görür. Bu kadınların güzelliklerinin çiçeklerden ve yedikleri meyvelerden geldiğini düşünür.

1.2.2.2. Deneme

Doğu (Temmuz, 1922); “Ferman-ı Ali (Mahalle Mektebi)”, *Doğu*, S.8, s.4-6.

İlim ve irfan her kesime daha çok yayılması için mahalle mekteplerinin açıldığını söylenir. Yakın zamanda derslerin hasır üstünde işlendiğini artık masa ve sandalyelerin okullara verilmeye başlandığını ifade edilir.

Bir diğer konu da okuldaki dayaklardır. Bazı okullarda hala dayak olduğu ve bu durumun en kısa zamanda denetlenmesi gerektiğini düşünülür. Okuldaki eğitimlerin içeriklerine daha çok dikkat edilmesi gerektiğini ve öğretmenlerinde iyi eğitilmesi gerektiğini yazılır.

Doğu (Temmuz, 1922); “Çiftçi Konuşması”, *Doğu*, S.8, s.7-8.

Toprağın tanımını yapsak iyi anlamayız ama çiftçi toprağı çok iyi tanır der. Toprak türünü dört çeşide ayırır ve bunlar kireçli toprak, kumlu toprak, kil (balçık) ve çürümüş ot ve köklerden oluşan toprak olarak sınıflandırır. Toprakta hangisi çok fazlaysa o toprağın bozuk olduğunu söyler. Çiftçinin toprağını iyi bildiğini ve o toprağını ıslah ettiğini dile getirir. Bu toprakların özellikleri hakkında biraz bilgi verir. Kireçli toprağın cinsini beyaz renginde anlaşıldığını yazar. Suyun kireçli toprağa daha kolay geçtiğini ifade eder. Yaz günleri çok kuruduğunu ve toprağın kuraklık çektiğini görür. Kumlu toprağa ağaç dikmenin pek mümkün olmadığını ancak işlemenin kolay olduğunu ifade eder. Killi toprağın soğuk, rutubetli ya da yağmurlu zamanlarda çamur olduğunu, kurak zamanlarda da taş gibi olduğunu söyler. Çürümüş ot ve köklerden oluşan toprak ise rengi koyudur der. Bu toprakta hiçbir şeyin yetişmeyeceğini söyler.

EFENDİ, Fikri (Temmuz, 1922); “Antalya’mız”, *Doğu*, S.8, s.3-4.

Antalya’nın ve Anadolu’nun her köşesinde ayrı bir medeniyet olduğunu dile getirir. Anadolu’daki birçok harabenin incelenip koruma altına alınmadığını, hatta hangi medeniyetlere ait olduklarını bile ayrıntılı bilmediğimizi yazar. Pek çok harabenin Viyana Müzesi’ne habersizce götürülüp orada kıymetli görüldüğünü söyler. Bunun gibi Anadolu’da çokça tarihi eserin yabancılar tarafından çalındığını ve bizim bu mirasları koruyamadığımızı dile getirir.

EŞLER, Mehmet (Mayıs, 1922); “Terbiye ve Musahabeler”, *Doğu*, S.7, s.2-3.

Mektep binaları bulundukları yerin en güneşli yerinde olması gerektiğini bunun çok önemli bir durum olduğunu dile getirir. Mektep binalarının bahçesinde çınar ağaçlarının olması, bol güneşli günlerde öğretmen ve öğrencilerin bol vakit geçirmelerinin güzel olacağını düşünür. Değindiği bir başka konu da Antalya’da okulların daha fazla olması gerektiğidir. Var olan okullarda da eğitime daha fazla önem verilmesini ister. Bir de mekteplerdeki kitapların eksik olduğunu, içeriklerinin yetersiz olduğunu düşünür.

1.2.2.3. Söyleşi

Doğu (Temmuz, 1922); “Terbiye Musahibeleri”, *Doğu*, S.8, s.1.

Toplanılan Muallimler Cemiyeti’ne hitap edilir. İlin bıraktığı etkinin çok büyük olduğu söylenir. Burada farklı ırklardaki çocukların nüfus sayıları az denemeyecek kadar olduğu yazılır. Okullardaki çocukların yabancılara nasıl yaklaştığını anlatırlar. Çocukların yabancılara saygıyla yaklaştıklarını ya da uzaklaştığını anlatılır. Yabancı çocuklarla aynı okula giden Müslüman çocukların, yabancı çocuklardan uzak durduklarını dile getirilir. Kaynaşmaları için ortak bir kutlama, bayram gibi bir etkinliğin yapılması öğretmenlere tavsiye edilir.

1.2.2.4. Şiir

KAYIALP, Necati (Temmuz, 1922); “Meserret Diyarında”, *Doğu*, S.8, s.3.

Diyar hasreti güz dem güzel çocuk bu gece
Nazarında yanan şairi ben düşündükçe

İnildeyin deniz üstünde titriyordu kamer
Pırıldıyordu uzaklarda yaklaşan bir fener

YURDAKUL, Mehmet E. (Mayıs, 1922); “Vatan İnliyor”, *Doğu*, S.7, s.7.

Bu köy, bayır, şu orman,
Türk ilinde çağlayan
En küçücük bir çıkar,
Bizim için hep vatan.

1.3. Çağlayan Dergisi

1.3.1. Dergi Hakkında

Sıtkı Tekeli tarafından 1935 yılında basılmaya başlanan *Çağlayan* basıma 1944 yılına kadar devam etmiş ve 35 sayıya ulaşmıştır. Ancak her sayısı günümüze kadar ulaşamamıştır.

Derlenebilen sayıları tezimizde yer almaktadır. Fikir ve sanat dergisi olarak çıkamaya başlanan derginin amacı halkı bilinçlendirmek ve kültürlendirmek olmuştur. Sadece fikir ve sanata yönelmeyen yayın sağlık, ekonomi fen bilimleri ve spora da yer vermiştir. İkinci Dünya Savaşı yıllarında da pek çok sıkıntı çekse de yayın hayatına devam etmiştir. *Çağlayan* çektiği zorluklar ve bulunduğu döneme rağmen başarılı, bilinçli yazılara yer veren bir dergi olmuştur. (Güçlü, 2012: 2).

Derginin genel yayın yönetmeni Sıtkı Tekeli Antalya'yı "çağlayanlar memleketi" olarak görmesiyle dergi bu ismi almıştır.

Bu dergi Antalya'nın ilk halkevi dergisidir ve yayın hayatına başlamadan önce dergi *Resmi Antalya Gazetesi*'nde haber olmuştur. (Güçlü, 2012: 5). Antalya için ümitli bir dergi olacağı söylenir.

Derginin ön kapağında içindekiler kısmı yer alır ve 10 kuruşa satılmaya başlar ancak 120 kuruşa satılan sayıları da vardır. Derginin Sayfa sayıları 10 ile 16 arasında değişmektedir. İncelenen sayılarda edebi tür olarak anı, araştırma-inceleme, eleştiri, deneme, köşe yazısı, hikâye, şiir, makale, mektup, roman görmektediriz.

Eylül 1938'den Mayıs 1943'e kadar yayın hayatına ara vermiştir. Dergi 1944 yılına kadar yayınlanmaya devam eder.

Dergide Kemal Kaya, Bekir Ozan, Nuri Özboy, Muammer Lütfi Bahşi, Fikri Erten, Kemal Kayalı, Şerif Kolhan, Sıtkı Tekeli, Türkan Baştuğ, Mehmet Kaplan, Schiller, Ziya İlhan, Reşat Oğuz, N. Adıson, Oscar Wilde, Niyazi Tunca, Osman Andıç, Lütfi Bahşi, Hayri Ülkü, Nihal Güzey, Naci Kum, Hafetî, Tefvik Selekler'in yazılarını görmektediriz.

1.3.2. Bibliyografik İnceleme

1.3.2.1. Edebi Türler

1.3.2.1.1. Anı

KAYA, Kemal (Ocak, 1936); "Bulunmuş Bir Kuş Yuvası", *Çağlayan*, S.2, s.2-4.

Birinci sınıflardan bir öğrenci sınıfa bir kuş yuvası getirir ve öğretmen Kaya yuvayı nereden bulduğunu sorar. Yuvayı nereden bulduğunu soran Kaya, bir ağacın altından bulduğunu öğrenince yuvayı ağaca koyar. Derste kuş türlerini işlerler.

OZAN, Bekir (Mayıs, 1938); "Bahar Hatırası Dolayısıyla", *Çağlayan*, S.18, s.5-7.

Arkadaşına bahar kutlamasına giden Ozan, bahçede dikkatini çeken iki tane bitkinin ismini sorar. Bu bitkilerin isimleri "kaynanadili ve kaynana yumruğu" dur. Bunu duyunca çok şaşırarak Ozan neden kaynanalara böyle yerlere düşürürler der ve arkadaşlarıyla bu konu hakkında sohbet ederler. Arkadaşları pek çok yuvanın kaynana kıskançlığı yüzünden bittiğini

anlatır. Ozan kaynanaların gereksiz kıskançlıklar yapmamalarını gelinlerin de kaynanalarına karşı saygılı olmalarını öğütler. Böylece yuvaların yıkılmayacağını dile getirir.

1.3.2.2. Araştırma-İnceleme

ÖZBOY, Nuri (Ocak, 1936); “Göç”, *Çağlayan*, S.2, s.5-6.

Antalya’daki yörüklerin yazın yaylalara göçüp kışın Antalya’ya inmelerini anlatan Özboy, Mayıs’ın ortasında yörüklerin Korkuteli yaylalarına gittiklerini söyler. Her daim pazar günü göç yaptıklarını anlatır. Develerle göç ettiklerini, ilk iki deveye halı kilim yüklediklerini aktarır. Üçüncü deveye de üç günlük yiyeceklerini bağladıklarını ifade eder.

ÖZBOY, Nuri (Haziran, 1936); “Köy Düğünü”, *Çağlayan*, S.6, s.4-5.

Korkuteli düğünlerinin ilkbahar ya da sonbaharda yapıldığını söyleyen Özboy, bu dönemlerde tarla işlerinin olmadığı zamanlar düğün yaptıklarını belirtir. Damat evine al bayrak asılır gelin evinde de keşkekler kavurmalar yapılır der. Düğünlerin pazar günü başladığını söyleyen Özboy, damat evine hediyeler yollandığını söyler. Düğünlerden önce davetlilere havlu, çorap, kumaş gibi hediyeler yollandığını buna da “oku” dendiğini ifade eder.

ÖZBOY, Nuri (Temmuz, 1936); “Köy Düğünü 2”, *Çağlayan*, S.7, s.6-7.

Korkuteli düğününün devamı olan bu yazıda düğünün geri kalan kısmını anlatır. Çarşamba günü oğlan evinde güreş olur ve sonra düğün kız evine geçer. Genç kız ve oğlanlar türküler söyleyerek eve varırlar. Gelin kıza evleniyor diye maniler söylenir. Perşembe günü sabah gelin almasına geçilir. Kız evinde yemekler verilir. Gelin hazırlanılmış olan at arabasına bindirilir. Ancak gelin arabaya binmeden köyün delikanlıları arabanın önüne geçer ve bahşiş alır. En sonunda gelin evine uğurlanır.

1.3.2.3. Deneme

BAHŞİ, Muammer L. (Ocak, 1936); “Devrim Edebiyatına Doğru”, *Çağlayan*, S.2, s.1.

Osmanlı döneminde edebiyattan çok mimari ve musikiye önem verdiklerini söyleyen Bahşi, ülkemizin edebiyata daha çok önem vermeleri gerektiğini söyler. Öncelikle dilimizin yabancı kelimelerden arındırılmasını ve ulusal hale gelmesini amaçlar.

BAHŞİ, Muammer L. (Şubat, 1936); “Bir Edebiyat Münakaşası”, *Çağlayan*, S.3, s.1-2.

Edebiyatın önemli bir şairi olan Vasfi Mahir’in Faruk Nafiz etkisinde kaldığını söyler. Bazı şiirlerinde Çamlıbel’in tesirinin yoğun olduğunu ifade eder. Bunları söyledikten sonra bir başka konu şairlerin otuzundan sonra güzel eserler verdiklerini savunur çünkü olgunlaşmaya o dönemden sonra başladıklarını ve Victor Hugo, Tolstoy gibi yazarların özgün

eserlerini 30'larından sonra yazdıklarını aktarır. Vasfî'nin de 30'lu yaşlardan sonraki eserlerini ulusal bulmadığını, edebiyatımızda özgün eserler veremediğini düşünür.

BAŞTUĞ, Türkân (Haziran, 1936); “Çocuk Oyunlarının Manası”, *Çağlayan*, S.6, s.2-3.

Çocuk terbiyesinin kendi kendine verilemeyeceğini anlatmaya çalışan Baştuğ, bilinçli bir şekilde terbiye vermenin ehemmiyetinden bahseder. Bu eğitimleri oyunlarla gayet iyi bir şekilde verilebileceğini düşünür ve öğretmenlere bu tür oyunlara okulda yer vermeleri gerektiğini söyler. Böylece çocuklar oyun oynayarak daha çabuk ve sıkılmadan öğreneceğini düşünür.

ERTEN, Fikri (Şubat, 1936); “Antalya’da Selçukilerin Kervansarayları”, *Çağlayan*, S.3, s.5-7.

Erten, Selçuklu için Antalya ve Alanya’nın öneminden bahseder. Alanya’nın, Konya’da geçirilen yazdan sonra kışın mesken olarak halk için önemli yer taşıdığını söyler. Antalya ve Alanya’nın, Mısır ve Suriye’ye yakın olduğu için ticaret açısından da önemli olduğunu vurgular. Bu yüzden buralara pek çok kervansaray kurulduğunu aktarır.

KAPLAN, Mehmet (Mayıs, 1943); “Yaşanmamış Mazi ve Bir Şiir Kitabı”, *Çağlayan*, S.23, s.8-9.

Batı edebiyatını Yunan ve Latin mitolojisi ve tarihi etkilediğini söyleyen Kaplan, Salih Zeki Aktay’ın bu edebi birleşimle eserler verdiğini yazar. Batı edebiyatının Yunan, Latin mitolojisi ve tarihi üzerine kurulduğunu açıklar. Geçmişlerinin onlara ait olduğunu söyler. Bizim de özümüzü unuttuğumuzu, Türklerin başka milletlerin kültürüne ve diline özendiğine yakıdır.

KAYALI, Kemal (Şubat, 1936); “İnkılap ve İstiklal Konferansları”, *Çağlayan*, S.3, s.1.

İnkılabı yaşamımıza adapte etmenin çok güç olduğunu ancak uğraşlarımız sayesinde elbet tamamen benimseneceğini düşünen Kayalı, ülkenin çok zor şartlarda kurulduğunu ve emeklerimizin boşa gitmesini istemediğini söyler. Herkesin bu ülküyü benimseyip gençlerimize benimsetmemiz gerektiğini düşünür.

KOLHAN, Şerif (Şubat, 1936); “Eski Yunanlılarda Olimpiyatlar”, *Çağlayan*, S.3, s.3-4.

Spor temelinin din olduğunu söyleyen Kolhan, Eski Yunanlıların spor aktiviteleri için dini panayırılar kurduklarını ifade eder. Bu panayırılarda dört senede bir düz bir ovaya kurulduğunu aktarır. Bu ovanın bulunduğu yerde Olimposlu Jupiter’in mabedinin bulunduğunu söyler.

TEKELİ, Sıtkı (Nisan, 1936); “Kitapsaray ve Okul”, *Çağlayan*, S.5, s.1.

Tekeli, medeni bir toplumun en çok önem vermesi gereken okul ve kütüphane unsurları olduğunu söyler. Yarınımızı kurmak için okula gitmeye, bilinçlenip kültürlenmemiz

için de kitap okumaya ihtiyacımız olduğunu dile getirir. Okuyup bilinçlendikçe yarınlarımızın daha iyi olacağını düşünür.

TÜRKMENOĞLU, Durmuş (Nisan, 1938); “Okuma İhtiyacı”, *Çağlayan*, S.17, s.7-8.

Yaşamak için gıdaya, havaya ihtiyacımız olduğu gibi öğrenmek okumak ihtiyacımızın da bunlar kadar değerli olduğunu ifade eder. Yaşamak için muhtaç olduğumuz şeyleri ancak okuyup meslek edinip öğrenerek kazanıldığını söyler. Okuyup bir yerlere gelen insanların işlerini çok daha profesyonel yaptıklarını düşünür.

SCHILLER (Mayıs, 1943); “Tiyatro Bir Ahlak Müessesesidir.”, (Çev: Burhanettin Batıman), *Çağlayan*, S.23, s.10.

İnsanın heves, yeni şeylere karşı duyduğu heyecan ve coşkusuyla tiyatro yapma arzusunun ortaya çıktığını dile getiren Schiller, insanın tiyatroyu icra ederken ya da izlerken tüm duyguları yaşadığını belirtir. Dinin eskiden tüm tiyatro gibi edebi eserlere değer vermediğini ancak son zamanlarda bu algının yıkıldığını belirtir. Çocuklara edebi eserler okutmanın ahlaklı olmalarına katkı sağladığını düşünür.

1.3.2.4. Eleştiri

SÜHA, Baki (Aralık, 1935); “Cahit Sıtkı’nın Şiirleri”, *Çağlayan*, S.1, s.7.

Cahit Sıtkı’nın şairliği ve edebi kişiliğinin özgün olduğunu ifade eder. Cahit Sıtkı’nın şiirlerini inceleyip ona “Türk Fuzulisi” der. Bu ismi vermesinin sebebi şiirdeki özgünlüğüdür der. Sıtkı’nın ölüm temalı şiirlerini çok beğendiğini, bu şiirlerin batı edebiyatını hiç aratmadığını dile getirir. Batı edebiyatındaki yenilikleri bizim şiirimize çok iyi uyarladığını yazar.

SÜHA, Baki (Mart, 1936); “Namık Kemal İçin”, *Çağlayan*, S.4, s.6-7.

Namık Kemal için edebiyat adına pek çok yenilik yaptığını, özgün bir edebiyatçı olduğunu söyler. Namık Kemal’in edebiyatının aşağılanacak bir tarafının olmadığını savunur. Süha, Nazım Hikmet ve Kemal Tahir’in Namık Kemal için yaptıkları eleştirileri yersiz bulur. Tahir’in Kemal için yapmış olduğu anketi saçma bulduğunu söyler. Bu ankette Kemal’in beceriksiz bir edebiyatçı olduğu çıkmıştır ve Süha buna çok sinirlenir.

1.3.2.5. Gezi Yazısı

İLHAN, Ziya (Aralık, 1935); “Belkıs Harabeleri”, *Çağlayan*, S.1, s.6.

Aksu’da yer alan Belkıs harabelerine giden İlhan, buradaki köylerden geçerken köylerin yeşilliğine ve kültürüne hayran kaldığını dile getirir. Yılların ve sellerin yıkamadığı Belkıs köprüsünü inceler. Köprünün her yerinin mermerlerle kaplı olması onu büyülemiştir.

KAYA, Kemal (Şubat, 1936); “Bir Akseki gezisi”, *Çağlayan*, S.3, s.7-8.

Antalya’dan Akseki’ye yolculuk yapan Kaya, yolda geçtikleri köyleri ve doğaya hayran kaldığını belirtir. Antalya’ya uzak olan Akseki’yi hâkimlerin, önemli mevkiideki memurların olduğu bir yer sandığını ancak gidince çok ilkel kalan bir yerleşim yeri olduğunu dile getirir. Hayal ettiği kadar güzel bir yer olmadığını sadece doğasının güzel olduğunu söyler.

1.3.2.6. Hikâye

ADISON, N. (Haziran, 1936); “Gurur”, *Çağlayan*, S.6, s.8-9.

Ahmet diye bir genci seven zengin kız onunla görüşmeye başlar ve Ahmet en sonunda babasından kızı ister. Ancak babası kızını o çocuğa vermez ve kız kaçar. Bir süre sonra Ahmet içmeye, kumar oynamaya ve üstelik kızı dövmeye başlar. Ancak kimseye bu durumu diyemez. Bir gün yine sarhoş gelen Ahmet kızı döver ve komşular bu sefer duyar. Bayılan kızı doktora götürürler.

ANDIÇ, Osman (Mayıs, 1938); “Yarıda Kalan Aşk”, *Çağlayan*, S.18, s.9-10.

İstanbul’un kargaşasından doğada bir yere yerleşen Nergis’in babası yaşlılığının son zamanları doğayla iç içe geçirmek ister. Nergis de doğayı çok sever ve her gün pınar başına gider. Orada bir genç oğlanla birbirlerine âşık olurlar. Birkaç buluşmadan sonra evlenmeye karar verirler. Bu hikâyenin bu kadar kısmı yer almıştır.

OĞUZ, Reşat (Nisan, 1936); “Fırtına”, *Çağlayan*, S.5, s.10-11.

Bir buçuk yıldır birbirlerini seven iki aşığı anlatan Oğuz, gizli gizli buluştukları bahçeden bahseder. Bahçenin sık portakal ağaçlarının altında buluşan iki genç içlerinden birbirlerini çok sevdiklerini ve neden bu kadar çok sevdiklerini düşünürken bir anda birbirlerini öpüp sevişmeye başlarlar.

TUNCA, Niyazi (Nisan, 1938); “Değirmen Taşı”, *Çağlayan*, S.17, s.11.

Sevgilisiyle çarşıda gezerken kadının pırlantaya hayranlıkla baktığını gören kahraman kendisine de aldıracağını iyi bilmektedir. Ancak bu taşın o kadar parayla alınıp hiçbir işe yaramayacağını söyler ve onun için en kıymetli taş değirmen taşıdır. Çünkü o karnını doyuran ekmeğin buğdayını öğütür.

WİLDE, Oscar (Nisan, 1938); “Bahtiyar Prens”, (Çev: Osman Bahadırlioğlu), *Çağlayan*, S.17, s.4-5.

Kırlangıç prensle sohbet eder. Prens ülkedeki yoksullara elinde avucunda ne kadar değerli eşya varsa kuşla yollar. Kırlangıç artık sıcak yerlere inmesi gerektiğini söylese de prens onu bırakmaz. Prensın verecek değerli eşyası kalmaz ve kuşa gözünün birini çıkarıp

dilenciye vermesini ister. Dilenci verilen değerli taşta çok sevinir ve zengin olur. Diğer gözünü de kibritçi kıza yollar ve kör olur. Kuş artık prensi yalnız bırakmaz ve soğuktan ölür. Prens de aslında bir metal bir heykeldir ve artık değerli görülmediğinden onu parçalarlar. Yalnızca kalbini eritemezler onu da çöpe atarlar. Bu çöpte kırılancın da cesedi bulunur.

1.3.2.7. Köşe Yazısı

BAHŞİ, Lütfi B. (Aralık, 1935); “Ulusal Edebiyata Doğru”, *Çağlayan*, S.1, s.3.

Osmanlı döneminde edebiyatın monoton bir işlevi olduğunu, şimdi edebi kimliğimizin oluşması gerektiğini dile getirir. Çağlayan okuyucularına edebiyatımızı ulusal hale getirmek için elimizden geldiğince okumamız gerektiğini söyler. Bu derginin amacının da ulusal edebiyata katkı sağlamak olduğunu düşünür.

ÇAĞLAYAN (Nisan, 1938); “23 Nisan”, *Çağlayan*, S.17, s.1.

23 Nisan gününün felaketten kurtuluşumuzu simgelediğini söyleyen dergi, bu günün hakkın kuvvete açtığı bir isyan günü oluşunu ifade eder. Bugünün Türk yurdu olduğumuz zamanı simgelediğini söyler ve coşkuyla kutlamamız gerektiğini savunur.

GÜZEY, Nihal (Şubat, 1936); “Antalya Kadınlarına”, *Çağlayan*, S.3, s.10-11.

İnkıpların vermiş olduğu haklarla kadının erkekle eşit olduğunu söyleyen Güzey kadınların bağımsız bir birey olduğunu anlatmaya çalışır. Ev hanımı olmanın da bir görev olduğunu, çocuklarını ulusa uygun bireyler olarak yetiştirmenin özveri istediğini aktarır.

HATEFİ (Mayıs, 1938); “Malî Yıla Veda Ederken”, *Çağlayan*, S.18, s.1.

Hafetî, 1937-38 yıllarında Antalya’nın arpa mahsulünün bolluğundan ve diğer illere de ticareti yapıldığından bahseder. Susam bolluğu yaşanan Manavgat ilinin susam ticaretiyle ülkenin kalkınabileceğini aktarır.

KUM, Naci (Temmuz, 1936); “Antalya, Folklor Kaynağıdır”, *Çağlayan*, S.7, s.5.

Kum, Antalya’daki abdallara, yürüklere, tahtacılar ait folklor malzemelerini incelediğinden bahseder. Zeytin Köyü’nde yaşayan Abdalların Deli Dumrul hikâyesini hala birbirlerine anlattıklarını aktarır. Bu bilgilerin devamını arkadaşından ister ve devamını yazmayı düşünür.

TEKELİ, Sıtkı (Haziran, 1936); “Çağlayanlar Yurdunda Su”, *Çağlayan*, S.6, s.1.

Antalya’nın kireçli suyu ile ilgili fikirlerini sunan Tekeli, bu toprakların çok bereketli olduğunu ve doğal su kaynağının da bol olduğuna dikkat çeker. Cumhuriyet rejiminin kireçli su sorununu çözeceğini düşünür. Bu rejimin her sorunu çözeceğini dile getiren Tekeli su sorunu çözümü için bir fikir sunmamaktadır.

TEKELİ, Sıtkı (Temmuz, 1936); “İş Kanunu ve Önemi”, *Çağlayan*, S.7, s.1.

Türkiye Cumhuriyeti kurulduğundan bu yana kanun ve kuralların iyiye gittiğini düşünen Tekeli, işçilerin gün geçtikçe rahata kavuştuğunu savunur. İşçi sınıfının eskiden kazandığı parayla karnını bile doyuramadığını ancak artık başka ihtiyaçlarını da rahatça karşılamaya başladıklarını dile getirir.

ÜLKÜ, Hayri (Ocak, 1936); “Akdenizin Eşsiz İncisi Antalyamızın Çok Zengin Yaratılışı”, *Çağlayan*, S.2, s.10-11.

Akdeniz’in en güzel kıyılarından birinin Antalya’da olduğunu söyleyen Ülkü, Toros Dağları’nın güzelliğini, denizin maviliğini çok beğendiğini söyler. Tarım açısından da çok zengin bir bölgeye sahip olduğunu anlatır.

1.3.2.8. Makale

KAYA, Kemal (Aralık, 1935); “Viyana’da İlköğretim”, *Çağlayan*, S.1, s.2.

Viyana’da ilköğretimin 8 yıl ve zorunlu olduğunu söyler. Ders saatlerinin sabah 8’de başlayıp 12-13 gibi derslerin bittiğini anlatır. Bu 8 yıllık okulun devlet okulları, özel okullar ve evde özel ders olarak sürdüğünü aktarır. Bizim ülkemizde de bu uygulama uygulanırsa öğrencilerden daha iyi verim alınabileceğini düşünür. Saat aralıklarının çocuklar için uygun olduğunu, o vakit aralarında zihinlerinin daha iyi çalıştığını dile getirir.

1.3.2.9. Mektup

İLHAN, Ziya (Mayıs, 1943); “Ke-Ta-Ti’ye Mektuplar”, *Çağlayan*, S.23, s.6-7.

Ke-ta-ti adlı genç bir delikanlıya bu mektubu yazdığını açıklayan İlhan, dünyanın özellikle Anadolu’nun güzelliklerinden bahseder. Ancak bu dünyanın kıymetini bilemediğimizi söyler. Daha sonra Ke-ta-ti’ye çocukluğunun geçtiği Antalya’yı, oradaki portakal bahçelerini anlatır. Daha sonra Ankara’da geçen gençliğini anlatır. Anadolu’nun her köşesi çok güzeldir der ve her yerinin doğası, meyve ve sebzeleri bambaşkadır diye dile getirir.

1.3.2.10. Roman

SELEKLER, Tefik M. (Mart, 1936); “Dur Hasan Pehlivan”, *Çağlayan*, S.4, s.10-12.

Selekler’in uzun yıllar Antalya köylerinde memurluk yaptığı sıra yazdığı yerli bir romandan bir pasaj verilmiştir. Dur Hasan adında köyle bir pehlivan önüne gelen herkesi yenmektedir. Herkes ona saygı gösterir ağalar yanına alır. Hem güçlü hem yakışıklı olan pehlivanı bir gün bulunduğu köyde bir memur Rumeli’ye götürür. Geleneksel güreşlerin

olduğu bir yere giden pehlivan sırayla herkesi yener. Herkesi yenmesine dayanamayan pehlivanlar Hasan'ı karnından bıçaklarlar ancak Hasan hepsini yere serer.

1.3.2.11.Şiir

AKALIN, Şahap (Nisan, 1938); “Gel!”, *Çağlayan*, S.17, s.6.

Balkonun ışıklarla öpüşürken seherde
İçli şarkılarını gicelerde unut gel!..
Hasretinle titreyen gönlüm sonsuz bir derde
Açılmadan, ruhumda uzakları uyut gel!..

AKALIN, Şahap (Mayıs, 1938); “Günlerimin Ardından”, *Çağlayan*, S.18, s.7.

Kül bağladı kalbimde dünkü hatıralarım,
Söndü eski ateşler, gurup etti o anlar...
Çölde serâp aramış meğerki mısralarım
Ki onlardan yadikar kaldı ılık hicranlar!

ANDIÇ, Osman (Mayıs, 1938); “Gönül”, *Çağlayan*, S.18, s.10.

Çiçekten çiçeğe kelebek gibi
Durmadan yorulmaz, gezersin gönül!
Ellerde yaramaz bir bebek gibi
Herkesi yaralar, üzersin gönül!..

EDİZ, Faruk (Haziran, 1936); “Bahtiyarlık”, *Çağlayan*, S.6, s.9.

Yolun daha dünyaya ilk uğradığı günde,
Güneşin ışığı ilk yandığı an gözünde
Dolsun içine sıcak bir aydınlık o saat..

EDİZ, Faruk (Aralık 1935); "Atelyede Sabah", *Çağlayan*, S.1, s.9.

gece bir paravanın eteklerine girer!
tablolar duvarlarda şimdi meşin bir kemer
pencereler renklere poz veren bir fırçadır...

EDİZ, Faruk (Ocak 1936); "Serüven", *Çağlayan*, S.2, s.13.

beklemekten mi usandın
bu dünya yalancı dünya.
demek, avunurum sandın!
avunmadın: acı dünya!

ENER, Hilmi S. (Haziran, 1936); “Şarkı”, *Çağlayan*, S.6, s.7.

Günümün bittiği sen gelince göreyim

Bir hülya gibi sessiz bana akşamları gel
 Saçlarımın akına geceleri süreyim
 Bir hülya gibi sessiz bana akşamları gel

FIRAT, Sadi (Mart 1936); "Afyon'dan Geçerken", *Çağlayan*, S.4, s.10.

bu dağlarda ilk hızı aldık inanımızdan
 ve çağlayanlar gibi köpüren kanımızdan
 kıızıl bir yakut oldu burda kapkara taşlar.

FIRATOĞLU, Sadi (Aralık 1935); "Yollar", *Çağlayan*, S.1, s.5.

hasretin en uzak ufuklarına
 hız alup dolaşan gönül sesleri.
 yetişmek isterler gibi yarına,
 ıssız yollar aşan gönül sesleri.

GÖKÇE, C (Nisan, 1936); "Bir Akşamüzeri", *Çağlayan*, S.5, s.5.

Yosun tutmuş göl gibi gökler sessiz ve durgun
 Kara bir sis altında ovalar sessiz yorgun.
 Gezer soğuk rüzgârın mecalsiz nefesleri:
 Matemli bir ninnidir şu çingirak sesleri.

HİKMET, Mehmet (Nisan, 1936); "Beni Unutmuş mudur", *Çağlayan*, S.5, s.4.

Bir aya benziyor o beyaz yüzün,
 Mavi bir denizi andıran gözün,
 İçinde şahlanıp taşarken hüznün;
 Beni hatırlar mı unutmuş mudur?

İLHAN, Ziya (Aralık 1935); "Antalya Geceleri", *Çağlayan*, S.1, s.3.

çağlayanlar bir zafer marşının heceleri
 kal'eler bir ispahi olurken geceleri
 sıra dağlar yas tutan birer sevgili midir

İLHAN, Ziya (Şubat 1936); "Başım", *Çağlayan*, S.3, s.9.

gün olur ki hüznümü içime saklarım da
 beni neş'eli sanır en hisli arkadaşlar.
 bir tebessüm belirse solgun dudaklarımda
 ruhumda fırtınalar uğuldamağa başlar...

İLHAN, Ziya (Mart 1936); "Özlem", *Çağlayan*, S.4, s.14.

kalbindeki ateş sanki cehennem
 gözlerinde lavdan birer damla nem

bahtının esiri ihtiyar annem:

her akşam yollara bakar mı dersin?

İLHAN, Ziya (Nisan, 1936); “Antalya Kıyıları”, *Çağlayan*, S.5, s.3.

Barbaros ilk akına çıktı bu kıyılardan

Sesi geliyor gibi en kuytu kıyılardan;

Ruhumuz hep o geçmiş günleri özlemede.

KETENOĞLU, Raci (Mayıs, 1943); “Mısra’lar”, *Çağlayan*, S.23, s.9.

Eflâtun, mor ve beyaz;

Renklerin ortasında

Sessizce gezin biraz.

İç, içlen... içte ağla

Bu hasta mısralarla...

LÜTFİ, Muammer (Mart 1936); "Ben", *Çağlayan*, S.4, s.7.

günlerim dar bir kuyu.

geceleirim bir dehliz..

içimdeki korkuyu..

MACİT, Hamit (Mart 1936); "Alaca Karanlık", *Çağlayan*, S.4, s.3.

nergisli bahçelerde derin bir füsün erir,

birden salon çiçeklerimin rengi ürperir.

durgun fısıltılarla iner namerler yere,

inler ve içlenir gibi nazlı bakire.

solgun doğar ve resmeder engin sulara ay

efsanelerde anlatır bir gümüş saray.

O., İsmet (Mart 1936); "Yerinme", *Çağlayan*, S.4, s.8.

vurgunum sana ben yıllardan beri

dolaştı peşinde gönül serseri

başımı göğsüne dayadığım gün.

ne yazık gençliğim gelmedi geri.

OĞUZ, Reşad (Ocak 1936); "Kızıma Mektup", *Çağlayan*, S.2, s.11.

içim yanıyordur kızım,

senden uzak oldukça....

her gün artıyor sızım

kalbe hicran doldukça....

SACİT, Adnan (Şubat 1936); "Kaç Benden", *Çağlayan*, S.3, s.10.

çamlar siyah bir tarak,
saçlarında ruzgârın
gözünü kurutarak
gecesinde baharın
yürü gamsız dağlara

SELÂHATTİN, M. (Nisan, 1938); "Yurdumun Gençlerine", *Çağlayan*, S.17, s.8.

Sılaya düşse de bahtım ezelden
Ne gözüm yaşıldır, ne gönlüm kanar..
İçimde sönmeyen "Yurt aşkı" yanar
O bana üstündür bin bir güzelden

SÜHA, Baki (Ocak 1936); "Ölüm", *Çağlayan*, S.2, s.3.

soluyor güller gibi ruhumda
bana ses veren ölümün rengi
gelmiyor artık تنها ufkumda
ötüşen puhuların ahengi.

SÜHA, Baki (Şubat 1936); "Babamın Sesi", *Çağlayan*, S.3, s.1.

bir gölge uzaktan bana seslenir
karanlık çöküyor haydi eve koş.
akşamla kalbimde dert tazelenir.
evimiz kimsesiz, odalar bomboş...

SÜHA, Baki (Mart 1936); "Pervasız Zaman", *Çağlayan*, S.4, s.4.

düşüyor yine suya gökler,
gelmiyor rüzgarla bir haber
akıyor renklerle beraber
bu pervasız zaman, pervasız..

ŞÜKRÜ, Halil (Şubat 1936); "Şüphe", *Çağlayan*, S.3, s.14.

dünya nedir, hayat ne? sonu
bilinmez umman
gözlerimi kaplıyor perde, perde
bir duman
anlamaz oldum artık hayat
serenadından

TİPİ, Kemal T. (Aralık 1935); "Serenad", *Çağlayan*, S.1, s.8.

ne senin balkonun var, nede benim kitaram..
susacağız saatler uzarken dizi dizi
avucunda mendilin, dudağımda cıgaram
sükût bir düğüm gibi bağlamış ikimizi
ne senin balkonun var nede benim kitaram

TONUÇ, Turgut (Mayıs, 1943); "Yayla Gülü", *Çağlayan*, S.23, s.4.

Başında bahardan güzel yemeni,
Kavsi kuzeh gibi belinde şalın.
Geceler gözüne çekmiş sürmeni
Elinde en içli şair kavalın.

TÜZÜN, Şaban (Ocak 1936); "Yürük Gelini", *Çağlayan*, S.2, s.7.

o sıcak bakışı bir yazdı bitti,
bir dağ bayırınca yükseldi, gitti
beni için için yaktı eritti
durdu bir yamaçta gördü erini

TÜZÜN Şaban (Şubat 1936); "Ah Anne", *Çağlayan*, S.3, s.4.

karanlıklarla sen orda arkadaş
bense burada gamla başabaş
bir an göz yaşlarım dinmiyor anne..

TÜZÜN, Şaban (Haziran, 1936); "Yolunda Yürüyorum", *Çağlayan*, S.6, s.5.

Bu gün, yüce soyumun, eşsiz yaratıcısı;
Samsun ufuklarında, nur başıyla göründü.
Bu gün keder; sevince, karalar aka döndü
Bu gün, umudlarımız; bir çelik taka döndü!
ATAM! Kanındır; kanım, coşkun ruhundur ruhum:
Ülkü adlı atımı göklere sürüyorum,
Mavi gözlerin gibi: yolunda yürüyorum!...

TÜZÜN, Şaban (Temmuz, 1936); "Yat Borusu", *Çağlayan*, S.7, s.9.

Yıldızlı gecelerin koynuna girmek için:
Derdini, yanık haykırıp duruyorsun!..
Gurbet ne, özlem nedir? Bilmiyen sana, sorsun;
Sen, kimsesiz kalplerde kıvılcımlaşan korsun!..

1.3.2.12. Hiçbir Türe Dâhil Edilemeyenler

OĞUZ, Reşat (Aralık, 1935); “Bizde Tenkit Tahammülsüzlüğü”, *Çağlayan*, S.1, s.4.

Ülkece herhangi bir tenkite karşı tahammülsüz olduğumuzu söyleyen Oğuz, ancak her şeye her konuya tenkit yaparken saldırgan olduğumuzu söyler. Özellikle edebi bir eleştiri yaparken bilinçli olunarak yapılması gerektiğini ifade eder.

TEKELİ, Sıtkı (Temmuz, 1936); “Antalya- Konya Güzergâhı Yolları”, *Çağlayan*, S.7, s.9-10.

Tekeli eskiden Antalya Konya arası ulaşımın deve ile yapılınca elli saat olduğunu söyler. Bu iki şehir arası Tekeli Konya-Beyşehir-Seydişehir-Akseki-Manavgat-Antalya arasında yolculuk yapar ve 74 saatte Antalya’ya gelir. Başka bir güzergâh daha dener ama yine 70 saatten uzun sürdüğünü ifade eder.

1.4. Türk Akdeniz

1.4.1. Dergi Hakkında

Halkevinin çıkardığı *Türk Akdeniz* 1936 yılında yayımlanmaya başlamıştır. İki ayda bir yayımlandığını gördüğümüz derginin en büyük amacı Antalya’da Atatürk fikir ve İnkılaplarını yaymak ve eğitime önemi desteklemenin yanı sıra halka kültürel bir hizmet vermek amaçlanmıştır. Dergi 1944 yılında 34 sayıya ulaşarak yayım hayatına son vermiştir. Derginin her sayıları günümüze ulaşamamış, kütüphane ve sahalarda olan sayıları incelenmiştir.

11. sayısında son 5 yılda ülkede yapılan yeniliklerden bahsedilir. İlçelerin belediye başkanlarından onlara verilen bütçelerden bilgiler verilmiş ve şema şeklinde dergide yazılmıştır. Çocuk bayramında yapılmış olan yarışmalarda kazanan çocukların fotoğraflarına yer verilmiştir. Bu sayıda edebi tür yer almamaktadır.

“*Türk Akdeniz*” ismi verilmesinin sebebi derginin ilk sayısında ülküsünü en kutsal inanç edindikleri Atatürk’ün yıllarca önce Akdeniz’i hedef veren yüksek ve tarihi işaretlerinden aldıkları ifade edilmiştir. Derginin de yegâne amacı Türk bilincini vurgulamak olmuştur. Dergide Antalya’ya dair kültürel, tarihi, tarımsal ve ekonomik olarak ne varsa konu olmuştur. Sayfa sayısı 15 ile 25 arasında değişir.

1.4.2. Bibliyografik İnceleme

1.4.2.1. Edebi Türler

1.4.2.1.1. Araştırma-İnceleme

AKUN, Şükrü (Haziran, 1938); “Antalya Köylerinde Halk Doktorluğu, Baytarlığı ve Eczacılığı”, *Türk Akdeniz*, S.9, s.27-29.

Akun köylerde ishal ve böbrek taşlarına karşı kullanılan çeşitli otlarla yapılan bitki çaylarından bahsedilir. Yaralar üzerine yapılan merhemlerden, basur ve siğillere, kemik rahatsızlıklarına karşı yapılan ilaçları yazar. Köylülerin sıtmaya yavşan otunun iyi geldiğini düşünürler der. Sancılı hayvanlara yapılan tekniklere değinir.

ANAKÖK, Tayyar (Ağustos, 1939); “Alanya Kitabeleri ve Eski Eserleri”, *Türk Akdeniz*, S.14, s.9-10.

Anakök tersane kapısının üstünde, sahil kulesinin cephesinde, kız kulesinde, kız kulesinin başka cephesinde, Karakul burcu kitabesinde, köşk saray kitabesinde, Gülefşan camii kitabesinde, Akçebe kitabesinde yazılan eski yazıları tek tek yazmıştır. Ancak günümüz Türkçesine çevirmemiş ya da bir yorum yapmamıştır.

KAYA, Kemal (Nisan, 1937); “Doğum ve Çocuk Büyütme Hakkında”, *Türk Akdeniz*, S.2, s.15-17.

Kaya doğumu kolaylaştırmak için yapılan batıl yöntemlerden bahseder. Bu yöntemlerden birinin hamile kadının evdeki dolu silahları boşaltması ve bakır genç kızların kıyafetlerinden birer parça alması olduğunu söyler. Cinsiyet için de hamile kadın cılızsa kız iriyse erkek olacağını kaydetmiştir. Yeni doğan çocuğun bedeni tuzla yıkanmazsa ağzı ve bedeninin kokacağını yıkarken gelişebilsin diye bacakları yukarı getirilerek yıkadıklarını belirtir.

1.4.2.1.2. Bilmece

ANONİM (Haziran, 1937); “Bilmeceler”, (Der: Öğretmenler), *Türk Akdeniz*, S.3, s.21.

Masal masal maliki, oğlu kızı oniki. Topuğunda tozu var, iki ela gözü var. (Keklik)

Bir ağacım var dalsız dudaksız, ben nasıl çıkayım elsiz ayaksız (Kitap)

ANONİM (Ağustos, 1939); “BİLMECELER”, (Der: Öğretmenler), *Türk Akdeniz*, S.14, s.14.

Lamba söndü İS dedi

Sahan düştü TAN dedi

Ben de sana BUL dedim (İstanbul)

Çarşıda satılmaz

Mendile katılmaz

Ondan tatlı bir şey olmaz (Uyku)

1.4.2.1.3. Biyografi

ERTEN, Fikri (Haziran, 1940); “Barbaros Antalya’da”, *Türk Akdeniz*, S.18, s.2-5.

1462’de Fatih Sultan Mehmet zamanında Rodos Türk yurdu olmaya başlamış Selanik’e tabi yeniçerilerden Yakup buraya yerleşmiş ve Rum kızı Kotelina ile evlenmiştir. İshak, Oruç, Hızır ve İlyas adında dört oğlu olmuştur. İshak ticaretle uğraşırken Oruç ve Hızır denizcilikle uğraşmıştır. Oruç ve İlyas korsanlara esir düşmüş, İlyas şehit edilmiştir. Oruç bir şekil kaçar ve yüzerek bir Antalya köyüne ulaşır. Buradan da Antalya’ya gelir. Artan, Antalya’nın Oruç Reisin dönüm noktası olduğu bu süreden sonra korsanlık yaptığını, bir süre sonra da Antalya’da bulunan Korkut’un himayesine alınmasını anlatır. Emirleri altındaki denizcilerin ona Baba Oruç demesi Frenklerin ağzında Barbaros diye değişimiyle günümüzde Barbaros ismiyle anılmasına vesile olmuştur.

ÖZKAYNAK, Kemal (Haziran, 1938); “Yeğen Mehmet (Paşa)”, *Türk Akdeniz*, S.9, s.14-17.

1726 yılında Akseki’de doğup büyüüp orada yetişen Mehmet Paşa Osmanlı döneminde sadrazam olarak görev almıştır. Devlet memurlarından Kel Yusuf’un yeğeni olduğu için bu lakabı aldığını söyler. Paşa Sadrazam olmadan önce Belgrat’ta ağa olmuştur. Babiâli isyanının bastırılmasında önemli rol oynadığı için onu muhafızlığa tayin edilmiştir. Daha sonra 1772 yılında kol kethudalığına tayin olup Yeniçeri ocağına katılmış daha sonra hızla yükselmiş olduğunu yazar. 1782 yılında da sadaret makamına getirilmiş. Mısır valiliği yaptıktan sonra görevinden azledildiğini yazar.

1.4.2.1.4. Gezi Yazısı

ANAKÖK, Tayyar (Şubat, 1938); “Antalya İli”, *Türk Akdeniz*, S.7, s.22-25.

Antalya’nın Toroslar tarafından çember içine alınmış bir şehir olduğunu söyleyen Anakök, Antalya’yı sahil bölgesi ve yayla bölgesi olarak ikiye ayırır. En yüksek dağların Korkuteli’deki Bey Dağı olduğunu yazar. Yaylaları Finike ile Kaş’tan yükselmekte Korkuteli’ye doğru yükselmekte oradan da doğuya doğru inmektedir der.

ANAKÖK, Tayyar (Ağustos, 1939); “Yeniköy Gezisi”, *Türk Akdeniz*, S.14, s.11-13.

Torosların eteğinde sayılan bu köye de makilerin bol olduğunu ve uzun bir ovaya sahip olduğunu söyleyen Anakök, bu köye 750 fidan dikildiğini söyler. Ancak köylüler bu fidanları hayvanlardan korumanın çok güç olduğunu söylerler. Bu köyde arpa, susam ve

buğdayın bol olduğunu görür. Bu köyde mektep olmadığını 40-50 kadar çocuk olduğunu ve çobanlık yaptıklarını duyunca üzüldüğünü ifade eder.

ERTEN, Fikri S. (Şubat, 1937); “Alara Hanı”, *Türk Akdeniz*, S.1, s.13.

Manavgat-Alanya arasında bu hanın yer aldığını söyleyen Erten, bu mevkideki iki tarihi eserimizin olduğunu söyler. Alara kalesi ve Alara kervansarayı bu iki önemli mekândır. Kaleye merdivenlerle çıkıldığını tepede de iki Selçuklu hamamı olduğunu yazar. Kervansaray da kalenin yanında yer alır ve bu yerin çok kıymetli olduğunu dile getirir. Çok fazla işlemeli değildir ve yontma beyaz taşlardan yapılmıştır.

GÜLTEKİN, Cemal (Nisan, 1940); “Alanya”, *Türk Akdeniz*, S.17, s.2-3.

Alanya'nın mutlaka gezilip görülecek büyük bir belde olduğunu dile getiren Gültekin, bu beldeyi yeşilliği ve güzel evleriyle kıyıya serpilmiş ve denizle bütünleşmiş bir mekân olarak tasvir eder. Roma ve Selçuklulardan kalma kale, bedesten, kilise ve hamamlarının olduğunu yazar. Portakal, limon, muz, mandalina, zeytin, badem gibi ağaçlarla evlerin bahçeleri süslenmiş der.

KAYA, Kemal (Şubat, 1937); “Kalkandan Finikeye Kadar”, *Türk Akdeniz*, S.1, s.14-15.

Kalkan'ın eski adının Kalamaki olduğunu eskiden Feniküs denilen bir körfezde bulunduğunu söyler. Kalkan körfezinin 8 buçuk mil uzağında Vati limanının olduğunu ilerisinde de Meis adasının bulunduğunu yazar. Kalkan körfezinden sonra Kaş beldesinin bulunduğunu Piri Reis'in buraya Andeko dediğini söyler. Bu bölgede çok uygun liman olmadığını ve gemilerin çok yaklaşmadığını dile getirir.

KAYA, Kemal (Nisan, 1937); “Hıdırlık Kulesi”, *Türk Akdeniz*, S.2, s.6-7.

Antalya Kaleleri içinde iyi muhafaza edilmiş bir kulenin bu kule olduğunu belirtir. Kaleiçinde olan kulenin yüksekliğinin 14 metre olduğunu, genişliğinin 1.70 cm olduğunu açıklar. Güzel, iyi işlenmiş bir mekân olduğunu dört köşesinin kesme taşlarla süslendiğini dile getirir. Eskiden bu kulenin kilise olarak kullanıldığını söyler.

KAYA, Kemal (Haziran, 1937); “Hadrian Kapısı”, *Türk Akdeniz*, S.3, s.5.

Kaya, Antalya'da bulunan en eski yapılardan biri olan Hadrian Kapısı'nın iki kule arasında yer aldığını ve yapının günümüze kadar korunduğunu söyler. Derinliğinin 30325 metre, yüksekliğinin de 8.033 metre olduğunu yazar. Kapının dört ara duvardan her birinin önünde birer sütun olduğunu yazar. İnşa malzemesinin de beyaz mermer olduğunu yazar.

KAYA, Kemal (Nisan, 1938); “Aspendos (Balkız) Şehri ”, *Türk Akdeniz*, S.8, s.8.

Side'deki Aspendos Antik Kentini gezen Kaya kentin dış görünüşünü betimler. Yunan yapıtı olan Aspendos'un Side mevkinde olduğunu, 15-20 metre yüksekliğe sahip olduğunu yazar. Duvarlarının 10 metre yüksekte olduğunu söyler. Manavgat'ta bulunan Manavgat

şelalesine ve kentin yakınındaki çaya yakın konumlanmıştır. Çünkü bu sularda yapılan gemi ticaretine oldukça yakın olduğunu belirtir.

KAYA, Kemal (Haziran, 1938); “Aspendos (Balkız) Tiyatrosu”, *Türk Akdeniz*, S.9, s.5-7.

Kaya bu binanın tepenin içine gömüldüğünü ve Aspendos'ta Akropol'un doğu yamacında olan tiyatro olduğunu yazar. Bu binanın mimarı Aspendos'lu Theodoros'un oğlu Zenon olduğu söylenir. 7000 kişilik seyirci alabilen bu tiyatro binasının 500 kişilik orkestrası vardır der.

LANCKORNSK, Karl G. (Şubat, 1937); “Elli Yıl Önce Antalya”, *Türk Akdeniz*, (Çev: Kemal Kaya), S.1, s.8-11.

Rodos'tan Antalya'ya yolculuk yapan Karl, Antalya'nın limanında iner. Buradaki kervanlarla karşılaşır. Daha sonra insanları inceler ve Rum kadınlarının saçlarını kına ile boyayıp takılarını takıp gezdiğini yazar. Roma sütunlarını, Arapça ve Farsça yazılı levhaları inceler. Türk, Rum ve Musevi halkın mahallelerinin ayrı olduğunu yazar. Antalya nüfusunun 25000 ile 26000 arasında değiştiğini, bu nüfustan 7000'i Rum, 50'si Ermeni, 250'si Musevi ve geriye kalanların Türk halk olduğunu söyler. Her camide okulun da olduğunu, Rumlara ait de ayrı bir okul olduğunu dile getirir. Pazar ve Hükümet Konağının şehrin dışında olduğunu söyler.

LUTFİ, Muammer (Nisan, 1937); “Bir Gezinin Notları”, *Türk Akdeniz*, S.2, s.3-5.

Antalya'dan Burdur'a olan yolculuğunu yazan Lutfi, yolculuktaki yeşillığe hayran olur. Toroslara yaklaştığını buradaki köyleri çok sevdiğini belirtir. Eskiden bu dağlarda yaşayan eşkıyalardan da bahseder. Bu eşkıyaların kervanlara saldırdığını ve ne kadar değerli eşyalar varsa onları çaldıklarını yazar.

LUTFİ, Muammer (Nisan, 1937); “Altı Yüz Yıl Önce”, *Türk Akdeniz*, S.2, s.10-11.

Antalya'nın beldesi Alanya'nın Anadolu için önemli bir yere sahip olduğunu, küçük bir belde olmadığını, eski zamanlardan beri tarihte önemli bir mekân olduğunu dile getirir. Dünyanın en güzel mevsiminin Alanya'da yaşandığını iddia eder. Alanya ahalisinin hepsinin Türkmen olduğunu ve Hanefî mezhebine mensup insanlar olduğunu açıklar. Burada yaşayan insanların da çok misafirperver olduklarını dile getirir. Evliya Çelebi'nin burayı gezip Seyahatnamesinde açıkladığını söyler.

RASİM, Ahmet (Ağustos, 1937); “Antalya Fenerinden Gazipaşa'ya Kadar”, *Türk Akdeniz*, S.4, s.11-13.

Antalya kıyılarının denize duvar gibi yükseldiğini söyleyen Rasim, bu bölgedeki akan Düden şelalesinden ve Antalya fenerinden bahseder. Bu fenerin kıyıda 44 metre yüksekte olduğunu aktarır. Lara'nın ise deniz seviyesinde olduğunu söyler. Bu bölgenin Antalya plajı

olduğunu yazar. Laranın doğu tarafında Aksu ve Köprülüçayın döküldüğünü ve bunlardan sonra eski Antalya limanı olan Side'nin geldiğini belirtir. Eski Antalya olarak anılan Side'den 6 mil uzakta Manavgat çayının olduğunu yazar. Manavgat çayının döküldüğü yere 10 mil uzakta Karaburun Çayının döküldüğü yere gelindiğini aktarır. En önemli yerlerden biri Alanya'nın Antalya'ya 140 mil uzakta olduğunu Alanya körfezine gelmeden de Kaleardı burnunun olduğunu ifade eder. Alanya körfezinin burun yükseliği 260 metredir der. Deniz fenerinin de en tepede olduğunu açıklar. Alanyadan sonra da Gazipaşa'nın geldiğini ve sahiline eskiden Kilikya Aspera dendiğini yazar.

1.4.2.1.5. Hikâye

ANDIÇ, Osman (Ağustos, 1938); “Gözlerimi Ellerimle Kapadım”, *Türk Akdeniz*, S.10, s.30-35.

Cemil isimli bir gencin annesi ve babası İstanbul'dan Antalya'ya taşınır. Bunun üzerine Cemil de ailesini ziyarete gider. Antalya'ya ilk kez gelen Cemil doğasına ve mevsimine bayılır. Portakal ve limon bahçelerini ve kokusu onu mest eder. Bir gün Hicran adında bir kızı portakal bahçesinde beyaz bir elbise içinde görür ve âşık olur. Kız da onu sever ve buluşmaya başlarlar. Evlenmek istediklerini birbirlerine açıklarlar ve 30 ağustos günü kayıkla geziye çıkarlar. Ancak bir kayık onlara çarpar ve Hicran ölür.

ANONİM (Şubat-Temmuz, 1944); “Doğruluk”, (Çev: Osman Bahadıroğlu), *Türk Akdeniz*, S.32-34, s.11-12.

Vaktiyle Çin'de bir tarlasını süren köylü tarlasında bir küp altın bulur. Ancak bu küpün sahibi kendisi değil eski sahibi olduğunu düşünerek tarlanın eski sahibine gider. Ancak o da bu altınları kabul etmez bu altınlar tarlanın yeni sahibinindir der ve kavga etmeye başlarlar. Köy ahalisi bu olayı duyunca onları takdir ederler ve aralarından birinin bu altınları kabul etmesini önerirler. Kabul etmeyince imparator bu olayı duyar ve ikisine çocukları var mı diye sorar. Birinin kızı diğerinin oğlu olduğunu duyunca bu ikisinin evlendirilip altınların onlara verilmesini emreder.

ULUÇ, Ekrem R. (Şubat-Temmuz, 1944); “Antalya Masalı”, *Türk Akdeniz*, S.32-34, s.3-9.

Torununa her zaman masal anlatan dede bu sefer Antalya masalını anlatacağını söyler. Antalya'yı dünyanın en güzel doğasına sahip yer olduğunu, tüm rüzgâr ve yağmurların, kuşların ve diğer hayvanların buraya gelmeye can attıklarını söyleyen dede bir gün bir savaş çıkmış ve bu savaşta tüm güzellikler yok olmuş der. Ancak bu ülkede yaşayan insanların doğayı tekrar inşa ettiklerini ve kıymetini bildiklerini ifade eder. Küçük kız Antalya'yı çok merak etmeye başlar.

1.4.2.1.6. Köşe Yazısı

ALGÜN, Necmi (Haziran, 1938); “İş Kanunu”, *Türk Akdeniz*, S.9, s.3-4.

Algün, iş kanununu memleketin ihtiyaçları dikkate alınarak modern hukuk gereklerine göre hazırlandığından bahseder. Bu kanunun işveren-işçi münasebetlerine önem verilerek hazırlandığını açıklar. Eskiden iş kanunu gibi bir düzenleme olmadığını, ancak yeni kurulan devlet sayesinde bu işçi haklarına değer verildiğini yazar.

ERDEM Rıza (Aralık, 1941); “Maarif Vekilimiz Antalya’da”, *Türk Akdeniz*, S.21, s.3-4.

Maarif Vekili Hasan Ali Yücel’in Antalya’da üç kaldığını yazan Erdem, vekilin İsmet İnönü Kız Meslek Lisesi’ni ziyaret ettiğini, Türk kadınlarına verilen değeri görüp ilgi ve alaka ile okulu gezdiğini açıklar. Vekil gelince herkesin Çetinkaya Caddesi’nde toplandığını yazar. Vekilin enstitünün temelini atmaya geldiğini söyleyen Erdem açılışta halk ile ilgili olduğunu dile getirir.

GÜLTEKİN, Cemal (Haziran, 1940); “Aksu-Köy Enstitüsü ve Öğitmenlerimiz”, *Türk Akdeniz*, S.18, s.1.

Türkiye’nin on dört yerinde açılan Köy Enstitülerinin birinin de Aksu’da açıldığını söyleyen Gültekin, Enstitü, Aksu’nun kalkınması için önemli bir yere sahiptir der. Okulun kurulması için 15000 lira harcandığını belirtir. Toplam 83 eğitimci 12 de öğretmen olduğunu açıklar. Bu enstitünün 5 yıl ilkokul okuyan köy öğrencilerini alacağını belirtir.

GÜLTEKİN, Cemal (Aralık, 1941); “Ulusal Ekonominin Değeri”, *Türk Akdeniz*, S.21, s.1-2.

Bugünün değerini anlamak için geçmişte yaşanan savaşın acısını duymak gerektiğini söyleyen Gültekin, ekonomimizin o günden sonra hızla iyileştiğini söyler. Türkiye’yi uzun yıllar yarı sömürge gören ülkelere şuan bağımsız ekonomimizle dik durduğumuzu yazar. Bu ekonominin Türk köylüsü tarımla uğraşırken dış güçlere bağımlılığın azaldığını ihracat yaparak ekonomiye katkı yapıldığını söyler.

KÂMURAN, Lütfü (Ekim, 1939); “Harp Gazları Ve Korunma”, *Türk Akdeniz*, S.15, s.10-11.

Avrupa’da savaş çıktığını duyuran Kamuran, Polonya’da havadan gaz yağdırılıp insanların öldürülmek istendiğini söyler. Tüfekler ve bu tip gaz zehirlenmesiyle yapılan savaşa tedbirler almak gerektiğini savunur. Ülkemize de saldırı olursa diye herkes evinin pençelerini sağlamlaştırmalı dış cephesine tahtadan koruma yapılmalı der. Antalya’da yoğun yağış alan bir yer olduğu için havanın gazdan temizleneceği ancak doğayı ve kirlenen şehri nasıl temizleneceğini bilmediğini ve korktuğunu dile getirir.

TUNCER, Hilmi (Şubat, 1938); “Türkçe Dersleri”, *Türk Akdeniz*, S.7, s.13-16.

Türkçe derslerinin okuma, imla, alfabe, tahrir ve gramer olarak bölümlere ayrıldığını söyleyen Tuncer, öğretmenlerin kendi inisiyatiflerine göre bir haftada bu bölümlere uyararak dersi işlediklerini aktarır. Sadeleştirilmiş alfabe kullanılarak bu dersin icra edildiğini yazar. Çocuklara çizgisiz defter kullandırdıklarını söyler. En çok da okuma derslerine önem verildiğini dile getirir.

TUNCER, Hilmi (Haziran, 1938); “Yeni İlkokul Programı Tatbikatı”, *Türk Akdeniz*, S.9, s.18-20.

Her okulda Ev İdaresi ve Dikiş Nakış dersleri için en az bir tane kadın öğretmenin bulunması gerektiğini yazan Tuncer, bu dersleri erkek öğretmenlerin çok iyi veremediğini söyler. Jimnastik dersini her okulda haftada en az iki ders verilmesi hususuna önem verilmesi gerektiğini ve köy okullarına kadar bu bilgilendirmenin yapılmasını önerir. Müzik dersleri için öğretmenlerin seminer alıp bu dersi icra ettiklerini söyler. Her okulda sınıflara masa ve sandalyelerin geldiğini açıklar.

1.4.2.1.7. Makale

ANAKÖK, Tayyar (Nisan, 1938); “Antalya İli”, *Türk Akdeniz*, S.8, s.28-31.

Antalya'nın en batısında Finike olduğunu ve Finike ile beraber Toros Dağlarının başladığını Kaş'a, Elmalı ve Korkuteli'ye kadar bu dağların devam ettiğini belirtir. En büyük tepesinin Beydağı olduğunu ifade eder. Mevsiminin kışın bol yağışlı, hatta ani bastıran büyük yağışlar olduğunu dile getirirken bu mevsimin ılık geçtiğini söyler. Yazının ise çok sıcak ve nemli olduğunu vurgular.

ANAKÖK, Tayyar (Ağustos, 1938); “Antalya İli”, *Türk Akdeniz*, S.10, s.21-27.

Antalya'nın iklimi hakkında bilgi veren Anakök, iklimi Mersin ve Adana ile çok benzer görür. Yağışların kış mevsiminde çok olduğunu ancak ilkbaharda da çok yağdığını açıklar. Deniz hortumlarının, kara hortumlarının ve kasırgaların yoğun olduğunu ifade eder. Batı sahillerinin doğu sahillerine göre daha derin olduğunu ifade eder. Antalya'da Kemer'deki İnce burun, Kaş'taki Ada Burnu ve Ulu Burun, Finike'deki Gök burunların olduğunu yazar. Antalya'nın batısında Konya ovasının bulunduğunu ve bu ovadan Arap suyu ve Boğa çaylarının döküldüğünü açıklar.

EKİM, M. Ş. (Şubat, 1938); “Antalya Buğdayları”, *Türk Akdeniz*, S.7, s.3-5.

Antalya'da ihtiyaçtan fazla buğday üretildiğini söyleyen Ekim, fazla olan buğdayların ihracatının yapıldığını belirtir. Buğday ziraatında tohumların temizlenmesine, hastalıklıların ayırmaya, harman işleminin yeni fenni usulle yapıldığına dikkat çeker. Yeni hükümetin

herkese buğday ticareti yaptırmayacağını bir takım kayıtlar altında bu işlemlerin gerçekleşeceğini belirtir.

KAYA, Kemal (Ağustos, 1937); “Antalyanın Eski Evleri”, *Türk Akdeniz*, S.4, s.7-8.

Yazar makaleye bağlı iki ev fotoğrafı bulunur ve bu evleri on sekizinci yüzyılda inşa edilen Antalya evleri olduğunu yazar. Üç katlı olan bu yapılarda ilk katında camın ve pencerenin olmadığını söyler. İkinci katında iki üç oda bulunduğunu ve bahçeye açıldıklarını yazar. Üçüncü katında da cumba bulunur. Makaleye bağlı ayrı iki fotoğraftaki evlerin de daha yeni yapılar olduğunu belirtir. Biri basit yapılı bir evken diğeri Antalya’da vakti hali yerinde bir Rum ailesine ait olduğunu belirtir. Rum evinde sütunlu geçitlerin olduğunu ifade eder.

MERİÇLİOĞLU, Emin (Aralık, 1937); “Antalya’da Muz”, *Türk Akdeniz*, S.6, s.12-15.

Eskiden muz meyvesinin bilinmediği ancak ağacının süs olarak dikildiğini söyleyen Meriçlioğlu, bir gün birinin bu ağacı budadıktan sonra meyve verdiğini görmesiyle anlaşıldığını ifade eder. Ancak şimdi Atatürk devriminin getirdiği yeniliklerle muz üretimine çok önem verildiğini anlatır. Muzun gıda olarak çok kıymetli bir meyve olduğunu yazar. İnsanların kaslarına çok iyi geldiğini ifade eder.

SALUR, Fuat (Nisan, 1938); “Alanya Karamanlıları”, *Türk Akdeniz*, S.8, s.16-19.

Karaman Beylerinin Osmanlıların ilk devrinde Alanya Kalesini idare ettiklerini söyler. İbni Batuta’nın da Alanya bölgesinin Türkmen olan Karamanoğulları tarafından yönetildiğini açıklar. Alanya’nın Oba köyünde Gülşefan Camisinde Alanya’nın Karamanoğullarına ait olduğunu belirten kitabe vardır der.

SELEKLER, Macit (Aralık, 1937); “Antalya’da Çeltik Ekimi”, *Türk Akdeniz*, S.6, s.8-12.

Antalya’da 1931 yılına kadar pirincin ithal edildiğini ancak 31 senesinden sonra Antalya’da üretilmeye başlandığını söyleyen Selekler, pirinci üretip ihraç ettiğimizi belirtir. Antalya’da pirinç üreten dört tane fabrika olduğunu yazar. Antalya’da pirinç üretiminin 1925 senesinde Mısır’dan gelerek başladığını aktarır.

YEN, A. Sami (Nisan, 1938); “Antalya Limonu”, *Türk Akdeniz*, S.8, s.3-4.

Antalya limonunun bin sene evvel de var olduğunu, çok eski limon ağaçların yer aldığını söyler. Ülkemize limonu Arapların getirdiği söylene de kaynaklara göre Arapların limona “Antalya limonu” dediklerini ifade eder. Bu yüzden Avrupa’ya limonu tanıtanın Araplar değil de Türkiye olduğunu belirtir.

1.4.2.1.8. Masal

ANONİM (Haziran, 1937); “Bir Peri Masalı”, (Der: Öğretmenler), *Türk Akdeniz*, S.3, s.19-20.

Derebeyi vaktin birinde bir koca karının evinin önünden geçerken yolun bembeyaz bir suyla kaplı olduğunu görür ve ne olduğunu sorar. Koca karı kızım her gün sabunla yıkanır der ama gerçekte bir kızı yoktur. Bekâr olan derebeyi bu kızı ister koca karı da der ki kızım utangaç onu sana ben getireceğim. Koca karı denize kahve dibeği atar ve kızının denize düştüğünü söyler yakını. Denize kızı kurtarmaya atlarlar. O an denizkızının saçlarını annesi tararken kızın başına dibek düşer. Annesi der ki senin kısmetin var ama o kısmet sana “Anan güneş baban ne yapar?” demeden kimseciklerle konuşma diye tembihler ve kıza en güzel kıyafetlerini giydirir. Kızı kurtarırlar ve bunu gören koca karı çok sevinir. Ancak peri kızı hiç konuşmaz bu yüzden derebeyi başka bir kızla evlenir. Ancak peri kızına âşık olmuştur. Bir gün bir avda kuşların peri kızına annesinin tembihlediği sözü konuştuklarını duyar ve kıza “Anan güneş baban ne yapar?” der. Kızın dili açılır ve mutlu mesut yaşayıp giderler.

1.4.2.1.9. Söyleşi

ATATÜRK (Aralık, 1937); “Büyük Reiscumhur Kamâl Atatürk Kamutayı Açtığı Gün”, *Türk Akdeniz*, S.6, s.3-6.

Türkiye ekonomisinin kalkınması için toprağa, çiftçiye ve köylüye büyük önem verilmesini isteyen Atatürk köylü halkın gelişmesi gerektiğini söyler. Milli ekonomi temelini ziraat olduğunu, programlı bir şekilde ziraatı geliştirmemiz gerektiğini aktarır. Köylüleri makinalarla tanıştırmak, hayvanlar yerine traktör, harman makineleri gibi aletlerle tanıştırmak gerektiğini savunur. Tarımın ilerlemesi için Ziraat-Sanayi merkezlerinin kurulması gerektiği düşünür. Ziraat mahsullerini kontrol etmeli ve iyileştirmeye gidilmesi gerektiğini söyler. Orman servetimizin korunması gerektiğini düşünür ve bir kurum kurulacağını duyurur.

GÜLTEKİN, Cemal (Aralık, 1939); “İnkılap ve Cumhuriyetimiz Hakkında”, *Türk Akdeniz*, S.16, s.1-4.

Bağımsızlığın on altıncı yılında olduğumuzu söyleyen Gültekin bu ülke savaşırken biz kaybetmedik Osmanlı ve padişah denilen sadece sarayın halifesi olan kişi yenilmiştir der. Düşman devletlerle birlik olup ülkesi sattıklarını yazar. Ancak bu yurda girilemeyeceğini gösteren kişi Atatürk olmuştur der. Atatürk’ün yaptığı yeniliklerin kusursuz olduğunu bu yenilikleri ilerletecek kişinin de Milli Şef olan İsmet İnönü olduğunu söyler.

YEN, Ali Sami (Aralık, 1939); “Muhtelif Milletlerde Ziraat ve Türkiye Ziraatına Hususî Bir Bakış”, *Türk Akdeniz*, S.16, s.8-11.

Tarımın herkesin yapamayacağı, özveri gerektiren bir meslek olduğunu belirten Yen, bu mesleği küçük görmemeli ve Ziraat olarak adlandırmalıyız der. Bu mesleğin ülkemiz için çok önemli olduğunu, ziraatın iyi olması refah seviyesinin yüksek olması anlamına geldiğini ifade ettiğini belirtir. Almanya, Hollanda, İngiltere, Fransa gibi ülkelerde ziraata değer verildiği, teknolojik aletlerin ve tekniklerin geliştiği ülkeler olduğunu açıklar ve ülkemizin de gelişmesi gerektiğini düşünür.

1.4.2.1.10. Şiir

BARLAS, Hasan (Ağustos, 1938); “Kayaların Yığılımı”, *Türk Akdeniz*, S.10, s.28-29.

Uçmağı, tamusuyla dizlerimde yığıldım
Kızıl akşamlar gibi açıldı perde perde..
Dünyadan kalma gözüm şimşekten bir kıvılcım
Şaşkın pırıltılarla dolaşıyor bu yerde..

ÇAĞLAYAN A. (Şubat-Temmuz, 1944); “(Meriç Ağlıyormuş)”, *Türk Akdeniz*, S.32-34, s.10.

Yaşmağının üstüne sıçrarsa bir kıvılcım
Ateş alır bağrımda gizlenen bütün hıncım
Öç almadan kanına girmez olur kılıncım
Söyle niçin ağladın, söyle ey güzel Meriç?

DEFNE, Mesut Z. (Haziran, 1938); “Antalya Toprağında”, *Türk Akdeniz*, S.9, s.26.

Akdeniz kıyısının maki topluluğuna
Gözler hayretle bakar “Antalya” toprağında!
Bir varlık izi belli.. Sevinç kalplere sığmaz..
Servet sınırına dar “Antalya” toprağında!

DEMİRİSOY, Halit A. (Ekim, 1939); “Antalya’dan Üç Damla”, *Türk Akdeniz*, S.15, s.12.

Gün dağların beyidir.
Saçı gür benzi sarı.
Bir kadın eteğidir
Günün son ışıkları
Çekilir ağır, ağır..

EDİZ, Faruk (Haziran, 1937); “Antalya’da Toroslar ”, *Türk Akdeniz*, S.3, s.18.

Eğilmez, dik başınız göklerde yanyanadır

İniş nedir bilmeyen çiçekli yolunuzda...

Uzanmış bir yavrudur bulutlar kolunuzda:

Kucağınız onları büyüten bir anadır...

EDİZ, Faruk (Ağustos, 1937); “İçimde Arzu”, *Türk Akdeniz*, S.4, s.14.

İçmek hayatı bütün zevki ve neş’esi ile

Bir portakal dalının yaz, kış yeşil renginde

Ve sevgiyi gönülde duymak tatlı sesi ile

GÖKSOY, Fikri (Şubat-Temmuz, 1944); “Çalış, Öğren, Güven”, *Türk Akdeniz*, S.32-34, s.14.

Gel bahtına hâkim ol, bahtın seni severken,

Nasırlaşsın ellerin, çalış, öğren ve güven.

LUTFİ, Muammer (Nisan, 1937); “Antalyada Akşam”, *Türk Akdeniz*, S.2, s.14.

Hasreti besteledi yamaçta çağlayan su

Aktığı yol bir yol ki geri dönmez yolcusu..

Denizin kemendile ona kurulan pusu

Doğudan kollarını açmış batıya kadar.

MACİT, Hamit (Nisan, 1937); “Aksuda Yaşam”, *Türk Akdeniz*, S.2, s.14.

Biz köprüde, renk Aksuda, rüzgârda serinlik,

Bir lahza durup sonra solan gün gibi geçtik.

Örtüldü karanlıkta Solak, Boztepe, Kundu.

SELEKLER, H. M. (Haziran, 1937); “Beydağı Destanı”, *Türk Akdeniz*, S.3, s.17.

1

Oğuzun soyundan bir boy bu dağda

Bir yaz akşamında kurdu ortağı.

Önünde lacivert engin bir deniz,

Yanı delikanlı erler yatağı.

2

Gün olur üstünde beyaz kar olur,

Denizde köpüren dalgalar olur.

Fakat Antalya’da ilkbahar olur

Cennetteyim sanır insan Beydağı.

TÜZÜN, Şaban (Aralık, 1939); “Namık Kemal İçin”, *Türk Akdeniz*, S.16, s.12.

Yurt ne, Ulus ne, özgenlik ne dir?

Sevgi ne, bu, ülke nasıl sevilir?

Asla bilmiyorduk hayli senedir
Kalbimiz çağlayan ününle doldu

TÜZÜN, Şaban (Aralık, 1941); “Bacım”, *Türk Akdeniz*, S.21, s.9.

Yürü ey! Fistanı yırtmaçlı, Bacım;
Yürü ey! Kar yüzlü, gür saçlı; Bacım!..
Gönlüme alevler saldın da, yine:
Gözlerin; gözümde hep kaçtı, Bacım!.

ÜLKÜ, Kemal (Nisan, 1940); “Uçucularımıza”, *Türk Akdeniz*, S.17, s.7.

Nihayetsiz göklerde süzgün mağrur uçuşun,
Seni sevinçle seyreden kahraman Ulusun,
Tanıt tüm cihana sarsılmaz gür sesini;
Seni gören Uluslar etsin sonsuz methini.

1.5. Kırgöz Dergisi

1.5.1. Dergi Hakkında

Dergi 25 Haziran 1959 yılında yazılmaya başlanmıştır. Derginin sahibi Akdeniz Bölgesi Köy Öğretmenleri Derneği’dir. Yazı kurulu Musa Okay, Mustafa Şanlı, Kadriye Köle ve Cemil Cenit’tir. Derginin ilk sayısında yayınlanan türlerin şair ve yazarları yazılarıyla ilgili birer yorum yapmıştır. Okuyucuya amaçlarını duyuran *Kırgöz* kaderiyle baş başa bırakılmış, unutulmuş bu çilekeş insanların gerçek hayat hikâyelerini dile getirmek, onların tükenmek bilmeyen dertlerine neşter vurup, neş’e ve ızdıraplarına ortak olmak istediklerini duyururlar. Derginin ikinci sayısında köy öğretmenlerinin yaşadığı zorlukları aktaracaklarını söylemişlerdir. Dergi Şubat 1962’ye kadar 10 sayı yayınlanmış ve kapanmıştır.

Derginin edebi türleri anı, bildiri, deneme, duyuru, eleştiri, hikâye, şiir ve mektuptur. En çok şiir türüne yer veren dergi, bireysel temalara yönelir ve köy halkına hitap eden şiirler yer almaktadır. Dergide köy öğretmenlerine hitaben iki tane bildiri yer almaktadır. Bu bildirilerde halkın eğitime büyük önem verilmesi gerektiğini ve Atatürk inkılaplarını halka aşılama gerektiği yönündedir. Köy halkının ve öğretmenlerin çekmiş olduğu zorlukları konu alan anılar yer alır.

Anayasa, köy enstitüleri, milli bayramlar ve belirli inkılaplar adına denemeler yazılmıştır. Deneme türü, halkı bilinçlendirmeyi ve halka milli ruh aşılama amaçlamıştır. Derginin önem verdiği konu köy halkını bilinçlendirmek Atatürk inkılaplarını köy çocuklarına benimsetmek olmuştur.

Sayfa sayısı 15 ile 18 arasında değişmiştir. Derginin kapağında sayıda yer alan şair yazar ve eserleri yer alır.

1.5.2. Bibliyografik İnceleme

1.5.2.1. Edebi Türler

1.5.2.1.1. Anı

ATAÇ, Emin (Aralık 1961); “Bir Anı”, *Kırkgöz*, S.8, s.6.

Ataç, Bulgaristan göçmeni sakat bir beden öğretmeni olan Akif’in çalışma azmine hayran olur. Akif’in öğrencilerle olan iletişimine, yürüyemediği halde dersini en iyi şekilde icra ettiğine şahit olmuştur. Enstitü için önemli olan görev azmi ve eğitim hevesinin Akif gibi diğer öğretmenlerde de olması gerektiğini düşünür.

BEYAZIT, Numan (Temmuz 1961); “Bir Öykü Söylenir”, *Kırkgöz*, S.5, s.5.

Köy halkının hastaneye ulaşmak için çektiği zorluklara şahit olan Beyazıt, İstanbul devlet hastanesine gelen yaşlı amcanın tüm köy halkı ile birlikte aynı karın ağrısını çektiklerini öğrenir. Bunun üzerine yeni kurulan devletin sağlık alanında yapacağı yeniliklere, kasabalardaki hastanelerin gelişeceğine ümit bağlar.

COŞKUN, Refik (Mayıs-Haziran 1961); “Kuduz”, *Kırkgöz*, S.3-4, s.13-15.

Köyde kuduz köpek tarafından ısırılan bir adamın doktora gitmek yerine köy halkının onu iyileştirmeye çalışıldığı eleştiren Coşkun, en sonunda doktora gidip ısırılan adamın tedavi olduğunu anlatır. Köy halkı hala o adamın kendi yöntemleriyle iyileştiklerini iddia ederler.

DİRLİK, Ünal (Haziran 1959); “Sayım Günü”, *Kırkgöz*, S.1, s.4-6.

Dirlik, Antalya’nın Macun Köyü’ne nüfus sayımını duyurmaya giden memurların başından geçen bir olayı anlatır. Memurlar köy halkına muska ve büyü yapan hocalara şahit oldukları anlatır. Köylülerin herkesten daha çok hocalara değer verdiklerini, başka kimsenin sözünü dinlemediklerini söylerler. Okuma yazma bilen kızların az olmasına yakınan memurlar kızların okuyamamasını eleştirir.

GÜNGÖR, İlhan (Haziran 1959); “İn”, *Kırkgöz*, S.1, s.6.

İstanbul’dan Antalya’ya memur olarak gelen İlhan, misafirlğe gittiği evi kendi evine benzetmiş ve evin hanımının mahsunluğunu, çektiği zorlukları anlatmıştır. Kadın eşinden çok çekmiş ve yıllarca dayak yemiştir. Güngör, kadınlara bu ülkede değer verilmediğine dert yanar.

İNAN, Rauf M. (Mayıs-Haziran 1961); “Durmayan Adam”, *Kırkgöz*, S.3-4, s.7.

Hasan Ali Yücel’in edip şair ve sanatkâr özelliklerinin yanısıra farklı özellikleriyle anılması gerektiğini söyleyen İnan, köy enstitülerine, ilköğretim, teknik öğretim

seferberliğine, dergiler ve tiyatrolara olan katkısını anlatır. Enstitü açılışında Yücel ile tanıştıklarını ve ona hayran olduğunu, enstitü için çok çaba sarfettiğini dile getirir.

KİREZCİ, Mehmet (Nisan 1961); “Şakir’in Öğretmeni”, *Kırkgöz*, S.2, s.9-11.

Kirezci Antalya’nın bir köyünde öğretmen olan Şakir adında arkadaşıyla karşılaşır ve Şakir’in morali bozuktur. Şakir kendi öğretmeniyle karşılaşmış ve ona köy enstitülerinin köylere devrimci ruhu aşıladığını, köylere aydınlattığını söylemiştir. Bunun üzerine öğretmeni hiddetlenmiş ve onu eleştirmiştir. Köy enstitülerinin gereksiz olduğunu söyleyen yaşlı hoca ile Şakir tartışmıştır. Şakir öğretmenin bu kadar cahil olduğuna çok üzülür.

OKAY, Musa (Ekim-Kasım 1961); “Atatürk’ün Öğretmeni”, *Kırkgöz*, S.6-7, s.6.

Öğretmenlik yaptığı köyde çocukları okula yollamak yerine onları cami hocasına yollayan köy halkını ikna etmeye çalışan Okay, yaşadığı hüsrana dile getirir. Hocanın yasak olan arap alfabesini çocuklara öğretmeye çalışmasını, cumhuriyete, Atatürk’e ve devrimlere olan küfürlerini Milli Eğitime şikâyet etmesine rağmen herkesi hocayı tutmasına şaşırır.

ÖZER, Mustafa (Ekim-Kasım 1961); “Köy Sağlığı Üzerine”, *Kırkgöz*, S.6-7, s.16-17.

Köy halkının konuşmalarına şahit olan öğretmen Özer, köyde hasta olan bir kızın doktor bulunamadığından zorluk çektiğini duyar ve sağlık sektörünün gelişmesini umut eder. Köyde sadece bu kızın değil pekçok insanın zorluk çektiğini aktarır. Özellikle doğum yapacak olan kadınların hastaneye yetişemeyip öldüklerini söyler.

ŞANLI, Mustafa (Nisan 1961); “Nisan Yağmuru”, *Kırkgöz*, S.2, s.5-6.

Köy enstitüsünün temel atımına şahit olan Şanlı, yaşadıklarını gururla anlatır. Nisan ortasında köye gelen vali ve müfettişlerin köy enstitüsünü açmak için kendilerinin bile kazma kürek giriştiklerini yazar. Enstitünün büyük emeklerle açılacağını, herkese umut ve kültür getireceğini söyler.

ŞANLI, Mustafa (Temmuz 1961); “Tonguç’a Kitap”, *Kırkgöz*, S.5, s.7-8.

İsmail Hakkı Tonguç ile tanıştığı anı hatırlayan Şanlı, onun kitaplarının köy enstitüsü için kıymetli olduğunu söyler. Tonguç ile enstitüde tanıştığını ve Tonguç’un enstitüler için büyük çaba sarfettiklerini dile getirirler. Kitaplarında köy, köylü ve eğitim sorunlarını ele aldığını aktarır.

TONGUÇ, E. (Ekim-Kasım 1961); “İlk Okuldan Sonra Okutulamayanlar Dramı”, *Kırkgöz*, S.6-7, s.7-8.

İlkokulda okutulan çocukların azlığına dert yanan Tonguç, köy enstitüsü görevlilerinin köylere gidip köylüye dil dökmelerine şahit olmuştur. Bir babanın kızını okula yollamamak için silahla öğretmenlere saldırdığını söyler ve Ankara’daki okulların çok olduğuna mutlu olurken köylerdeki okullara talebin azlığını eleştirir.

TURAL, Mustafa N. (Haziran 1959); “Çocuk Doğdu”, *Kırkgöz*, S.1, s.7.

Zeyve Köyü’nde olan bir doğuma şahit olan Tural, köyde farklı adetlere şaşırır. Ebenin çocuğa ilk olarak bal ve Kuran tozu yedirmesini, çocuğu tuzlamasını eleştirmiştir. Yeni doğan çocuğa farklı bir besin ile yenmeyecek bir tozu yedirmenin bilimsel olarak bir anlamı olmadığını, bu inancın batıl bir şey olduğunu açıklar.

YİĞİT, Ziya (Haziran 1959); “Bu Da Bir Dert”, *Kırkgöz*, S.1, s.11.

Bir köye ziyarete giden Yiğit, Güllü adında bir kadının hikâyesini dinler. O köyde doğar doğmaz zengin oğlan Ferit’e beşik kертmesi yapılan Güllü zorla oğlanla evlendirilir ve oğlan hastalanıp ölünce kız baba evine geri döner. Kızın babası Güllü’yü yine evlendirmek ister ancak kız evlenmez. Bunun üzerine kaçır ve kız fahişe olur. Kızın kötü yola düşmesini babasının zorla evlendirmesine yoran Yiğit kimsenin zorla evlendirilmemesini tavsiye eder.

1.5.2.1.2. Bildiri

Köy Öğretmen Dernekleri Federasyonu (Aralık 1961); “Türkiye Köy Dernekleri Federasyonunun Köy Eğitimi Konusundaki Görüşleri”, *Kırkgöz*, S.8, s.19.

Türkiye’nin geri duruma iten faktörlerden en önemlisinin eğitimdeki aksaklar ve eksikler olduğu ifade edilmiş, sadece öğrencilerin değil halkı eğitecek, üretimi arttıracak “halk eğitimi teşkilatı” kurulması önerilmiştir. Halk eğitimi olursa öğrencilerin de eğitimi daha kolay olacağı savunulmuştur. Halk eğitimsiz olduğu için çocukları okula yollamadıkları aktarılır.

ÖZKAN, Refet (Ekim-Kasım 1961); “Türkiye Köy Öğretmen Dernekleri Federasyonu Bildirisi”, *Kırkgöz*, S.6-7, s.2.

Türkiye Köy Öğretmenler Federasyonu yönetim kurulunun aldığı kararları açıklayan Özkan, yayın organlarının öğretmene şiddetle ilgili haberleri vermesi zorunluluğu, öğretmen şahsına ya da Atatürk devrimlerine, 27 Mayıs devrimlerine yapılan saldırıları yayınlama zorunluluğu geldiğini söyler. Öğretmenlerin halk tarafından şiddete maruz kaldıklarını, Atatürk Devrimleri’ne hakaretlerin yoğun olduğunu dile getirirler.

1.5.2.1.3. Deneme

APAYDIN, Talip (Aralık 1961); “Okutmayan Okullar”, *Kırkgöz*, S.8, s.3.

Eğitimin sadece okuma yazma ile olmadığını, okuma öğretildikten sonra halkın eğitilmesi gerektiğini söyleyen Apaydın, eğitimdeki aksaklıkları eleştirir. Okula gelmeyen çocukların neden okula gelmediklerini araştırılmadığını söyler. Bir de öğretmenlerin denetlenmesi ve eğitilmesi gerektiğini savunur.

BABÜR (Ocak-Şubat 1962); “Toprak Yöre”, *Kırkgöz*, S.9-10, s.8-9.

Genç aydınlara öğütler veren Babür, köy halkına değer verilmesi gerektiğini, zorluklar içinde yaşayan köy halkını yetiştirmek gerektiğini savunur.

BEYAZIT, Numan (Ekim-Kasım 1961); “Batı Açısı”, *Kırkgöz*, S.6-7, s.4-5.

Osmanlı döneminde doğuya İslam’ın getirileriyle bağlanıldığını Cumhuriyet’in ilk yıllarında batının aklının, düşüncelerinin değil de kıyafetinin örnek alındığını eleştiren Beyazıt, köy entitüleri sayesinde çağdaş bir topluma dönüşüleceğini savunur.

BEYAZIT, Numan (Aralık 1961); “Anadolu Dilince”, *Kırkgöz*, S.8, s.4-5.

Anadolu insanının zor şartlarla yüzyıllar boyunca mücadele ettiğini ifade eden Beyazıt, halkın en iyi eğitimi hak ettiğini savunur. Bu eğitimin milli ruh inancıyla olması gerektiğini, sadece kentlerde değil köylerde de eğitime çok önem verilmesi gerektiğini yazar.

BEYAZIT, Numan (Ocak-Şubat 1962); “Ölmeyen Ülkücü H. Ali Yücel”, *Kırkgöz*, S.9-10, s.4-5.

Hasan Ali Yücel’in köy enstitülerine yaptığı katkıları anlatan Beyazıt, eğitim ve kültürün onunla aydınlandığını, üniversitenin onunla anlam kazandığını söyler. Köy enstitüleri denince akla Yücel’in geldiğini ifade eder.

EYÜPOĞLU, Sabahattin (Aralık 1961); “Neden Köy Enstitüsü?”, *Kırkgöz*, S.8, s.9-11.

Ekonomi ve eğitimin ülkemizde gelişebilmesi için köy halkına ulaşılması gerektiğini söyleyen Eyüpoğlu, milletimizin temeli köydür der ve köyün ekonomisi ve eğitimine eşit şekilde değer verilmesini savunur.

KABACALI, Alpay (Nisan 1961); “Sanat Eserlerinde Dine Yer Verelim”, *Kırkgöz*, S.2, s.11.

Sanatın din gibi iyiye, doğruya yönelimli olduğunu söyleyen Kabacalı, dinin politikada çok fazla yer aldığı için sanat eserlerinde bayatlamış konu olarak bakıldığını ifade eder. Din siyasete bulaştırılmazsa işlevinin daha iyi olacağını, sanatta da yer bulacağını dile getirir. Yazısının en sonunda da dini siyasete bulaştırmayın diye tekrar vurgu yapar.

KOÇ, Şükrü (Temmuz 1961); “Anayasamız ve Eğitim”, *Kırkgöz*, S.5, s.3-4.

27 Mayıs devriminden sonrasını ikinci Cumhuriyet’in kuruluşu olarak ifade eden Koç, yeni devletin Türk halkına gerçek hürriyetlerini verdiğini ve çocukların eğitime daha çok değer vereceklerini söyler. Devletin en önem verdiği şeyin eğitim olduğunu, özellikle köy çocuklarının eğitime çok değer verdiklerini dile getirir.

KUTLUK, Mehmet (Nisan 1961); “Türk Müziği ve Radyodan Beklediklerimiz”, *Kırkgöz*, S.2, s.13-14.

Ulusal müziğin toplumun ulus olabilmesi için gereken tüm öğeleri barındırdığını söyleyen Kutluk, türk müziği programlarının çoğalmasını ve radyoda yayılmasını istemektedir. Ulusal müzik ve müzik tarzımızın olması gerektiğini söyler ve radyocuların da ulusal müziği yaymaları ve herkesin benimsemesine katkı sağlamaları gerektiğini düşünür.

KUTLUK, Mehmet (Temmuz 1961); “Çıktı Battı Müzik”, *Kırkgöz*, S.5, s.9.

Müziğin özgün olması gerektiğini, sanat değeri taşımasını savunur. Sanat değeri taşımayan, yaşama gücü olmayan bir müzik çeşidinin çıktığına dert yanan Kutluk, moda olan şarkıların çıkıp bir anda unutulduğunu ifade eder.

OKAY, Musa (Mayıs-Haziran 1961); “27 Mayıs ve Milli Eğitimimiz”, *Kırkgöz*, S.3-4, s.4.

27 Mayıs devriminin ulus için büyük bir umut olduğunu yazan Okay, köy enstitüsü yolunun çok açık olduğunu söyler. Köy enstitüsü sayesinde bilinçli bir gençlik yetiştirileceğini, Atatürk devrimlerini benimseteceklerini umut eder. Böylece ülkenin refaha ulaşacağını yazar.

OKAY, Musa (Temmuz 1961); “Yeni Anayasa ve Köy Enstitüleri”, *Kırkgöz*, S.5, s.6.

Yeni anayasada ilköğretimin zorunlu kılındığını söyleyen Okay, eğitimin önemine dikkat çeker. Türkiye’nin çiftçi halka sahip olduğunu ve köy eğitimine daha çok önem vermek gerektiğini aktarır. Bu durumda köy enstitülerinin eğitim alanında büyük rol oynadığına dikkat çeker.

OKAY, Musa (Ocak-Şubat 1962); “Öğretmen Okulları Gerçeği”, *Kırkgöz*, S.9-10, s.6-7.

Okay köy enstitülerinin amacı köylü gençleri eğitmek ve köyün kalkınmasını sağlamak der. Köy okulları kalkınırsa ülkenin de refaha kavuşacağını, bilinçli gençlerin köylere yapacakları katkıların büyük olacağını yazar. Köy halkı eğitilmiş olursa tarım ve hayvancılığın daha bilinçli yapılacağını söyler. Ancak köy okullarına ve kentlerdeki okullara öğretmen ihtiyacının çok olduğunu aktarır çünkü öğretmen okullarında eğitimci bulmakta zorlanıldığını yazar.

ÖZÇELİK, Fahri (Temmuz 1961); “Ülkücü Öğretmenlere”, *Kırkgöz*, S.5, s.14.

Bir insanın milli ruh taşıyabilmesi için çocukken eğitilmesi gerektiğini, bu eğitimin de ancak öğretmenler sayesinde olacağını düşünür. Öğretmenlerin çabalarına hayran olduğunu yazan Özçelik, onların çocuklara vermiş olduğu eğitimin, milli inancın, devrimci ruhun meyvelerini yediklerini söyler. Kendisinin de bilinçli bir eğitim aldığını savunur.

ÖZERDİM, Sami N. (Ocak-Şubat 1962); “Duruluk Gereksinmesi”, *Kırkgöz*, S.9-10, s.10-11.

Duruluk kavramının ne olduğunu açıklamaya çalışan Özerdim, bu kavramın, Atatürk ilke ve inkılaplarını savunurken dinsiz ve komünist olmadığını, duruluğunda bu olduğunu savunur. Köy enstitülerini imam okullarından daha üst bulmasının sebebi, köylüyü sevmesinden dolayı olduğunu ifade eder.

ÖZÜBİR, Hüsnü A. (Ekim-Kasım 1961); “Beğeniler Renkler Tartışılmaz”, *Kırkgöz*, S.6-7, s.13-14.

Özübir beğenilerin ve renklerin tartışılabilirliğini savunur ancak her türlü sorunların gün ışığında tartışılması gerektiğini söyler.

TAYLOR, Deems (Ocak-Şubat 1962); “Yabancı Yaradılış”, (Çev: M. Demir), *Kırkgöz*, S.9-10, s.18-19.

Richard Wagner’in ürkütücü görüntüsünü, kendine güvenen tavrını yabancı bulan Taylor, ünlüleri evine çağırıp saatlerce operalarını okuduğu anları anlatır. Wagner’in psikolojisinin bozuk olduğunu söyler ve onun çocuk gibi tepindiğine ya da sapıkça konuştuğuna şahit olduğunu dile getirir.

TONGUÇ, Hakkı İ. (Nisan 1961); “Cumhuriyetçilik ve Devletçilik”, *Kırkgöz*, S.2, s.12.

Eğitimin yalnızca şehirdeki çocuklara değil köylere de verilmesi gerektiğini hatta köy çocuklarına daha çok önem verilmesini vurgular. Köy halkına milli duyguların verileceği yegâne yerin köy enstitüleri olduğunu söyleyen Tonguç, köy halkı okuyamazsa İnkılap’ın kökleşemeyeceğini söyler.

TONGUÇ, Engin (Mayıs-Haziran 1961); “Dayanışma Bilinci”, *Kırkgöz*, S.3-4, s.3.

Devrimlere karşı olanları engelleyen köy öğretmenleri olduğunu söyleyen Tonguç, öğretmenlerin dayanışma bilincine eriştiğini ifade eder. Öğretmenler ulusal bilinci ve inkılapları çocuklara benimsetirse devrimlere isyanın olmayacağını düşünür.

TÜTENGİL, Cavit O. (Temmuz 1961); “Doğu Anadolu Gerçeği”, *Kırkgöz*, S.5, s.10-11.

Doğu illerinde Türkmen olan halkın Zaza ve Kormanci diliyle konuşmalarını eleştiren Tütengil, Türk soyundan gelen halkı aydınlatmak gerektiğini savunur. Bu ülkede yaşayan herkesin bir dil konuşmasının zorunlu olduğunu, o dilin de yalnızca Türkçe olması gerektiğini savunur.

ÜNÜVAR, R.-Mehmet B. (Ekim-Kasım 1961); “Halk Halkçılık Demokrasi”, *Kırkgöz*, S.6-7, s.3.

Halkçı bir devletin en önemli görevinin halkın ekonomik ve toplumsal özgürlüğe kavuşmak olduğunu söyleyen Ünüvar ve B., bunun için etkin bir eğitim düzeni oluşturmak gerektiğini ifade ederler. Bu eğitim düzeninin de köy enstitüleriyle olacağını söylerler.

YİĞİTER, Ali M. (Ekim-Kasım 1961); “Halk Eğitim Anlamı”, *Kırkgöz*, S.6-7, s.11.

Yığiter halk eğitiminin sadece okuma yazma ile ilgili olmadığını düşünür. Bu bilinçle açılan enstitünün halk için her türlü eğitimi içerdiğini söyler. Enstitünün milli ruh, Atatürk devrimleri benimsetmenin yanında tarıma ve hayvancılığa da çok değer verdiğini aktarır.

1.5.2.1.4. Duyuru

YİĞİTER, Mehmet Ali (Nisan 1961); “Sayın Meslektaş”, *Kırkgöz*, S.2, s.15.

Köy enstitüsünü kapatmaya çalışan D. P.’sinin Milli Eğitim Bakanı Tefik İleri, enstitüyü kapatamayınca yayın organlarını kapatmış ve Kırkgöz dergisi ve Antalyada bu derneğin kolunun faaliyetleri 1959 senesinde durdurulmuştur. 1961 senesinde tekrardan faaliyete geçmiştir.

1.5.2.1.5. Eleştiri

AKYÜREK, Halil (Nisan 1961); “Anayasada Eğitim”, *Kırkgöz*, S.2, s.7-8.

Yeni anayasa müzakeresinde eğitimin yerini anlatan Akyavaş arapçadan arınmış bir Türkçe kullanılarak anayasanın oluşturulduğunu anlatır. Anayasa kısa ve öz olsun diye eğitim mevzusuna çok girilmediğini eleştiren Akyavaş dipter ülkelerin açık ve net ifade ettiği maddelerini aktarır.

KAPLAN, Mevlüt (Haziran 1959); “Talip Apaydın ve Yarbükü”, *Kırkgöz*, S.1, s.13-15.

Apaydın’ın şiirden çok roman yazdığını, şiirden daha çok roman yazması gerektiğini söyleyen Kaplan, “Bozkırda Notlar”, “Sarı Traktör” ve “Yarbükü” adlı romanlarının akıcı ve dikkat çekici olduğunu ifade eder.

ŞANLI, Mustafa (Mayıs-Haziran 1961); “Mavi ve Kara”, *Kırkgöz*, S.3-4, s.8.

Sabahattin Eyüpoğlu’nun sanat hayatını anlatan Şanlı, “Mavi ve Kara” adlı eserinin yorgun ulusu, köylüyü anlattığını söyler. Eyüpoğlu’nun ümmetçi politikaları çok eleştirdiğini aktarır.

1.5.2.1.6. Hikâye

COŞKUN, Refik (Temmuz 1961); “Tom Tüfek”, *Kırkgöz*, S.5, s.15.

Coşkun, köylüye kış erken gelecek deyip hazırlıklarını hızlandırmasını tembihleyen Tom Tüfek’in sözünü dinleyen halkın adamı ilahlaştırması eleştirilir. Hâlbuki kış erken gelmez ve halk yağmur duasına çıkar.

Ş. M. (Aralık 1961); “Mavi Sürgün”, *Kırkgöz*, S.8, s.11-12.

Beş kişinin okula gelip kitapları denetlemesini eleştiren Ş., binlerce kitabın yakıldığını anlatır. O kitapların arasından Mavi Sürgün adlı eseri bulup okuduğunu söyleyen Ş., kitabın içinde doğa, insanlar ve vatan sevgisi olduğunu bu kitabı herkese önerdiğini anlatır.

ŞANLI, Mustafa (Ekim-Kasım 1961); “Köyde Parti Kuruldu”, *Kırkgöz*, S.6-7, s.9-10.

Yeni bir parti kurulacağına inanan köy halkı, partinin müslüman bir parti olduğunu söyler ve partiden gelen ilk kişinin de köye gelen imam olduğuna inanırlar. İmam köylüye namaz kıldırır ve köy ondan çok etkilenir.

ŞANLI, Mustafa (Aralık 1961); “Şeyhin Köyü”, *Kırkgöz*, S.8, s.7.

Kentten uzakta dağ köylerine giden sakallı hocaların, şehirde müslüman kalmadı nutukları attığını söyleyen Şanlı, köylülerin bu hocalara taptığını ve devletten soğuduklarını anlatır.

TEKYILDIZ, A. (Haziran 1959); “Gürgen Yaprakları”, *Kırkgöz*, S.1, s.8-10.

Ağa kızı olan Nazlı’yı sevdiği oğlan Yusuf’a vermeyince iki genç dağlara gürgen yapraklı ormanlara kaçmak istemişler ancak kaçarken Nazlı vurulmuştur. Bunun üzerine Yusuf köyünü terketmiştir.

1.5.2.1.7. Mektup

BEYAZIT, Numan (Nisan 1961); “Güney Mektubu”, *Kırkgöz*, S.2, s.4.

Denizi ve yeşiliyle Antalya’nın doğasına hayran kaldığını dillendiren Beyazıt, dergiye, sanatçılara selamlarını iletir.

GÖKGÖZ, Yaşar Sami (Aralık 1961); “Bir Öğretmene Mektup”, *Kırkgöz*, S.8, s.13.

Köy öğretmenlerine çocukları Atatürk ilkelerine göre yetiştirmeleri gerektiğini nasihat eden Gökgöz, öğretmenlere, çocukları ülkücü yapmak için elinden geleni yapmalısınız der.

KIRBY, Fay (Mayıs-Haziran 1961); “Bir Mektup”, *Kırkgöz*, S.3-4, s.12.

Amerika’da doktora öğrencisi olan Kirby köy enstitülerini incelemiş ve bu kuruluşun dünyada görülmemiş sosyal ve kültürel ilerleme olduğunu söylemiştir. Enstitüden etkilenen Kirby düşüncelerini mektuba yazmış ve enstitü eğitimcilerinden birine yollamıştır.

1.5.2.1.8. Şiir

ALDEMİR, Ataman (Nisan 1961); “Emine”, *Kırkgöz*, S.2, s.8.

Dün seni aksu’da yitirdiler Emine
Dört çamaşırıla tokacını bulmuşlar suda
Getirdiler

ALDEMİR, Ataman (Temmuz 1961); “Yenmekle Yenilmek Arasında”, *Kırkgöz*, S.5, s.4.

Nisan yağmurları yine başladı canım
Ve tam üç mevsim geçti o günlerden bu yana
Gönlümün o eski ağrısı artık

ALDEMİR, Ataman (Ocak-Şubat 1962); “Göğem Dalı”, *Kırkgöz*, S.9-10, s.15.

Biz gönülleri bir, yazıları ayrı iki kişiyiz
Seni bundan böyle unutacağım göğem dalı
Neylersin katlanmak gerek kaderimize
İki kere iki eden şu dünyada,
Gülmek bizim neyimize göğem dalı

BAŞARAN (Haziran 1959); “Bir Dönemeçte”, *Kırkgöz*, S.1, s.14.

Bir dönemeçte bazan
Unutur ayaklarım gittiği yeri
Tuttuğu işi elim
Önüme çıkar birdenbire
Toroslar Akdeniz
Değişir havam iklimin

BERKÖZ, Egemen (Temmuz 1961); “Sesiydi Denizin”, *Kırkgöz*, S.5, s.10.

Sesiydi denizin: Belirip yitiriveren,
Ses ses üstüne, fısıltısı dalganın.
Eylül ışıdıydı, yeşildi
Parlayıp söner,
Yayılan bölen bir ikincisinde.

BOSNALI, Şerafettin (Haziran 1959); “Biraz Koş”, *Kırkgöz*, S.1, s.13.

Dün sabah otobüste,
Dedi-kodu yaparlar diye
Oturmadım yanındaki boş yere.
Bu sabah, sade benim yanım boş,
Ve sen göründün yolundan

Ama biraz koş, çabuk gel ki kimse oturmasın yanıma.

BOZDOĞAN, Erdoğan (Ocak-Şubat 1962); “Kahkaha Sokağı”, *Kırkgöz*, S.9-10, s.18.

Kahkaha sokağından bir gece geçtim
Onsekiz yaşın acılarıyla
Yalnızdım içmiştim ağılıyordum
Gönlümün kimsesiz şarkılarıyla

ÇİÇEK, Besim (Mayıs-Haziran 1961); “Tanrı’nın”, *Kırkgöz*, S.3-4, s.12.

Tanrının elleri sonsuz
Suda havada rüzgârda
Tanrının gözleri sonsuz
Ayda güneşte yıldızda

EDİS, Tansu (Nisan 1961); “Bilmemki”, *Kırkgöz*, S.2, s.5.

Ben seninle ne kadar mutluydum
Öylesine ocuksu
Öylesine saftı ki düşüncelerim
Başkasını sevebileceğini düşünmezdim bile
Şimdi
O çocuksu düşüncelerden uzak
Düşünüyorum da
Gene inanamıyorum
Hala ocuk muyum?
Bilmemki

EDİS Tansu (Mayıs-Haziran 1961); “Bomboş Kıyıları”, *Kırkgöz*, S.3-4, s.9.

Olanaksız umutlar ardından koşmuşum
Mutluluk beklemiřim bunca yıl
Sevdiceğim
Bomboş kıyıları
Senden yana
Yitikliğı yok sözcüklerimin artık
Yitikler çıkmazına girmişim

EREN, Akif M. (Temmuz 1961); “Işık Yöresi”, *Kırkgöz*, S.5, s.13.

Efsaneler içinde ışır bir tepe
Kırkbin köyüm aydınlanır
Çiçeğe oturdu portakallar

Çiğ vurmuş toprağa karasu
Meltem limon kokar gül kokar
Köy kokar Aksu

ETHEMOĞLU, Mehmet (Ocak-Şubat 1962); “İnanır Mısın”, *Kırgöz*, S.9-10, s.13.

Sana
Denizin rengi mavidir desem
Gözlerinin rengi gibi
İnanır mısın
Sana
Aşkımın ilkbaharı desem
Bahçemde açan tek gonca gülüm

IŞIKSAL, Alpin (Nisan 1961); “Girmiş Delice”, *Kırgöz*, S.2, s.6.

En çok neresi mi, dudakları elbet
Uzatmış yalnızlığıma boynunu
Şimdi usumda yaşıyor olduğu

IŞIKSAL, Alpin (Mayıs-Haziran 1961); “Biri Bekliyor”, *Kırgöz*, S.3-4, s.13.

Antalya sahillerinde seni
Yalnız biri bekliyor
Süzülen gözyaşlarıyla

SAKALLIOĞLU, Fahrettin (Haziran 1959); “Yeşil”, *Kırgöz*, S.1, s.5.

Bu gün hava çok güzel
Hayalimde sen varsın
Yeşil...
Yemyeşil çimenler üstünde
Gezişiniriz

SERİN, Ali (Haziran 1959); “Yaşanmıyan Ay”, *Kırgöz*, S.1, s.7.

Yaşayacağım ömrüm oldukça iyi ve kötü günler göreceğim
Bazen sevinip, bazen üzüleceğim.

TEKYILDIZ, Altan (Haziran 1959); “Güneyden Selam”, *Kırgöz*, S.1, s.3.

Göğün rengine denk, Akdenizin maviliği.
Mavilikten gelen serin bir rüzgâr,
Hayat iksiridir sarı sıcaktan tunçlaşmış tunç yapılı Güney’liye.

TUZCUOĞLU, Adnan (Haziran 1959); “Çamlıkta Gece”, *Kırgöz*, S.1, s.4.

İnce bir tül ardından çamlara dökülüyor,

Ayın gümüş ışığı haddeden geçer gibi.

Uyuklayan sularda hareler titreşiyor,

Kıyıları kucaklıyor suları içer gibi.

UYSAL, Halil (Nisan 1961); “Serenad”, *Kırgöz*, S.2, s.13.

Işıklar sönerken bir gece

Evinizin önünden geçeceğim

Bir türkü bir türkü daha

Adını boşuna söyleyeceğim

YANARDAĞ, B. (Nisan 1961); “Sen”, *Kırgöz*, S.2, s.14.

Duyarsın

İçimde yankılayan bağrılarımı

Kanıma karışan yaşlarımı

YILMAZ, Ayfer (Nisan 1961); “Aç”, *Kırgöz*, S.2, s.10.

Kapına geldim

Gözlerim ellerim yüreğim

Sızlayarak

Açacaksın değil mi kapını

İşte bekliyorum

YILMAZ, Ayfer (Mayıs-Haziran 1961); “Sanı”, *Kırgöz*, S.3-4, s.15.

Elektrik lambaları altından

El ediyor sana bakışlarım

Tatlı bir sanı fısıldıyor yüreğime

“Hemen gelecek”

Yavaşladı.

YILMAZ, Ayfer (Temmuz 1961); “Köyden Yana”, *Kırgöz*, S.5, s.7.

Serin bir rüzgâr eser

O yandan

Köy kokuları getirir

Ayşenin pamuk tarlasında

Topuğundan sızan kanı

İçerim avuç avuç

Duyarım

YILMAZ, Ayfer (Aralık 1961); “Suzie”, *Kırgöz*, S.8, s.15.

Saçların güneş yağmurlarıyla

Islak ıslak
 Gözlerinde yosun kokan bir
 Bir bulut
 Sonsuz özlemlerle
 Dopdolusun
 Suzie

YILMAZ, Ayfer (Ocak-Şubat 1962); “Sencileyin”, *Kırkgöz*, S.9-10, s.12.

Ay ışığının yakamozladığı
 Yeşil giysili su
 Yeşim taşı örneğin
 Sencileyin
 Ellerimi kıran yaşama tutkusu
 Seviye esrikliğim
 Anılarımın loş aydınlığında
 Dudakların kavruluşu
 Yanışı gözlerde vahşi arzusun
 Sencileyin

1.6. Kırkmerdiven

1.6.1. Dergi Hakkında

1990 yılında Serik postasının sanat eki olarak çıkarılmaya başlanan *Kırkmerdiven*’in sahibi ve yazı işleri müdürü Ali Oğuz Kâhya, yazı kurulu Nuri Erkal, Yunus Yaşar, Abdullah Şanal, teknik sorumlu Salih Mercanoğlu’dur. Onuncu sayıdan itibaren ise Fazlı Yalçın ile Hüseyin Cahit Kerse de bu kurula katılır. On ikinci sayıdan sonra dergi sahibi İsmet Dikmen, Yazı İşleri Müdürü Tecelli Sirman, Yayın Yönetmeni Nuri Erkal olur. Tecelli Sirman ve Saffet Uysal bir süre sonra dergiden ayrılırken, İsmet Dikmen ile Nuri Erkal *Kırk Merdiven* dergisini 44 sayıya kadar ulaştırırlar. Dergi fotokopi olarak çıkarıldığı için şuan dergi sayılarının tümüne ulaşmak güçtür.

İlk sayıda, derginin Antalya’nın sanat birikimini göstermek amacıyla çıkarıldığı söylenir. Böylelikle Antalya sanatçıları arasında dayanışma olacağını ifade ederler.

İncelenebilen sayıların edebi türleri anı, deneme, eleştiri, hikâye, köşe yazısı, röportaj ve şiirdir.

En çok tercih edilen edebi tür şiirdir. Dergide Antalyalı şairlerin şiirlerini görmekteyiz. Şiir konuları genellikle bireysel temalıdır ve Antalya konulu pek çok şiir de yer almaktadır.

Hikâye türünde pek çok yazı yer almaktadır. Hikâyelerinde bireysel konulara yer veren yazarlar, Toros ve Antalya insanlarından da bahsederler.

Deneme türünde de çok yazı yer almaktadır. Köy enstitüleri hakkında birden fazla deneme yer aldığını görmekteyiz. Diğer türler bireysel temalıdır ve sanat konusuna da yer verilmiştir.

Fotokopi olarak çıkan derginin sayfa sayısı 4 ile 20 arasında değişir. Özel bir kapağı olmayan dergi, ciltsiz fotokopi kâğıtlarından oluşmaktadır. Bu yüzden pek çok sayısına ulaşılamamıştır.

1.6.2. Bibliyografik İnceleme

1.6.2.1. Edebi Türler

1.6.2.1.1. Anı

ÇIKAN, Atilla (Ağustos 1990); “İp Üstünde”, *Kırkmerdiven*, S.5, s.4-10.

Şair Cevat Uyanık ile 1964 yılında tanıştığını anlatan Çıkan, onun ‘Aga’ lakabıyla tanındığını söyler. Uyanık’ın rakı içerken şiirlerini peşi sıra şarkı söylercesine okuduğuna şahit olur ve ona hayran olduğunu ifade eder. Şiir yazmanın ve okumanın zor bir yetenek olduğunu ve Uyanık’ın bu sanatı en iyi şekilde icra ettiğini ifade eder.

DEMİRTAŞ, Metin (Nisan 1990); “Bir Gizli Şair Selahattin Çakıcıoğlu”, *Kırkmerdiven*, S.1, s.1.

Selahattin Çakıcıoğlu ile yağmurlu bir günde falezlerde sığındığı bir mekânda tanıştığını anlatan Demirtaş, bol bol şiirler okuduklarını ve yazdığı şiirlere hayran olduğunu dile getirir. Tanıştıktan iki ay sonra trafik kazasında öldüğünü duyunca büyük bir üzüntü yaşadığını ifade eder.

DEMİRTAŞ, Metin (Haziran 1990); “Bulutsu Göletçisi Ahmet Koca”, *Kırkmerdiven*, S.3, s.3.

Ahmet Koca adında arkadaşının evinin yıkıldığına şahit olan Demirtaş, Koca’nın evine değil de ağaçlarına üzüldüğüne şahit olur. Koca evinin bahçesinde pekçok ağaç olduğunu ve onlara çok kıymet verdiğini yazar. Yıkımdan sonra adamın ağaçlarını feryadı çığırını yakar.

YALÇIN, Fazlı (Nisan 1990); “Mavi Bir Merhaba”, *Kırkmerdiven*, S.1, s.1.

Sekiz-on yıl önce Antalya’ya geldiğini söyleyen Yalçın, yat limanına, Antalya’nın yazına hayran kaldığını dile getirir. Bundan sonra yaz aylarında Antalya’ya gelmek istediğini söyler. Antalya’nın denizi kadar güzel ve parlak biz denizin olmadığını yazar.

1.6.2.1.2. Deneme

AŞCI, Abdullah (Temmuz 1990); “Eğlendirir”, *Kırkmerdiven*, S.4, s.1.

İnsanların eğlence anlayışının değiştiğini söyleyen Aşçı, alışveriş tutkusunun bir eğlendirir olmadığını savunur. Alışverişi yalnızca ihtiyaçlarımızı karşılayacak bir araç olarak görülmesi gerektiğini yazar. Ancak alışverişi insanlar için mutlu olma işlevi olarak yansıtıldığını söyler.

KIRKMERDİVEN (Mayıs 1990); “Köy Enstitülerinin Işığında”, *Kırkmerdiven*, S.2, s.1.

Köy enstitülerinin Antalya’ya fayda ettiğini, köy halkının bilinçlendiğini ve toprağa dahi iyi baktıkları ifade edilir. Bilinçli halkın toprağı iyi işleyerek ülkeyi refaha kavuşturacağını yazar.

KIRKMERDİVEN (Haziran 1990); “Gençliğe Bakış”, *Kırkmerdiven*, S.3, s.1.

Çocuklukla yetişkinliğin çatıştığı alanın gençlik olduğunu söyleyen Kırkmerdiven, ülkemizde genç insanın aydın, merak edip araştıran, çağdaş kendini yineleyen niteliklere sahip olması gerektiğini söyler.

MERT, Aynur (Mart 1992); “Kadın Sorunu”, *Kırkmerdiven*, S.23, s.6-7.

Cumhuriyetin ilk yıllarında Atatürk’ün gezilerinde kadınlara hakettiği değeri vermek gerektiğini, kadın erkek eşitliğini savunduğunu yazan Mert, kadına değer vermenin çok önemli bir durum olduğunu söyler. Günümüzde de kadın sığınma evlerinin açılmasına sevinir. **ŞANLI, Mustafa (Nisan 1991);** “Köy Enstitülerinde Demokratik Eğitim”, *Kırkmerdiven*, S.12, s.2-3.

Köy enstitüsü zamanında yapılan tüm görevlendirmenin torpilsiz olduğunu, öğretmenlerin ve öğrencilerin görevlerini disiplinli bir şekilde icra ettiğini söyleyen Şanlı, köy sorunlarının incelendiğini, çağa ayak uydurularak uygulamalar yapıldığını ifade eder. Şimdiki eğitimin o döneme göre geride kaldığını ifade eder.

UYSAL, Saffet (Mayıs 1990); “Sanatın Bedeli”, *Kırkmerdiven*, S.2, s.2-3.

Sanat ile uğraş olan kimselere halkın değer vermediğini eleştiren Uysal, sanatın çok kıymetli olduğunu, herkesin sanat yaratıcısı olmadığını ifade eder. Sanat yaratıcılarına verilmesi gereken değeri vermeli ve sanatla ilgilenilmeli der.

YÜCEL, Fikret (Mart 1992); “Yalnızlıktan Kurtulmak”, *Kırkmerdiven*, S.23, s.2.

Yalnızlığın ne olduğunu bildiğimizi ancak nereden geldiğini bilemediğimizi düşünen Yücel, şiir yazarak insanlara ulaşabildiğini ve yalnızlıktan kurtulduğunu ifade eder. Şiiri bir araç olarak görür ve bu durumdan memnundur.

1.6.2.1.3. Eleştiri

BABAÇANOĞLU, Demirel (Ocak 1991); “İzlediklerim”, *Kırkmerdiven*, S.10, s.10.

Erhan Tıǧlı’nın Yılan isimli şiirinin divan şiirlerinden kalma olduğunu iddia eden Babaçanoğlu, şiir yazmanın ve özgün olmanın zor olduğunu ifade eder. Şiir yazmak, özgün olmak en önemisi üretmek zordur der.

TİĞLİ, Erhan (Mayıs 1991); “Vur Fakat Dinle!..”, *Kırkmerdiven*, S.13, s.2-3.

Kırkmerdiven dergisinin 10. sayısında Demirel Babaçanoğlu’nun kendi şiirlerini haksız eleştiri yaptığını ifade eden Tıǧlı, şiirlerinin konusuna, temasına açıklık getirmiş kendisini savunmuştur. Babaçanoğlu’nun eleştiri anlayışının yanlış olduğunu ve eleştiri yapmadan önce sanatçı ve eserleri hakkında doğru bilgiler alması gerektiğine vurgu yapmıştır.

1.6.2.1.4. Hikâye

EMEKCİL, Esen (Nisan 1991); “Diplerin Dostu”, *Kırkmerdiven*, S.12, s.6-7.

Arkadaşının öldüğüne üzülen kahraman, başka bir arkadaşıyla üzüntüsünü paylaşır. Ölen arkadaşının doğaya ve sanata hayran olduğunu dile getirir. En çok üzüldüğü şey de arkasında ressam yani kendisini ve bir oğul bırakmasıdır.

ERSOY, Ahmet (Haziran 1990); “Düz Kesim”, *Kırkmerdiven*, S.3, s.5.

Güney Doğu dağlarındaki doğayı, kekikleri, şalba adındaki bitkiyi, kuşları, kaplumbağaların yaşam öyküsünü anlatan Ersoy, doğanın ayrılmaz bütün olduğunu dile getirir.

KAREL, Neşe (Mayıs 1990); “Hoş Geldin Evimize”, *Kırkmerdiven*, S.2, s.5.

Arefe günü çocuklarına bayramlık alamayan kadın bir mağazaya girerek üç çocuğu için bayramlık karşılığında kendisini sunar. Patron zevkle kabul eder ve kadının istediklerini hazırlattırır. Hikâye çocukların bayramlık sevinci yaşarken, kadının banyoda utanç ve tiksinti haliyle kusmasıyla biter. Çocuklar sevinçle hoşgeldin evimize diye bayram nidaları atarlar.

MERCANOĞLU, Salih (Temmuz 1990); “Meliha”, *Kırkmerdiven*, S.4, s.2.

Meliha isimli bir üniversite öğrencisinin fakülte önünde düşüp utanmasıyla hikâyeyi başlatan Mercanoğlu, kadının Veysel adında bir adamla birlikte olduğunu hatta kadına öğretim görevlisi olma vaadinde bulunduğunu anlatır.

TECELLİ (Ağustos 1990); “Kazan”, *Kırkmerdiven*, S.5, s.3-4.

Aşiretlerin birlik olup tek bayrak altında ülke olması gerektiğini savunan kahraman, aşiretlerin sözünü dinlediği Molla Resül’ün yardımını almaya gider. Molla müslüman birliği için bu anlaşmayı kabul eder. Ancak çok kan döküldüğü için aşiretler kabul etmez.

ŞENCAN, Mehmet (Mart 1992); “Toros Ekspresi”, *Kırkmerdiven*, S.23, s.4-5.

Tren istasyonunda beklerken başından geçenleri anlatan Güngör, etrafındaki köylü halkı betimlemiş ve kalabalık gardan bunalıp dışarı çıkmıştır. Treni gelince İstanbul’a yola çıkmıştır.

YAVUZ, Mustafa (Mayıs 1991); “Kıldan İnce Kılıçtan Keskince”, *Kırkmerdiven*, S.13, s.10-11.

On sekiz senedir iş yaptığı ortağı tarafından ihanete uğrayan Selim, politikacılardan ve iş adamlarından nefret ettiğini ve yeni bir hayat kurarken onlardan uzak duracağını dile getirir.

YILMAZ, Duran (Nisan 1991); “Karşılayıcılar”, *Kırkmerdiven*, S.12, s.8-9.

Oğlu, kızı ve karısı tarafından mutlulukla ve özlemle karşılandığını gören kahraman, hâkimin duruşmayı dört kere ertelediğini ve boşu boşuna on sekiz aydır tutuklu kalıp ailesine hasret kaldığını aktarır.

1.6.2.1.5. Köşe Yazısı

ERKAL, NURİ (Nisan 1990); “Antalya Şiir Geceleri”, *Kırkmerdiven*, S.1, s.2.

Antalya yaz gecelerinde şiir yazmanın ve okumanın güzel olduğunu ifade eden Erkal, Sümer Tilmaç ile birlikte “Salihli Şiir İkindiler” adlı bir etkinlik düzenlediklerini söyler.

KIRKMERDİVEN (Temmuz 1990); “Antalya’da Sanat Etkinlikleri”, *Kırkmerdiven*, S.4, s.4.

7 Haziran 1990 yılında *Kırkmerdiven*’in düzenlediği şiir gecesinde doğa temalı şiirler okunduğu anlatılır. Antalyalı şairlerin toplandığı gecede şiir şöleni düzenlenmiş olduğu söylenir.

1.6.2.1.6. Röportaj

UYSA, Saffet (Mayıs 1991); “Harran Muhtarı”, *Kırkmerdiven*, S.13, s.4-6.

Fikret Otyam ile röportaj yapan Uysal, Otyam’ın ülke sorunlarına bakış açısını, ülkemizin dergi ve gazete çıkarma ve okuma kültürünü konuşmuştur.

1.6.2.1.7. Şiir

ABUŞOĞLU, Tamer (Haziran 1990); “Şiir Üşür”, *Kırkmerdiven*, S.3, s.1.

Şiir üşür

Cenk günlerine yakın

Dirilişin o gül ikliminde

Bir kan düşer

Gepegeç düşünceyle
 Oyalı genç kız mendiline
 O tarihin adıdır
 Rüzgâr kantlı
 Ak yeledede kan pıhtı
 Şiir üşür
 Düşünce kan ve insan
 Ve tarihtir.

AKSÜT, Ali (Ocak 1991); “Özlemine Kilitli”, *Kırkmerdiven*, S.10, s.7.

Özleminde
 Yokluğunda
 Acında
 Yüreğim
 Bir urfa türküsüdür
 Haçerlenmiş
 Sabah alacalarında
 Vurgun
 Turnadır
 Umuda belenmiş
 Bebedir/sevdam

AKSÜT, Ali (Mart 1992); “Dosta Doğru”, *Kırkmerdiven*, S.23, s.12.

Gittiler
 Gecelerin koynunda
 Dostlarım
 Sivas ovalarından
 Bol ışıklı trenler gibi
 Sevgi ötesi evrenlere

ÇAĞLAYAN, Kamile (Nisan 1990); “Kadın Yağan”, *Kırkmerdiven*, S.1, s.1.

Bir gün ağlayarak geldiler
 Üç kadın
 Üçünün de gözyaşı billurdandı
 Saçları günışığından
 Ben belki de bu yüzden
 Bütün kadınları aynı sandımdı.

ÇAKICIOĞLU, Selahattin (Nisan 1990); “Eylül Sesi”, *Kırkmerdiven*, S.1, s.3.

Yapraklar
Ayışığıyla birlik olmuş
Ayartıyır suları
Bu gece çardakta yat
Çam pürlelerinin arasından seyret yıldızları

ÇIKAN, Attila (Ekim 1990); “Türkülerin Dili”, *Kırkmerdiven*, S.7, s.12.

Acı
Bir türküde
Sevda yarası
Küskün yüreğin

Sevinç
Bir türküde
Hep bir ağızdan
Yüreği yurdun

DEMİRAĞ, Fikret (Kasım 1990); “Üç Yaz Gecesi Şiiri”, *Kırkmerdiven*, S.8, s.5.

Yüreğimin camlarını çarpıp duran nedir,
Pencere kanatlarını?
Rüzgar? Yaprak kımıldamaz dal oynamaz
Bir yaz gecesidir

DEMİREL, Molla (Mart 1992); “Üç Elma”, *Kırkmerdiven*, S.23, s.3.

Aynı dalda
Üç elma
Biri öfke
Biri sabır
Bir sevda

DEMİRTAŞ, Metin (Mayıs 1990); “Çoban Dağları”, *Kırkmerdiven*, S.2, s.1.

Başlarında kayan yıldızları yok
Çoban yıldızı var
Geçip gitmiş Beyleri de
Kalmış sade
Bir vefalı çobanları
Ama hala atlaslarda

Bey dağlarıdır adları.

DEMİRTAŞ, Metin (Kasım 1990); “Bir Mektuptan Dökülenler”, *Kırkmerdiven*, S.8, s.1.

Hapisane gömleği

Mavi boyalı

Mavi özgürlüğün rengi

Zulmün başka rengi olmalı

DİNÇEL, Ersan (Ekim 1990); “Her Kuşluk Pir Sultan Yeşerir Soluğumuzda”, *Kırkmerdiven*, S.7, s.9.

Taşlaşmış bir çöl ağacıydım

Kumullar altında

Hangi türküyeye başladıysam

Yarım kaldı

Sözcükler üzüyle çekip gitti dilimden

EKİNCİ, Zekeriya (Kasım 1990); “Umuda Işığın Sesi”, *Kırkmerdiven*, S.8, s.8.

Baharın ihtiraslı sıcaklığındaki yürüyüş

Daracık sokaklarında cehennemin

Çılgık çılgık karanlığında inlenen

Acıya tokadın, umuda ışığın sesidir

EMEKÇİL, Esen (Mayıs 1990); “Deniz”, *Kırkmerdiven*, S.2, s.4.

Durgun su gibi deniz

Sevdalarım yorgan

Nakış nakış balıklarım

Düğün çiçekleri.

Nefes nefes rüzgâr

Köpük köpük deniz

Gerdek sabahı darmadağın

ERKAL, Nuri (Nisan 1990); “Balıkçı Dipte Kaldı”, *Kırkmerdiven*, S.1, s.4.

O gün kuşlar uçmadı. Ütüşmedi. Hırçın.

Bir yel esti. Yoldu. Kopardı Esen’i.

Balıkların, denizlerin, diplerin dostuydu.

Sizlerin bizlerin dostuydu.

ERKAL, Nuri (Ocak 1991); “Akış”, *Kırkmerdiven*, S.10, s.5.

Koştururuz çoğu zaman

Konuştığımız
 Tartıştığımız
 Söyleştığımız olur
 Gülüşürüz de bazan
 Susarız
 Susmakla da yaralarız
 Akışan umutları

ERSOY, Ahmet (Mayıs 1990); “Ağzımda Bir Tutam Dağ Soğanı Acılığı”, *Kırkmerdiven*, S.2, s.3.

Sen o saatlerde
 Ortanca uykularında olmalıydın.
 Ağzımda tropik bir çitlenbik tadı
 Kulaklarımda
 Dağcıl saka kuşunun
 Türkü küpeleri
 Gözlerimde
 O bildiğin çılgın rengi suların.

GÜZEL, Ali (Mayıs 1990); “Bir De Sevdan Olmalı”, *Kırkmerdiven*, S.2, s.4.

Dağlar kadar yüce
 Denizler gibi engin olmalı
 Yüreğin
 Fırtınalar koparmalı
 Ve hüzün yağdıran bulutları
 Dağıtmalı..

HİKMET, Nazım (Mayıs 1991); “Son Otobüs”, *Kırkmerdiven*, S.13, s.8.

Gece yarısı. Son otobüs.
 Biletçi kesti bileti.
 Beni ne bir kara haber bekliyor evde,
 Ne rakı ziyafeti.
 Beni ayrılık bekliyor.
 Yürüyorum ayrılığa korkusuz
 Ve kedersiz.

HİKMET, Nazım (Mart 1992); “Yaşamaya Dair”, *Kırkmerdiven*, S.23, s.9.

Yaşamak şakaya gelmez,

Büyük bir ciddiyetle yaşayacaksın
 Bir sincap gibi mesela,
 Yani yaşamının dışında ve ötesinde hiçbir şey beklemeden,
 Yani, bütün işin gücün yaşamak olacak.

HÜNALP, Ayhan (Nisan 1991); “Kuruyan Bir Güldü Hayat”, *Kırkmerdiven*, S.12, s.10.

Zindanlardan
 Zincir seslerinden
 Evlat beklenen bir evin balkonunda
 Kimsesiz bir güldüm teneke saksıda
 Kafesler açılmazdı odalarda
 Rüzgarsızdı perdeler, sofralar ekmeksiz

HOŞAF, Şeref M. (Ocak 1991); “Bir Şiir Oku”, *Kırkmerdiven*, S.10, s.9.

Bir şiir oku bana,
 Ölü düşler canlansın
 Bu bezeli bir tohum
 Başkaldırsın yaşama
 Uykusunda toprağın..

HALMAN, Talat S. (Şubat 1991); “Yalnız”, *Kırkmerdiven*, S.11, s.1.

Yalnızlığı hiç bilmeyeceksin.
 Kuytular, Tanrılarındır.
 Çağlar ve sınırlar ötesinden
 Sana hep seslenecek can çekişen kurbanlar.
 Hangi ıssızlığa varsan
 Çağrışan açlar bulacaksın

KARAKAN, Günay (Mart 1992); “Zaman Kırıntıları”, *Kırkmerdiven*, S.23, s.1.

Anısı olmayınca
 Neye yarar geçen bu zaman?

Neye benzerse ötmeyen kuş
 İçilmeyen sigara
 Yaşanmayan heyecan

KAYA, Burhanettin (Mart 1992); “Yaralı Kuşun Türküsü”, *Kırkmerdiven*, S.23, s.10.

Göge batık dallarında bir yaralı kuş
 Dal kırık gül dökük

Güz

Mavi lacivert sarhoş gök deniz

Düz

MERCANOĞLU, Salih (Nisan 1990); “Bir Çift Söz Kaldı Islanmadık”, *Kırkmerdiven*, S.1, s.2.

Bir daha yaz

İşte ahval

Yine dünya yine leylim bahar

Kan izleri aynıdır, altımız taş

Üstümüze yağan kar

Aynıdır çizvit okulundan uzanan

Mamak kuyusuna inen zindan

MERCANOĞLU, Salih (Mayıs 1990); “Bu Şiiri Ben Yazmadım”, *Kırkmerdiven*, S.2, s.1.

Bu şiiri ben yazmadım

Sular yazdı

Sular ki acıyla yivlenmiş yüzünden akışırdı

Devrilip yatağından denize

Gözlerine çıplak bir sazan bırakırdı

Sular ki bendinde çapraz mermiler

Anaforunda yiğitler saklardı

Ne yaman kavgalar geçti alnına

Ne rahman yaralar sardı

Bu şiiri ben yazmadım

Sular yazdı.

MERCANOĞLU, Salih (Ekim 1990); “Yağmur Sindi Üstüme”, *Kırkmerdiven*, S.7, s.6.

Akşamüstü deniz gölgesinde

Geçtim neminden Antalya’nın

Tenimde su damlaları

Anladım

Yağmur sindi üstüme

Silkelendim, nar çiçekleri

Nilüfer döküldü

Bahar uçtu sahile.

MERCANOĞLU, Salih (Şubat 1991); “Sis”, *Kırkmerdiven*, S.11, s.5.

Bir böceğin kaç kanadı olur eğer şiir yoksa
Bir insan kaç kanatla çırpınır yeryüzünde

Alır seni de götürür sis dediğin şehla bir at
Gibi dönen girdaptır gözünden akan suyun yüzünde

MERCANOĞLU, Salih (Mayıs 1991); “Köy Bilgisi”, *Kırkmerdiven*, S.13, s.15.

Köy kızlarını seviyirum
Yumuşak nazlı duruşlarını
Onca iş ve işvesine rağmen
Sabah çiçekleri gibi
Tanyeli açışlarını

ÖVÜNÇ, Nahit (Şubat 1991); “Erojca”, *Kırkmerdiven*, S.11, s.7.

Gece bir duralayış savaşlar arası
Yürek atışlarıyla çoğalttığım dizelerde
Asur-un granit kuleleri altından gelen
Yağız aygırlara binmiş ruhlar sanırım
Kırılacak cam bebekler gibi korur duyguları
Görünmeyen güçler, gizli esintilerde.

ÖZ, Musa (Şubat 1991); “Bakınca O Kıza”, *Kırkmerdiven*, S.11, s.8.

Bakınca o kıza
Topukları dolaşır
Memeleri kolları
Karışır birbirine.

İnce kız delişmen
Bir de işveleri
O can içi sızı
Yürüdük.e tozan saçları
Döndürür başımı
Ergenlik kokuları
Kız kokun nice..

ÖZCAN, Bülent (Mayıs 1991); “Gözbebeklerimde...”, *Kırkmerdiven*, S.13, s.11.

Ne karanlık sokağa,

Ne dipsiz kuyulara bakın
 Aramayın boş yere,
 Sahraların sessizliğinde...
 Çünkü aradığınız korkular
 Gözbebeklerimde.

ÖZCAN, Bülent (Mart 1992); “Çocukluk Mevsimi”, *Kırkmerdiven*, S.23, s.3.

O, bir saltanatı geldi ve geçti,
 Hayaller güzeldi, düşler güzeldi...
 Annelerin yüzü daha gülekti,
 Baharlar güzeldi, kışlar güzeldi...

ÖZTÜRK, Asım (Haziran 1990); “Sessizliğin Yangınıyla”, *Kırkmerdiven*, S.3, s.1.

Üşümenin yapraklarında kent yorgunu
 Öpmelerin ardında acıyı doğurur bakışları
 Gül yorgunluğunu paslanmış demirlerden
 İndire indire, içinin yapmurunu
 Sağnağın bekçisi kör gece

ŞAHİN, Hüseyin (Kasım 1990); “Yüzüme Serpilir Kırkı Çıkmamış Acıları Tarihin”, *Kırkmerdiven*, S.8, s.11.

Ömrümün içinde bir kalın ağrıdır aykırı soruları yılların
 Geçer alnımı çizip, soldurup gider rengini
 Kim ayırt eder ki, güngörmüş bir yüze sinmişim
 Dağlı bir oyun gibi yeşillenip çoğul hareketlerde
 Ne çok sevinç gözyaşına değinmişim.
 Günlerim, acıları dağları delen sevdalardı sanki
 Yıkımına direnirdi dağlı rüzgârların

ŞAHİN, Hüseyin (Ocak 1991); “Ölümler Evinde”, *Kırkmerdiven*, S.10, s.3.

Her gün biraz daha tuhaf oluyoruz, merhaba
 Unutuldu. Yorgun tarih akşamlarıyla içiçeyiz
 Dilsiz yalnızlıkları doldurduk yüreğimizin
 Durgun nehirlerinde
 Kimliğimizde usul usul ölmek korkusu.

ŞAHİN, Hüseyin (Nisan 1991); “Ödünç Kaldı Ellerim”, *Kırkmerdiven*, S.12, s.5.

Susturup ayrılığın incecik kıyametini çıktım dışarı
 Alnıma düştü dağların armağanı alaca serinlik

Kanıma boyun eğdiriyor öfkem, acım çırpınıyor
 Duvar ilanlarında
 Taşa bayıra çarpıyorum yüzümü, ağzımdan gül fişkırıyor
 Bunca yıl tahamüllerle büyüdüm
 Kendi yüzümü devşirdim ölüm ilanlarından.

ŞANAL, Abdullah (Nisan 1990); “Ömrüm Şiir Olsun”, *Kırkmerdiven*, S.1, s.2.

Yağmura birikti bulut
 Tohum çiçeği geçti
 “yorgun sevi çıkmazı”ndan
 Çıktı ilk dizeleri
 Kardeşlendi açlığını sürerek.

ŞANAL, Abdullah (Mayıs 1990); “(X)”, *Kırkmerdiven*, S.2, s.2.

Korkunç acılardan geçtim
 Karıştım o dönüşsüz kavgalara
 Yılların süzgecinde incelttim hüznü
 Seveda emzirdim sulara..

ŞANAL, Abdullah (Haziran 1990); “Ve Çeliğin Bilenişi”, *Kırkmerdiven*, S.3, s.1.

Bazen bengisu gözlerine takılıp bir kadının
 Uçurumlara çeken ilmeğinde savrulmak
 Dayanılmaz isteğimiz olabiliyor
 Doğaldır da aslında vuslat safası açan
 Islak haritasında sevişmeler adına
 Güneşin sütünü içip memelerinden
 Karışıp gitmek portakal bahçelerine
 Gel gör ki sevinin alfabesine
 Kavgalarda yazdırdık adımızı..

ŞİMŞEK, Nevzat (Mart 1992); “Del’eden Gözler”, *Kırkmerdiven*, S.23, s.14.

Sabahlar olmadan
 Ulu sabahlar
 Başağa durmuş
 Buğday tarlası saçlarına
 Dönüp
 Gözlerinde büyülenen gönlüm
 Gecede

Yükselen sulara döndü

Uslanmaz

Gider

ŞİŞLİ, Hasan (Kasım 1990); “Deneyerek”, *Kırkmerdiven*, S.8, s.4.

Kaymak güzel

Yüreğin ağzında, kuş gibi

İrmak gibi, ağırlıksız

Nasıl öğrendim, kimle mi

Ne yanlış bu ne giz

ŞİŞLİ, Hasan (Ocak 1991); “İhanet Büyümesi”, *Kırkmerdiven*, S.10, s.1.

Bir yerlerde ihaneti büyütüyor birileri

Sevgi duvarlarına yükleniyorlar yüreklerimizin

Kitaplar dolusu ışık götürüyorlar gözlerimizden

Denizin köpüğünü çalmışlar

İhanet var.

UYANIK, Cevat (Mayıs 1990); “Atiyem”, *Kırkmerdiven*, S.2, s.3.

Aklıma düştün yine bu sabah

Gökyüzüne baktım, gölzerinin tıpkısı

Saçların Atiyem, saçların

Salkım salkım buğday sarısı.

VAROL, Hasan (Nisan 1990); “Çingene Çiçek”, *Kırkmerdiven*, S.1, s.4.

Çingene baharı yaşıyor

Çingene çiçekleri besliyor

Çiçekler çingeneyi

İrmak boyu

Çingene çiçek şarkısını söylüyor

Mayıs şarkılarını.

VAROL, Hasan (Ocak 1991); “Menekşeli Bahar”, *Kırkmerdiven*, S.10, s.13.

Ayakları köpüklüce atım

Beni uçur uçur

Sevgilim yalnız kalmasın

Ağlamasın

Belki gece olur uyur.

YALÇIN, Ali İ. (Nisan 1991); “Kucakla Yüreğimi”, *Kırkmerdiven*, S.12, s.7.

İyi ki geldin
Otur şöyle
Odam soğuktu
Sen gelmeden önce

Seni bekliyordu
Masa
Sandalye
Bir sıcak ekmek gibi
Kucakla yüreğimi

YALÇIN, Ali İhsan (Nisan 1990); “Şapkan Dolu Çiçeklerle”, *Kırkmerdiven*, S.1, s.4.

Dudaklarımda bir kederli türküyle
Şapkan dolu çiçeklerle
Nereye gidiyorsun erken böyle?

YAMAN, Bozan (Ocak 1991); “Seninle”, *Kırkmerdiven*, S.10, s.14.

İzmir’de Konak meydanında
Geç kalmanın ve erken gelmenin
Tam ortası bir durakta
Güzel çok güzel buluşuyoruz
Serin bir yaz fotoğrafında

YAŞAR Yunus (Nisan 1990); “Antalya Şarkıları”, *Kırkmerdiven*, S.1, s.1.

Kaleiçi dar sokaklar parke taş
Yaklaş gülüm topukların burkudur..
Dost selamı bu türküler bizimdir
Limon çiçeği
Sevdalara sarılmış..

YAŞAR, Yunus (Mayıs 1990); “Hüzün Sana Yakışmıyor Hüzün Gelincik Tarlası”, *Kırkmerdiven*, S.2, s.3.

Gülmedik başa
Gül taksan
Güler mi gülüm
Bir yara var ki kanayan
İşler durur sızım sızım

Yaslan bana iki gözüm
 Kurban olam koynundaki
 Emzirdiğin bebeye
 Aşı taştan
 Sevdayı düşten
 Sıkıp çıkardık biz
 Şimdi yürek alışverişinin
 Pazar yerindeyiz.

YİĞİT, Mehmet (Mayıs 1990); “Çatıların Çöküşü”, *Kırkmerdiven*, S.2, s.2.

Selçuk mahallesinde bir eski çatı
 Yaşlı
 Yorgun
 Ve üryan
 Yosun tutmuş kiremitler
 Utanır günışığından.

YÜCE, Ali (Nisan 1991); “Elif ve Fincan”, *Kırkmerdiven*, S.12, s.1.

Elif kızım ağa torunu
 Atla geliyor okula
 Dedesi öldüğü zaman
 Ovasıyla yaylasıyla
 Hayvanı ve insanıyla
 Yirmi köy kalıt kalmış
 Elif’in babasına

1.7. Akdeniz Sanat Aylık Kültür ve İnsan Dergisi

1.7.1. Dergi Hakkında

Mart 1991’de yayımlanmaya başlanan *Akdeniz Sanat Dergisi*’nin sahibi Cahit Kerse, Yazı İşleri Müdürü Yunus Yaşar, Yayın Yönetmeni Fazlı Yalçın’dır.

Dergi Mart 1991 yılında yayınlanmaya başlamış, Temmuz 1991’de toplam 5 sayı ile son bulmuştur.

Her sayının kapağında farklı resim ve fotoğraflar yer almış, kadro belirtilmiştir. Toplam 15 ya da 16 sayfadan oluşan derginin içinde başta şiir olmak üzere deneme, söyleşi, röportaj, anı, biyografi, eleştiri, duyuru, günlük, hikâye, özdeyişler gibi türler yer alır. Her

sayının son sayfasında ya da arka kapağında, o ay Antalya’da olan sanat etkinlikleri hakkında bilgi verilmiştir.

Derginin ilk sayısında kendilerini tanıtmak için şöyle bir açıklama yapılmıştır:

”Antalya’da geçtiğimiz yıl sınırlı olanakları içinde yayına başlayan KIRKMERDİVEN dergisi yayıncıları amatör çabalarını yeni bir anlayışla elinizdeki dergide birleştiriyorlar.

AKDENİZ SANAT, ülkemizdeki kültürel-sanatsal işlevine koşut olarak yöremizin etkinliklerini ve Akdeniz duyarlığı taşıyan sanatçıların ürünlerini tanıtmayı da amaçlıyor.

Her ay 16 beyaz sayfadan oluşan özgün dergimizin yanısıra, renkli sayfalarımız ‘seçki’ özelliğini ANI-POSTER ekiyle birlikte düzenli olarak sürdürecektir.

Sanatçı- sanatsever arasındaki gönüllü sevgi bağından doğan bu bireşimin dost sanatçılarımızın ve sanatseverlerimizin katkısıyla daha başarılı bir düzeye ulaşacağına inanıyoruz.

Güzel insanlarla... Güzel günlere...” (AS, S.1, s.1)

Birinci sayının şair ve yazar kadrosu Salah Birsal, Süha Tuğtepe, Abdullah Tekin, Ceyhan Atuf Kansu, Öner Yağcı, Tahsin Şimşek, Benan Şahbaz, Cavit Sarıkaya, Hasan Şişli, Turgay Değirmenci, Şebnem Şahin, Ahmet Ada, Salih Mercanoğlu, Müslim Çelik, Vecihi Sarısözen, İlyas Halil, Bilsen Başaran, Fazlı Yalçın’dan oluşmaktadır.

İkinci sayının şair ve yazar kadrosu Nadir Paksoy, A. Hicri İzgören, Muzaffer İzgü, Sunay Akın, Abdülkadir Budak, Muzaffer Uyguner, Gürhan Uçkan, Haldun Çağlayan, Fahri Işık, Mehmet Başaran, Şinasi Özdenoğlu, Fikret Demirağ, M. Mümtaz Tuzcu, Selçuk Yönel, İbrahim Dizman, Ali Aksüt, Halil Cibran, İsmet Kemal Karadayı, Ali Uğur’dan oluşmaktadır.

Üçüncü sayının şair ve yazar kadrosu Yekta Güngör Özden, Aziz Nesin, Hasan Mercan, Ahmet Ada, Talip Apaydın, Molla Demirel, Şinasi Özdenoğlu, Yunus Yaşar, Fikret Otyam, Metin Demirtaş, Hüseyin Şahin, Joseph Brodsky, Neşe Karel, Bedrettin Aykın, Bozan Yaman, Hüseyin Yurttaş, Remzi İnanç, Gönül İlhan’dan oluşmaktadır.

Dördüncü sayının şair ve yazar kadrosu Reha İsvan, Ahmet Ada, Yekta Güngör Özden, R. Nas, Mehmet Güler, Akgün Akova, Kurt Tucholsky (Özkan Mert), Yılmaz Odabaşı, Ali Balkız, Veysel Çolak, Vecihi Sarısözen, Asım Öztürk, M. Ender Öndeş, İsmet Kemal Karadayı, Ali Aksüt, Benan Şahbaz’dan oluşmaktadır.

Beşinci sayını şair ve yazar kadrosu A. Hicri İzgören, Tahir Özçelik, H. Hüseyin Yalvaç, Yılmaz Odabaşı, Oğuz Tansel, Selçuk Yönel, İbrahim Oluklu, Abdullah Aşçı, Halil

Cibran (Hikmet Uğurlu), Bedrettin Aykın, Metin Fındıkçı, Ece Aykız, Mustafa Açı, A. Rıza Ergüven, Döndü Açıkgöz'den oluşmaktadır.

Toplam 5 sayı çıkan dergide en çok şiir türü yer alır. Akdeniz Sanat Aylık Kültür ve Edebiyat Dergisi'nde en çok yer alan tür şiirdir. Dergide 46 ferdi temalı 8 sosyal temalı toplam 54 şiir bulunmaktadır. Şiirlerin çoğunu yerel yazarlar yazmıştır. Şiirlerin genellikle teması sevgi, sevgiliye özlem, ayrılık olmuştur. Şiirden sonra en çok deneme türünü görmekteyiz. Şiir, sanat, sanatçı, kültür gibi çeşitli konularda denemeler yer almaktadır. Şiir ve denemenin yanında günlük, biyografi, eleştiri, hikâye, özdeyiş, röportaj, söyleşi gibi türleri de dergide görmekteyiz. Duyuru ve röportajlar dergi adı altında yazılmıştır.

1.7.2. Bibliyografik İnceleme

1.7.2.1. Edebi Türler

1.7.2.1.1. Anı

YALÇIN, Fazlı (Mart 1991); “Dergi Çilesi- Yaşam Sevinci”, *Akdeniz Sanat Aylık Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.1, s.15.

Yalçın, 1960'lı yıllarda *Varlık* dergisiyle tanışma anını anlatır. Derginin Türk Edebiyatı'na çok büyük katkıları olduğunu ifade eder.

YALVAÇ, Hasan H. (Temmuz 1991); “Ben Kolay Ölmem’ ‘Gözlerin Hani’”, *Akdeniz Sanat Aylık Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.5, s.4.

Yalvaç, Ahmet Arif'in ölümü üzerine Ankara kitap fuarındaki anısını anlatmıştır. Arif'in şiirlerini çok sevdiğini ve onunla fuarda tanışmanın unutulmaz bir anı olduğunu aktarır. Yazara şiir kitabını imzalatmış ve onu saklamış olduğunu aktarır.

1.7.2.1.2. Deneme

AÇAN, Mustafa (Temmuz 1991); “Sinemada Oyunculuk ve Uyanışlar”, *Akdeniz Sanat Aylık Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.5, s.12-15.

Sinemanın tarihi ve sinemada önemli kişilerden bahseden Açı günümüzde sanat ve sanatçıya değerin az olduğuna dert yanar.

ADA, Ahmet (Mayıs 1991); “Şiirimizin İmgesi”, *Akdeniz Sanat Aylık Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.3, s.5.

Şiirin imgesini tanımlamaya çalışan Ada, bu imgenin yaşamın öteki adı olduğunu ifade ederek yazısını bitirir.

BAŞARAN, Mehmet (Nisan 1991); “Köy Enstitüsü”, *Akdeniz Sanat Aylık Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.2, s.11-13.

Eğitimin her şeyden önde geldiğini yazan Başaran, edebiyatın her yönünü eğitim için kullananların köy enstitüsü geleneğini devam ettirdiğini savunur.

ÇOLAK, Veysel (Haziran 1991); “Aşk Şiirleri: En Politik Şiirler”, *Akdeniz Sanat Aylık Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.4, s.10.

Aşk şiirlerini yalnızca âşıkların yazmadığını söyleyen Çolak, bu şiirlerin politik olduğunu ve insanların ihtiyacını karşıladığını anlatır.

DEMİRTAŞ, Metin (Mayıs 1991); “‘Yağmur’ Un Sesiyle Okunan Şiirler”, *Akdeniz Sanat Aylık Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.3, s.8.

Demirtaş Salih Mercanoğlu’nun birkaç şiirini incelemiş ve şiirlerine hayran olduğunu söylemiştir.

GÜLER, Mehmet (Haziran 1991); “Kuma”, *Akdeniz Sanat Aylık Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.4, s.6-7.

Roman yazmanın öykü yazmaya kuma olarak geldiğine söyleyen Güler, öykü yazmanın da kolay bir mecra olmadığını ifade eder.

İŞİK, Fahri (Nisan 1991); “Arkeoloji’de Anadolu Gerçeği ve “Ulusalcılık” Masalı”, *Akdeniz Sanat Aylık Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.2, s.10.

İşik, Anadolu kültürünün orada yaşayan tüm kültürleri içerdiğini, hepsinin birbirine bağlı olduğunu, tek bir ulusa yüklenmemesi gerektiğini söyler.

ÖZDEN, Yekta G. (Mayıs 1991); “Her Şey İnsan ve İnsanlık İçin”, *Akdeniz Sanat Aylık Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.3, s.2-3.

İnkılaplardan ve insan haklarından bahseden Özden her uygulamanın insanlık için olduğunu söyler.

ÖZÇELİK, Tahir (Temmuz 1991); “Şair Sustu Kavgası Sürecek”, *Akdeniz Sanat Aylık Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.5, s.3.

Özçelik, Ahmet Arif’in ölümü üzerine onun sanatı ve eserleri hakkında yorumlar yapmıştır.

PAKSOY, Nadir (Nisan 1991); “Göçebelik ve Gezginlik”, *Akdeniz Sanat Aylık Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.2, s.1-2.

Paksoy, yazıda göçebe ve gezginin birbirinden ayrı terimler olduğunu anlatır. Göçebenin, ekonomi durumundan kaynaklı olarak Türklerin başka ülkelere işçi olarak gitmesi olduğunu söylerken; gezginin kültürel olarak başka ülkelere gitmesidir der.

ŞAHBAZ, Benan (Mart 1991); “Taşrada Sanat”, *Akdeniz Sanat Aylık Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.1, s.7.

Şahbaz yazısında, İstanbul dışındaki şehirlerde, özellikle Antalya’da, sanatın icra edilemediğinden dert yanar.

UYGUNER, Muzaffer (Nisan 1991); “Yunus Emre’nin Şiiri Üzerine”, *Akdeniz Sanat Aylık Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.2, s.7.

Uyguner, Yunus Emre’nin şiir yapısını incelemiş anlam dünyası hakkında bilgi vermiştir.

YAĞCI, Öner (Mart 1991); “Çağrışım”, *Akdeniz Sanat Aylık Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.1, s.6.

Yağcı’nın denemesinin konusu şiirin tarihsel serüvenidir. Yağcı, ilk şairlerden Shakespeare’e, Yunus Emre’ye kadar şiirin tarihi taşıdığını söyler.

YÖNEL, Selçuk (Temmuz 1991); “Gözümüze Takılanlar”, *Akdeniz Sanat Aylık Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.5, s.6-7.

Dili doğru bir şekilde kullanmak gerektiğini belirten Yönel, dil ne kadar iyi kullanılırsa anlam da o kadar etkili aktarılır der.

1.7.2.1.3. Duyurular

AKDENİZ SANAT AYLIK KÜLTÜR ve EDEBİYAT DERGİSİ (Nisan 1991); “Esen Emekçil Anıldı”, *Akdeniz Sanat Aylık Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.2, s.15.

Bu duyuruda, Antalya Güzel Sanatlar Galesi’nin kurucusu Esen Emekçil’in ölüm yıldönümü çeşitli etkinliklerle anıldığı anlatılır.

AKDENİZ SANAT AYLIK KÜLTÜR ve EDEBİYAT DERGİSİ (Temmuz 1991); “Esen Emekçil Anıldı”, *Akdeniz Sanat Aylık Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.5, s.7.

Yunus Yaşar’ın “Benim İşim Seni Sevmek” adlı şiir kitabının çıktığı belirtilir.

1.7.2.1.4. Eleştiri

UÇKAN, Gürhan (Nisan 1991); “İzmir’den Evrensel Bir Ozan”, *Akdeniz Sanat Aylık Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.2, s.8.

Uçkan, Filiz Doğan adlı İzmirli şairin, farklı şehirler için yazmış olduğu şiirleri inceler ve konu seçimlerine olumlu eleştiriler yapar.

1.7.2.1.5. Günlük

BİRSEL, Salah (Mart 1991); “Bir Video-Müzikçi”, *Akdeniz Sanat Aylık Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.1, s. 1-3.

Birsel’in yazısı, 24 Ocak 1990, 20 Aralık 1990, 24 Aralık 1990, 26 Aralık 1990 günlerinde şiir hakkındaki düşüncelerinden oluşur. Malarme hakkında düşüncelerini de ifade eden Birsel yazısını şu sözlerle bitirir; “Diyeceğim, Malarme bir film kurgucusunun çalışmasına eş bir uğraş göstermiştir. Bir video-müzik süper yapımcısı gibi can uçuran klipler yaratmıştır. Kısacası o, sihirbazdır. Musiki alanının sözcük kılıçlarıyla düzayak etmiştir.” (ASAK, s.3)

1.7.2.1.6. Hikâye

HALİL, İlyas (Mart 1990); “Suad ile Hamed”, *Akdeniz Sanat Aylık Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.1, s.13-14.

Birbirine çocukken âşık olan ve yıllarca birbirini görmeden mektuplaşan Suad adıyla biz kızla Hamed adında oğlanın aşkını anlatan Halil’in hikâyesi Abu Dhabi’de geçmektedir. Yıllar sonra Hamed Suad’ı görür ama tanımaz. Çünkü çok şişmanlamıştır ve onu hizmetçi sanar. Suad da bu durumu bozamaz ve bir daha peçesini açmaz olur.

KAREL, Neşe (Mayıs 1991); “Eskiler”, *Akdeniz Sanat Aylık Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.3, s.10-11.

Eski günleri, ölen kocasını, evlenip giden üç çocuğunu özleyen kadının hikâyesini anlatan Karel, hikâyenin sonunda kadının eskilerle yaşadığını vurgular.

1.7.2.1.7. Özdeyişler

CİBRAN, Halil (Nisan 1991); “Özdeyişler”, *Akdeniz Sanat Aylık Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.2, s.14.

Hikmet Uğurlu’nun çevirdiği on tane özdeyiş yer almaktadır.

CİBRAN, Halil (Temmuz 1991); “Halil Cıbran’dan Özdeyişler”, *Akdeniz Sanat Aylık Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.5, s.10.

Hikmet Uğurlu’nun çevirdiği on tane özdeyiş yer almaktadır.

1.7.2.1.8. Röportaj

AKDENİZ SANAT AYLIK KÜLTÜR ve SANAT DERGİSİ (Mart 1991); “Doğan Kardeş’le Çocuk Yazını Üzerine”, *Akdeniz Sanat Aylık Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.1, s.16.

Akdeniz Sanat, Doğan Kardeş ile yayın politikası hakkında röportaj yapmıştır.

AKDENİZ SANAT AYLIK KÜLTÜR ve SANAT DERGİSİ (Nisan 1991); “Cem Yayınevi: Çok Yönlü Bir Kültür Odağı”, *Akdeniz Sanat Aylık Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.2, s.16.

Akdeniz Sanat, Cem Yayınevi kurucusu Ali Uğur ile yayınevinin yayımcılık anlayışı hakkında röportaj yapmıştır.

İNANÇ, Remzi (Mayıs 1991); “Ressam Ahmet Yeşil Ankara’da İdi”, *Akdeniz Sanat Aylık Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.3, s.14-15.

İnanç, Ahmet Yeşil ile resimleri ve sanatı hakkında röportaj yapmıştır.

ŞAHBAZ, Benan (Haziran 1991); “Ressam Ali Çolak İle Bir Söyleşi” *Akdeniz Sanat Aylık Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.4, s.4.

Ressam Ali Çolak ile röportaj yapan Şahbaz, sanat hayatına yön veren unsurlar ve sergileri hakkında bilgiler vermiştir.

1.7.2.1.9. Söyleşi

İSVAN, Reha (Haziran 1991); “Özverilmeli Mi Verilmemeli Mi”, *Akdeniz Sanat Aylık Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.4, s.2-4.

Kadınların, özellikle annelerin sevdikleri uğruna kendilerini hırpaladıklarını eleştiren İsvan, kadınların hayatı kendilerine zindan ettiklerini düşünmektedir.

SARIKAYA, Cavit (Mart 1991); “Antalya’da Bir Sanat Üretim Kurumu: Kaleiçi Sanatevi”, *Akdeniz Sanat Aylık Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.1, s.8-9.

Sarıkaya söyleşisinde Safai Özer ve Hatice Boztepe’nin çabalarıyla kurulan sanatevinden bahseder. Yazısını “Bir gün yolunuz Antalya’ya düşerse, mutlaka Sanatevine uğrayın. Geçmişten geleneğe gelip giden bir dünyada bulunmanın hazzını duymaktan pişman olmazsınız.” (ASAK, s.9) sözleriyle bitirir.

1.7.2.1.10. Şiir

AÇIKGÖZ, Döndü (Temmuz 1991); “Türkümüzü Söyle Bana”, *Akdeniz Sanat Aylık Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.5, s.15.

İçim yanıyor daha şimdiden
 Bir yerde başlayacak hıçkırığımız
 En güzel sevinin gözleri açık kalacak
 Kurşun sıkılmış bir beraberliğin katili
 Olacağız ikimiz

ADA, Ahmet (Mart 1991); “Günyenisi Küçük Kız”, *Akdeniz Sanat Aylık Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.1, s.11.

Bir park kanepesine oturuyorum deniz
kıyısındaki, burnumda tütüyor
günyenisi küçük kız, bir çocuk kadar
suçsuzum onu sevmekle, bunun için
ilgilieniyorum kırgın çiçeklerle

ADA, Ahmet (Mart 1991); “Şiir”, *Akdeniz Sanat Aylık Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.1, s.11.

İşte yine sığmıyorsun hiçbir kitaba
sen ey uçurumdan çekilen şiir
hangi sürgünden dönüyorsun kim bilir
bir elinde üçüncü mevki tren bileti
bir elinde kış çiçeği
bir genç kız için
sevdiğin

ADA, Ahmet (Mayıs 1991); “Yaprak Dökümünün Türküsü”, *Akdeniz Sanat Aylık Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.3, s.11.

Yine bir yaprak dökümü daha, sombahar
Üstüste yığıldı düşen yapraklar, kirlendi
Su birikti nice soru, eylül müydü usta
Bana kalırsa eylöldü kışın eşiğinde oturan

ADA, Ahmet (Haziran 1991); “Yaşamkeş”, *Akdeniz Sanat Aylık Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.4, s.4.

Bir su yılıydı günlerden Salı
Muhabbet kuşlarını salıverdim gökyüzüne
İki uçuk çizgi, iki sevdalı kuş
Uçup gitti uçurumlardan, gölgeli
Dağlardan, dağ gölgelerinden

AKIN, Sunay (Nisan 1991); “Dağ”, *Akdeniz Sanat Aylık Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.2, s.4.

İskelenin altına
sığınan deniz
bırak artık saklanmayı

savaş gemileri çoktan geçip
gitti...

AKIN, Sunay (Nisan 1991); “İskele”, *Akdeniz Sanat Aylık Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.2, s.4.

Kim söyler
kar suyuna
denize ulaşan
en kısa
yolu

AKIN, Sunay (Nisan 1991); “Özlem”, *Akdeniz Sanat Aylık Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.2, s.4.

Ne kadar uzaklaştım denizden
o denli artıyor rakım!

AKOVA, Akgün (Haziran 1991); “Kara Kedi Mırnav Pist”, *Akdeniz Sanat Aylık Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.4, s.7.

Kusura bakma Mayakovski ama
Kendini çöpe atmaktır intihar
Ve hangi çöp kutularının kent dışına götürülüp
Yakılacağı

AKSÜT, Ali (Nisan 1991); “Yaşlı Sancı”, *Akdeniz Sanat Aylık Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.2, s.14.

Almış da
körpe çağlarımı terkisine
geçiyor
geçiyor zaman
dağlı
karayağız
say ki Ürgüplü
bir atlı gibi
geçiyor
geçiyor zaman

AKSÜT, Ali (Haziran 1991); “Gül ve Ömür”, *Akdeniz Sanat Aylık Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.4, s.13.

Ağlama

Kirpiklerin acır
 Sulara karışır da
 Okyanuslar bulanır
 Ömür dediğin
 Güldür
 Soldurma
 Sensizlik
 Issızlıktır
 Kıyılar sessiz kalır

APAYDIN, Talip (Mayıs 1991); “Haraç-Mezat”, *Akdeniz Sanat Aylık Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.3, s.6.

Yanlış yerde çürük yapı
 Ne kadar yükselebilir
 Bilen şaşarak bakıyor
 Temeli yok, duvarı eğri
 Ortada derme çatma bir kapı

AYDIN, Bedrettin (Mayıs 1991); “En Güzel”, *Akdeniz Sanat Aylık Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.3, s.12.

Merhaba ey mutluluk
 Seni bana getiren günler merhaba
 Hoş geldin yaşamıma giren güzellik
 Öncesi olmayan duru su
 Sonrası olmayacak olan deniz
 Binlerce teşekkür sana
 Rastlaştıran yol ve bu kent İstanbul

AYDIN, Bedrettin (Temmuz 1991); “Boğazköy’den Aşağıhasandağı”, *Akdeniz Sanat Aylık Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.5, s.13.

Ey düşçü yaşlı büyücü uyan
 Yıkıldı kurduğun kâğıt şato
 Gizleme boşuna kimliğini
 Tanıdım seni sesinden

AYKIZ, Ece (Temmuz 1991); “Ardın Sıra”, *Akdeniz Sanat Aylık Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.5, s.11.

Gün ayrılırken masadan

Işığını unutmuştun gözlerinin
 Dağıtarak sokakların keyfini
 Koştum ardına düşünerek sözlerimi

BALKIZ, Ali (Haziran 1991); “Oku(ma)mak”, *Akdeniz Sanat Aylık Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.4, s.9.

Uykum gelsin diye,
 Yol çabuk geçsin diye,
 Boş zamanım dolsun diye,
 Öğretmenim, annem, babam, mutlu olsunlar diye,
 Göz ucuyla şu karşıdakine daha rahat bakabileyim diye,
 OKUNSA BİLE BİR KİTAP, OKUMAK GÜZEL BİR ŞEYDİR.

BAŞARAN, Bilsen (Mart 1991); “Diyet”, *Akdeniz Sanat Aylık Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.1, s.14.

Karnabah çiçeği
 Ak paktır
 Sevmez arılar.

Arının seveceği
 Çiçek olmak
 Zor.
 Kolay olan
 Çiçek olmadan
 Yaşamak.

BRODSKY, Joseph (Mayıs 1991); “Bir Diktatöre”, (Çev. Özkan Mert), *Akdeniz Sanat Aylık Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.3, s.9.

...
 Gönül rahatlığı fışkırıyor
 İçtiği kahve – eskisinden daha nefis –
 Çıtır – çıtır yiyor taze kurabiyeleri
 Hatta denilebilir ki, öldürdüğü insanlar bile
 Kalkıp mezarlarından aynı lezzete yiyebilirler
 Kurabiyeleri.

BUDAK, Abdülkadir(Nisan 1991); “Durum”, *Akdeniz Sanat Aylık Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.2, s.5.

Şimdi yalnızlığın serin suları
Nasıl da akıyor yokuş yukarı
Bütün uçurumlar istiyor beni
Ve ben istiyorum uçurumları

ÇAĞLAYAN, Haldun (Nisan 1991); “Çok Çiğ Çağ”, *Akdeniz Sanat Aylık Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.2, s.9.

Geceyi bir çığlığa sığdırabilirsin
Bir çığlığa sığdırabilirsin yaşını, işini
Geçmişi, yarını, herşeyi sığdırabilirsin bir
Çığlığı

ÇAĞLAYAN, Haldun (Nisan 1991); “Şiir İçin Şiir”, *Akdeniz Sanat Aylık Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.2, s.9.

şiir yaşamı reddeder, iyi günler burjuvazi
aynalar görüntümü vermesin artık

gece; bütün bir ömrü bağrına gizleyebilen sır
ağır, karanlık kapılarını kapatsın üstüme bir bir

ÇAĞLAYAN, Haldun (Haziran 1991); “Şiircinka”, *Akdeniz Sanat Aylık Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.4, s.13.

Edip usta, neden yazdın ki sanki
Bütün şiirleri

Bari ben de bütün bir dinibütün
Alkolleri içeyim
İçip içip zıvanadan çıkayım

CELİK, Müslim (Mart 1991); “Ay Parçası Işıl İçin Yüreğimin Üstüne Gül Görüntüleri”, *Akdeniz Sanat Aylık Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.1, s.12.

DENİZ
Yüzün bugün çok şey anlatıyor
yıkık ve dilsiz
gece iyi uyudun mu deniz

GÖL

Yüzümün anlatımı bol
 örneğin , kaşların dağınık
 kirpiklerin çelik uçlu kalem
 gülümsersin seherin yeri
 çekirdek kulak içlerinde nenni
 dilinin altında söz yığını
 elmacık kemiklerinden sor

DEĞİRMENCİ, Turgay (Mart 1991); “Gül Yangını”, *Akdeniz Sanat Aylık Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.1, s.10.

ben toy aşık, utangaç delikanlısı yaşamın
 uçmaya yeni uyanan yavru kırlangıç
 nasılsa kurtulduğum o eylül yangını
 güllerin alev alev tükenişini unutamıyorum

DEMİRDAĞ, Fikret (Nisan 1991); “Amfora”, *Akdeniz Sanat Aylık Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.2, s.12.

Kaç bin yıldır suları gömülü
 yüreğimi, o amforayı
 yavaş yavaş su yüzüne çıkarsın
 kırmadan ve elinden kaçırmadan
 adı Şiir olan dalgıç

DEMİREL, Molla (Mayıs 1991); “Işık Gibi”, *Akdeniz Sanat Aylık Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.3, s.6.

Tükendim tek yaşamaktan
 Bul bir yol al beni
 Yalnızlığımdan al
 Al sevgiye bandır beni

DEĞİRMENCİ, Turgay (Temmuz 1991); “Serüvenci III.”, *Akdeniz Sanat Aylık Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.5, s.9.

Çağdaş mecnunu oynadım
 Senden sonrasında hayatımın
 Çöller yoktu belki upuzun
 Yaşadığım ortam gereği
 Bırakamadım belki sakallarımı

DİZMAN, İbrahim (Nisan 1991); “Ağıt Yerine”, *Akdeniz Sanat Aylık Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.2, s.13.

Yüreğinden tanıdı onu ölüm
dağ rüzgarlarıyla yeşeren sesler
dökülürken evlerin dalgınlığına
doğu türküleri kadar hüznü
ömründen bildi onu ölüm bir sözün bir yüze değdiği yerde

ERGÜVEN, Abdullah R. (Temmuz 1991); “Boğazköy’den Aşağıhasandağı”, *Akdeniz Sanat Aylık Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.5, s.13.

Ayağıma diken battı geceleri
Yıldızlara demedim
Ellerimi böcekler yedi
Yüz göbek sızlar yüreğim
Kim demiş gören göz
Akan su ben değilim

FINDIKÇI, Metin (Temmuz 1991); “Unutulan (2)”, *Akdeniz Sanat Aylık Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.5, s.11.

Necati çok çal kapıları
Susan bütün insan yüzlerini
Görmek istiyorum.

Pencereleri Necati
Görmek istiyorum
Bütün insan yüzlerini.

İLHAN, Gönül (Mayıs 1991); “Kuşlar Kanatlanırken”, *Akdeniz Sanat Aylık Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.3, s.15.

O diri
Canlı
Sımsıcak yürekler de
Çiçeklenirken
Her bahar
Yeniden

Razılığım yok

Mahpusta yatmasına insanların
Yüreklerinde kuşlar kanatlanırken

İZGÖREN, Hicri (Nisan 1991); “Yağmursuz”, *Akdeniz Sanat Aylık Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.2, s.2.

Adı yok bu mevsimin
Ölüm solur ensesinde
Bir adım ötesi dul bir yaşamdır
Boynunda izi durur urganın
Göğsü talan bahçelerinin ham inciridir
Dolunaylar süt doldurur memelerini

KANSU, Ceyhun A. (Mart 1991); “Dumlupınar 1976”, *Akdeniz Sanat Aylık Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.1, s.5.

Dumlupınar dumanlı pınar
İçimde bir ateş yanar
Mavi keven çalısı
Bir Mustafa Kemal atlısı
İner suya

KARADAYI, İsmet K. (Haziran 1991); “Bilal”, *Akdeniz Sanat Aylık Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.4, s.13.

Güvenmem dağlar tekse yol, yol vermiyorlarsa
İstemem suskunsa ova, ay karanlıksa
Çiçekleri kıyasıya ağaçların, solurlar

KARADAYI, Kemal İ. (Nisan 1991); “Küçük Yabancı Kadınlar”, *Akdeniz Sanat Aylık Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.2, s.15.

Tereza'm, güzelim, sevgilim, bir tanem
Kaç burdan, isteme beni n'olursun
Karım değilsin, evet ama kadeh kadeh rakımsın
İçtikçe seni her an başımı döndürüyorsun

MERCAN, Hasan (Mayıs 1991); “Yunus İzleriyle Pürzerrin'de Dertleşme...”, *Akdeniz Sanat Aylık Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.3, s.4.

Eminim kutsanış öncelik kazanamaz
Koca zulüm inadına tırnak kemirirse
Yenir ise hak yenirse yaşanamaz
Benden sorulursa şiirimiz öz benliği

Senliğı bilmecenin parantez de çözülürse

Şair yüreğim giz'de çarpamaz

MERCANOĞLU, Salih (Mart 1991); “Kaldı Yine Ayrılık”, *Akdeniz Sanat Aylık Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.1, s.11.

nasıl dayandık nasıl da bu kente

berber usturasında bile barbar kokusu

ama silinmez anısı sinmiş bir kere

tavanlarımızda taze bir soğan kokusu

NAS, R. (Haziran 1991); “Bir Tutam Mavi Çaldım Gökyüzünden”, *Akdeniz Sanat Aylık Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.4, s.5.

Duyuyor musun, mavi çalacağım şimdi

Gökyüzünden

Hangi öfkeyi avuçlasam bir koca silah elimde

Hangi ayrılığı ansam, bir delimsirek eylül

Ardımsıra.

NESİN, Aziz (Mayıs 1991); “Tansık”, *Akdeniz Sanat Aylık Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.3, s.4.

Karakışlarına ilk yazlarımı indirmedim mi?

Ama sen inanmadın

Dokunup parmağımın ucunu parmağımın ucuna

Onmaz acılarını dindirmedim mi?

Sen yine inanmadın

ODABAŞI, Yılmaz (Haziran 1991); “Dağlara Alaca Düşmüş Sevdama Kül”, *Akdeniz Sanat Aylık Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.4, s.8.

Her gün ter içinde geçiyorum özlemlerimden

Birtakım şubatlardan, ülkesiz çocuklardan

Rezil korkulardan, ıssız kahramanlıklardan

ODABAŞI, Yılmaz (Temmuz 1991); “Seni Bir Tufan Gibi Sevdim”, *Akdeniz Sanat Aylık Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.5, s.5.

Seni bir çığlık gibi sevdim

Uzanıp sesimin avlularına sen de her sabah

Sabah

Sevince bir sevgiyle gideriz

Sonra durur o vitrinlerden çiçekleri

Seyrederiz

OLUKLU, İbrahim (Temmuz 1991); “Buarada”, *Akdeniz Sanat Aylık Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.5, s.6.

Birkaç soru daha düzenlesen

Bu sabah

Reklamların birinden

Oğlun için aldığın

Adresin altına

İki dize daha düşürsen

ÖZDEN, Yekta G. (Haziran 1991); “Kaçınıcı”, *Akdeniz Sanat Aylık Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.4, s.5.

Yaşamın kaçınıcı yüzüsün sen

Gökcül bir yaprak üzerinde titreyen?

Vuruyor yüreği zamanın

Gürül gürül ırmak örneği korkusuz

Unutulmuş çağlar öncesinden.

ÖZDENOĞLU, Şinasi (Nisan 1991); “İkimiz”, *Akdeniz Sanat Aylık Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.2, s.11.

Elin avuçlarımda ve başın omzumda

Taşıyor mutluluğu bulutlar

Yanımız sıra

O ne güzel bir türkü

Annem ölmemiş sanki

ÖZDENOĞLU, Şinasi (Mayıs 1991); “Aşk ve Kitap”, *Akdeniz Sanat Aylık Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.3, s.6.

Sevmem rahibeleri hiç

Şu zorlama rahibeliği bırak

Gel kollarıma, gel

Korkulu yasaklardan ırak

ÖNDEŞ, Ender M. (Haziran 1991); “Neşriyat Yoluyla”, *Akdeniz Sanat Aylık Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.4, s.12.

Tek bir adama yetmez

“GÖRÜLMÜŞTÜR” diye

Bin kez incelenmeli benim mektuplarım

ÖZTÜRK, Asım (Haziran 1991); “Yapraklardaki İzim”, *Akdeniz Sanat Aylık Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.4, s.12.

Yıllardır kocaman bir ağaca tırmanan
Küçücük bir karınca gibiyim,
O kışların
O fırtınaların ardından hep
Kavuşulmadık umutların yeni doğumları
Kıpırdayan bir böceğin yapraktaki izi,
Her yolculuğun ardından
Varılan o sonsuzda bekleyen dalucu;
Daracık odaların, sınırlı bakışların ardından
Çözülen o yorgun yıllar
Uzansam,
Elim bir yıldız dokunacak

SARISÖZEN, Vecihi (Mart 1991); “İ.S. 1990”, *Akdeniz Sanat Aylık Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.1, s.12.

Biliyordun da gücünü; ama ağzını
her açmak yinelemek olacaktı:
dü/ünerek çıktın çocukluğumun yamacını.
Baba sensin artık; bu kez o
yol oldu sana.

SARISÖZEN, Vecihi (Haziran 1991); “Dirimsel”, *Akdeniz Sanat Aylık Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.4, s.11.

Senin kasıgında yürür zaman;
Gülkurusu açar
Kapanır gülkurusu:
Gün dersin (bir çiçek
Anlamındadır eskil dilinde).

ŞAHİN, Hüseyin (Mayıs 1991); “Bütün Ateşlerini Kırıyorsun Kibritlerin”, *Akdeniz Sanat Aylık Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.3, s.9.

Senin adına kanıyorum bir daha
İtilip kakılıyorsun, suların çekildiği
Düş ırmaklarının ucunda, elinden
Çekiyor elini ansızın birisi

Yüzünden gözlerin akıyor, ırkiliyorsun.

ŞAHİN, Şebnem (Mart 1991); “Aşınadır”, *Akdeniz Sanat Aylık Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.1, s.10.

Zaman eskir mi şair abi
bırakıp gider mi balkonlarda
kırıksaksıları
yorgun sözcük işçileri
oysa biz yere düşürmedik hiç
takvim yapraklarından
kopan ince yüzleri

ŞİMŞEK, Tahsin (Mart 1991); “Faust’u Okurken”, *Akdeniz Sanat Aylık Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.1, s.6.

O yaşıyan ve yaşatan halkım için
Çiğde yıkanmış düşüncelerimi bellemek varken
Serin kokulu bilmek sağnağından kaçıp
Durup durup Faustluğa özenmek neden

ŞİŞLİ, Hasan (Mart 1991); “İnsan”, *Akdeniz Sanat Aylık Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.1, s.9.

Ayakseslerin
Kesme taş, ören
Çağlar ötesi, yazıt;
Süreyi okuyorum.

Ayakseslerin
Süt kokar
Kuzu meler, yapağı;
Kilimler dokuyorum.

TANSEL, Oğuz (Temmuz 1991); “Antalyalı Irmaklar II”, *Akdeniz Sanat Aylık Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.5, s.5.

Şafağında zakkum çiçeklerinin,
Manavgatlı Karasu’nun gürlevüğünde
Güvercinlerce uçar martılar.
Su kemerleri uzanmış kollar,
Giriverdi şaşırılmışlığınız

Korsan pazarı Side'ye

TUCHOLSKY, Kurt (Haziran 1991); “Sakin, Sakin Olun!”, (Çev: Özkan Mert), *Akdeniz Sanat Aylık Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.4, s.8.

Görüyoruz, işte durum bu,
Masalsı bir güçle çalışmak karşılıksız
Kafaderin kızarıncaya
Boğazın çatlayıncaya dek
Şafakla başlayıp, güneş batıncaya dek-:
Sakin, sakın olun yalnızca
Nedir bu kibir?
Hepimiz tabutlarımıza girmeyecek miyiz?

TUĞTEPE, Süha (Mart 1991); “Sanki”, *Akdeniz Sanat Aylık Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.1, s.3.

Sanki gün üstüme huzurla doğsa
Sanki giyinsem her yanıma bir inci gibi
İnsanlar dökülür üstüme
Kuduza su eler gibi

TUZCU, Mümtaz M. (Nisan 1991); “Çağrı”, *Akdeniz Sanat Aylık Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.2, s.12.

Kan kirpiklerini aştı / ellerine damlıyor
Aşk geçti gözlerini / etini tamamlıyor

Sil geceyi gözlerimden / gözlerini bırak
Al acıyı dudaklarımdan / dudaklarını bırak

YAMAN, Bozan (Mayıs 1991); “Şairin Diyalektiği-4”, *Akdeniz Sanat Aylık Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.3, s.12.

Birkaç soldun anıyla birlikte
Diz çöküp küçük kalemle
Sayfaları karaladığım yıllardan
Annemin gözyaşlarına bulanmış
Ayrılık ve özlem türküleri

YAMAN, Bozan (Temmuz 1991); “Şairin Diyalektiği”, *Akdeniz Sanat Aylık Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.5, s.9.

Hiç takvim kullanmadığı bir başıboşlukta

Çınarlar selviler kavaklar dikti önceleri
 Acı biberler fesleğenler ekti uzadıkça yollar
 Sonra kır çiçeklerini sevdi mevsiminde

YAŞAR, Yunus (Mayıs 1991); “Sen Hep...”, *Akdeniz Sanat Aylık Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.3, s.7.

Sen hep uykular da mı kendini anlatacaksın
 Citlere takılırken uçurtmanın mavi yüzü
 Hep sayıklayacak mısın?
 Geçitlerde düşürdüğün
 Bir öpücüğün öpülesi gülüşünü

YURTTAŞ, Hüseyin (Mayıs 1991); “Merkez Üssü İstanbul”, *Akdeniz Sanat Aylık Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.3, s.13.

Yıkılsın ankara, yıkılsın köhne inadı
 Bizi yangınlara sürüp duran gergedanların
 Bir deprem başlıyor işte, merkez üssü İstanbul
 Öksüz çocuklarıyız yitik zamanların, unutulmuş mekânların
 Biliyoruz, suçumuz erken sevmek, birden büyümüş gibi
 Karalamak satırlarını o alışılmış tarihlerin

1.8. İnsan Yazın Düşün Dergisi

1.8.1. Dergi Hakkında

Hüseyin Cahit Kerse'nin üçüncü yayınlanan dergisi olan *İnsan Yazın-Düşün*, Ağustos 1994 yılında yazılmaya başlanmış ve ayda bir çıkmıştır. Toplam 12 sayı çıkan derginin sahibi Hüseyin Cahit Kerse, sorumlu müdürü Turgay Değirmenci, yayın kurulu Hasan Şişli, M. Emin Değer, Metin Demirtaş, Salih Mercanoğlu, Günay Karakan ve Ahmet Tüzün'dür (Çetinoğlu, 2011: 13-14). Ağustos 1995 yılında yayım hayatına son verilmiştir.

Her sayının ön kapağında birbirinden bağımsız siyah beyaz fotoğraflar vardır. Ön kapakta, o sayıda eserleri olan yazar ve şairlerin isimleri yer almaktadır. Sayıların sayfa sayısı 15 ile 16 arasında değişmektedir. Arka kapağında ise yabancı şairlerden çevrilmiş şiir veya şiirler bulunur.

Deneme, eleştiri, anı, mektup ve şiirlerin yer aldığı dergide şiirler, metinlerin arasına yerleştirilmiştir.

Derginin birinci sayısındaki şair yazar kadrosu; Mehmet H. Doğan, Ruşen Hakkı, Hasan Şişli, Vecihi Timuroğlu, Duran Yılmaz, M. Mümtaz Tuzcu, Veysel Çolak, Fikret Otyam, Ahmet Ada, Haldun Çağlayan, Mustafa Avkıran, Betül Tarıman, Louis Aragon'dur.

Derginin ikinci sayısındaki şair yazar kadrosunda; Mehmet Doğan, Özkan Mert, Cezmi Ersöz, Hakkı Engin Giderer, Octavio Paz, Mehmet Karabulut, M. Mümtaz Tuğcu, Metin Demirtaş, Muzaffer Kale, Yılmaz Odabaşı, Haldun Çağlayan, Metin Fındıkçı bulunur.

Derginin üçüncü sayısındaki şair yazar kadrosunda; Aziz Nesin, Ahmet Telli, Cahit Külebi, Hasan Şişli, M. Mümtaz Tuğcu, Şükrü Erbaş, Octavio Paz, Çiğdem Sezer, Fergun Özelli, Yusuf Alper, Cezmi Ersöz, Oya Uysal, Berrin Nazlı, Haldun Çağlayan, Nelly Sach bulunur.

Derginin dördüncü sayısındaki şair yazar kadrosunda; Vecihi Timuroğlu, Ahmet Uysal, Şükrü Arın, Hasan Şişli, Yusuf Alper, Şükrü Erbaş, Cüneyt Taşbaşı, Metin Demirtaş, Salih Mercanoğlu, Ahmet Tüzün, Hakkı Engin Giderer, Turgay Değirmenci, Haldun Çağlayan, Bertolt Brecht bulunur.

Derginin beşinci sayısındaki şair yazar kadrosu; M. Emin Değer, Gültekin Emre, Metin Demirtaş, Hasan Şişli, Şükrü Arın, Ahmet Uysal, Hakkı E. Giderer, Hüseyin Atabaş, Mecit Ünal, Semih El Kasım'dır.

Derginin altıncı sayısındaki şair yazar kadrosu; Emin Değer, Hidayet Karakuş, Metin Demirtaş, Mustafa Yalçın, Hasan Şişli, Şükrü Arın, Salih Mercanoğlu, Mustafa Köz, Çiğdem Sezer, Metin Fındıkçı, Engin Turgut, Haldun Çağlayan, Herman Hesse'dir.

Derginin yedinci sayısındaki şair yazar kadrosunda; Gültekin Emre, Metin Demirtaş, Ergül Çetin, Özkan Mert, Hasan Şişli, Adnan Satıcı, Hilmi Haşal, Serdar Ünver, Rifat Aras, Engin Turgut, Oya Uysal, Turgay Değirmenci, Cahit Ökmen, Penü Penev bulunur.

Derginin sekizinci sayısındaki şair yazar kadrosunda; Özer Ozankaya, Yusuf Alper, Engin Turgut, Musa Seyirci, Ergül Çetin, Metin Demirtaş, Elif Atlı, Hasan Şişli, Betül Tarıman, Voznesenski bulunur.

Derginin dokuzuncu sayısındaki şair yazar kadrosunda; Korkut Yalkaya, Hilmi Haşal, Oya Uysal, Turgay Kantürk, Mesut Adnan, Metin Demirtaş, Ahmet Uysal, Hasan Şişli, Alfre de Musset bulunur.

Derginin onuncu sayısındaki şair yazar kadrosunda; Fuat Bozkurt, Nihat Ziyalan, Hidayet Karakaş, Atilla Aşut, A. Kalender Önel, Adalet Ağaoğlu, Ahmet Tüzün, Hakkı E. Giderer, Derya Çolpan, Abdullah Şanal bulunur.

Derginin on birinci sayısındaki şair yazar kadrosunda; İlhan Başgöz/Saffet Uysal, Adnan Satıcı, Abdülkadir Budak, Hasan Şişli, Çiğdem Sezer, İnci Aral, Hüseyin Demirhan, Salih Mercanoğlu, Ö. Faruk Hatipoğlu, Mustafa Avkıran, İmran Duman bulunur.

Derginin on ikinci sayısındaki şair yazar kadrosunda; Aziz Nesin, Metin Demirtaş, Veysel Çolak, Mecit Ünal, Mustafa Köz, Yılmaz Odabaşı, Saffet Uysal, Molla Demirer, Hüseyin Cahit, Neşe Karataş bulunur.

Dergide yer alan türler şiir, deneme, anı, eleştiri, hikâye, mektup, söyleşiden oluşmaktadır.

Dergide en çok tercih edilen tür şiirdir. Şiirlerin konuları bireysel konulardır. Her sayıda yabancı şairlerin şiirlere de yer verilir. Şairlerin çoğunluğu yerel şairlerdir. Deneme türünde de çok tür görmekteyiz ve bu yazıların konuları genellikle şiir üzerine olmuştur.

1.8.2. Bibliyografik İnceleme

1.8.2.1. Edebi Türler

1.8.2.1.1. Anı

DEMİRTAŞ, Metin (Ağustos 1995); “Aziz Nesin ve Bir Anı”, *İnsan Yazın Düşün Dergisi*, S.12, s.3.

Aziz Nesin ile Antalya’da tanıştığını söyleyen Demirtaş, beraber çam ağacının altında bir sofrada beraber şiirler okuduğunu anlatır. Aziz Nesin ile tanışmanın mutluluğunu ve beraber şiirler okumanın humarı üzerinde olduğunu yazar.

NECDET, Ahmet (Nisan 1995); “Duodenum Perforation”, *İnsan Yazın Düşün Dergisi*, S.9, s.13-15.

Ölen öğretmen Günay Karakan ile tanışma anlarını anlatan Necdet, onun hasta zamanlarını da anımsar. Tanıştığı zamandan bu yana çok pekçok vakit geçirdiklerini ve onu hiçbir zaman unutmayacağını söyler.

OTYAM, Fikret (Ağustos 1994); “Leyla”, *İnsan Yazın Düşün Dergisi*, S.1, s.12-15.

Dergi çıkarmaya nasıl başladığını anlatan Otyam, Leyla adlı kadına âşık olduğu zamanlarda bu işe başladığını söyler. Otyam Leyla’ya âşık olunca sanata daha çok yöneldiğini ifade eder. Bu aşkın onu sanata yönlendirmesinden memnun olduğunu açıklar.

UYSAL, Ahmet (Ağustos 1995); “Küçük Koca Adam”, *İnsan Yazın Düşün Dergisi*, S.12, s.9.

Aziz Nesin’in sanatının özgün olduğu söyleyen Uysal, onunla olan anılarını anlatır. Sanatının kalıcı olacağını yazar. Aziz Nesin’in çok mütevazı bir insan olduğunu herkesle kolay iletişim kurduklarını ifade eder.

UYSAL, Saffet (Haziran-Temmuz 1995); “İlhan Başgöz ve Amerika’da Kırk Yıl”, *İnsan Yazın Düşün Dergisi*, S.11, s.3-5.

Ermeni soykırımının olmadığını annesinin anılarıyla kanıtlamaya çalışan Uysal, savaş yıllarında Rusların Ermeni köylerini harap ettiğini ve çocuklarını Türklere emanet edip gittiklerini ifade eder. Türklere bu kadar güvenip çocuklarını emanet eden Ermenilerin şimdi Türklere bu kadar kin beslemelerini anlamaz.

1.8.2.1.2. Deneme

ARAL, İnci (Haziran-Temmuz 1995); “Mutsuz Bir Kadının Olduğu Yerde Hiçbir Erkek Mutlu Değildir.”, *İnsan Yazın Düşün Dergisi*, S.11, s.9-12.

Kendi eserlerini mutlu olmak için çıkardığını açıklayan Aral, bu eserlerini sanat için yazdığını dillendirir ve her zaman yalnız olduğu zamanlarda yazdığını ifade eder.

ARGIN, Şükrü (Aralık 1994); “Roman ve Hayat”, *İnsan Yazın Düşün Dergisi*, S.5, s.9-12.

Hayatın romana, ya da romanın hayata dönüştüğünü söyleyen Arın, Orhan Pamuk için serüveninin bir anlamda edebi bir tür olarak romanın da anlatımına dönüş serüvenini yansıttığını aktarır.

BOZKURT, Fuat (Mayıs 1995); “Alevilik”, *İnsan Yazın Düşün Dergisi*, S.10, s.3-6.

Anadolu Aleviliğini ortaya çıkaran nedenlerin siyasi, kültürel ve ekonomik olduğunu ifade eden Bozkurt Aleviliğin ilke olarak Şiilikle aynı gözüktür. Şiilik ise, Ali’nin yandaşı olmak, Ali’yi tutmak anlamındadır. Şiilerle Aleviler ilke olarak, Peygamber Muhammet’ten sonra Ali’nin yanında yer almaktadır. Öbür üç halifenin İslâmı bozduğuna inanırlar.

CÖMERT, Şükran (Ağustos 1995); “Seçilmiş Yalnızlıklar... Biçilmiş Yalnızlıklar...”, *İnsan Yazın Düşün Dergisi*, S.12, s.10-12.

Kendisinin isteyerek yalnız kaldığını söyleyen Cömert, Cezmi Ersöz’ün söyleşisindeki bir anısını anlatır ve söyleşide yalnızlığın seçilmiş olanı keyiflidir vurgusu yapıldığını anlatır.

DEĞER, Emin M. (Aralık 1994); “Kemalist Devrimin İç Dinamiği ve Saptırmalar”, *İnsan Yazın Düşün Dergisi*, S.5, s.3-6.

Atatürk’ün ölümü, İkinci Dünya Savaşı gibi olaylardan sonra “Kemalist Devrimin” bozulup saldırıya uğradığını dile getiren Değer, 12 Eylül olaylarından sonra yok olmaya başladığını savunur. “Kemalist Devrimin” çok hızlı şekilde yok olduğunu ve bu devrimi kullanarak farklı yönelimlere gidildiğini yazar. Bu yönelimlerin Atatürk’ün ölümünden sonra ülkenin çıkarları doğrultusunda uygulanmadığını söyler.

DEĞER, Emin M. (Ocak 1995); “Uğur Mumcu’da Mizah ve Mizahın Belgeselliği”, *İnsan Yazın Düşün Dergisi*, S.6, s.3-4.

Uğur Mumcu’nun en ağır konuları bile mizah gücüyle basite indirgediğini söyleyen Değer, onun özgün bir söylemi olduğunu yazar. Uğur Mumcu’nun yolundan ilerleyen yazarlar olduğunu ifade eder.

DEMİRTAŞ, Metin (Eylül 1994); “Şiirde İmge ve İşlevi Üstüne”, *İnsan Yazın Düşün Dergisi*, S.2, s. 11-15.

İmgenin şiire şiirsellik kattığını ifade eden Demirtaş, “İmgeyi, daha doğrusu şiirsel imgeyi, gerçekliğin daha somut ve çarpıcı biçimde algılanmasında ve ayrıca şiirsel estetiksel bir coşku yaratmak için başvurulmuş bir araç diye tanımlayabiliyorum.” sözüyle imgenin şiire kattığı anlamı anlatır.

DEMİRTAŞ, Metin (Kasım 1994); “Külebi ile Bir Söyleşi Öncesi Düşülmüş Notlar”, *İnsan Yazın Düşün Dergisi*, S.4, s.9-11.

İlk okuduğu şiirlerin Cahit Külebi’nin şiirleri olduğunu anlatan Demirtaş daha sonra Necatigil, Dıranas, Orhan Veli gibi şairler okumaya başladığını söyler. Külebi’nin Antalya’da olduğunu ve onunla söyleşi yapacağını ifade eden Demirtaş, külebinin şiir hayatına hâkim olduğunu yazar.

DEMİRTAŞ, Metin (Ocak 1995); “Çevrilmiş İki Şiir Üstüne Notlar”, *İnsan Yazın Düşün Dergisi*, S.6, s.7-8.

Çevrilmiş şiirlerin orjinallerinden farklı yorumlanabileceğini dile getiren Demirtaş kendinin de Aragon’un şiirlerini yorumladığını itiraf eder. Yorumlamakla çalıntı yapmanın farklı kavramlar olduğunu savunur.

DOĞAN, Mehmet H. (Ağustos 1994); “1980’li Yılların Şiiri”, *İnsan Yazın Düşün Dergisi*, S.1, s.3-7.

1980’li yılların şiir dünyasının oluşumunu anlatan Doğan, bu dönemin şiir yapısının 70’li yıllardayken oluşmaya başladığını anlatır.

DOĞAN, Mehmet H. (Eylül 1994); “ŞİİR SAVAŞA KARŞIDIR”, *İnsan Yazın Düşün Dergisi*, S.2, s.3-4.

Şiirin savaşa karşı olduğunu ifade eden Doğan, şiir için tarihi boyunca karanlığa, baskıya, düşmanlığa, yalana karşı aydınlığı, özgürlüğü, dostluğu, barışı ve içtenliği savunur der. Bu düşüncesiyle şiirin savaşa mücadelesini vurgular.

OZANKAYA, Özer (Mart 1995); “Sanatın İşlevi”, *İnsan Yazın Düşün Dergisi*, S.8, s.3-5.

Sanatın tanımını yapan Ozankaya, sanat kavramını güzellik kavramıyla buluştuğunu söyler ve sanatı güzel sanat olarak adlandırır.

NESİN, Aziz (Ekim 1994); “Türkiye Demokratikleşmeden Çağcıl Demokrasi Kurulamaz.”, *İnsan Yazın Düşün Dergisi*, S.3, s.3-4.

Fransa’da kültür etkinlikleri yapan bir siyasi partinin iktidara gelebildiğini söyleyen Nesin, çağa ayak uyduran kültürü ülkemizin örnek alması gerektiğini şu sözleriyle anlatır: “Çağcıl kültür, içinde yaşanılan çağın, bilimsel, felsefi ve teknolojik verilerin gerektirdiği düşünce sistemine sahip insanların kültürü demek. Yani bu çağda elinde beyaz eşyaları olanla olmayanlar başka türlü düşünür, demek. Elde, evde çamaşır yıkayınca üç gün döşekten kalkamayan kadın başka düşünür demek.” Bu kavramlara sahip insanların çağın siyasetine de ayak uydurduğunu söyler.

PAZ, Octavio (Eylül 1994); “Öteki Ses”, (Çev: Hüseyin Demirhan), *İnsan Yazın Düşün Dergisi*, S.2, s.7-10.

18. ve 19. yüzyılın siyasi yapısından bahseden Paz, ideolojik düşüncelerin yüzyıllara etkisini anlatır. Siyasi yapının ideolojik düşüncelerin etkisi altına girdiğini ve bu yüzden siyasi yapının değişken olduğunu yazar. Ancak siyasi yapılar hakkında bilgi vermez.

SATICI, Adnan (Şubat 1995); “Büyüme”, *İnsan Yazın Düşün Dergisi*, S.7, s.7-8.

İnsan büyüdüğünü yaşı ilerledikçe anladığını ifade eden Satıcı anlayınca da olgunlaştığını söyler. Kendisinin de bu döngüyü geçirince ancak olgunlaşacağını düşünür.

TİMUROĞLU, Vecihi (Kasım 1994); “Şiir”, *İnsan Yazın Düşün Dergisi*, S.4, s.3-4.

Timuroğlu şiirin ne olduğunu anlatmaya çalışır. Ancak şiirin sözlüklerdeki tanımının bile şiiri anlatmaya eksik kaldığını dile getirmiştir. Çünkü şiirin belli bir kalıplara uymayacak kadar geniş alanı kapsadığını yazar.

1.8.2.1.3. Hikâye

KARATAŞ, Neşe (Ağustos 1995); “Medüz”, *İnsan Yazın Düşün Dergisi*, S.12, s.13-15.

Yalnız ve hüznü olan Medüz sarhoş olup İstanbul’un sokaklarında dolaşır. Yalnızlığını ancak kaldırım taşlarıyla giderir ve orada sızıp kalır.

UÇAR, Hülya (Şubat 1995); “Siyahbeyaz”, *İnsan Yazın Düşün Dergisi*, S.7, s.13-14.

Mevhibe adlı bir kadınla beraber yaşayan genç kız, balıklarının her gün tek tek ölmesine şahit olur. Kız bunalıma girer ve evden çıkmaz olur. Mevhibe onu bırakıp gidince her yeri siyah beyaza boyar.

YILMAZ, Doğan (Ağustos 1994); “Sevgilim Özgür Çingenem”, *İnsan Yazın Düşün Dergisi*, S.1, s. 9-11.

Tecavüze uğramak üzere olan çingene kızını kurtaran Alibaz, bu kıza âşık olur. Onu evine bırakan genç yol boyunca kıza hayranlıkla bakar. Kız da ondan etkilenir ancak gençler bir daha karşılaşmazlar.

1.8.2.1.4. Mektup

DEMİRTAŞ, Enver (Nisan 1995); “Enver Gökçe’ye Mektup”, *İnsan Yazın Düşün Dergisi*, S.9, s.9-12.

Ölmüş olan Enver Gökçe’ye mektup yazan Demirtaş, onun anısına bir gece düzenleyeceğini dile getirir.

1.8.2.1.5. Söyleşi

İnsan Yazın-Düşün Dergisi (Ağustos 1994); “Vecihi Timuroğlu ile Söyleşi”, *İnsan Yazın Düşün Dergisi*, S.1, s.8.

Timuroğlu ile söyleşi yapan dergi şiirin imge ve zaman kavramını, günümüz türk şiirini, Türk-İslam Sentezi’ni soru olarak yöneltmişlerdir.

İnsan Yazın-Düşün Dergisi (Ekim 1994); “Benim Yoksulluklarım, Benim Şiirimin Temelini Oluşturdu.”, *İnsan Yazın Düşün Dergisi*, S.3, s.5-7.

Cahit Külebi ile söyleşi yapan dergi onun şiire nasıl başladığını, şiire başladığı yıllara ait anılarını sormuşlardır.

İnsan Yazın-Düşün Dergisi (Ekim 1994); “Ne Olur, Kimse Aşkını ve Cinselliğini Ertelemesin”, *İnsan Yazın Düşün Dergisi*, S.3, s.11.

Cezmi Ersöz ile söyleşi yapan dergi, yazarın kitaba, kitap okumaya bakış açısını ve düşüncelerini sorarlar.

İnsan Yazın-Düşün Dergisi (Kasım 1994); “Her Okuma Bir Fetihtir, Her Okurun Da Bir Fatih Olması Gerekir”, *İnsan Yazın Düşün Dergisi*, S.4, s.12-15.

Özdemir İnce ile söyleşi yapan dergi, şiirin geleceği hakkında, şiir kitapları hakkında şaire sorular sormuştur.

SEYİRCİ, Musa (Mart 1995); “Ben De Halimce Bedreddinem”, *İnsan Yazın Düşün Dergisi*, S.8, s.6-8.

Türkolog Radi Fiş ile söyleşi yapan Seyirci, Fiş’in eserinde geçen Şeyh Bedrettin ve Hazreti Mevlâna ile ilgili sorular sormuştur.

TÜZÜN, Ahmet (Mayıs 1995); “Adalet Ağaoğlu: ‘Kuramlara ve Birtakım Bilgilere Göre Roman Yazılmaz’,”, *İnsan Yazın Düşün Dergisi*, S.10, s.9-12.

Adalet Ağaoğlu ile söyleşi yapan Tüzün, Ağaoğlu’nun “Ölmeye Yatmak, Bir Düşün Gecesi ve Dar Zamanlar” adlı eserleri hakkında bilgi edinmeye çalışır.

1.8.2.1.6. Şiir

ADA, Ahmet (Ağustos 1994); “Sofi’ye Sevda Gazeli”, *İnsan Yazın-Düşün Dergisi*, S.1, s.13.

Gölgeler bulutlar geçer, doldurur kalbini Sofi
Uzak bir dostu mektup yazmanın sevinci

Bahaneler uydurmalı çıkmalıyız dışarı Sofi,
Böylesi daha iyi iki gelincik konuşur sevgimizi

ADNAN, Mesut (Nisan 1995); “Saat Çiçeği”, *İnsan Yazın-Düşün Dergisi*, S.9, s.8.

Papatyaların arkasında
Günün kolunu çeviriyor

Mavi valizlerin
Çingırağını kuruyor

ALPER, Yusuf (Ekim 1994); “Pan”, *İnsan Yazın-Düşün Dergisi*, S.3, s.12.

Karanlık gecelerde bir yürek burkulurken
Cırcır böceklerinin sesleri yankılanır
Gün batır, kuşlar susar, bir çocuk ağlardı
Gürlerdirdi gök, yarılırdı, yağardı coşkusuyla yağmur
Radyoda bir rum şarkısı söylenirdi hüznle
Zamfir pan olurdu panflütüyle
Panacı panhüzün paninsanizm

ALPER, Yusuf (Kasım 1994); “İpsiz”, *İnsan Yazın-Düşün Dergisi*, S.4, s.7.

Geceyi yırtan sesle yüreğim burkuluyor
Hüznün doru atları dolduruyor kaleyi
Dalgalar kudurmuşça dövüyor limanı
Kış kendini yeniden, yeniden doğuruyor

ALPER, Yusuf (Mart 1995); “Ölüm Ki Sonsuz Elleriyle”, *İnsan Yazın-Düşün Dergisi*, S.8, s.4.

Güneşin sarışın bir kız olduğu

Günlerden geliyorum, yorgunum
 Upuzun saçlarını yıkayan deniz
 Kayalara çarpışıyla korkulu
 Bir düş firdöngüsüne atıveren deniz

APPOLLINAIREİ Guillaume (Eylül 1994); “Çanlar”, *İnsan Yazın-Düşün Dergisi*, (Çev: Ahmet Necdet), S.2, s.16.

Güzel çingenem sevgilim bak
 Şu çalan çanları dinle
 Kimsenin görmediğini sanarak
 Çılgınca sevişirdik seninle

APPOLLINAIREİ Guillaume (Eylül 1994); “Mayıs”, (Çev: Ahmet Necdet), *İnsan Yazın-Düşün Dergisi*, S.2, s.16.

Mayıs güzel mayıs kayıkla Ren’de
 Kadınlar bakıyordu bir tepeden
 Ne güzelsiniz ama yitiyor kayık
 Söğüdün ağlaması kimin yüzünden

APPOLLINAIREİ Guillaume (Eylül 1994); “Ren Gecesi”, (Çev: Ahmet Necdet), *İnsan Yazın-Düşün Dergisi*, S.2, s.16.

Kadehimdeki şarap bir alevdir titreyen
 Bakın mırıldanıyor kayıkçı şarkısında
 Uzun ve yeşil saçlarını kıvrıp büken
 Tam yedi kadın görmüş gece ay ışığında

ARAGON Louis çev. Hüseyin DEMİRHAN (Ağustos 1994); “Bir Aşkın Dört Yüzüncü Yıldönümü İçin Ağıt”, *İnsan Yazın-Düşün Dergisi*, S.1, s.16.

Aşk silahlarımızın yenilgisinde sürdürür ömrünü
 Aşk kefeni sökülür gece yarısı
 Elmaslar boğar gözyaşlarının dibinde
 Nisan hâlâ aydınlatır bu kilden ayaklı
 Gölgenin üzerimize uzandığı günleri
 Gençlik düş kurabilir boynunda ip varken
 Şariken’i unutmuş gençlik Virjil uğruna
 Karışık zamanlar çok benzer birbirine

AŞUT, Atilla (Mayıs 1995); “1 Mayıs Sabahının Sevinçli Hüznüyle”, *İnsan Yazın-Düşün Dergisi*, S.10, s.8.

Bugün 1 Mayıs!
Gözlerin yolda,
Kulağın İstanbul’da.

Ne var ki sen alçılar içindesin
Acılar içindesin
Ve sayrılarevindesin
Moskova’da.2

ATABAŞ Hüseyin (Aralık 1994); “Yaşam İçin Epigramlar”, *İnsan Yazın-Düşün Dergisi*, S.5, s.13.

YENİSİ
Hiçbir şey olmamış gibi koşamaz
Aşkından kara kediler geçen biri!..
Mart bitti üstelik aylardan nisan,
Yeni aşklar aramaya hakkı olmalı.

BERTOLT Brecht (Kasım 1994); “Diyalektiğe Övgü”, (Çev: Sacide Üçer), *İnsan Yazın-Düşün Dergisi*, S.4, s.16.

Şu adimbaşı zulüm kıyım ortamında
Her egemen yeni bir sömürü peşinde
Şiddet tek güvence. Düzen değişmesin!
Haksızlıklara karşı çıt çıkmıyor ortalıkta
Ama ezilenleri dinlerseniz derler ki:
“Dileğimiz gerçekleşemez hiçbir zaman”

BERTOLT Brecht (Kasım 1994); “Okuyan Bir İşçinin Soruları”, (Çev: Sacide Üçer), *İnsan Yazın-Düşün Dergisi*, S.4, s.16.

Kimler kurdu yedi kapılı Teb kentini?
Yalnızca kralların adları var kitaplarda
Krallar mı sürüdü o koskoca kayaları?
Onca kez yıkılan Babil’i yenibaştan
Kimler onardı, kimler kurdu?

BİLGİN, A. Kadir (Mart 1995); “Konstantinopolis”, *İnsan Yazın-Düşün Dergisi*, S.8, s.12.

Bütün çocuksu duygularıyla

Anlayamadığım bir İstanbul vardı
 Paralı değildi köprü oynaktı
 Temiz insanlar geçerdı üzerinden
 Denizi gibi tertemizdi

BUDAK, Abdülkadir (Haziran-Temmuz 1995); “Kırgın Bir Hançer Boyunca”, *İnsan Yazın-Düşün Dergisi*, S.11, s.6.

Yaranın yanıbaşında gümüş saplı hançer
 Uyuyor belki de can çekişiyor
 Bir ben dönüp bakıyorum
 Hançer benmişim meğer

CAHİT, Hüseyin (Ağustos 1995); “Büyük Saat Gazeli”, *İnsan Yazın-Düşün Dergisi*, S.12, s.14.

Menekşeli temmuzlarda suları aşar gemi kadehlerde nem kalır
 Dünya gurbetçisine Son Ölmeme Gününden som bir buket sitem kalır

Yalnız atın uykusuzluğu kumral bir yüreğin تنها gündüz düşleri
 İhbar düşer ve yırtılır Göğe Bakma Durağı Günyüzü mahrem kalır

COCTEAU, Jean (Nisan 1995); “Kim Bu Yabancı”, (Çev: Hüseyin Demirhan), *İnsan Yazın-Düşün Dergisi*, S.9, s.16.

Kim bu mermerden yabancı
 Ak döşeğe uzatılmış
 Sanki yatak darağacı
 Ayaklar asılı kalmış

ÇAĞLAYAN, Haldun (Kasım 1994); “Attaleia Diffenbachia”, *İnsan Yazın-Düşün Dergisi*, S.4, s.15.

Belki de mi?
 Belki de.
 Kesinlikle belki de. Kesenkes olası. Pek büyük ihtimalle, belki de.

Evet kurumlarına bağışladın adını. Hiç bu kadar güzel olmamıştı çünkü sonbahar: Can çekişen diffenbachia öldü bugün bugün nihayet. İler tutar yanı kalmadı sanarak varsamanın.

ÇETİN, Ergül (Şubat 1995); “Unutma Sakın”, *İnsan Yazın-Düşün Dergisi*, S.7, s.4.

Beni ararsan
 O kahvede bulursun bir öğleüstü
 Yanında kitaplar da olsun

Yesenin'i getirmeyi unutma

Şiirden konuşuruz

Tavşan kanı çay içeriz.

ÇETİN, Ergül (Mart 1995); “Kanlı Güz Dereleri”, *İnsan Yazın-Düşün Dergisi*, S.8, s.8.

Sanki hiç yürümedik seninle bu vadide

Kaç kez güneşin batışını seyrederken

Ay üstümüze doğmadı sanki hiç.

Kıvrılan dereden geçerken

Ayakların ıslanmadı

Paçalarını sıvayarak

Ayak parmaklarına dokunmuştum

Kurulamak için

ÇOLAK, Veysel (Ağustos 1994); “Yüzyüze”, *İnsan Yazın-Düşün Dergisi*, S.1, s.11.

Zaman da ölür. Kan göç eder.

Kimse beni bu kentle barıştıramaz

İçimde bilmediğim bir şeyle karşılaşma korkusu,

Neye baksam,

Sevinçlerim çırpınarak ölüyor.

ÇOLAK, Veysel (Ağustos 1995); “Kaygan”, *İnsan Yazın-Düşün Dergisi*, S.12, s.5.

Yüzü parçalanmış biri gibi duruyor hayat

Acıları kalbime bastıran ağırlık.

Yalnızlığımı yüzüstü bırakıyorum gene

Eve dönüyorum, bir halının desenine

Yatağın diken olan ılıklığına

-Vurgun yemiş rüyaları yaşama.

DEĞİRMENCİ, İmran (Haziran-Temmuz 1995); “Patrona”, *İnsan Yazın-Düşün Dergisi*, S.11, s.14.

saklama gözlerini Patrona

sen değilsin suçlusu

dargın değil oğulların

sevince boğ onları

bas bağrına

DEĞİRMENCİ, Turgay (Eylül 1994); “Yitik Şiir”, *İnsan Yazın-Düşün Dergisi*, S., s..

Deniz görmemiş çocuk
Heyecanıyla gelirdim size
İskeleye inerdik
Ellerimizde birer külah dondurma
Özlemimiz yanımızda

DEĞİRMENCİ, Turgay (Kasım 1994); “Son Dilek”, *İnsan Yazın-Düşün Dergisi*, S.4, s. 14.

Ellerini şakağına dayayıp
Türkü söylüyor bir mezarın başında
Herhalde aklını oynatmış

DEMİRTAŞ, Metin (Aralık 1994); “Can Yücel’e Güzellem”, *İnsan Yazın-Düşün Dergisi*, S.5, s.7.

Şiirimizin Don kışot’u
Şiir yazanı
Hoca Nasrettin’in
Şarap içeni!
...
Ama düşmez kalkmaz
Yedi canlı bir Can’dır o!
Düşse de bindim
-İndim Mirim! der
Tez doğrulur.

DEMİRTAŞ, Metin (Haziran-Temmuz 1995); “Karga Enayi Mi?”, *İnsan Yazın-Düşün Dergisi*, S.11, s.16.

Bir masalında La Fontaine’in
Alaya alınır karga
Tilki hazretleri
Öyle mağmeler yakar ki
Kanar kim olsa.

EMRE, Gültekin (Aralık 1994); “Örnek Ölüm”, *İnsan Yazın-Düşün Dergisi*, S.5, s.5.

Kurtuldu, sonsuzluğun kucağına uzandı
Kapandı kapı, açıldı uzun merdivenlerin yolu
Geçit vermez günlerde eksik etekler
Sildiler gözyaşlarını güldikenlerine

Kapandı su kendi kaynağına, kilitlendi rahmet

ERBAŞ, Şükrü (Ekim 1994); “Hangi Ölüme Güvenelim”, *İnsan Yazın-Düşün Dergisi*, S.3, s.8.

...

Yere bakarak konuşuyor

Ötesinde bütün seslerin

Her solukta bir ışık sönüyor

Yüzünün alaca akşamından

Yüzü çiğnenmiş bir ülke

Omuzunda ağırlığı yetmişiki yılın

Gözleri toprakta uçurumlar açıyor

K o n u ş m u y o r

Çözerek düğümünü kirpiklerin

Tüm gördüklerini yere gömüyor...

ERBAŞ, Şükrü (Kasım 1994); “Uzun Vadeli Yıkım”, *İnsan Yazın-Düşün Dergisi*, S.4, s.8.

Gözleri Ağustos ortasında zemheri

İki donmuş çığlık iki kireç kuyusu

Uykuları bir namlu uzunluğunda

Oyunları yıkık duvarlarda saklambaç

Yıllardır ölülerin ayak ucundan

Dünyaya bakan küçücük çocukların

Kim nasıl silecek körpe kirpiklerinden

Yüreklerine sızan yılanın zehrini

Ey ışıklı dünyaların büyük bilginleri...

ERSÖZ, Cezmi (Eylül 1994); “Beni Bir Başkası Savunuyor”, *İnsan Yazın-Düşün Dergisi*, S.2, s. 6.

Onca atılıştan sonra

Balkonuma döndüm

Onca bilgi

Utandığım çocukluğumu saklamak içindi

Çünkü beni hep bir başkası savundu

Sesimden, ellerimden, gülüşümden biliyorum

Hep sakladığım yara izini

Balkonumdan odama götürüyorum işte

Odamdan bir kez olsun çıkartmadığım
Sesimden, ellerimden, gülüşümden biliyorum

FINDIKÇI, Metin (Eylül 1994); “Yakın Bir Yağmurda Sesin”, *İnsan Yazın-Düşün Dergisi*, S.2, s.15.

Seni kurtlu gülün kökünden yakıyorum
Nakışlı derin
Dehlizinden süzülüyor terin:
Kurutulmuş beyaz çarşaflarda
Dudaklarını soluğunu tırmanıyorum

FINDIKÇI, Metin (Ocak 1995); “Dudaklarıma Bırakılan Çiçek”, *İnsan Yazın-Düşün Dergisi*, S.6, s.13-14.

Denize doğru konuşmayı gördük, geceden
Avucumuzda sabaha kuruttuğumuz suda

Genç dudaklarımızdan döküldü
Kurutulmuş düş provaları

GİDERER, Hakkı (Eylül 1994); “Nar Sen Ben”, *İnsan Yazın-Düşün Dergisi*, S.2, s.6.

Seni Roma gibi seviyorum
Bir kat atamayacak kadar vakitsiz
Atlıkarıncada
Bidıls davulu kulaklarımda karnımın sargısında
Seni sevmeyi unutacak kadar
Ayna ben olacak sen
Tramvayda film şeridi gözlerimde
İçime giriyorum kendi kendime

GİDERER, H. Engin (Kasım 1994); “3 C Bar. Tanrının Soluğu ve Ölüm Öpücüğü”, *İnsan Yazın-Düşün Dergisi*, S.4, s.13.

Seninle tartışmıyorum artık hep susacağım
Örümcek kadın soluk almıyor

Basık tavan. Gözümde rastık, kirli garson, kalabalık
Yanımda iki kişilik boş yer var.
Bağırarak konuşuyoruz.

Hakkı, Ruşen (Ağustos 1994); “Sevdiğim Şeyler”, *İnsan Yazın-Düşün Dergisi*, S.1, s.5.

Sıradan sözcüklerle
Sıradan şiirler yazmak istiyorum,
Sıradan şeyleri seviyorum her nedense:
Maydanozu, dereotunu, naneyi,
Arnavutun ciğerini
Boşnağın böreğini

HAŞAL, Hilmi (Şubat 1995); “Cam”, *İnsan Yazın-Düşün Dergisi*, S.7, s.8.

Kaç kez ağladıysam o kadar öldüm der akasya
Hiç kimsecikler görmeden bir evin dibinde
Duvara yaslandım Sonyaz yağmurları susunca
Tabut gerektirmez kirpiklerim sararmıştır

HESSE, Hermann (Ocak 1995); “Günler Ne Kadar”, (Çev: Hüseyin Demirhan), *İnsan Yazın-Düşün Dergisi*, S.6, s.16.

Ne kadar üzüntülü geçiyor günler
Artık ateşler ısıtır beni
Ne güneşler yüzüme gülümser,
Boş, dünyadaki bütün şeyler,
Bütün şeyler soğuk, insafsız şimdi.

HUGO, Victor (Ocak 1995); “Ekim Mevsimi, Akşam”, (Çev: M. Mümtaz Tuğcu), *İnsan Yazın-Düşün Dergisi*, S.6, s.16.

İşte güneşin çekildiği an
Bir kapının altından oturmuş hayran hayran
Didişmenin son demini aydınlatan
İzlemeye daldığım gün kalıntısı

KALE, Muzaffer (Eylül 1994); “Bir Sevdanın En Uzun Günü Veya Her Şeyi Yanlış Söyleyebilirim Bilerek”, *İnsan Yazın-Düşün Dergisi*, S.2, s.12.

Çekirgeler bir haziranı ikiye bölüyor sesleriyle,
İçinden belli belirsiz bir yaz çıkıyor.

O neyse artık beni irkiltiyor yazın balkonunda,
Dere kenarlarındaki selvilerin su annesi,
Sesleniyor, çığırıyor beni de.

KARABULUT, Mehmet (Eylül 1994); “Yirmibirinci Yüzyıl”, *İnsan Yazın-Düşün Dergisi*, S. 2., s.9.

İşte geliyor yirmibirinci yüzyıl
Döke saç a kendini tepedeki güneş gibi
Ve bir at kadar güzel ve dinç
Rüzgarı bulutu tamam eksiğı yok

KARAKUŞ, Hidayet (Ocak 1995); “Sol Omzumdaki”, *İnsan Yazın-Düşün Dergisi*, S.6, s.5.

Buğday başaklarından doğdum
Sarı gündüzleri kızıl kan köylerde
Ekmeğıme şiir kattı annem
Gözlerime gülümseme koydu
Geceleri ömrümüzü savurduk
Uykum geldi rüzgârla birlik
Bir güzel öptü yalnızlığımdan

KARAKUŞ, Hidayet (Mayıs 1995); “Kül Kahvesi”, *İnsan Yazın-Düşün Dergisi*, S.10, s.7.

Anlatmak için babamı
Oturdum bu şiirleri yazdım
Yetecek mi sözcüklerin gücü
Bir ömre yayılan insanı
Şiirsel bir imgeye dönüştürmeye

KÖZ, Mustafa (Ocak 1995); “Perşembe’nin Delileri’ne...”, *İnsan Yazın-Düşün Dergisi*, S.6, s.11.

Hangi yüzünüz bu sizin, sevmeye, eksilmeye
şimdi bir gülü bekliyorsunuz, denize inen yolda
elinizde sarnıçların çın çın sesiyle.

KÖZ, Mustafa (Ağustos 1995); “Kış Üşütmeyecek”, *İnsan Yazın-Düşün Dergisi*, S.12, s.7.

İşte, sözcüklerimiz örttü ırmağı
çalı çırpı topladık ısınmak için
şu yaprağın düşüşünden belli,
erinçle düşen yaprağın. Geyiğın
ivecen, işlek gölgesine.

KUL Ahmet T. (Aralık 1994); “Ahir Gülistan Olur”, *İnsan Yazın-Düşün Dergisi*, S.5, s.15.

Vesayet makamından tavsiye iner meclise
İhsan olur

Her celse sicil tutulur vasiyet üzre

Tescil mebusan olur

MERCANOĞLU, Cahit (Kasım 1994); “Dilenci ve Sultan”, *İnsan Yazın-Düşün Dergisi*, S.4, s.10.

Günler geçiyor

Dilenci ayağında

Dönen dünya

Aşkla şarapla

Masamızda her akşam

Güle güle gidiyorsun

Ve hoş geliyorsun hayyâm

MERCANOĞLU, Salih (Ocak 1995); “Max Ernst”, *İnsan Yazın-Düşün Dergisi*, S.6, s.10.

Eğer çocuğunuz varsa

Sarılın öpün koklayın

Her an kaçırabilir kuş-adam

Renkler cehenneminden çıkıp

Sizi acılar içinde bırakabilir

Ve gölgenizi duvardaki

MERT, Özkan (Eylül 1994); “Ben Savaşçı Değil Gül Yetiştiricisiyim”, *İnsan Yazın-Düşün Dergisi*, S.2, s.4-5.

İşte! Gene Bahar

saçlarım dolu rüzgarlarla

Merhaba! diyorum

Bir sürgün olarak yaşadığım Yeryüzüne

Merhaba! Böceklerin, yanardağların, rüzgarların

Ve okyanusların evi

Bizim sevgili küçük bahçemiz

Benim doğduğum planet

Takvimlere bakıyorum: Mart’ı gösteriyor

Ben’s’e Nisana çarpıyorum

Öpüştüğüm güzelin

Adını soruyorsanız: Mayıs

MERT, Özkan (Şubat 1995); “Gül Erotizmi”, *İnsan Yazın-Düşün Dergisi*, S.7, s.5.

Bir gül’ün içinden fışkıran

Nehirler ayırıyor bizi
 Ayırsın. Güz! O eski vacı
 Gümüş filintasıyla vuracaktır bizi

MUHİBBÎ (Nisan 1995); “Gazel”, (Çev: Ahmet Necdet), *İnsan Yazın-Düşün Dergisi*, S.9, s. 16.

Halk içinde mu'teber bir nesne yok devlet gibi
 Olmaya devlet cihanda bir nefes sıhhat gibi

Saltanat didükleri ancak cihan gavgasıdır
 Olmaya baht ü saâdet dünyede vahdet gibi

NAZLI, Berrin (Ekim 1994); “Gazel”, *İnsan Yazın-Düşün Dergisi*, S.3, s.14.

Sandalın bir köşesinde
 Eli mendil koklar
 Kıvrıp şemsiye buklelerini
 Sırça eteklerinde
 Saçlarına toplanmış yıldızlar

NESİN, Aziz (Ağustos 1995); “Harnup’un Bağrındaki Çivi”, *İnsan Yazın-Düşün Dergisi*, S.12, s.4.

Seni en çok
 Güver uçurumundan bakarken aradım
 Uçurum bir milyon yıllık
 Yüzonbeş metre derinlik
 Sevgimiz yedi yıllık
 Ama Güver’den çok daha derin

ODABAŞI, Yılmaz (Ağustos 1995); “Kumrular Sokağı Şiirleri”, *İnsan Yazın-Düşün Dergisi*, S.12, s.8.

kumrular sokağı bir kente uzayıp gider
 gökkuşağım;
 ayrılığım,
 ömür ki eskir ve aşka uzayıp gider

ÖKMEN, Cahit (Şubat 1995); “Camille İçin Şiirler”, *İnsan Yazın-Düşün Dergisi*, S.7, s.12.

Sabah
 Göllerinde nilüferlerin açıldığı
 Bir Çaykovski gecesinden

Ve havai fişeklerden kalma
 Bir parka gidiyor Camille
 Şarap kokulu ağaçların
 Sarhoş yapraklarından kalma

ÖZELLİ, Fergun (Ekim 1994); “Yerçekimi Yurttaşları”, *İnsan Yazın-Düşün Dergisi*, S.3, s.11.

Tozdan ve sigara dumanından
 Sararan on yıllık avize
 O yaşlılık belirtisi
 Sinek pisliği benleriyle
 Yüz mumluk bakar her gece
 Duvarda asılı resimlere

PENEV, Penü (Şubat 1995); “Canım Benim”, (Çev: Hilmi Haşal), *İnsan Yazın-Düşün Dergisi*, S.7, s.16.

Seviyorum seni... Ve hüznü güz
 Seriyo r üzerime kara bürümcüklüğünü.
 Son nabzım, son şarkım
 Yankılanacak senin için...

SACHS, Nelly (Ekim 1994); “Akkor Bilmeceler III”, (Çev: Hasan Şişli), *İnsan Yazın-Düşün Dergisi*, S.3, s.16.

Bir masa sandalye
 Mutfak ocağının
 Yatağımın durduğu odamda
 Diz çöküyor evren hep
 Kurtulmak için
 Her yerde yaptığı gibi
 Görünmezlikten-
 Bir çizgi çekiyorum
 Yazıyorum alfabeyi
 Resmediyorum duvara kendini yokeden üstünde
 Hemen yenidoğumların tomurcuklandığı kelamı
 Ve bağlayınca gerçeğe yıldızları artık
 Döğünmeye başlıyor dünya
 Boşanıyor gece bağlarından

Ve düşüyor
Ölü dış çeneden

SATICI, Adnan (Haziran 1995); “Özledim Seni Anne”, *İnsan Yazın-Düşün Dergisi*, S.11, s.5.

Özledim seni anne. uçurumlar önünde
Sulara gömülen kaygılı bulut
Ölüm kadar uzak doğduğu günden.
Bir çocuğun aklına nerden gelsindi
Sayfalar arasında kurutulmuş
Sıcak eskil yapılardan yapılmış çiçek
Bekletilmiş gözyaşıyla yeşermez.

Semih el Kasım (Aralık 1994); “Nasıl Ödenecek Ölümüm”, *İnsan Yazın-Düşün Dergisi*, S.5, s.16.

Yalan dolan... yalan dolandan
Yarıldı duvar karardı su ve rüzgâr
Ateşten kar yağdı
Ramda Kerim...
Ey Ramdam!

SEZER, Çiğdem (Ekim1994); “Mesel”, *İnsan Yazın-Düşün Dergisi*, S.3, s.10.

Yatağını şaşırın su okşar küflü dehlizlerimizi
Sis sürerken hükmünü ihanet sokağında
Tek kalıttır ay korkunç geçmişimizin
... ekşi ter kokusu saçları kısa kısa
Ve elleri karanlığa düğümlü dilleri lal
Korkaktırlar kuşku ipiyle kendilerini boğacak kadar

SEZER, Çiğdem (Haziran-Temmuz 1995); “Veda”, *İnsan Yazın-Düşün Dergisi*, S.11, s.8.

Artık sustuğumuzda pelteleşen dilimizin ağrısıyla
Eski bir caz müziğiyle uyuyan çocukluğumuzun
Yorganı kaydığında. çubuklarla çin yemeği
Yemeye çalışan bir nü
Ne arıyor diye sormaktan vazgeçip, aramızda
Yalnızlık kadar yer açtığımızda.

ŞANAL, Abdullah (Mayıs 1995); “İskele’nin Yüreğinde Demlenmiş Dizeler”, *İnsan Yazın-Düşün Dergisi*, S.10, s.14.

Demek evden dönüyorsun balıkçı
Demek sahibine bıraktın oltanla sürdüğün denizi
Yabancım değilsin ki vallahi aşk olsun
Beylere mi hakladın şu harami balığı?

ŞİŞLİ, Hasan (Ağustos 1994); “Tesettür”, *İnsan Yazın-Düşün Dergisi*, S.1, s.6.

Renkler ve desenler oynaşüyor gözünde
Öyle çok giyinmişti
Giyinip soyunmuştu.. Gece
Ürperdi kadın üstündekilerden
Serin çıplaklığını özledi ayva tüy..

ŞİŞLİ, Hasan (Ekim, 1994); “Yanar Döner”, *İnsan Yazın-Düşün Dergisi*, S.3, s.6.

Koş dut yaprağı
Düş görüyorum
Maki aç diken kollarını

İpek böceği korosuna
Düş örüyorum
Serpilsin giz kozasına

ŞİŞLİ, Hasan (Kasım 1994); “Kabuklu Balık”, *İnsan Yazın-Düşün Dergisi*, S.4, s.6.

Yanık çakıl taşı
Gezgin güneş altında
Yere bakıyor bir yüzü
Yuvarlacık damarlı
Bir gökyüzünde gökyüzü

ŞİŞLİ, Hasan (Ocak 1995); “Derdini Silecek Derdim Var”, *İnsan Yazın-Düşün Dergisi*, S.6, s.6.

Şiire başlamıştım dalıverdim denize
Yüzme bilmeden
Gözüm kısa sözüm dar
Aklım dilim ermezken
Ya müebbeti mahkûm
-ben derdimse evet ben-

Ya mücessel
Yaşanılır umudum var
Aşka taammüden peşpeşe teşebbüsten

ŞİŞLİ, Hasan (Şubat 1995); “İnsan Kalbi”, *İnsan Yazın-Düşün Dergisi*, S.7, s.6.

İnsan kalbi
Anneden çaldığı
İlk kanla fişlenmişti
Doğmadan önce

ŞİŞLİ, Hasan (Mart 1995); “Eski Ve Yeni Şimdiler”, *İnsan Yazın-Düşün Dergisi*, S.8, s.11.

Hep mi hep koşaradım su
Yuvarlanan adımlarla
-duydun mu içinden buzun-
Aka aka **bir şimdinin** peşinde

ŞİŞLİ, Hasan (Nisan 1995); “Zaman Kayması”, *İnsan Yazın-Düşün Dergisi*, S.9, s.12.

Okunaksız ya denizin falı
Işığın eğri giydiğinden

Sallanan sulardan kaptı
Oynak dünya
Hacıyatmazlığı

ŞİŞLİ, Hasan (Haziran-Temmuz 1995); “Yakınlıklar”, *İnsan Yazın-Düşün Dergisi*, S.11, s.7.

Yeri mi hep aynı
Bakmayınca görüyorum da
Güneşin doğup battığı
Gezgin bir el gökyüzü

TAŞBAŞI, Cüneyt (Kasım 1994); “Sonralı Gül”, *İnsan Yazın-Düşün Dergisi*, S.4, s.8.

Papatyaların açma hızında
Sarışın kırlar
Sanki yetişilecek ne var
Yıllar önce defterlerin arasında
Kurutulmuş birkaç umuttan başka

TELLİ Ahmet (Ekim 1994); “Kalbim Katlanma Bu Dünyaya”, *İnsan Yazın-Düşün Dergisi*, S.3, s.4.

Kalbim, ödünç say sana ayrılan ne varsa
Geri vermiştin dinini, dilini de unut artık
Aztek’tin yahut Kürt, hüznünse Kızılderili
Geri ver ne kalmışsa sende, kimliğin dahil

TİMUROĞLU, Vecihi (Ağustos 1994); “Denizin Adı Yok”, *İnsan Yazın-Düşün Dergisi*, S.1, s.7.

En çok yıldızları severim
Dağları da onlar için

Dağları koyup düştük yollara
Vardık ak köpüklü bir kıyıya
Denizin adı yok

TURGUT, Engin (Şubat 1995); “Yağmur Herkese Yağmaz”, *İnsan Yazın-Düşün Dergisi*, S.7, s.10.

Eski anne, eski çocuk, eski kumrallığımızdı
Kendimize sarıldık
Sokaklara sarkardık, küçük şeylerle
Dalgındık, birden uzardı saçlarımız...

TURGUT, Engin (Mart 1995); “Esrik Hançer”, *İnsan Yazın-Düşün Dergisi*, S.8, s.5.

Dünyanın ne ilk ne de son çocuklarıyız
Kabuğuna çekildi ruhumuz, aşk bir dalgınlıktı
Akıl bir hata ve hatta aşkın boşluğa
Gitmesi bile hayatı bağlamadı...

TUZCU, M. Mümtaz (Ağustos 1994); “Ateşle”, *İnsan Yazın-Düşün Dergisi*, S.1, s.10.

Birgün yemin ederim nefret ettim kendimden
Ve dedim ki çekilen acılar silinmesin

Zift kara merceklerle doruğa çıktım
Çağların en çılgın çirpinişini çektim

TUZCU, Mümtaz M. (Eylül 1994); “Mayısladır”, *İnsan Yazın-Düşün Dergisi*, S.2, s.10.

Mayısın kış rüzgârı dolaşır kenti
Aşkla fısıldaşır göğü çiçekli dallar

Mayısladır çünkü ılık, körpe dudağıyla yaz

Sonrası kahpe kayrak, ötesi acı yalaz

TUZCU, Mümtaz M. (Ekim 1994); “Buru”, *İnsan Yazın-Düşün Dergisi*, S.3, s.7.

Tanrım, Tanrım! Nasıl ılıltılı, nasıl karanlık

Bir sevdanın kanıyla çalkalanıyor kalbim

Göğsüm, göğsüm! Nasıl deli bir hortum

Gibi dolup boşalıyorsun hazla

Kösnüyle, korkuyla, yazla yağrulup öyle

Dalgalar, köpükler ekleyerek seline

Kabarmış tuzlarınla tutuşan torlak deniz

Bu çıkışsız, kapkara umutla yıkandıkça

UYSAL, Ahmet (Kasım 1994); “Şiir Günlüğü”, *İnsan Yazın-Düşün Dergisi*, S.4, s.4.

Bir gül yaprağına

Yazıyor şiirini Abdülkadir Budak

Bir çini ustasının hünerli elleriyle

Ve artık gül oluyor imzası

UYSAL, Ahmet (Aralık 1994); “Şiir Günlüğü 5”, *İnsan Yazın-Düşün Dergisi*, S.5, s.11.

Uzun bir kuğu boynudur

Ardı sıra gittiğim şiir

Onunla dokunsam gül düşer

Midye kabuğundaki inciye

UYSAL, Oya (Ekim 1994); “Dışavurmuşken Düş”, *İnsan Yazın-Düşün Dergisi*, S.3, s.14.

Gittin...

Yürek, kuşu salınmış kafes.

Ah! İşte

Çok sesli bir yalnızlığın susturulmayan sesi,

Çaydanlık ve yazı makinamdan

Beraber ve solo şarkılar içli-

Tam da dışa vurmuşken düş, demindeyken aşk.

UYSAL, Oya (Şubat 1995); “Bireşim”, *İnsan Yazın-Düşün Dergisi*, S.7, s.11.

Aşırı duygu tükettin, yoksunsun

Yoksul değilsin, bencil değilsin, haksız hiç değil, ama yorgun

O hep bir ağızdan söylenen koro,
 -hani onur, hani hiç söz etmedin!
 Sessizlik...

Tam da nesnelliğin kabuk kabuk tutmuşken bu sıyrık, acı ve kan

UYSAL, Oya (Nisan 1995); “Buğu”, *İnsan Yazın-Düşün Dergisi*, S.9, s.6.

Akşam... Solgun ve yoksul tenimde kırılan ışığının
 Kırgın yüreğime yansıyan
 Mahcup kızılığı göğün...

ÜNAL, Mecit (Ağustos 1995); “Durağanlık”, *İnsan Yazın-Düşün Dergisi*, S.12, s.6.

Her kapının ardında koyu bir gölge
 Duvarın dibinde duruyor masa aynı masa
 Bir adam bir kitap iki gazete kesiği bir resim
 Bir yaşamöyküsü
 Belki birkaç sayfa karalama dokuz yıl

ÜREN, İhsan (Ağustos 1995); “Tantalos Çilesidir Zaman”, *İnsan Yazın-Düşün Dergisi*, S.12, s.12.

Ellerim bağlı umarsız;
 eğildikçe zaman kuyusuna,
 sınav öncesi,
 sınav sonrası,
 sevgiliyi beklerken
 toprağa doğru çekilir dalgaları,
 kurur, uzaklaşır.

ZİYALAN, Nihat (Mayıs 1995); “Gözümü Kırpıştırarak Güneş”, *İnsan Yazın-Düşün Dergisi*, S.10, s.5.

Saniyede bir açıyorum mektubu
 Sevdiğimin içinde yazdığı
 Okudukça
 Eski Türkçe oturuşlu bir deve
 Gölgesini kıyıyor üstüme

1.9. Morca

1.9.1. Dergi Hakkında

Derginin beşinci sayısı Kasım 1995 yılında yayınlanmaya başlanmıştır. Mayıs 1996 yılında 11. sayısından sonra basılmamıştır. İlk sayısı hangi yılda yayımlandığı bilinmemektedir. Derginin sahibi Antalya Sanatçılar Derneği Başkanı Osman Polat, yazı işleri müdürü Cemil Köksal, Yayın kurulu Musa Öz, Turgay Değirmenci, Eşref Ural'dır. Derginin kapağında en üstte “*Morca*” adı yazar ve altında her sayıda farklı bir resim verilir. Bu resimler aç yatan dilenci ya da herhangi bir sanat tablosu gibi resim ve fotoğraflardan oluşmaktadır. İncelenen sayıların sayfa sayıları 10 ile 25 arasında değişmektedir.

İlk dört sayısı *Ansan Sanat* olan derginin sonraki sayıları *Morca* adıyla yayımını sürdürür. Beşinci sayının sunumunda “Merhaba” başlığıyla Antalya’da sanatın doğayla kucaklaşmasından doğan eserleri dergiye sunmak istediklerini dile getirirler. Tarihi eser ve doğayı da dergiye aktarmak istediklerini söylerler.

Sayıların belli bir temaları yoktur ancak sekizinci sayı erotizm temasına sahiptir. Tüm sayıların ana teması sanat ve edebiyattır. Derginin edebi türleri anı, deneme, eleştiri, hikâye, röportaj, şiirdir. Yazılarında siyasi ya da ideolojik bir tavır takınmayan dergi, sanat ve edebiyat konulu bir yol izlemiştir.

Derginin *Ansan* olan ilk dört sayısı dâhil olmak üzere tüm sayılarına ulaşamamış ulaşılabilen sayıları incelenmiş ve dergi hakkındaki yorumlar bu çerçevede yapılmıştır.

1.9.2. Biyografik İnceleme

1.9.2.1. Edebi Türler

1.9.2.1.1. Anı

YAVAŞLI, AYDOĞAN (Mart, 1996); “Herkes Yaşadığı Kadar Yazsın”, *Morca*, S.9, s.7-9.

Madımak Otel’nden eşiyile birlikte nasıl kurtulduğunu anlatan Yavaşlı ölümünden döndüklerini gözlerini açtığında hastanede olduklarını söyler. Bir sürü şair ve yazarın bile isteye yakıldıklarını söyler ve ölen arkadaşlarına büyük bir üzüntü duyar. Madımak olayına değer vermeyen insanlara ateş püsküren şair yangından kurtulduktan sonra ölüm korkusunu uzun süre atamadığını dile getirir.

1.9.2.1.2. Deneme

DUYGULU, İsmail (Kasım, 1995); “Düşünce ve Sanat”, *Morca*, S.5, s.20-23.

Düşüncenin zihindeki bilgileri inceleyip karşılaştırmak olduğunu söyleyen Duygulu, insanın düşüncelerini yazı, resim ya da başka yolla ifade etmesi gerektiğini düşünür. Ülkemizde insanların düşünce özgürlüğüne sahip olmadığına dert yanar. Anayasamızın

düşünce özgürlüğüne izin verdiği maddeler olduğunu ancak bu özgürlüğün engellendiğini anlatır.

EKİNCİ, Zekeriya (Mayıs, 1996); "Yunus Emre Gerçeği", Morca, S.11, s.3-7.

Yunus Emre'nin 1200 yıllarında özgün bir şekilde şiir yazarak düşüncelerini icra ettiğini söyleyen Ekinci, döneminde özgünlüğünün önemli yer oluşturduğunu savunur. Ancak özgünlüğün yanında döneminin sosyal ekonomik, siyasi kavramlarını da eserlerine yansıttığını savunur.

HAFİFBİLEK, Celal (Mayıs, 1996); "İsimler ve Özgürlük", Morca, S.11, s.9-10.

Hürriyet ve özgürlüğün başkaldırıyı simgelediğini savunan Hafifbilek, tüm devrimlerin özgürlük için yapıldığını söyler. Ancak adalet işin içine girince bireyin özgürlüğüne engel olunduğunu düşünür. Adalet kavramıyla insan özgürlüğünün sömürüldüğünü ileri sürer.

POLAT, Osman (Ocak, 1996); "Sanat Nedir?", Morca, S.7, s.9.

Sanatın etkileşim aracı olduğunu ve etki alanının çok olduğunu yazan Polat, sanatın ortaya çıkışının sürecinden bahseder. Kişide sanat birikiminin kültürel birikimden sonra kişinin özgün düşüncesi evresinden geçince ortaya çıktığını ifade eder.

POLAT, Osman (Şubat, 1996); "Sanatta Erotizm", Morca, S.8, s.9-10.

Cinselliğin yaşama biçim verdiğini, yaşamı sürekli kıldığını yazan Polat, soyun devamı için de gerekli olduğunu belirtir. Sadece soy değil sanatın da önemli yapı taşlarından biri cinselliktir der. Cinsel hazzın sanat üretmede etkili olduğunu düşünür.

POLAT, Osman (Nisan, 1996); "Sanatta Öznelleşme", Morca, S.10, s.9.

Polat, modernliğin genelleşme olmadığını akılcılık ve öznelleşmeye dayandığını savunur. Özneye aklın sürekli etkileşim halinde olduğunu ve düşüncelerin böyle ortaya çıktığını anlatır. Düşüncenin doğumu da ona göre sanatı oluşturur. Eğer özgün olursak sanatı icra edebiliriz der.

TEMİZYÜREK, Mahmut (Aralık, 1995); "Yüzdeki Anlam İçerikleri", Morca, S.6, s.3-9.

Yüzün insan ilişkileri için önemli yer oluştuğunu söyleyen Temizyürek, bakış yalnızca gözün değil burnun, gözlerin, gülüşün bir araya gelmesiyle algılanan bütündür der. İnsanın duygularını bakışlarıyla ifade ettiğini düşünür. Antik Yunan zamanında insanlar için bile bakışın önemli bir yerinin olduğunu düşünür. Dönemlerde kötü bakışlarından korunmak için ayinler yapıldığını aktarır.

YILDIRIM, Zafer (Şubat, 1996); "Gençlik", Morca, S.8, s.3-8.

Yıldırım cinsellik kavramının kâr amacına yönelterek basında önemli yere geldiğini düşünür. Gençlerin bu konuda bilinçlendirilmesi gerektiğini ifade eder. Cinsellik kavramını

“Toplum ve Cinsellik, Cinsellikte Ülkesel Boyut, Estetize edilmiş Cinsellik, Yarım Kalan İş, Terör ve Cinsellik, Politik Cinsellik” başlıklarına ayırıp gençleri bilinçlendirmeye çalıştığını söyler. Gençleri bilinçlendirerek cinselliğin kâr amacından kurtulması gerektiğini savunur.

1.9.2.1.3. Eleştiri

BOĞA, Çetin (Kasım, 1995); “Şair Turgay Değirmenci’nin İki Şiir Kitabı Üzerine”, *Morca*, S.5, s.11-12.

Değirmenci’nin “Serüven” ve “Aşka da Aykırı” şiir kitaplarını inceleyen Boğa, beğendiği şiirlerin dizelerinden örnekler vererek beğenisinin dile getirmiştir. Serüven adlı kitaptaki “Torosların Bohçasında Gizli” şiirini çok beğendiğini, şiirin Antalya doğasını çok iyi yansıttığını söyler. “Antalya Notları” şiiriyle “Doğum Günü” şiirini çok beğendiğini dile getirir.

DEĞİRMENCİ, Turgay (Nisan, 1996); “İğneyi Önce Kendimize”, *Morca*, S.10, s.3-5.

Sanatta başka sanatçılardan sıkça etkilenmelerin normal olduğunu söyleyen Değirmenci, çalıntı yapmayı eleştirir. Yonca Evcimik’in Tayland’dan bir şarkı çaldığını, Sinan Erkoç’un da Yunanlılardan bir şarkı çaldığını söyler. Özgünlüğümüzün kalmadığını, sanat üretmekten gocunduğumuzu dile getirir.

1.9.2.1.4. Hikâye

ÇALIK, Arda (Ocak, 1996); “Yalan Öykü”, *Morca*, S.7, s.10-14.

Bir sabah Kaleiçi ve yat limanını gezen kahraman gezen insanların dış görünümlerine bakarak onların hayatları hakkında yorumlar yapar. Eski zamanlarda bu kalede yaşayan bir kadının aşk öyküsünü anlatan kahraman, kadının sevgilisine kavuşamadığını söyler. En sonunda bu öykünün yalan olduğunu ifade eder.

ÇİFTÇİ, Nurcan (Ocak, 1996); “Kar Taneleri”, *Morca*, S.7, s.6-7.

Şehirde yaşayan bir aile sıcak evleri pişen yemekleri olsa da keyif almazlar. Çünkü köylerine özlem vardır her birinde. Yemek yerken köydeki hatıralarından bahsederler ve kar yağın bir günde ne kadar mutlu olduklarını anlatırlar. Köyde hiçbir şeyleri yoktur ama küçük şeylerden çok fazla keyif aldıklarını, hayata karşı umutlarının olduğunu hatırlarlar. Aile elindekilerin kıymetini bilmek gerektiği kanısına varır.

KAREL, Neşe (Şubat, 1996); “İzmir’de Sevda”, *Morca*, S.8, s.12-14.

Birbirine âşık iki genç oğlanın askerden gelmesini beklerler. En sonunda delikanlı askerlik bitince gelir kızı isterler babasından. Ancak baba kızı vermez kızını evlendirecek para yok der. Kızın babası maddi destek çıkmak istemeyince oğlan ve oğlanın annesi kızı almaktan vazgeçer ama kız ilk aşkını unutmaz. Yıllar sonra kız evlenir ve İzmir’den başka bir yere

gelin verilir. Kız İzmir'e her gidişinde ilk aşkını görme umuduna kapılır ama bir daha göremez.

1.9.2.1.5. Röportaj

YAŞAR, Yunus (Kasım, 1995); “Ahmet İnam’la Barış Felsefesi Üzerine Söyleşi”, *Morca*, S.5, s.16-20.

İnam’a barış felsefesi nedir diye sorulduğunda barış kavramında uyum ve düzen yattığını söyler. Barışta çatışma, kavga olmadığını açıklar. Ancak dünyada hak ve talebin her millette eşit olmadığını, bu yüzden barış kavramının iyi işlemediğini savunur. Dünya kurtuluşunu büyük yerlerde aramak yerine kendi içimizde arasak daha kolay ulaşabileceğimizi söyler.

YAŞAR, Yunus (Kasım, 1995); “Amatör Dergicilik Ve Sorunları Üstüne Hüseyin Yurttaşla Söyleşi”, *Morca*, S.5, s.5-9.

Hüseyin Yurttaş ile Yunus Yaşar amatör dergi çıkarmanın zorluklarından bahsederler. Büyük bir özveri istediğini, sabır gerektirdiğini söyleyen Yurttaş, yerel halka hitap etmenin güçlüklerinden bahseder. Sanatı şekillendiren unsurlardan biri de dergicilik olduğunu ifade eder. Yurttaş’ın İzmir’de uzun soluklu çıkardığı *Dönemeç* dergisinden, yayım sürecinden bahsederler. Yurttaş yazı yazmanın sabır işi olduğunu belli dönemlerde tıkanıldığı vakit vazgeçmemek gerektiğini söyler. Sabırlı olunursa uzun soluklu dergi çıkarmanın kolay olacağını ifade eder.

1.9.2.1.6. Şiir

ANDIZ, Yüksel (Aralık, 1995); “Şairin Gece Defteri”, *Morca*, S.6, s.11.

Uzaklarda şarkıcı bulutlar ülkesi
Taşlara oyulmuş bir deni içi aklım
Fırlarlar geçiyor yazgımın rüzgârından

ÇAĞLAR, Ali Ö. (Aralık, 1995); “Hercai Gülüşler”, *Morca*, S.6, s.9.

Şehrin ölü yüzlerine vurur gün
Borsacıların grantuvalet gezindiği sokaklarda
Güpegündüz alıp götürülürken birileri
Elleri gecekondulara uzanırdı
Düşleri çalınırken sevgililerin
Kaçak sigara tükürülürdü üzerine
Son model silahlarını denerdi polisler

DEMİREL, Molla (Kasım, 1995); “Can Dervişim”, *Morca*, S.5, s.14.

Bugün mü vardın ayırımına
Koca badem ağacı
Yarım yüzyılı aştı
Hergün çalıyoruz çağlarımızı

DOĞAN, Tan (Kasım, 1995); “İm”, *Morca*, S.5, s.19.

Sivas’a ve
Bosna’ya

Ben vahşeti
Gözünden tanırım
Gül olsa da elinde

EKİNCİ, Zekeriya (Kasım, 1995); “Tasavvuf Çiçekleri”, *Morca*, S.5, s.16.

Bocuk mavisi ufkunun
Dağlarına esintisi kıvgındır
Buğulu yakamoz bakışlar
Sitemkar

DEĞİRMENCİ, Ercan (Mart, 1996); “Dönüşüm”, *Morca*, S.9, s.14.

Bir çocuk daldı suya
Öğrenmeden yüzmesini
Yitip gitti yıldızların yanına
Âşık olma yaşına bile gelmeden daha

DEĞİRMENCİ, Turgay (Ocak, 1996); “Burdur Türküsü”, *Morca*, S.7, s.4.

Türkülerle büyüdüm ben
Bilmem dedemden ötesini
Ezberimdedir o türküler

DEMİRTAŞ, Metin (Ocak, 1996); “Yorum”, *Morca*, S.7, s.5.

Baba erenler, elinde şarap testisi
Bağ bozumu, güz mevsimi
Esrik ve keyifli!
Geçerken bir üzüm bağının önünden
Bir bölük kız görmüş
Şalvarının paçaları sıyrılı

DEMİRTAŞ, Metin (Nisan, 1996); "Meraklı Çocuklara", Morca, S.10, s.4-5.

“Merak devrimci bir duygudur” diyor

Bir bilge.

Çünkü değiştirir insanı, iyiye.

Kuşku da öyle...

...

Budur bu kitabın

Ön ve son sözü,

Anımsayalım:

Merak ve kuşkuyla ışıldar

Aklın közü.

EKİNCİ, Zekeriya (Mart, 1996); “Yusufçuk Kuşları”, Morca, S.9, s.12.

Sevgim seldir sokaklarda

Siner kokum Torosların hisarın

Eskimiş düşlerimi

Yıkar, yusufçuk kuşları

İBİŞ, Üzeyir (Mayıs, 1996); "Gözlerinde", Morca, S.11, s.11.

Hep bir sürgün var içimde

Bir kuşun düş kırıntıları

Enlemler boylamlar

Ve sinsi yangınlar

...

Sürgünü ve denizi ben yaşıyorum

Ama neden hâlâ mavi bu deniz

Bu gökyüzü

Ve o

Çocuk gözlerin

KÖKSAL, Cemil (Mart, 1996); "Gecelemece", Morca, S.9, s.20.

Umudu ne yapalım

Geceyi kemirmedikten sonra

Vurup yenilginin alnına

Çıkaramadıktan sonra emeği gönence.

ONAN, Neylan (Şubat, 1996); “Heykel Kız”, Morca, S.8, s.13.

Kız çıplaktı

Dudakları ıslak
 Gözleri dalgın
 Heykel gibi donuktu
 Sergiliyordu vücudunu
 Gizli kalmış duyguların arasında
 Sonsuza uçuyordu

ÖZ, Musa (Kasım, 1995); “Aşkla Gelmeli”, Morca, S.5, s.18.

Ölüm dediğin ansızın gelmeli
 İskelede bir yosma
 İşveli işmar eder ya
 Ya da şıp diye öper tanımasa da
 Bir Karacaoğlan kızı
 Alıç ağacından
 Çıt diye düşer yaprak
 Ölüm dediğin güleç gelmeli

ŞANAL, Abdullah (Mayıs, 1996); "İstanbul’u Düşündüm", Morca, S.11, s.8.

Uzun yaz geceleri İstanbul’u düşündüm
 Uzun uzun düşündüm terkettiğim o kenti
 Evimin şu balkonu gurbetim oldu birden
 Toy iken kaçırdığım sevgiliyi düşündüm

ŞİMŞEK, Nevzat (Mart, 1996); “Şafak Sökerken”, Morca, S.9, s.6.

İhtilalci yüreğim diyor ki
 Oğul
 Bir bölük gerillaya de ki
 Sevdamin en amansız anında
 Sevdamin yüceliği vakitte
 Sevdamin kanayan yerinden
 Sevdam bir dinamit gibi yalın ve yiğitken
 Mutlaka bir gece vakti olmalı
 Gönlümü kurşuna dizin

ŞİŞLİ, Hasan (Kasım, 1995); “Kazı”, Morca, S.5, s.13.

Bir dünya kutsar bizi
 Kutsanacaksak

Dağların yargıç gözleri

Uçurumlara eğik

Adem'den önceki

ŞİŞLİ, Hasan (Mart, 1996); “Kördüğüm”, Morca, S.9, s.5.

Suyun koynuna düştü ölüm

Çözülmeden duruyor hâlâ

Tarihteki ilk düğüm

Bol yazıtlı frig şapkalı Gordion'da

Acele ve utançtan

Kılıcıyla kestiği İskender'in

ŞİŞLİ, Hasan (Mayıs, 1996); "Ay!", Morca, S.11, s.7.

Ay arkasında göçebe yara saklı

Acılı bir yırtık gökte

Dikiş tutmaz –kandil kapağı-

UYSAI, Ahmet (Nisan, 1996); "Söz ve Tılsım", Morca, S.10, s.7.

Adı aşk olunca

Mevsimlerin

Bir yaprak bir dalı

Büyütür

Böcek yol açar

Aydınlığa

Soluğunla incelir

Söz ve tılsım olur

Şiirin adı

VAROL, Hasan (Aralık, 1995); “Pamphlia”, Morca, S.6, s.12.

Sarıldım boynuna kokuna kanmak için

Terine etine saçına bal gölcüklerine

Uzun bir ovada sonsuza koşar gibi

Sevinçten deliyim sırlı sıklam yorgunum

YALKIN, Sabahattin (Ocak, 1996); “Şapkanın Öyküsü”, Morca, S.7, s.8.

Gecenin ağırlıksız düşü

Bir odanın günlerdir paylaşılan gizinde

Belki tombul bir Üsküdar gülü

Saksıda bekler çiçekliğini

YALKIN, Sabahattin (Mart, 1996); “Ulaşamıyorum”, *Morca*, S.9, s.15.

Ulaşamıyorum
Alıp başını gidiyorsun
Hep güneşleniyorsun

Sabahı bekliyorum
Adını bilmediğim yıldızlarla

YURTTAŞ, Hüseyin (Kasım, 1995); “Deredeki Çingene”, *Morca*, S.5, s.10.

O çalçene çingene
Hayıt kesiyor derede
Bıçağı ay
Gülüştü destere
Vay gidi vay

YÜCEL, Can (Kasım, 1995); “Bir Kayıp Aranıyor”, *Morca*, S.5, s.4.

Herkes, ev içinden, su yolundan, yol ağzından, köyden ihtiyar odasından,
Toplanıp kelepçeli, parakende ve götürülüyor
Ama asıl kayıp ve asıl ayıp
Türkiye Cumhuriyeti Devletidir

1.10. Mavi Portakal

1.10.1. Dergi Hakkında

Dergi 8. sayıdan itibaren incelenmeye başlanmıştır. Bu sayı Temmuz 1996 senesinde çıkarılmaya başlanmıştır. Akdeniz Üniversitesi Tömer adına çıkarılmış olan derginin sahibi Dr. Mehmet Hengirmen, Genel Yayın Yönetmeni M. Serdağ Yıldırım, Yazı İşleri Müdürü Ergün Özsoy, Yazı Kusulu Ahmet Tüzün, Haluk Demirtaş, Meral Kocakasap, Tülay Özkan, Canan Gülel, Genel Koordinatör Hasan Varol’dur. Dergi kaç yılında basılmaya basılmaya başlandığı ve son bulduğu bilinmemektedir.

Dergilerin tüm sayıları bulunamamış Milli Kütüphaneden 8, 9, 10, 12, 15, 17 sayıları temin edilmiştir. İncelenen dergilerin sayfa sayısı 15 ile 25 arasında değişir. Ancak sayıların sayfa sayıları bir ilerler. 8. Sayı 61. sayfadan başlar ve 17. sayıya kadar bölünmeden devam eder. Ana kapağında en üstte *Mavi Portakal* yazar ve altında da bir resim ya da fotoğraf verilir. Derginin o ay ne kadara satıldığı ve ayda bir çıktığı da yazılmıştır.

Derginin edebi türleri anı, deneme, biyografi, günlük, hikâye, masal, mektup, röportaj, söyleşi, şiirdir. İncelenen dergilerin ana teması edebiyat ve sanattır.

1.10.2. Bibliyografik İnceleme

1.10.2.1. Edebi Türler

1.10.2.1.1. Anı

GÜRGÖZ, Nusret (Aralık, 1997); “Bağışla Beni Niyazi Abi”, *Mavi Portakal*, S.15, s.176-177.

Köyünden gidip şehirlerarası otobüslerde muavinlik yapan kuzeniyle olan anılarını anlatan Gürgöz, Niyazi abisinin içki, sigara ve karı kız peşine düştüğünü söyler. Küçükken okumayı çok sevdiğinden Niyazi abisinin bu adam olacak demesinin onu gururlandırdığını ve avukat ol da davalarıma gir dediğini yazar. Ancak edebiyat fakültesine gitmesine içerlendiğini söyler. Bir araba kazasında ölen Niyazi abisinin ona avukat olmadığı için kırgın öldüğünü düşünür.

1.10.2.1.2. Biyografi

ÖZSOY, Ergün (Eylül, 1996); “Oğuz Atay Belgeseli”, *Mavi Portakal*, S.9, s.74-76.

Aramızdan erken ayrıldığı için üzgün olduğunu ifade eden Özsoy, Atay’ın doğum, öğrenim durumu ve eserleriyle ilgili bilgiler verir. Tutunamayanlar romanının layık olduğu değeri göremediğini, Türk romancılığının geçilmesi zor virajlarını geçip batı roman ve anlayışını içerik ve biçim olarak edebiyatımıza kazandırdığını savunur.

1.10.2.1.3. Deneme

DEMİREL, M. (Ekim, 1997); “Sanata Bakışımız ve Görevlerimiz”, *Mavi Portakal*, S.14, s.157-158.

Tömerlere yabancıların talebinin çok olduğunu gören Demirel, tömerler sayesinde kültürümüzün başka milletlere yayıldığını söyler. Siyasi bilgilerden edebi bilgilere kadar her şeyin öğretildiğini görmek Demirel’i çok gururlandırmıştır.

KÖKSAL, Cemil (Haziran, 1997); “Adalet Ağaoğlu’nda Üslup”, *Mavi Portakal*, S.12, s.130.

Köksal, Ağaoğlu’nun romanlarını okumak ülkenin acılarını duymak olduğunu söyler. Üslubun akıcı olduğunu, okuru sürüklediğini düşünen Köksal, köylüyü anlatıyorsa köylü üslubuyla, avrupalı birini anlatıyorsa o üslupla romanı yazdığını anlatır.

ÖZSOY, Ergün (Aralık, 1996); “Bir Okur Olarak”, *Mavi Portakal*, S.10, s.104-107.

Her zaman yazanı değil de okuru eleştirmenin, onu suçlamanın yanlış olduğunu söyleyen Özsoy, okurun ne istediğini, neleri okumayı tercih ettiğini bilmek gerektiğini söyler. Okur sözcüğünün karşılığı toplumdur der ve toplumun ne istediğini anlayıp onlara yönelik yazmak gerektiğini savunur.

VAROL, Hasan (Temmuz, 1996); “Ey Okuyucu Şiir Okur Musun?”, *Mavi Portakal*, S.8, s.62-63.

Ülkemizde şiir okuma sayısının ve şiir kitapları satışının düşük olduğuna dert yanan Varol, şiir ve şaire verilmesi gereken değerin verilmediğini savunur. Onat Kutlar’ın ‘Unutulmuş Kent’ adlı şiir kitabını ve Haydar Ergülen’in ‘Sokak Prensesi’ adlı şiir kitabının yıllar içinde satış sayısının hızla düştüğünü söyler. Amerika ve Avrupada şiir ve şaire çok değer verildiğini düşünür.

1.10.2.1.4. Günlük

MİYASE (Ağustos, 1997); “Kedi Günlüğü”, *Mavi Portakal*, S.13, s.147-149.

7 Haziran’dan 18 Haziran’a kadar tek tek bir yavru kediyle olan anlarını yazar. İlk gün apartmana ilk geldiği anı ve ürkek haliyle süt içtiğini yazar. 8 Haziran’da kedinin onda kitap okuma arzusu getirdiğini söyler. Daha sonraki günler kediye Çinko ismini koyar ve onu yıkar. Her geçen gün kediyi tamamen sahiplenir.

1.10.2.1.5. Hikâye

ÇALIK, Arda (Temmuz, 1996); “Elveda Rengi Mavidir”, *Mavi Portakal*, S.8, s.67-70.

Tren istasyonuna giderken geçmişini ve sevdiği kadın Sara’yı düşünen kahraman, sokakların gri rengini hüznü olmasına bağlar. Trene binen kahraman Sara ile olan hatıralarını düşünür. Onun evde yemek yiyişi, oturuşu, kitap okuyuşunu hiç unutmaz. En sonunda Sara’nın kapısına varır ve Sara onu gördüğüne şaşırır. Onun mavi gözlerinde kaybolur. Sara onu eve kabul eder ve birlikte olurlar. Ancak Sara onu terkeder.

ÇALIK, Arda (Aralık, 1996); “O’na”, *Mavi Portakal*, S.10, s.92-93.

Annesi ölen ve bu hayatta yalnız kalan kahraman Yengeç Ada’sında yaşamaya başlar. Burada kabolun bir kız çocuğu Jasmina’nın gömülerek öldüğünü öğrenir ve o adada yaşamak istemez. Piyona çalan kahraman hayatına giren kadınlarla beraber Jasmina’yı da anar ve onlara besteler yazar.

EICKE, Wolfram (Ağustos, 1997); “Küçük Günün Hikâyesi”, (Çev: Dursun Köse) *Mavi Portakal*, , S.13, s.150-155.

Küçük gün dünyaya gelebilmek için kendi gününü bekliyormuş. O ancak 23 Şubat günü dünyaya gelecekmiş. Annesi dünyaya gittiğinde o gün büyük bir savaş bitmiş. Babası gittiğinde büyük bir deprem olmuş. Büyüklelerinin hepsi önemli bir günde dünyanın bir günü olmuş o da önemli bir gün olmayı bekliyormuş. Ancak o dünyanın bir günü olduğunda hiçbir olay olmamış ama insanların yaşamına hayran kalmış. Geri döndüğünde herkes onunla dalga geçmiş ve küçük gün herkese küsmüş. Bir gün dünyadan gelen kardeşi öğrenmiş ki 23

Şubat'ta dünyada hiçbir kötü olay yaşanmadığı için Dünya Barış Günü olarak başlanmış. Bunu duyan küçük gün çok mutlu olmuş.

ISHIGURO, Kazuo (Aralık, 1996); “Bir Aile Yemeği”, *Mavi Portakal*, (Çev. Funda Gencil), S.10, s.95-100.

Japonya'da fugu adında dikkatli temizlenmezse insanı zehirleyen balığın nasıl temizlenmesi gerektiğini anlatan kahraman, annesinin bu balığı yerken öldüğünü söyler. Annesinin öldüğünü Kaliforniya'dayken öğrenen kahraman Japonya'ya döner. Babası ve kardeşiyle arası iyi değildir ama beraber akşam yemeği yerler. Yemek yerken eskileri yâd ederler. Çocukken yaşadıkları maceraları anlatırlar ve bir daha ayrılmamaya karar verirler.

KAYA, Gürsel (Aralık, 1997); “Öyküye Adanmış Kimlik”, *Mavi Portakal*, S.15, s.178-179.

Her şeye kırdığını gücünün kalmadığını söyleyen kahraman, güçlü olmaya çalışır. Zorlukların ve kırgınlıkların içinde kendini bulan kahraman yazmaya olan tutkusu güçlenir.

KUZGUN, Hatice (Haziran, 1997); “Ödünç Umut”, *Mavi Portakal*, S.12, s.138-139.

Durakta otobüs bekleyen kahraman sevgiliyle o durakta oturmasını, otobüsle bir yerlere gidişlerini hatırlar. Sevgilinin yokluğundan muzdarip olan kahraman sevgiliyle tanışmalarını anlatır. Evinin önüne gelir, bahçelerinin ve sokaklarının aynı olduğunu ancak sevgilinin olmadığına yakınır.

SCHNURRE, Wolfdietrich (Eylül, 1996); “Kaçış Yolunda”, *Mavi Portakal*, (Çev: Sevilay Bozkurt), S.9, s.82-84.

Tahrip edilmiş ülkelerinden at arabasıyla kaçmaya çalışan çift bir ormana sığınır. Açlıktan ölmek üzere olan çocuğunu ve karısını doyurmak için yiyecek aramaya gider. Bir köye giren adam orada sadece leş olduğunu görür. Ancak bir parça ekmek bulur ve koşmaya başlar. Çok yağmur yağdığı için ekmek ıslanmadan yer. Karısı ve çocuğuna ekmek götüremediği için bebeği ölür.

UYSAL, Saffet (Ekim, 1997); “Deniz Öyküleri”, *Mavi Portakal*, S.14, s.161-162.

Deniz yolculuğuna çıkan kahraman elinde öykü torbalarıyla gemiye biner. Ancak herkesin eşyalarına tek tek bakılmaktadır. Kahraman da torbalarını açar ve tek tek öykülerini tanıtır. Zeus ve Hera'dan, Rum kızı Despina'ya, Koçyiğit'den Nasrettin Hoca'ya kadar tüm hikâyelerini tanıtır. Tüm hikâyeleri tanıtınca gemiye kabul edilir.

WAUGH, Evelyn (Temmuz, 1996); “Bella Fleace'in Partisi”, *Mavi Portakal*, (Çev: Canan Gülel), S.8, s.64-66.

İrlanda'nın bir zamanlar zengin ve soylu ama şuan fakir bir aile olan Fleace ailesinin doksan yaşlarındaki Bella'nın yaşamını anlatır. Kızıl saçlı uzun boylu Bella gençken çok iyi ata biner ve ava çıkar. Ancak attan düşünce bacağını sakatlar ve bastonsuz yürüyemez. Çok

yaşlanan Bella ölümü bekler. Çok kıymetli bir kütüphaneye sahip olan Bella bu mirasa karşılık verilmek istenen pahalı teklifleri reddeder. En sonunda 1000 pounda satar ve evde parti verir. Bu parti esnasında vefat eder.

YILDIRIM, Serdağ (Aralık, 1996); “O An”, *Mavi Portakal*, S.10, s.109.

Sokakta oyun oynayan çocukları uzun uzun izleyen kahraman evde bunalır ve kahveye gider. İçi içini yer çünkü üniversite sonuçlarını bekliyordur. Bir süre sonra eve gelir ve annesi babası üniversiteye kazanamadığını söyler.

YİĞİT, Rıfat (Aralık, 1997); “Yeşilkart”, *Mavi Portakal*, S.15, s.182-185.

Yeşil kart almanın zorluğuna değinen Yiğit, yeşil kart almak için dişini tırnağına takan oto boyacı çiraklığı yapan bir babayı anlatır. Yaşı genç olduğu için kendisine yeşil kart verilmemiş ve hastaneye gidemediğinden kanser olur.

1.10.2.1.6. Masal

KÖRNER, Heinz (Haziran, 1997); “Masal”, (Çev: Ünal Özdal), *Mavi Portakal*, S.12, s.132-134.

Bir bahçıvan ve karısı ağaç fidanı dikerler ve ağacı çok severler. Mutlu bir şekilde büyümeye başlayan ağaç istediği gibi büyümek ister. Yamuk büyüyen ağacı bahçıvan ve karısı budar. Ağaç istediği gibi büyüemediğinden mutsuzdur. Ağacın mutsuzluğunu gören bir kız çocuğu onunla konuşmaya başlar. Ağaç mutlu olmaya başlar ancak hala istediği gibi büyüememektedir. Bahçıvan ve karısı kız çocuğuyla konuşurlar ve ağacın mutsuzluk sebebini anlarlar. Böylece ağacı rahat bırakırlar ve ağaç özgür şekilde nasıl büyümek isterse öyle büyüüp serpilir.

1.10.2.1.7. Mektup

DEMİRTAŞ, Metin (Ağustos, 1997); “Mektuplar”, *Mavi Portakal*, S.13, s.144-146.

Şubat 1991 senesinde Ataol Behramoğlu’nun “Nazım’la Söyleşi” adlı yazısını okuduğu zaman kişilik üzerine düşünmeye başladığını söyler. Sanatçı kişilik, bireysel kişilik ve ideoloji üzerine düşünmeye başladığını Behramoğlu’na yazdığı mektupta açıklar. Yazıyı okuyunca Nazım’ın yalnızlığına büyük bir üzüntü duyduğunu açıklar.

1.10.2.1.8. Röportaj

YENİ ORTAM (Eylül, 1996); “Tutunamayanlar Üstüne Oğuz Atay İle Konuşma”, *Mavi Portakal*, S.9, s.78.

30 Eylül 1972 yılında yayımlanan söyleşide Oğuz Atay’a Tutunamayan romanı ve karakterleri adına sorular sorulmuştur. Eleştirmenlerin romanı eleştirmekte neden kaçındığı

Atay’a sorulunca, alışılmadık, belli ölçülere girmeyen bir eser olduğu için çok eleştirmedikleri düşündüğünü söyler. Bir de Selim Işık kimdir sorusuna, gerçek hayatta tutunamayan herkes, belki biraz ben, intihar eden ve ismini veremeyeceğim arkadaşlarımdan biraz var tarzında bir cevap verir.

1.10.2.1.9. Söyleşi

TOPTAŞ, Hasan A. (Ekim, 1997); “Roman Hakkında”, *Mavi Portakal*, S.14, s.163-166.

Hasan Ali Toptaş’ın Tömer’de 19 Temmuz 1997’de yaptığı konuşma metnidir. Bir şeyi anlatmanın sanat olduğunu eğer yanlışlık yaparsa affetmelerini söyler. Her şeyden ürktüğünü, sanat söz konusuysa kesin bir şey söylemekten çekindiğini ifade eder. Roman anlayışının da böyle olduğunu söyler. Ancak roman anlayışının da ancak öldükten sonra belli olacağını, okunduğu dönemle bir olup anlaşılacağını anlatır. 20. yüzyılın sanat anlayışının diğer yüzyıllardan farklı olduğunu, romanda öykünün önemi olmadığını, zaman kavramının kırıldığını düşünür.

1.10.2.1.10. Şiir

AÇMAZ, Ömer (Ağustos 1997); “Şeytanın Yolundan”, *Mavi Portakal*, S.13, s.170.

Neden o’rda

Gözlerinin arkasında

Ağır ağır dudaklarıyla yürüyorlar

Kurgusu aksayan

Sinema karelerinin kıyısından

AÇMAZ, Ömer (Aralık 1997); “Kırk Kez İkinci Serpintileri”, *Mavi Portakal*, S.15, s.179.

Bir mevlevi tekkesi ndeyim

Aşk çıkmazında

Semazenler bırakmışlar kendilerini

Sevdaya

Oturmuşum

Sütunlardan birinin kıyısına

Bağdaşsızlığımın

Bağdaşıyla

ADA, Ahmet (Eylül 1996); “Nilüferler Gibi”, *Mavi Portakal*, S.9, s.80.

Geceye ölürüm artık

Saçlarını taramışsa samanyolu
Kalbim birdenbire sevdadan uçar
Kuşlara doğru

ADA, Ahmet (Ağustos 1997); “Homer’le Konuşma”, *Mavi Portakal*, S.13, s.155.

Uyandım ki. Çiçeğe soruyor Homeros
Denizli bir pencere önünde
Bak, ilkyaz döndü dedim koca şaire
Gök yaprağı koydum sedire

ARSLAN, Yılmaz (Bahar, 1999); “Saklı Patika”, *Mavi Portakal*, S.19, s.77.

Su,
Yüzümün yarısıdır;
Ay doğarken yenilgi...
Masumdum... çocuk ve suçtum:
Kalbim, sana yenildim.
Mavi taşlar, beyaz tüyler dokundum öyküme:
“gelsen ve yağmur düşse geceye!”

BATMANKAYA, Murat (Bahar, 1999); “Arabesque”, *Mavi Portakal*, S.19, s.18.

Başlangıç da bir tanrıdır!.. kurduğum yokluğa..
Sok’ulurken.. soyunan iki kişi... alışkanlık...
Kimse kendinin değildir/ eksiktir... her dokunuş
Düz’gün gömülen sevinçlerin cezalı koridorlarında

BOLAT, Salih (Yaz, 1999); “Yönler”, *Mavi Portakal*, S.20, s.20.

Güneyde, ay mola verir incir ağaçlarının altında
Gök gümüş paralar gibi saçılır göle
Ateşböceklerine karışır köpeklerimizin gözleri
Tan söker tarlalar boyunca, sorarız;
Kim örer sepetini düş hasadının?

CAHİT, Hüseyin (Bahar, 1999); “Berk Gazel”, *Mavi Portakal*, S.19, s.38.

Şiirin avlusunda eski komşudur bize
Fesleğen kokuları biriktirir düşünde
Kuşlarına her akşam

ÇAĞLAYAN, Haldun (Bahar, 1999); “Berk”, *Mavi Portakal*, S.19, s.75.

İlhan.
Hele de berk takısı alırsa

O çocuk
Gerdanına
O an ilham.
İlle ilhan

DEDE, Hüseyin A. (Haziran 1997); “Devasa Güneş Saati Balkıması”, *Mavi Portakal*, S.12, s.136.

Ey toynakları yağmurda ıslanan kısrak gölgesi
Ey dudakları kanayan gökyüzünün altında
Söylediğimiz şarkılarla birlikte gelip geçen zaman
Gelip geçen zamana aldırış etmeksizin
Yürüdüğümüz caddeler kaldırım taşları

DEMİREL, Molla (Ağustos 1997); “Bahar Yürür Dallarına”, *Mavi Portakal*, S.13, s.154.

Ellisinde delicesine bir seveda
Anlatamaz hiçbir şey
Ne kutsal kitaplar
Ne materyalist felsefe
Bu kuş kanadında bir düş değil
Gerçek yakıcı

DOĞAN, Tan (Haziran 1998); “Yaşlı Şairlerin Ölümü”, *Mavi Portakal*, S.17, s.212.

Çöktü somya
Dağıldı yatak
Yastık kuş oldu
Dolap sustu
Eridi buzluk
Gözyaşı sızdı
Düştü ayna
Tuz buz oldu düş
Yaşlı şair öldü
Hiç kimse yoktu

DONMAZ, Özgür (Ağustos 1997); “Ey Küçük”, *Mavi Portakal*, S.13, s.162.

Ey küçük
Eline alma silahı
Oyuncak olsa bile
Ve görme babanın içtiği sigarayı

Sakın küfür dinleme
 Ey küçük,barışla kardeş ol
 Savaşla değil

EFKAR, Numan (Temmuz 1996); “Ses Alıyorum”, *Mavi Portakal*, S.8, s.84.

Korku çarpa çarpa ruhuma
 Göçüyorum semboller yurduna
 Söz rıhtımları tuzak
 Pörtlek bakışlara yıldırım çalımları
 Nefesleri ardıma uçurum yaparak
 Büründüm kalbime huysuz kılıçları

EFKAR, Numan (Aralık 1996); “Dönüş Hazırlığı”, *Mavi Portakal*, S.10, s.110.

İçe doğru akan mavi elem kelebeği
 Çıban sıradağlarında alev saklayan mızrak
 Deprem tutanağı olsa bile geçmiş
 Yeniden başlayacaksın
 Meteor sandalyeli azgın kısrak

GALİP, Şeyh (Bahar, 1999); “Hitâb-ı Sâkî”, *Mavi Portakal*, S.19, s.31.

Sâkî duracak zaman mıdır bû
 Durmak nola imtihan mıdır bû

Sâkî kerem et şerâp yağdır
 Ebr ol veli la’l-ı nâb yağdır

GÜRGÖZ, Nusret (Temmuz 1996); “Benim Olsun”, *Mavi Portakal*, S.8, s.63.

Saçlarındaki aklar benim olsun
 Benim olsun dalgınlıklarınız
 Yüzünüzdeki acılar
 Sizin yerinize ben geçseydim dar kapılardan
 Ben koştursaydım geleceklerin peşi sıra

GÜRGÖZ, Nusret (Temmuz 1996); “Büyüdün”, *Mavi Portakal*, S.8, s.82.

Büyüdün,
 Çoluk çocuğa karıştın.
 Güç de olsa evine ekmek götürüyorsun.

Adam sayılıyorsun,

Koskoca adamların yanında.

GÜRGÖZ, Nusret (Haziran 1997); “Unuttum İnsan Olduğumu”, *Mavi Portakal*, S.12, s.131.

Bir gülücükle uyanmadım nicedir

Dört dönerek evin her yanını

Bağıra çağıra türkü söylemedim

HAŞAL, Hilmi (Bahar, 1999); “Şairler İçin Derk Desenleri’nden İlhan Berk İçin”, *Mavi Portakal*, S.19, s.65.

Şiirin iyilik yolunda, cehennemi yaşamaya hazır ol

Dedi İlhan Berk usta, uyandım mavi kaygıya

Sözcüklerin şeytani yanını, gelişi amansız yanını

Anımsadım irkilmeyle; uyandım

Dışarıda mayıs böcekleri sevişiyordu

Dışarıda panayır havası yaşamanın, yanılsamanın

Dışarıda gelincik kıpırdıyordu, tıpkı bir sevdalı yürek...

Dışarıda çitlenbikler bürümcük döküyordu...

ILGAZ, Mesut (Temmuz 1996); “Kozadaki Kelebek”, *Mavi Portakal*, S.8, s.86.

Her insanın

Kendine ait bir karanlığı olmalı

Bir de fırçası

Doldurup eteğine

Boyamak için karanlığını

KILIÇKAYA, Doğan (Haziran 1997); “Yağmur Kuşlarında Varsayımsal Ürperti”, *Mavi Portakal*, S.12, s.140.

Çizgisiz sabahın alnında

Yağmur başlamadan park çiçeklerin

Taranmamış saçlarına

Ulaşmadan sarı.

Van Gogh’un parmak uçlarına

Bir dokunuş boyu önde

Güneşten

Serçe kanatlarına yapışan

Telaştan da önce

KILIÇKAYA, Doğan (Aralık 1997); “Meçhul Bir Vasiyetin Dile Dökülüştüyüm An...”, *Mavi Portakal*, S.15, s.186.

Kıyamet yıldızsız gecelere ısrarkeş
Şarapnel parçalarında
Zinaya zorlanırdı
Gece ve تنها
Ansızın dökülmekteydi düşlerim zembilden

KOCH, Kenneth (Yaz, 1999); “Süregen”, *Mavi Portakal*, Çev. Nazmi Ağıl, S.20, s.12.

Bir gün İsimler caddede toplanmışlardı.
Bir Sıfat yürüyüp geri yanlarından, koyu güzelliğiyle.
İsimler çarpıldılar, sürüklenip değiştiler,
Ertesi gün bir Fiil göründü arabasıyla ve Cümleyi yarattı.

KOYUNCU, Cenk (Bahar, 1999); “Gidiyorsun Ya Tensiz Kaldım”, *Mavi Portakal*, S.19, s.12.

Aslımmış,
Seni görünce anladım
Yıkılan duvardı geçmişim
Sonrası hüznün...
Seni tam öpecekken
Yok oldu yüzün!

KÜREKÇİLER, İsmail (Aralık 1996); “Elim Kanıyor Teninde”, *Mavi Portakal*, S.10, s.103.

Gözlerine anılar düşer
Acılar üşüşür kuyusuna
Yorgun bir çılgılık gibi gecenin
Seni koklarım hüznün sınanır

MERCANOĞLU, Salih (Temmuz 1996); “Taşrada Şiir Hazırlıkları”, *Mavi Portakal*, S.8, s.71.

Yan yana yazmaktan sıkılıp alt alta yazıyorsan
Bende alt alta okumaktan sıkılıp yan yana okurum.

MERCANOĞLU, Salih (Ağustos 1997); “Taşrada Şiir Hazırlıkları”, *Mavi Portakal*, S.13, s.156.

Berrak suda yüzünü görebilirsin
Ama sen, dibini göremeyeceğin kadar

Derin, berrak sulara bak orada
Yüzünden başka şeyler de göreceksin.

MERCANOĞLU, Salih (Ağustos 1997); “Taşrada Şiir Hazırlıkları”, *Mavi Portakal*, S.13, s.175.

Şair için, , ‘intihar’ Nerval’den sonra
Özgünlüğünü yitirdi.

Bir şeyler eksik kalsın biz onu
Kendimizle tamamlayalım.

MERCANOĞLU, Salih (Aralık 1997); “İki Nesne Bir Çöl”, *Mavi Portakal*, S.15, s.189.

Vazo asılı duruyor ağaçta
Ayna ona doğru geriyor göğsünü
Gördüğüm en ilginç iki nesne olmayacaktı
Vazo ve ayna
Eğer biri asılı durmasaydı ağaçta
Öteki ona germeseydi göğsünü

MERCANOĞLU, Salih (Bahar, 1999); “Gökada”, *Mavi Portakal*, S.19, s.10.

Siz beni hep ince bilirdiniz
Ben de bu akşam öyle hissettim kendimi
Siyah bir tül gibi uçtum sokağa
Bar’ın anahtar deliğinden sızdım
Ayıktım ki bir değnekle kol kola
Dans eder buldum parmaklarımı
Hiçbir söz isabet etmiyordu, ne yazık!

MERCANOĞLU, Salih (Yaz, 1999); “Ay Telaşı”, *Mavi Portakal*, S.20, s.36.

Ay eğiliyor
Döküyor gölgesini ladin

Uzun bacaklarını
İndiriyor sulara
Uyanıyor
Kasıklarımda biriken göl

ORUÇOĞLU, Sinan (Aralık 1996); “Ölümün Ergenlik Şiirleri”, *Mavi Portakal*, S.10, s.89-91.

Gece
Kalbe sirenler batarken
Kumrular yok
Kendine merhemi olmayan
İsa olarak batıyorum şehre.
Atlılar bir vahayı
Gökyüzü sanarken
Evlerin pancurlarından süzülen kırmızı
Ölüm olsa gerek
Ağzıbozukölüm
Bir taşplak
Bir tını
Isırganotları kuşanmış bir çehre...
Kendine gözleri olmayan
İsa olarak batıyorum şehre.

ORUÇOĞLU, Sinan (Ağustos 1997); “Depresif Peygamberlere Naat”, *Mavi Portakal*, S.13, s.148.

Cemal
Bu barda bütün garsonlar salak

Öyle ki
Bu bardakta kanayan beni
Hiç duymuyorlar
Bu çetrefil günü
Bir yövmiye gibi boyunlarına asarak
Hep başka masadalar...

ORUÇOĞLU, Sinan (Haziran 1998); “Tımar ve Lirik”, *Mavi Portakal*, S.17, s.217.

Uzağımdan ötemden uzatılan sese yapıştım, ona yanıt
Verdim.çığlık. ne zaman ne çok belalarla ben biriktirdim.
Hatta biri, acıdan ve benden söz etti de aynı tümcede,
Yaşardım, tuhaf dedim.yanık kalamıyordu ama garip geldi,
Siz nerden bildininiz? sızan bir renk mi var ki gözlerinde

Bulduğumdan başka? Ben ki korkmasam hep aynı dizeyi
Kazıyacağım karnıma- enli etime. O acı yani acının o biçimi
Ürkütme beni.

ÖZELLİ, Fergun (Yaz, 1999); “Gümüş Yüzük Masalı”, *Mavi Portakal*, S.20, s.6.

Dargın ağaçlar ülkesinde bıyiksız bir martıyım
Yarım kalan öpüşleri rehin verdim sadâkata
Uykularım su kokuyor tenim epiydir uysal
Yitirdiğim serüvenmiş yumuşak mağaralarda

SEZER, Çiğdem (Yaz, 1999); “Doğrulayan Aşk’lar İçin”, *Mavi Portakal*, S.20, s.47.

Zaman; acı su
Dudaklarından içtiğim
Kesilen bileğim, konuşkan dilim
Haydi bir kez daha
Doğrula aşkı ve beni
Kutsa. Gece unutuyor karanlığını
Yetim kendini kurtarıyor
Sen bu vadiye uğradığında

SNYDER, Gary (Bahar, 1999); “Kaldırılacak Resimlere Bakarken”, (Çev: Tamer Gülbilek), *Mavi Portakal*, S.19, s.20.

Kimdi bu kız
Beyaz gecelikli
Sıkı sıkı tutuyor bir kotu

Sisli ahşap bir balkonda
Başı yukarıda bakmakta bana.
Yumuşak, sakın, şaşkın.

SUVARLI, Kubilay (Aralık 1996); “Zona Rosa”, *Mavi Portakal*, S.10, s.108.

Günahkâr bir rahibenin
İsa’nın yatağına girmeden önceki
Çıplak görüntüsü geçer
Zona Rosa’dan

ŞAHİN, Cumhuri (Haziran 1998); “Yok Ötelere Göç Adım”, *Mavi Portakal*, S.17, s.215.

Yitikliğim bir yoklukta, mahikan
Yılanı emdim, ateşi gördüm

Gözlerim koptu yuvarlarından

-savur yağmurları söyle dilim

ŞAHİN, Cumhur (Bahar, 1999); “Yağmurun Köpeği”, *Mavi Portakal*, S.19, s.32.

Kırılıp çoğalan ejder

Bir kehribarı dizercesine ince

İçimde tüneyen buğu

Burgaçlanan bulanık kuyu

Ve hep, suyu duruluyor gibi olan,

Sarmaşıktan damıtan ay damlası.

ŞANAL, Abdullah (Ekim 1997); “Elimle Tuttum Ateşi”, *Mavi Portakal*, S.13, s.159.

Türkümüz var söylenecek

Dünya güzel dostlarım,

Ben hayatı kavga bildim

Siz de bilir misiniz?

Tanrılarla yarıştım ben

Ki çılgının biriydim,

Dövüştükçe çiçeklendim

Sevdadır bu anlatamam.

TEKİN, Hüseyin (Bahar, 1999); “Aşkıl”, *Mavi Portakal*, S.19, s.14.

Söz uzak

Ruhum yakın söze

Bir çift ayna gitme diyor

Sonsuzluğa bırak kalbini

Çağım dar ömrüm bile

TOPALOĞLU, Enver (Bahar, 1999); “Ve Düğüm”, *Mavi Portakal*, S.19, s.16.

Bir ara prova deniz aşırı bir sahnede bir iç oyun mu

Karadan uzak kızıldan yakın sınırdan hesaplaşan kahramanların

Mordan sonra sarıdan önce

Dil aşırı kederle şiir aşırı düşlerin rol aldığı

Hayal için artık her şey aşk

URAL, Eşref (Temmuz 1996); “Sevgiliye 3. Arya”, *Mavi Portakal*, S.8, s.66.

Usanıp kahrolası yalnızlığımdan

Bir sığınak ararım

Belki bir liman

Martıları olmasa da olur

UYSAL, Ahmet (Yaz, 1999); “Aşk: Rumuz ve Rüzgârdır”, *Mavi Portakal*, S.20, s.34.

Aşk: rumuz ve rüzgârdır

Uzun süren yazlarda

Yakın ten/çekimidir

VAROL, Hasan (Ağustos 1997); “Hayat Senden Bana Ne Kaldı”, *Mavi Portakal*, S.13, s.152.

Önümde vakit daraldıkça daraldı

Bakıyorum geriye

Ben ne istiyordum ne yaptım

Hayat senden bana ne kaldı?

VAROL, Hasan (Yaz, 1999); “Sana Geleceğim”, *Mavi Portakal*, S.20, s.8.

Bahar sana geleceğim kışı bırakıp

Arkanda kocaman bir dağ, başı gül

Gülün kokusu olup sana geleceğim.

YİĞİT, Rıfat (Ağustos 1997); “Bizim Sevdalarımız (Kara Sevda)”, *Mavi Portakal*, S.13, s.167.

Ne kadar ünlesem boşuna

Sesim yankılanmıyor dağda

Bakışların hiçbir anlamı yok

Kimse bir şey anlamıyor

Ayaklarım nereye giderse gitsin

Uzaklaşır izlerim

YİĞİT, Rıfat (Aralık 1997); “Sarılımış Yumak”, *Mavi Portakal*, S.15, s.181.

Mumlarla kutlarken yaş gününü

Anlarlardı neyi düşündüğünü

Bir kişi çıkıp da sorsaydı.

Yaşlılarla doludur yaşamı

Bir daha bu hataları yapar mıydı?

Keşke dün bu gün olsaydı.

1.11. İnsan Şiir Defteri Dergisi

1.11.1. Dergi Hakkında

Hüseyin Cahit Kerse'nin üçüncü yayınlanan dergisi olan *İnsan Şiir Defteri*, Haziran 1998 yılında yazılmaya başlanmış ve ayda bir çıkmıştır. Toplam 7 sayı çıkan derginin sahibi ve sorumlu yönetmeni Hüseyin Cahit Kerse, yayın kurulu Hasan Şişli, Cemil Köksal, Miyase, Salih Mercanoğlu, Ergün Özsoy'dur (Çetinoğlu, 2011: 13-14). Dergi Aralık 1998 yılına kadar basılmaya devam etmiştir.

Her sayının ön kapağında, o ayda eserleri olan yazar ve şairlerin isimleri ve eserleri yer almaktadır. Her derginin 1. sayfasında, Cahit Kerse tarafından, o sayıda yazılan yazılara ve şiirlere değerlendirme yapılmıştır. Her sayı 27 sayfadır. Derginin 26. sayfasında “İnsan Adları Sözlüğü” başlığı yer alır. Burada dergide yer alan şair ve yazarların isimleri ve eserleri verilir. Derginin 27. sayfasında “Homo Homini Lupus” başlığı altında, derginin sahibi Cahit Kerse'nin çeşitli kısa yazıları yer alır. Arka kapakta “Dize Antolojisi” başlığı yer alır ve çeşitli şairlerin dizelerine yer verilmiştir.

Deneme, eleştiri, anı, mektup ve şiirlerin yer aldığı dergide şiirler, metinlerin arasına yerleştirilmiştir.

İlk sayısının yazar kadrosu, Haydar Ergülen, Mahmut Temizyürek, Veysel Çolak, Ahmet İnam, Cemil Köksal, Hüseyin Ferhad, Derya Çolpan, Cem Uzungüneş, Murat Batmankaya'dan oluşurken, şair kadrosu, Fergun Özelli, Salih Mercanoğlu, Hasan Şişli, Hüseyin Köse, Zeynep Köylü, Victor Hügo, Ahmet Uysal, A. Hicri İzgören, Arkadaş Z. Özger, Serap Erdoğan, Mehmet Mümtaz Tuzcu, Coşkun Yerli, Hakkı Engin Giderer, Emily Dickinson, Anıl Meriçelli Ahmet Necdet oluşur.

2. sayının yazar kadrosu, Mahmut Temizyürek, Veysel Çolak, Haydar Ergülen, Veysel İnam, Fergun Özelli'den oluşurken, şair kadrosu da Hafız, V.B. Bayrıl, Engin Turgut, Betül Tarıman, Kaysın Kuliev, Emre Çağatay, Zeynep Uzunbay, Derya Çolpan, Abdülkadir Budak, Cem Uzungüneş, Enver Topaloğlu, Hidayet Karakuş, Barlas Gündüz'den oluşur.

3. sayının yazar kadrosu, Veysel Çolak, Haydar Ergülen, Veysel Çolak, Ahmet İnam, Fergun Özelli, Murat Batmankaya'dan oluşurken şair kadrosu, V. B. Bayrıl, Mahmut Temizyürek, Ruşen Hakkı, Enver Topaloğlu, Şükrü Erbaş, Engin Turgut, Bozan Yaman, Şerif Erginbay, Adil İzci, Zeynep Köylü, Hüseyin Peker, Ahmet Muhip Dıranas, Ahmet Ada, Tanzile Zumakulova, Tamer Gülbek, Emel Güz, Özgür Balaban, Hüseyin Cahit'ten oluşur.

4. sayının yazar kadrosu, Anıl Meriçelli, Veysel Çolak, Halil Gökhan, Ahmet İnam, Haydar Ergülen, Metin Cengiz, Fergun Özelli'den oluşurken şair kadrosu, Zeynep Köylü, Hakkı Engin Giderer, Engin Turgut, İlyas Tunç, Yılmaz Arslan, Ayşegül Tercan, Gültekin

Emre, Turgut Uyar, Serap Erdoğan, Musa Öz, Çiğdem Sezer, Hüseyin Köse, Nazmi Ağıl, Mehmet Kazım, Sadi'den oluşur.

5. sayının yazar kadrosu, Ahmet Necdet, Haydar Ergülen, Ahmet İnam, Veysel Çolak, Metin Cengiz Tamer Gülbek'ten oluşurken, şair kadrosu, Murat Batmankaya, Victor Hugo, Halil Gökhan, Metin Cengiz, Betül Tarıman, Enver Topaloğlu, Nuri Demirci, Hüseyin Köse, Engin Turgut, Zeynep Kurada, Fergun Özelli, Zeynep Köylü, Şerif Erginbay, Hüseyin Alemdar'da oluşur.

6. sayının yazar kadrosu, Hulki Aktunç, Derya Çolpan, Ahmet İnam, Erdal Doğan, Anıl Meriçelli, Tamer Gülbek, Metin Cengiz'den oluşurken şair kadrosu, Turgay Kantürk, Emel Güz, Cezmi Ersöz, Metin Fındıkçı, Küçük İskender, Hüseyin Atabaş, Abdülkadir Budak, Hüseyin Cahit Kerse, Gonca Özmen, Mehmet Sarsmaz, Hüseyin Alemdar, A. Ertan Mısırlı, Özlem Ertürk'ten oluşur.

7. sayının yazar kadrosu, Ahmet Ada, Turcer Uçarol, Haydar Ergülen, İffet Diler, Halil Gökhan, Murat Batmankaya, Fergun Özelli, Veysel Çolak'ta oluşurken şair kadrosu, Orhan Alkaya, Sinan Akyol, Devrim Dirlikyapan, A. Hicri İzgören, Coşkun Yerli, Yusuf Alper, Turgay Kantürk, Fikret Demirağ, Ahmet Uysal, Tamer Gülbek, Salih Mercanoğlu, Nazmi Ağıl, Çiğdem Sezer, Kenan Sarılioğlu'ndan oluşur.

Toplam 7 sayı çıkan İnsan Şiir Defteri'nin şair-yazar kadrosu daha çok yerli yazar ve şairlerden oluşmaktadır. Dergide en çok şiir türünü görmekteyiz. Şiir türünün dışında deneme, eleştiri, mektup, anı, mektup, hikâye gibi türler yer almaktadır ve genellikle şiir üzerine yazılmış türlerdir. Ana konuları “şiir nasıl yazılmalı, şair nasıl şiir yazmalı ve şiir-düz yazı karşılaştırması” olmuştur. Şiirlerde genellikle sevgiliye özlem, aşk, hüznün temalarının yanı sıra geçmişe özlem teması da işlenmiştir. Her sayının sonunda dergi sahibi Hüseyin Cahit Kerse'nin “Homo Homini Lupus” adında bir sayfalık çeşitli konulardaki yazıları yer alır.

1.11.2. Bibliyografik İnceleme

1.11.2.1.Edebi Türler

1.11.2.1.1. Anı

ERGÜLEN, Haydar (Aralık, 1998); “11 Şubat 1997, Saat 8:30 Nesneler Müzesine Birinci Önsöz”, *İnsan Şiir Defteri*, S.7, s.7-8.

Ergülen yazısına, 11 Şubat 1997 sabahı yaptığı olayları anlatarak başlar. Daha sonra birkaç nesne ve varlığın onun için farklı şeyler ifade ettiğini, edebiyatına bu nesnelerin yansıdığını anlatır. Nesnelerin edebi kişiliğine büyük bir katkısı olduğunu söyler. Edebi

kişiliğine katkının yalnızca nesneler değil yaşadığı anıların da büyük katkısı olduğunu ifade eder.

MERİÇELLİ, Anıl (Ağustos, 1998); “Edip Cansever Özlemi”, *İnsan Şiir Defteri*, S.4, s.3-6.

Edip Cansever ile anılarını anlatan Meriçelli, ilk olarak şiir gecesinde tanıştıklarını aktarır. Cansever ile sık sık görüşüklerini ve birkaç şiirlerini ilk olarak yazara okuduğunu söyler. Bu durumdan büyük bir mutluluk duyduğunu aktarır.

MERİÇELLİ, Anıl (Kasım, 1998); “Cemal Süreya: Yalnızlığın Başkenti’nde Bir Şair”, *İnsan Şiir Defteri*, S.6, s.16-19.

Cemal Süreya ile şiir gecelerinde tanıştığını söyleyen Meriçelli, şair adına yazdığı denemelerden bahseder. Ona büyük bir hayranlık duyduğunu bu hayranlığın hem şahsiyetine hem de edebi kişiliğine olduğunu ifade eder.

1.11.2.1.2. Deneme

ADA, Ahmet (Aralık, 1998); “Şiirin Kök Saldığı Yer: Hayat”, *İnsan Şiir Defteri*, S.7, s.3-5.

Şiir oluşumunun sadece kalem kâğıttan ibaret olmadığını söyleyen Gökhan, şiirin hayattan izler taşıdığını söyler. Şairin kültürel, edebi birikimiyle ancak şiirlerin oluşturulacağını yazar.

CENGİZ, Metin (Eylül, 1998); “Şiir Geldi... Dayandı”, *İnsan Şiir Defteri*, S.4, s.17-18.

Cengiz düz yazıda yan yana gelemeyecek kelimelerin yalnızca şiirde bir arada kullanılabildiğini yazar ve şiirde sözcüklerin seviştiğini söyler.

CENGİZ, Metin (Ekim, 1998); “Şizofrenik Gerçeklik, Saçmalamak ve Günümüz”, *İnsan Şiir Defteri*, S.5, s.19-21.

Cengiz, Postmodernist metinler ile şizofren adamın saçmalamadığını iki örnek bize sunar. Jameson’un “Postmodernizm” adlı yapıtındaki “Çin” adlı şiirini inceler ve şiirin günümüzdeki Çin motiflerini ve Çin’de yaşanan olayları içerdiğini söyler.

Diğer incelediği metin de şizofren bir adamın mektubudur. Şizofren bir adamın mektubunun, günümüzdeki teknolojik unsurları ve olayları içerdiğini söyler. Yazarın gerçeklikle ilişki içerisinde olduğunu gösterecek kadar açık bir metin okuduğumuzu yazar.

CENGİZ, Metin (Kasım, 1998); “Birey, Ötekiler ve Şiirde Anlam”, *İnsan Şiir Defteri*, S.6, s.25-26.

Cengiz, şairlerin şiiri yazabilmesi için kendini tanıması gerektiğini söyler ve imgenin kullanılmamasından ya da tamamen anlaşılmaz şiir yazmaktan yakındır. Günlük dil mantığıyla şiiri anlamaya, yazmaya çalışanlara, imgeyi gerçekliği iyice kapalı anlaşılmaz kılmak için kullananlar ile kullanamayanlar beraber mi bilinmez der.

ÇOLAK, Veysel (Mayıs,1998); “Her Şiir Kendinden Yana”, *İnsan Şiir Defteri*, S.1, s.9-11.

Şiirin tarihsel ve kültürel birikimle oluştuğunu söyleyen Çolak, her bireyin şiir yazamayacağını bu birikime sahip olması gerektiğini yazar. Daha sonra bu birikimlerin de imgelerle oluştuğunu söyler.

ÇOLAK, Veysel (Temmuz, 1998); “Nesneye Adıyla Seslenmek”, *İnsan Şiir Defteri*, S.2, s.11-13.

İnsanların şiire yorum yaparak ona ayrı bir isim verdiğini eleştirir. Sıfatlarla nitelenen şiir, kendi dışındaki bir nesneye benzetilerek tanımlamak ve açıklanmak durumunda kaldığını yazar. Oysa bilinen o ki, hiçbir şiir kendi dışında bir nesneye tanımlanamaz, çünkü her şiir tanımını, estetik değerini içerir, beraberinde taşır der.

ÇOLAK, Veysel (Eylül, 1998); “Binyüzlü Aşk”, *İnsan Şiir Defteri*, S.4, s.7-9.

Çolak insanların aşkı niçin kullandığını dillendirir. Çolak ‘Aşk’ kavramı günlük yaşantıda binlerce kez kullanıldığını söyler. Aşk kavramı için bir tanım da kendisi yapar ve insanların aynı amaç için yaşama etkinliklerinin toplamıdır aşk; doğal bir buluşmadır diye tanımlar.

ÇOLAK, Veysel (Aralık, 1998); “Sokak Şairleri”, *İnsan Şiir Defteri*, S.7, s.22-25.

Çolak şiirin sokağa inmesi gerektiğini savunur. Şiirin sokağa çıkmasını okuyucuyla buluşmak olarak anlamak istediğini ve yazısında Avusturyalı “Sokak Şairleri”nin duyarlı oluşlarından bahseder.

ÇOLPAN, Derya (Kasım, 1998); “Şair Burada Ne Demek İstemiş?”, *İnsan Şiir Defteri*, S.6, s.9-11.

Çolpan şiiri okuyabilmek ve anlayabilmek için Roman Jakobson’un dilin işlevi tablosunun, Umberto Eco’nun metin okumasının yardımcı olacağını anlatmıştır.

DOĞAN, Erdal (Kasım, 1998); “Geçmişin Çatısı Altında”, *İnsan Şiir Defteri*, S.6, s.14-15

Doğan, şair şiirini yazarken geçmişinden yararlandığını vurgular. Bir karşılaştırma yapılacak olunursa, yazın gelecek günlerin güzelliği değil, geçmiş günlerin güzellikleriyle yüklü şiir örneklerini karşımıza çıkarır. Yazısının tümünde bu düşüncesini anlatır.

ERGÜLEN, Haydar (Mayıs 1998); “Şiir Benim Neyim Oluyor?”, *İnsan Şiir Defteri*, S.1, s.13-15.

Şiirin hayatına kattığı önemi anlatan Ergülen, Şiir yazmak için ona âşık olmak gerekir der ve şiirin onun her şeyi olduğunu söyler. Şiirin önünde eğildiği tek şeyin kâğıt olduğunu ifade eder ve şiirin kâğıda dökülünce hüviyetine kavuştuğunu söyler.

ERGÜLEN, Haydar (Eylül, 1998); “Evin İçi Sokaklarla Doludur”, *İnsan Şiir Defteri*, s.4, s.14-16.

Yaşadığı şehirlerdeki anılarını anlatan Ergülen bazı şairlerin evi sokaktır kim bilir der. Yine de şairin evdeki adam olduğu düşünür. Şair için evde çok macera olduğunu, şiirin ve şairin var olduğu yerin ev olduğunu söyler.

FERHAD, Hüseyin (Mayıs,1998); “Şamanın Ş Harfi”, *İnsan Şiir Defteri*, S.1, s.20.

Ferhad, şaman ile şair arasındaki benzerliği anlatır. Şamanın dini ve kültürel törenleri icra ederken ahenkli söylemde bulundukları şaire, şiirlerini de söylemlerine benzettiğini ifade eder.

GÖKHAN, Halil (Eylül, 1998); “Her Gün Şiir”, *İnsan Şiir Defteri*, S.4, s.10-11.

Gökhan ‘İrmağın Karşı Kıyısında Oturanlar’ şiiri için şiir dilinin gündelik dilden kopması, şiirin halka yabancılaşması, şairin birtakım yüksek yapılarda ikamet etmesi işten bile değil der ve şiir dilini gündelik dile yaklaştırmak gerektiğini savunur.

GÖKHAN, Halil (Aralık, 1998); “Tekrar Söyle Alain”, *İnsan Şiir Defteri*, S.7, s.12-14.

Gökhan, Alain Bosquet’in ölümü üzerine üzüntüsünü ve şiirinden çok etkilendiğini dillendirerek onun için söyleşilerin yapılması gerektiğini dillendirir.

GÜLBK, Tamer (Kasım, 1998); “Benim Şiirim Seninkini Döver”, *İnsan Şiir Defteri*, S.6, s.20-24.

Gülbek, Yücer Kayıran’ın bir yazısına eklemeler yapacağını metnin başında açıklar. Yazısının öznel bir yazı olacağını dile getirir. Yücel Kayıran *Adam Sanat* dergisinin Ekim 1998 sayısında yer alan ve şairlerin birbirini ne gibi nedenlerle küçümsediklerini uzun uzun irdeleyen yazısına kişisel ve belki de duygusal bazı ekler yapabilmek ve yine bu yazının akla getirdiği bazı yan konulara değinebilmek amacıyla girişilmiş bir deneme yazdığını söyler.

KÖKSAL, Cemil (Mayıs,1998); “Düşünce Coğrafyası”, *İnsan Şiir Defteri*, S.1, s.17-19.

Köksal şiirin estetik ve dil yapısı sorunlarına girmeden önce “özne” üzerinde durulması gerektiğini anlatır. Özne kavramını anladıktan sonra şiirin ica edilmesi gerektiğini savunur.

1.11.2.1.3. Eleştiri

BATMANKAYA, Murat (Ağustos, 1998); “Şimdi Bir De Burdan Baktım Sana”, *İnsan Şiir Defteri*, S.3, s.23-24.

Birhan Keskin’in “Delilirikler” ve “Cinayet Kışı + İki Mektup” adlı kitaplarını inceleyen Batmankaya, “...yaşamı çeşitlendirici/renklendirici olarak dizgeleştirilmesi –deyim yerinde ise- ‘cuk’ oturmuş kitaba” gibi olumlu eleştiriler yapmıştır.

ÇOLAK, Veysel (Ekim, 1998); “Şair Kendini Çizebilendir-2”, *İnsan Şiir Defteri*, S.5, s.13-18.

Metin Demirtaş’ın şiir anlayışını eleştiren Çolak, şiirlerini yererken şöyle cümleler kurar; “Şimdilik M. Demirtaş’ın örneğinde gösterdiğim açmazlar, Türkiye şiirinin giderilmez sorunu gibi. Alt alta sıralanmış cümleler, görsel koşullanmışlık nedeniyle, şiir sanılıyor. Bununla yetiniliyor” (İŞD; s.16).

ÇOLPAN, Derya (Mayıs,1998); “Haydar Ergülen Şiiri Üzerine On Küçük İddia”, *İnsan Şiir Defteri*, S.1, s.21-22.

Çolpan’ın “Ön İddia” ile toplam on bir iddia başlığı olan yazısında, Ergülen’in şiirleri, şiirlerinin mekânı, konu, ses, imge özellikleri ve dil yapısı olumlu yönde eleştirilmiştir.

ERGÜLEN, Haydar (Ağustos, 1998); “Bir Şair-Ermis İçin Muhtelif Yazı”, *İnsan Şiir Defteri*, S.3, s.3-12.

Ergülen, “Hayal Şair”, “Gurbetin, Hasretin, Hikmetin Şiirleri”, “Boşluk Bir İklim Buldu Şiirde”, “İyi Geceler!”, “Behçet Bey’e Mektup”, “1997 Behçet Necatigil’in Ödül Töreninde Konuşma” başlıklarından oluşan bir yazısıyla Necatigil’in şiirlerini incelemiş son başlıkta da şiir hayatından bahsetmiştir.

ERGÜLEN, Haydar (Ekim, 1998); “Benim Şiirlerim ‘Güzel Irmak’ İçin ‘Teşekkürler’ İlhan Berk”, *İnsan Şiir Defteri*, S.5, s.7-10.

İlhan Berk’in “Güzel Irmak” kitabından “Teşekkürler” şiirini inceleyen Ergülen, “İyi de İlhan Berk’in onca sevdiğim şiiri açısından ‘Teşekkür’ü, sırf tekniği için mi seçtim? Bin kere hayır. Gökyüzünün o huysuz maviliğinden elma kokan bir Türkçe’ye, saçında uykusu kaçmış çiçekler ıslatmaktan.” (İŞD; s.10) diye övgüler yağdırarak incelemesini bitirir.

GÜLBEK, Tamer (Ekim, 1998); “Ses Sözden Eksilince’ye Yapısalcı Bir Yaklaşım Denemesi”, *İnsan Şiir Defteri*, S.5, s.22-24.

Derya Çolpan’ın “Ses Sözden Eksilince” kitabındaki şiirlerin birkaçını inceleyen Gülbek, yapacağı eleştiriyi en başta şöyle anlatmıştır; “Bizim yapmaya çalışacağımız, kitabı oluşturan 26 şiiri birbirine bağlayan ortak bir payda bulma çabası olacaktır. Bunu yaparken, belirli bir eleştiri yöntemine tümüyle bağlı kalmamakla beraber, yapısalcılığın birçok tekniğinden işimize yarayacağına inandığımız bir kaçını uygulayacağız ve sonunda yine kendi yordamımızı oluşturma yoluna gideceğiz” (İŞD; s.22)

NECDET, Ahmet (Ekim, 1998); “Fecr-i Ati-yi Sani veya İkinci Fecr-i Ati”, *İnsan Şiir Defteri*, S.5, s.3-5.

Necdet, derginin ikinci sayısında yer alan V. B. Bayrıl’ın “Ebru” adlı şiirini inceler ve şiirdeki sözcüklerin Haşim’in şiirlerine gönderme olduğunu düşünür. “Ebru” şiirindeki bu

tanıdık sözcüklerin akşam, süvari, bahçe, sükût, kamış, lisan, fecr sözcüklerinin Haşim'in "Bir Günün Sonunda Arzu" " Süvari", "Bahçe", "Merdiven" gibi şiirlerine gönderme yaptığını aktarır.

ÖZELLİ, Fergun (Temmuz, 1998); "O Mistik Görünen Atmosferde, Muhalif Bir Şiire, Çaktırmadan İmza Atabilir Çelebi Şair!", *İnsan Şiir Defteri*, S.2, s.21-23.

Asaf Halet Çelebi'nin sanat hayatı ve eserleri üzerine yapılmış bir incelemedir. En çok incelenen ve yorumlanan eseri "Gözler Kimi Gördüler" adlı şiiri olmuştur. Şiirlerinin mistik, Mevlevi bir ruh ile bütünleştiğini dile getirir.

ÖZELLİ, Fergun (Eylül, 1998); "Üzerinde Gemiler Gidip Gelen Deniz, O Güzel Yazda Nasıl Bir Mutluluk Yaşattı Ki Dağlara?", *İnsan Şiir Defteri*, S.4, s.19-23.

Turgut Uyar'ın 'Acıyor' şiirini biçim, şekil ve içerik bakımından incelemiştir. Yazarın şiirlerindeki ana temanın günümüzdeki insanların yalnızlığı olduğunu dile getirir. İnsanın şehir yaşamında karşılaştığı zorluklarla beraber yalnızlaşmaya mahkûm olduklarını söyler.

ÖZELLİ, Fergun (Aralık, 1998); "Sevgili Minik Serçe, Ne Olur, Her Zaman Söyle Bu Şarkıyı!", *İnsan Şiir Defteri*, S.7, s.19-20.

Metin Altıok'un "Özdeyiş" şiirini inceleyen Özelli, şiir için yoğun bir acının, hatta kendini sürekli yenileyen bir acının şiiri olarak görür.

TEMİZYÜREK, Mahmut (Temmuz 1998); "Nazım: Umut, Öfke, Sevinç, Keder", *İnsan Şiir Defteri*, S.2, s.3-9.

Nazım'ın şiirleri ve edebi hayatını inceleyen Temizyürek, yazısında Nazım için Epopeler, rivayetler çağında yaşasaydı, her bir menkıbesinden koca koca hikâyeler anlatılır, ermişlerin arasında muhteşem bir ün kazanırdı. Bütün dünyanın dillerinde şiirleri yankılanıp duran kendi dilinde en son okunan şairdir der ve şairin şiirlerini olumlu yönde eleştirir.

1.11.2.1.4. Hikâye

TURGUT, Engin (Ekim 1998); "Bay İştah ile Bayan Kalp", *İnsan Şiir Defteri*, S.5, s.20.

Hikâyede birbirine âşık olan çiftin gelecek hayalleri kurduğu an anlatılır. Evleneme arefesinde olan çift sabırsızlıkla düğün günlerini beklemektedirler. Küçük bir yuva kurup geçinip gitme hayali çifti heyecanlandığını görmekteyiz.

1.11.2.1.5. Köşe Yazısı

KERSE, Cahit H. (Mayıs, 1998); "Homo Homini Lupus", *İnsan Şiir Defteri*, S.1, s.27.

Enis Batur, Hilmi Yavuz, Ali Aksoy gibi şairleri bir iki cümleyle eleştirildiği bir sayfalık yazısı yer alır.

KERSE, Cahit H. (Temmuz, 1998); “Homo Homini Lupus”, *İnsan Şiir Defteri*, S.2, s.27.

Yüksel Pazarkaya, Ataol Behramoğlu, Zeynep Aliye gibi isimler hakkında kısa bilgiler verilmiştir.

KERSE, Cahit H. (Ağustos, 1998); “Homo Homini Lupus”, *İnsan Şiir Defteri*, S.3, s.27.

Varlık Dergisi ve Düşlem Dergisi hakkında kısa bilgiler verilmiştir.

KERSE, Cahit H. (Eylül, 1998); “Homo Homini Lupus”, *İnsan Şiir Defteri*, S.3, s.27.

Altın portakal Şiir Ödülleri hakkında bilgi verilmiştir.

KERSE, Cahit H. (Ekim, 1998); “Homo Homini Lupus”, *İnsan Şiir Defteri*, S.3, s.27.

Cemal Süreya’dan kısa bilgiler verilmiştir.

KERSE, Cahit H. (Kasım, 1998); “Homo Homini Lupus”, *İnsan Şiir Defteri*, S.3, s.27.

Yazıda sanatçıların kıskançlıkları ve egoları eleştirilmiştir.

KERSE, Cahit H. (Aralık, 1998); “Homo Homini Lupus”, *İnsan Şiir Defteri*, S.3, s.27.

Yazıda şiir nasıl okunur kısaca bilgi verilmiştir.

1.11.2.1.6. Mektup

TEMİZYÜREK, Mahmut (Mayıs 1998); “İnsan’a Zarfsız Mektup”, *İnsan Şiir Defteri*, S.1, s.7-8.

Mektubunda şiir yazan insanlara seslenen Temizyürek, Edip Cansever’den Necatigil’e, Mehmet Cevdet’ten Karacaoğlu’na kadar pek çok şairin şiir hakkındaki sözlerine yer verir ve şiirin canlanmasının hayal kalmamasını isteyen yazar şu sözlerle yazısını bitirir; “...Neden hayal kalsın bu dünyada her umut? Bunları her gün dükkânında konuk etmen şart değil; arada bir uğrasalar nefes alıp verseler, sözcükleri duyup sözcükleri duyursalar, dünya o eski alışkanlığını yeniden kazanır ve bir kez daha ısrar tan vaktinde” (İŞD, s.8).

TURGUT, Engin (Temmuz, 1998); “Budapeşte”, *İnsan Şiir Defteri*, S.2, s.12.

Turgut’un Budapeşte’den sevgiliye veda ettiği mektubu yer alır. Mektupta sevgiliyi hala çok sevdiği ancak bir daha beraber olamayacaklarını yazar.

1.11.2.1.7. Şiir

ADA, Ahmet (Ağustos 1998); “Deniz”, *İnsan Şiir Defteri*, S.3, s.21.

...

deniz diyordum uzakları gösteriyordun

bir eğik çizerek kırlangıcın uçup gittiği

bir gemi dumanının peşi sıra

ay doğarken duman izlerinden

yağmur desem yağmuru konuşuyordun günlerce

sarışın yağmurlardı yağın sesine inceden

AĞIL, Nazmi (Eylül 1998); “Tartışma”, *İnsan Şiir Defteri*, S.4, s.25.

Gökyüzüne açılır kapı

Kerpiç harç ve sözcük

Kule bekler tedirgin

Söz cennetten sürülür

AĞIL, Nazmi (Aralık 1998); “İkilem”, *İnsan Şiir Defteri*, S.7, s.25.

İzlemekte olduğu diziyi bırakıp birden

yanıma geliyor çoğu geceler, bir şiiri

tamamlamaya çalışırken ben. Farkında mısın

bilmem diyor, yaşamı sanata dönüştürüyorsun.

Akyol, Sina (Aralık 1998); “Kalmak”, *İnsan Şiir Defteri*, S.7, s.5.

Hay! dedim. Can bedende!

Onu kimler alası?..

Bin bir şevval göğsümde

Binbir defa kalası.

ALEMDAR, Hüseyin (Ekim 1998); “Üç Mor”, *İnsan Şiir Defteri*, S.5, s.26.

Ben sol gözü akmış bir kedişirir sana

bak, hayatımın dokunma zarı yırtılınca

çok sinema kokuyor yüzümdeki cam yalan

Hayatımın birbirine karışmış kirlisarı sayfalarında

her sayfa bir serencam her sayfa bir intihar

birer koyu leke içimin sessiz harfleri

ALEMDAR, Hüseyin (Kasım 1998); “Replikler”, *İnsan Şiir Defteri*, S.6, s.23.

Hayatımın fanusu ağladıydı, ben ağladım!

Birisi var ya, onsuz ben binlerce camkırığı

Ah anne, niye kan(a)dım ki seni!

“Sana zorsa bırak yanayım”

ALKAYA, Orhan (Aralık 1998); “İstanbul Gene İstanbul”, *İnsan Şiir Defteri*, S.7, s.4.

İstanbul... İstanbul

küçük kırmızı bir kayığın cilveleştigi

poyraz şehvetidir

isyandır Selimiye sularında
 Zürafa Sokağı'nda aşüfte
 bezik oynar Bebek sırtlarında
 mayıs başında yalnızlığına ağlayan
 haziran ortasında Kadıköyü barikatlarında

ALPER, Yusuf (Aralık 1998); “Şey”, *İnsan Şiir Defteri*, S.7, s.14.

Gecenin doru bir at gibi daldığı
 Uğuldayan rüzgârın okşayan yüzüyle
 Yaşamak, çocuğumu öpmek kadar güzel şey
 Gecede bir çocuğun soluk alıp verdiği
 Toplayarak çarparak bir günün sevincini

ALTIOK, Metin (Aralık 1998); “Öndeyiş”, *İnsan Şiir Defteri*, S.7, s.19.

Bedenim üşür, yüreğim sızlar
 Ah kavaklar, kavaklar!

Beni hoyrat bir makasla
 Eski bir fotoğraftan oyduklar.

ARSLAN, Yılmaz (Eylül 1998); “Atlantis”, *İnsan Şiir Defteri*, S.4, s.12.

Doğduğum gün, bi kuş kanadıydım
 Alıştıra alıştıra çarpan göğsünü yere
 Aktım ve duruldum koyağında altın hareli suların,
 Irmakların, yer çekiminin ve sigara tadının:

Kalem olsam bi kendimi yazamam,
 Küsmeyin bana: kalbim o kayıp ülke!

ARSLAN, Yılmaz (Eylül 1998); “Kadın ve Mevsim’ Şiirleri İçin Prolog Uçurum”, *İnsan Şiir Defteri*, S.4, s.12.

Uçurumdur he aşk, bir kadına başlangıcın şarkısı
 Bir ucu yaza açılır, bir ucu kışa yolculuk
 Sürer atını... toynaklarında buz ve ateş kıvılcımları

ATABAŞ, Hüseyin (Kasım 1998); “Eylül Hüznü Gibi”, *İnsan Şiir Defteri*, S.6, s.12.

Boşluğa akmak değilse de suların yazgısı
 çağın kapısına dayandı çölün açlığı;
 aynı sevgiyi ayrı zamanlarda

yaşamak demek mi bu,
ya da dalgın bir günün yeniden ağarışı?

AZAR, Adnan (Temmuz 1998); “Hesap Bildirim Cetveli”, *İnsan Şiir Defteri*, S.2, s.9.

Sıraya girdiler bir bir birbir sıraya
Kim mahsun değil kim büküyor boynunu
Hangi kasaba sulamış kendi ikindisini
Kim hangi resmi boyamamış ve dahi

BALABAN, Özgür (Ağustos 1998); “Habersiz”, *İnsan Şiir Defteri*, S.3, s.26.

Şiir, yerini tutacak mı
Nicedir anlatmıyorum kimseye
“hüzün, düzgün bir el yazısı”
Ve bahçe arasında bir çocuk
Isısından habersiz toraklarının

BATMANKAYA, Murat (Temmuz 1998); “-Envanter-“, *İnsan Şiir Defteri*, S.2, s.13.

Ne tuhaf... hazzın bir pıhtı gibi kuruduğu odalarda
Bitlenen sır... hafızasıdır o arzunun... susar muttasıl
Bozulmasın, diye imlâsı... o zalim tesadüfün...

BATMANKAYA, Murat (Ekim 1998); “Lafazan”, *İnsan Şiir Defteri*, S.5, s.5.

Bildim, anladım ki bütün bu gürültü
Meşrebine düşen gülün hatıratıdır
Hüner tahsil etmiş her şen ve şuh
Göğsünü selsebîl, dilini din sanır

BAYRIL, V. B. (Ağustos 1998); “Ayın”, *İnsan Şiir Defteri*, S.3, s.6.

Ay uzaktır, kelimeler yakın.
Sızar gölgeler... seyrelir
İkindiye sürünüp geçen ıtır.

BUDAK, Abdülkadir (Kasım 1998); “Bir Dize Buldum Kendime”, *İnsan Şiir Defteri*, S.6, s.15.

Bana öyle geliyor ki büyüyüp şiir olacak
Bir dergide çıkacak kitaba gidecek belki
Bir okurun çayını dökecek bir kahvede
Öğrenci çantasında taşınacak ve sonra
Unutulmuş olacak bir park kanepesinde

CENGİZ, Metin (Ekim 1998); “Mesellerden XVI [rastlantı meseli]”, *İnsan Şiir Defteri*, S.5, s.10.

...

neyi anlatır bu rastlantı, hangi cümleyi
sonsuz gelecek gibi içinde taşır
insan unuttur bir anda geçmişini
herkes herkese fırsattır

ÇAĞATAY, Emre (Temmuz 1998); “Işık Gibi”, *İnsan Şiir Defteri*, S.2, s.17.

Kirli bulutlara bakıyorum şubat soğuşunda
Kış denizi sırça bir ova önümsıra
Ağzımda uykusuz geceden kalan bakır çalığı
Gemiler seni götürmez, diyorum, demirledin bu limanda
Fersiz bir ılık gibi yavaş bir ezgiyi
Yineleyen sıradan bir hayat yetti sana

ÇOLPAN, Derya (Temmuz 1998); “Yağmur Sıkıntısı”, *İnsan Şiir Defteri*, S.2, s. 19.

Kuşlara yağacak bu hava
Korkuyorum

Çok saksılı pençeler varsa odamızda
Eski su izleriyle bir duvara yarayacak
Durmadan yer değiştiren fotoğraflar gibi.

DEMİRĞ, Fikret (Aralık 1998); “Sözden Büyük Sessizlik”, *İnsan Şiir Defteri*, S.7, s.17.

-Ben beyazım! En küçük üzüntü, kırıcı söz
bende derin yaralar açar. Hiçbir şeyi kaldıramam!
Sen esmersin. Dayanıklılı! Onca kitap okudun,
onca şiirde yüzdün; bunu bilmen gerekirdi.

DEMİRCİ, Nuri (Ekim 1998); “Tanımlar Fetret”, *İnsan Şiir Defteri*, S.5, s.17.

zaman ‘çün kuşkulu şehzadeyim
nal sesleri dökülür avlumdaki şadırvandan
kara bir mürekkep dolaşır beni
ibrişim, divit ve sipahi:
ferman

DIRANAS, Ahmet M. (Ağustos 1998); “Kar”, *İnsan Şiir Defteri*, S.3, s.19.

Kardır yağın üstümüze geceden

Yağmurlu, karanlık bir düşünceden,
Ormanın uğultusuyla birlikte
Ve dörtнала, dümdüz bir mavilikte
Kar yağıyor üstümüze, inceden.

DİCKINSON, Emily (Mayıs 1998); “Şafak”, (Çev: Anıl Meriçelli), *İnsan Şiir Defteri*, S.1, s.25.

Şafağın gelişini beklemeden
Açarım bütün kapıları,
Yoksa kuş gibi tüyleri mi var onun
Kıyıya benzer dalgaları mı yoksa?

DİCKINSON, Emily (Mayıs 1998); “Tanrının Yüzü”, (Çev: Anıl Meriçelli), *İnsan Şiir Defteri*, S.1, s.25.

İnsanoğlu için çok geçti ama
Tanrı için erkendi daha.
Evren yardıma koşmakta güçsüz
Ve dualar bizim yanımızda.

DİCKINSON, Emily (Mayıs 1998); “Yarış”, (Çev: Anıl Meriçelli), *İnsan Şiir Defteri*, S.1, s.25.

Güneş ve sis yarıştılar
Yönetimi için gündüzün.
Güneş aldı sarı kırbacını eline
Ve sürdü sisi uzaklara.

DİLER, İffet (Aralık 1998); “Söz Bitti Şimdi Başlıyor”, *İnsan Şiir Defteri*, S.7, s.10.

Hep gitmek istedim, bir “Güneş Ülkesi”ne... Başka insanlar... başka yerler... başka çocuklardı aradığım... Yalnızlığımı saklayabileceğim, koruyabileceğim bir yer... Kimbilir belki de tahtalarını kurtların kemirdiği yıkık bir oda!..

DİRLİKYAPAN, Devrim (Aralık 1998); “Görmemişin Denizi”, *İnsan Şiir Defteri*, S.7, s.9.

işte huyun dalga boylum
hep boyundan büyük bir leke.
çıkmasın! Canıma kurtarandır
sıkıntılara kar serpişin
soluğuma dövme

ERBAŞ, Şükrü (Ağustos 1998); “Suçumu Büyüten Ayna”, *İnsan Şiir Defteri*, S.3, s.10.

Benim en uzun yolculuğum

Ayın gümüşlediği o hayal gecelerde
Gözlerinde bittiğimdi.
Sen, bir çocuğa su veren anne
Çölümü ben yarattım, biliyorum.

ERDOĞAN, Serap (Mayıs 1998); “Aşk Dönmüyor Suç İşlediği Yere”, *İnsan Şiir Defteri*, S.1, s.15.

Yitirgen bir kadınlığa iliştilirmeli
Çalkalanan bu betimi
Andırmalı; omzunda
Kalakalmış yorgun bir şalı...

Kapkara yontulara oyulur o boşluk
Yolculuklar adımlarımda birikir
Ağzımda kırılır bütün bardaklar

ERDOĞAN, Serap (Eylül 1998); “Alkolik Telaş”, *İnsan Şiir Defteri*, S.4, s.21.

...
Geride
Tekrarlanıp dururken baraka yalnızlıkları
Bukleli bir ıssızlığın elleri
Arpej yapacak piyanoda
Uyandırmadan
Kirpiklerinde mırıldanan kediye

ERGİNBAY, Şerif (Ağustos 1998); “Fazlasıyla Eksik”, *İnsan Şiir Defteri*, S.3, s.14.

Sabah izinden yürüyordum. Çamurlara bata çıka. Adımlarım
beni sana ulaştırmıyordu. Gökyüzü çamları okşuyordu çivit
parmaklarıyla, göğsüne yaslanmış yorgun çamları.

ERGİNBAY, Şerif (Ekim,1998); “Aykırı Dal”, *İnsan Şiir Defteri*, S.5, s.25.

Şarkısını çürük kayaların içinden çıkarıyor kar suları,
ve başını döndürüyor senin.

Deneyimin ateş ağzı uçurum soylusu kılıyor...
-Asi kal! aydınlanıyorsun şimşekle!

ERGÜLEN, Haydar (Temmuz 1998); “Zaman Şiir Gibi Geçiyor”, *İnsan Şiir Defteri*, S.2, s.14-15.

“Gül alıp satmanın zamanı değil” mi?
 Gül alıp satmanın zamanı, gülden terazi
 Tutmanın zamanı, sözü tartmanın zamanı.
 (Havanın bile ağırlığı var, sözün neden olmasın?)
 Şiirin özgül ağırlığı söz,
 Sözün kimyası şiir.

ERGÜLEN, Haydar (Kasım 1998); “Mavi”, *İnsan Şiir Defteri*, S.6, s.4.

...
 Öyle çıplaktın ki içinde şiirden başka
 hiçbir şey yoktu, gövden neyi hatırlıyorsa
 ona inanıyorum, beni hatırlamasa da, biliyorum
 bazı uzaklıkların hiç mektup beklemediğini...

bazı şiirler de bekleyemiyor yağmur dinmesini!

ERSÖZ, Cezmi (Kasım 1998); “İçime Boşal”, *İnsan Şiir Defteri*, S.6, s.8.

Emerdim, emerdim gövdeni...
 İçine girip, kendime boşalmak isterdim.
 İsterdim ki teslim olmam yetmesin sana,
 seni sevdikçe büyüyen korkularımdan
 beni sevdikçe çoğalan inançsızlığından
 bir ev yapayım kendime,
 bir ev,
 annemin talan edilmiş saf rahmi gibi
 sonsuza kadar kendimi onunla yakacağım...

ERTÜRK, Özlem (Kasım 1998); “Kaptan Nikâhı”, *İnsan Şiir Defteri*, S.6, s.26.

taşırken tahtımın çocuksu özlemini
 onun gözünde doğurdum kendimi, kaptan
 gölgeli göllerde yüzerken
 dudağım öptü aydınlık denizi

FINDIKÇI, Metin (Kasım 1998); “Siyah”, *İnsan Şiir Defteri*, S.6, s.10.

Her şey içiçeydi
 küle gömülüydü köz

düşlerim gözlerinde gezgin
gündüz de saklıydı gökteki yıldız
öfkelerini bilmediğimiz ağızımız kapalı

GİDERER, Engin H. (Mayıs 1998); “Yasak Sakız”, *İnsan Şiir Defteri*, S.1, s.24.

Karanlıkta büyüyor civciv
Gagalıyor kapıları durmadan

Bana öğretildiği gibi çiğniyorum sakızı
Ağızımı aralamadan burnumu ve dudaklarımı oynatarak

GİDERER, Engin H. (Eylül 1998); “Mozaik Ayasofya’yı Dolaşıyor”, *İnsan Şiir Defteri*, S.4, s.8.

Fransızca konuşan Marx bozması kesik kafa hızla düşüyor
Spencer’e yazdığı mektuptan Mozaik’in parmağı yaldızlanıyor
“İstanbul güzel şehir, beşis kebab, nefis lokummmmm” diye yazıyor
Bütün yüz çizgileri fosforlu, karanlıklar içinde Mozaik kaybolur

GİDERER, Engin H. (Eylül 1998); “Weber’in Okul Bahçesine Diktiği Ağaç Cılız Kalıyor”, *İnsan Şiir Defteri*, S.4, s.7-9.

Spencer kırmızı benekli mayosunu çıkardı
Duşa girdi (Weber onu izledi, kolasını yudumladı, denizin kokusunu hissetti)
Avuçları topraklı, parmakları sıyrık
Spencer Mozaik’le gırgır geçiyordu (Kubbesinin tepesinden tuttu, yavaşça kazdığı
kuyuya

Bıraktı, boşluktaki çılgılığı duymamak için kulaklarını kapattı)

GÖKHAN, Halil (Ekim 1998); “Şehirde Dolaylı Geçmiş”, *İnsan Şiir Defteri*, S.5, s.8-9.

Şehre girdiğim zaman bir anlam veremiyorum
Gemiler batıyor ama bu şehirde hâlâ bir deniz kıyısı yok
Sokaklar devlet hazinesinin boşluklarına tıkanan
fakirlerin gönül zenginliklerine göre ölçülüyor
ve erdemin birimi nedense hâlâ beşe bölünüyor,
felaket ülkesine İthaka zamanında varmak için.

GÜLBK, Tamer (Ağustos 1998); “Ceplerimde Yeşil En Güzel”, *İnsan Şiir Defteri*, S.3, s.24.

...

Kapkaranlıktı yabancıliğin alımlısı yoksuldu ama öyle güzel

Çalardım da girerdim çok normaldi dolaplardaki darb-ı mesel
Başkaları da olurdu, renkler farklı olurdu bir de duvarlarda
Karanlık hırsız gibi çalardı hepimizi ve ceplerimizde yeşil en güzel

GÜLBEK, Tamer (Aralık 1998); “Gülme”, *İnsan Şiir Defteri*, S.7, s.21.

Her objektife gülme, zor biliyorum
Afrika balkonuna kuzeyden geliyorum
Açık sırtında lacivert körfez dalgalı
Dışlerinde kamaşıyor babanın gidişleri

GÜLTEKİN, Emre (Eylül 1998); “İp Merdiven”, *İnsan Şiir Defteri*, S.4, s.18.

...
Boşaltılan bir köy gibisin çok uzakta, boşluğun doldurulamaz maz maz
Çapraz duruyor ünlemin karşımda, yeni doğmuş bir ay gibi bi bi
Tapusuz gittim tüm yollara, bir odaydı dünya annemle bana na na

Yangından mal kaçırır gibi attım kendimi senin önüne

GÜNDÜZ, Barlas (Temmuz 1998); “Rüya”, *İnsan Şiir Defteri*, S.2, s.26.

bir çizgi aramızda
kagir geniş ev içiyle
vahşi bataklığın

geçtiğim uzun yol
(sarı kayalar siyah taş parçaları
safir gerdanlık)
asılır gibi boynumdan
içinde bir tehlikenin

GÜZ, Emel (Ağustos 1998); “Ve Bir Gün Küser Palyaço”, *İnsan Şiir Defteri*, S.3, s.25.

...
İstemiyorum
Yürek hangi sokağa çıksa
Yetimler emzirirken buluyorum kendimi
Sarkmış balkonlarımda durgun
Ve ne zaman bir duvar örsem çocukluğuma
Boyası dökülüyor yüzümün
Ah ben o zamanlar

GÜZ, Emel (Kasım 1998); “Güverteden”, *İnsan Şiir Defteri*, S.6, s.7.

...

o zaman başkaydı
şimdi de aynı
bekleme yapılmayan bir duraktı aşk
Türkçemde en güzel anlatım hatası

Yine de uçurumlar
Benden bakılınca derin

HAFİZ (Temmuz 1998); “Kaba ve İnce”, *İnsan Şiir Defteri*, S.2, s.5.

Söylememek üzere susanlar
Karanlığı saklarlar. Onların
Sessizliği de kabadır. Aldatıcı
Bir derinlikte yüzerler içten içe.
Ey dalgıç, kulaç atıp derine de
Dalsan bu bataklıktan bir iyilik
Gelmez eline, belki de bir daha
Çıkamazsın suyun yüzüne.

HAKKI, Ruşen (Ağustos 1998); “Belki bir Gün”, *İnsan Şiir Defteri*, S.3, s.8.

Ne boş verdim eyleme ne sevgim eksildi
Geçtim altmışımı sulardan geçer gibi
Ve hala çözebilmiş değilim gizimi
Hangi yaşta çözülür insan eli eteği

İNAM, Ahmet (Temmuz 1998); “Kırk Kalbim Var Benim”, *İnsan Şiir Defteri*, S.2, s.17.

Kırk kalbim var beni. Kırk kırık kalbim. Boynu bükük bir dere
gibi geçtim aralarından. Sessiz, mahzun, ölümlü. İki yağmur arası
güneşi gibi uzak yaylaların kuytu dallarına açtım.

İNAM, Ahmet (Eylül 1998); “Şiir ve İlim”, *İnsan Şiir Defteri*, S.4, s.13.

İlim diyâr içinde, ilim esrar içinde. İlimi hak saklasın, bir yârim var içinde. Şiir ten dili
içinde, şiir Cân dili içinde. Şiirin şavkı parlar, aşk kandili içinde.

İNAM, Ahmet (Ekim 1998); “Mütekaid Bir Şair Namzedinin Evrak-ı Mertukesinden”, *İnsan Şiir Defteri*, S.5, s.11.

Duyarım. Şiir. Ordasın. Korkmam. Bilirim. Burdasın. Küheylansın. Kız Küheylân!
Kız kavanoz! Beni hiç tanımadan seviştin benimle. Demek ki doğayım ben. (Boğa)

İNAM, Ahmet (Kasım 1998); “Vesile”, *İnsan Şiir Defteri*, S.6, s.13.

Tuttun elimi. Vesileydin ben. Kendime çıkman için.

Gördün. Ruhumu, karanlık kapıdan. Kendinin birazını gördün. Vesileydin ben.

Yazdım. Harfleri derinliklerin emdi. Ne kalem ne de eldim. Vesileydin ben.

İSKENDER, Küçük (Kasım 1998); “Kırık”, *İnsan Şiir Defteri*, S.6, s.11.

Değişik bir satranç açılışı gibi

yürüdük hiç konuşmadan

herbir kar tanesinin farklı renkte olduğu

tipi altında o gece İstanbul’da İstanbul’un altında

İZCİ, Adil (Ağustos 1998); “Zamanın Yazıları III”, *İnsan Şiir Defteri*, S.3, s.15.

Bahar, bu düşbahar bile

Yanınızda, eski bir sevgili belki.

Öylesiniz,

İşıltılı yeşiller arasında

Bir su perisi nasıl dolaşır

Ki ne görse ürperiyor

Yapraklar, tüm gizil kuşlar

Hepsi farkında güzelliğinizin.

İZGÖREN, Hicri A. (Mayıs 1998); “Aşktan Alırdı Rengini”, *İnsan Şiir Defteri*, S.1, s.10.

Yalnız bir ülke gibiydi

Bir havarın kütüğünde, bir çığlığın fonetiğine yazıldı adı

Tarihe düşürülmüş dipnotlar gibi

Eski bir yara anlatabilir belki ömrünün özetini

İZGÖREN, İzgi (Aralık 1998); “Bir Ömür Yetmez”, *İnsan Şiir Defteri*, S.7, s.11.

Bahtı teninden yanık bir serencamdı

Bir ömrün bana giydirdikleri

Kaçamadım şerrinden şamarından feleğin

Daha tüysüz bir çocukken dilim dağıldı

Yasaklarla korumaya alındı bütün düşlerim

KANTÜRK, Turgay (Kasım 1998); “No Life-Courage, Only Death-Courage” *İnsan Şiir Defteri*, S.6, s.5.

Yaşamak boş, ölmek yakışır bize

Çiğ düşen yaprağı unutma yeter
Dök kanını, yaşam ölmeye değer
Sus! ve karanlığı bağışla bize.

KANTÜRK, Turgay (Aralık 1998); “We Can Only Die”, *İnsan Şiir Defteri*, S.7, s.15.

Razıyım geçsin, avare; yollarda ömür,
Nereye açılırsa açılsın bu kapı,
Dursan olmaz, yıktıkça yükselir kapı,
Kazısam çıkmaz göğsümdeki mühür!

KANTÜRK, Turgay (Aralık 1998); “I Was Like Around”, *İnsan Şiir Defteri*, S.7, s.15.

Kabuk bağlamadan bu yara, ört üstümü;
Teninle! Serin serin sular dolaşsın içimde,
Bağışlar bizi yoksul aşk, her şey dengede!
Bil ki bulunur, umulur başka bir gömü.

KERSE, H. Cahit (Ağustos 1998); “Büyük Saat Gazeli”, *İnsan Şiir Defteri*, S.3, s.26.

Menekşeli temmuzlarda suları aşar gemi
Kadehlerde nem kalır
Dünya gurbetçisine Son Ölmeme Günü’nden
Som bir buket sitem kalır

KERSE, Cahit Hüseyin (Kasım 1998); “Gülcemal Gazeli”, *İnsan Şiir Defteri*, S.6, s.18.

Nektarı bir güvercin kanadında dinlenir
-dinle ecinnileri-
Yağmur incelir, bulutlu bir adam hüznlenir

Kadehini kaldırsa baştanbaşa Tunceli
-çiçek: unutma beni-
Gözlerini indirse bir papirus güncesidir

KÖSE, Hüseyin (Mayıs 1998); “Küs”, *İnsan Şiir Defteri*, S.1, s.14.

Serçe kanatları bir dağa vurur acılarını
Yara çağı geçince gel, bu daha hiçbir şey değil
Gördüğün geçirdiğin bir hayat mürver ağacında
Gidilse akşam sefaları, mayhoş, sıkıcı yerler
Ağrımak uzun cevahir zamanı varsa
Ve bir şarkının adı eğer unutmaksa
Alışmak bir anneyi bile acıtabilir

KÖSE, Hüseyin (Eylül,1998); “Artık Kimse Birbirine Masal Anlatmıyor”, *İnsan Şiir Defteri*, S.4, s.24.

...

Hırsızdı zaman, kulpsuz yaralar biriktirir
Ve kuyular, kuytular
Yurdu kestirilemeyen her parantez,
Ben bu ayak seslerinden neyi alacaklıydım?
Unuttum.

KÖSE, Hüseyin (Ekim 1998); “Dinlediğim Masallar”, *İnsan Şiir Defteri*, S.5, s.18.

Hansel ve Gratel; biz büyürken de masaldık
ve tıpkı onlar gibi üzgün ve kalabalıktık
hem hangi istasyonların kalabalığı biter?
sözelimi bulmasına buluyor da gasteleri her sabah
İranlı atmacalarla konuşuyor Furuğ,
aç gündüzler dışarda, gözleri yaşıyor
-bir geyik sürüsü bilsak geceyi ısıtıcaktık-
zahir ki alışkanlığı olmuş hep korkuları kollamak.

KÖYLÜ, Zeynep (Mayıs 1998); “Kuş Uçuşu Yakınlık”, *İnsan Şiir Defteri*, S.1, s.16.

Bir ırmağın unuttuğu şehirden
Üzgün çocuk marşlarıyla
Geçerdi annem

Gecenin yüzü vardı
Serçe parmağım benim cinsiyet karanlık öperdi gölgesini
Suyun aynalardan ödünç alınmış yüzü
Bir ırmağın kalbini dörde bölerdi

KÖYLÜ, Zeynep (Ağustos 1998); “Yanlış Serüvencilerin Yanmış Şiirlerinden”, *İnsan Şiir Defteri*, S.3, s.16.

Gri kadın, çocukları düşürmüş filesinden
Yağmuru öpüyor. Kuş dolu ağzı: annem!
Aralık kapılarda iskeletin gölgelerine
İskeletler konuyor. Ağrımak gelmiyor içimden.

KÖYLÜ, Zeynep (Eylül 1998); “Bir Gülün Sınır Diye Bildiği”, *İnsan Şiir Defteri*, S.4, s.5.

Sus! İshak kuşunun gündüz soluğu

Girdi demin pencereden
Yanağında eski bir Gırnata öpücüğü

KÖYLÜ, Zeynep (Ekim 1998); “Eskiz”, *İnsan Şiir Defteri*, S.5, s.24.

bir atın gökyüzüne benzediği saatler
uzanır yanağına -içimin can sevinci-
kelebek ölüleri
düşkenar üçgen
yüzümün öğlenki vakitsizliği

KULİEV, Kaysın (Temmuz 1998); “Firuze”, *İnsan Şiir Defteri*, S.2, s.16.

Firuze, nasıl da güzel adın!
Çırpması gibi kanadını tutmanın!

Firuze! Adı gibi güzel kızın,
Çınarın yeşermesi gibi yazın.

KURADA, Zeynep (Ekim 1998); “Uyarı”, *İnsan Şiir Defteri*, S.5, s.21.

Bir çocuğun çıplak bedeni gibiydin
Goya’nın tuvaline sıçrayan güneş
Gözlerinde yandı bütün gece
Hiç üşümedim

MERCANOĞLU, Salih (Mayıs 1998); “Gölge”, *İnsan Şiir Defteri*, S.1, s.8.

Gönlümce dans ediyor gölge
Camın ceylan derisinde
Yitik nesne belki çok masum ama
Karışınca gölgesine ruhum
Bir cinayet ya da aşk ürpertisi
Ayın ışığın ve gecenin perdesinde

MERCANOĞLU, Salih (Aralık 1998); “Ev Hali”, *İnsan Şiir Defteri*, S.7, s.23.

size gençlik fotoğrafımı vereyim bayan
az sakal az duman az çıplak
onunla mutlu olun bayan

ben mi?
başka bir fotoğraf için
şimdilik kamera karşımdayım

MISIRLI, Ertan (Kasım 1998); “Yitik”, *İnsan Şiir Defteri*, S.6, s.24.

Yitik gittiğim bir gecesin
bana imgemi gösteren bir ayna,
iki ucu arasına kendimi gerdiğim
maskesi düşen bilincimsin.

ÖZ, Musa (Eylül 1998); “Yol Gözleyen Nişanlı”, *İnsan Şiir Defteri*, S.4, s.22.

Nisan geçmiş buralardan
Yeşil izler, kekre kokular bırakarak
Ala kanlı topuklarıyla
Mayıs geçmiş buralardan

ÖZELLİ, Fergun (Mayıs 1998); “Hiç Mi”, *İnsan Şiir Defteri*, S.1, s.5.

Ne çok indim, ne çok çıktım bu merdivenlerden
Hep aynı yüz, hep aynı ses, hep aynı gülüş

-hiç mi solmaz, hiç mi çekmez bu aşk!

ÖZELLİ, Fergun (Ekim 1998); “Narin Zehir”, *İnsan Şiir Defteri*, S.5, s.23.

bu yaz kimbilir neler yazacak
kirli sularda yüzen cahil frak
acemi rüzgârların saçını tarayacak

ÖZGER, Arkadaş Z. (Mayıs 1998); “Yıllarla”, *İnsan Şiir Defteri*, S.1, s.13.

Anlatırım -yıllarla
Güneşin yapay köpüklerle akıttığı incileri
Yaldızlı simlere dizi dizi gerdanlıyan
Bir çocuğun sırmalı bakışlarındaki
Kafes kuşlarını şakıtan soluğunun
Kendi kafesine dar gelen kokusunu

ÖZMEN, Gonca (Kasım 1998); “Çıngırak Sesleri”, *İnsan Şiir Defteri*, S.6, s.21.

suyun akışında sınıandı hayat
ninelerin ahşap kuluncunda
bir yanardağ tüm depremleri anlatabilir
güle rengini sormak
çığlığa iter dikenini
haykır bunu elvedasız serüvenlere

PEKER, Hüseyin (Ağustos 1998); “Güneş Kursları”, *İnsan Şiir Defteri*, S.3, s.18.

Dün yıkılmış bir Side oymağındaydım; çizip durdum kumlara, güneş
Kurslarını

İçimde hiç kalmadı, sevgi neymiş; öpüştüğün kıyı yarmaları
Yaşlı bir dostun ceketi kuma serdiğin, yayıldığında onun cebindeki toz
Pembe gürültüler

SADİ (Eylül, 1998); “Rübailer”, (Çev: Kenan Sarıalioğlu), *İnsan Şiir Defteri*, S.4, s.26.

Gönlümüzü çalana biz köleyiz...
Yalnız âşıklara boyun eğerez...
“Dünyada sevmiyen, sevilmiyenler,
Doğmasalar daha iyiydi...” deriz!

SARIALIOĞLU, Kenan (Aralık,1998); “Ses”, *İnsan Şiir Defteri*, S.7, s.26.

Bir ses dolandı yanık bayırları:
-Octavio Paz öldü!
Gümüş bir hançer biçti rüzgârı!

SARSMAN, Mehmet (Kasım 1998); “Taş”, *İnsan Şiir Defteri*, S.6, s.22.

taşı sıksan suyunu çıkarırsın hani/ o buharlaşmayan
ezginin derinlerinden yansıyan -bir alevi yıkayan

yalın göz-yaş-la-rıy-lan aşkın/ yitmemiş mavi sözcükleriyle yaşı...

SEZER, Çiğdem (Eylül 1998); “Askıda Aşklar İçin”, *İnsan Şiir Defteri*, S.4, s.23.

Sana sırtı rüzgâra dönük
Bahçeler bıraktım, beni bağışlama
Bir ömür su görmemiş avlular, yarım
Kapılar bıraktım. Ölürüm, unuturum
Sen unutma

SEZER, Çiğdem (Aralık 1998); “Biten Aşklar İçin”, *İnsan Şiir Defteri*, S.7, s.25.

aşka gitmektir aşkın sonu: aklında
nice sorularla hayatın koynuna
sokulmak biraz daha... biraz daha
arınalım kötülükten. kalkın aşka gidelim
aşk ile aşk diyene aşkın sonu
olduğunu bilene

ŞİŞLİ, Hasan (Mayıs 1998); “Gurbet”, *İnsan Şiir Defteri*, S.1, s.11.

Kuş varmış balkonda. Sarmaşığın içinde
Gece. Bir adım atınca
Et yumakçığı
Uçtu gitti karanlığa..

Karanlığa tavuk karası gözlerle...

TARIMAN, Betül (Temmuz, 1998); “Lades Kemiği”, *İnsan Şiir Defteri*, S.2, s.10.

Katran üstünde süt tanesi o ipek parçası

Eski bir lamba kalıtı avluda
O beyaz evdeki mavi tortu
Kendine saplı bıçak, bulutlar
Görüntü şapkadaki çocuk
Çiçek güzden ve yaslı

TARIMAN, Betül (Ekim 1998); “Mesafe”, *İnsan Şiir Defteri*, S.5, s.12.

Yağmur becerikli
ve şişedeki gibi durmuyor hayat
ada yeşile uzanıyor
mavi bir şarkı geçiyorum
kimsesi ölen biri için

TEMİZYÜREK, Mahmut (Ağustos 1998); “Parantez”, *İnsan Şiir Defteri*, S.3, s.7.

Parantezim ol sevgilim
Yaşamla ölüm arasında kısa mı kısa
Dudakların arası bir parantez
Eksik kalan her şey dökülsün boşluğa
Söylemeyi unuttuğun sözler mesela

TERCAN, Ayşegül (Eylül 1998); “Kırkıncı Kapı Çıkışı”, *İnsan Şiir Defteri*, S.4, s.15.

Islak mavi bakıyordu boğaz
Köprüünün üstünde beyaz, ıslak bir bulut kalmıştı küçük
Ben mavisiz küçük bir umut içinde yalnızdım

TOPALOĞLU, Enver (Temmuz 1998); “Şehir Öldü”, *İnsan Şiir Defteri*, S.2, s.23.

Ölü gözleri gibi balıkların
Soğumağa başladı her şey rüya

Anne beni sev
 Katil
 Kentte
 Saat kulesinde gizleniyor
 Diye dövündüm aşkın dizinde
 Ve şiire uçtum ordan

TOPALOĞLU, Enver (Ağustos 1998); “Kırmızı Boyunlu Küçük Yel”, *İnsan Şiir Defteri*, S.3, s.9.

Büyüdükçe kırmızı boyunlu küçük yel
 gördüm
 söyleyeceğim
 öpüyordu suyunu berrak
 büyürken
 başına yılanları nöbetçi bırakan
 kadife gibi sessiz küs hanım

TOPALOĞLU, Enver (Ekim 1998); “Öyleyse Şarap”, *İnsan Şiir Defteri*, S.5, s.15.

yaşadım
 ama bir karalı gibi düşündüm
 geceyi ve gündüzü
 aşkı ve mevsimleri
 öyle duydum ve yorumladım
 bir karalı gibi
 taşlara otlara yakın
 denizden ve ufuktan uzak

TUNÇ, İlyas (Eylül 1998); “Maske”, *İnsan Şiir Defteri*, S.4, s.11.

Renkli fon kâğıtlarından
 Kendime çizdiğim maske
 Hep ön plana çıkardı beni
 Alkış tutuldu yenilgime
 Ah aklam, kodlanmış repliğim!

TURGUT, Engin (Temmuz, 1998); “BUDAPEŞTE”, *İnsan Şiir Defteri*, S.2, s.12.

Dalgınlığın boynumuzda açtığı rüya,
 Boşluğunu ürkütüyor vedanın... arzular iç
 Çekmesin diye, aşka dokunmayı

Ertelemiyorum.

TURGUT, Engin (Ağustos 1998); “Gölge”, *İnsan Şiir Defteri*, S.3, s.11.

Aşka iyi davranmazsa rüzgâr bizi bırakır
gider, ne farkeder gurbetin bahçesinden
birkaç kelime daha kopartsam ve sizdeki
aşkı kendime şımartsam...

TURGUT, Engin (Ağustos 1998); “Kadife”, *İnsan Şiir Defteri*, S.3, s.11.

Ellerimi seviyorum en çok! Ruhumu
ellerimle koruyorum yazıdan ve yazdan!
Şiir yazdığım zaman dala tırmanan su
oluyorum. Aşka cömert davranın, aşka
bulut bırakın, boşluğunu düşürmeyin
aşkın üzerine basarlar.

TURGUT, Engin (Eylül 1998); “Bay Trombon ile Bayan Yengeç”, *İnsan Şiir Defteri*, S.4, s.9.

Alt dudağı vişneydi Kadın’ın... Gözleri botuydu, üfleseniz
yorgun atlı... Aşk için eğitilmişti, her an her yere gidebilir,
özgürlüğünü her yere taşıyabilir, bazen yağmur, bazen güneş,
bazen fırtına açabilirdi... Hem cennet hem cehennemdi...

UÇAROL, Tuncel (Aralık 1998); “Cinsel Şiir Kitapları”, *İnsan Şiir Defteri*, S.7, s.6.

O neden az şiir yazıyor?..
Çünkü aşık oluyor boyuna!..
Ozan önce sevmeli,
ardından sevişmeli iyice;
yaşamla bütünleşmeli,
kaldırımından bakmak yetmez şiire,
Yaşar Nabi, Cemal Süreya okumalı.

UYAR, Turgut (Eylül 1998); “Acıyor”, *İnsan Şiir Defteri*, S.4, s.19.

Mutsuzluktan söz etmek istiyorum
Dikey ve yatay mutsuzluktan
Mükemmel mutsuzluğundan insan soyunun
Sevgim acıyor

UYSAL, Ahmet (Mayıs 1998); “Acı/Ölçer”, *İnsan Şiir Defteri*, S.1, s.6.

Geçip giden o köpüklü

Zamandı yüzyılın imini

Çizen yüzümüze

UYSAL, Ahmet (Mayıs 1998); “Acıötesi”, *İnsan Şiir Defteri*, S.1, s.6.

Acıötesi aşklarla

Buldum dilini yapraktaki fısıltısının

Sürünerek geçtim dikenli

Bozkır otları arasından

UYSAL, Ahmet (Aralık 1998); “Dört Dörtlük”, *İnsan Şiir Defteri*, S.7, s.18.

“elinde deli ot gibiyim”

diyor bir şiirinde ilhan berk

bense delice böcek gibiyim

unutulan uzak bir ormanda

UZUNBAY, Zeynep (Temmuz 1998); “Sudan Gülден Sevişmeler”, *İnsan Şiir Defteri*, S.2, s.18.

Çay içmeyi sevmesek de

Suyun kaynadığını bilmek güzel

Bak dağa tırmanan suyu hatırlattı sana

Hiç uzak değil yıldızın orda diyen

İşaret güllerini çocukların

UZUNGÜNEŞ, Cem (Temmuz 1998); “Herkes Bir Gün Cesedini Düşledi/ Soğuduk, Ayşe’anım Siz Oradaydınız”, *İnsan Şiir Defteri*, S.2, s.22.

Cıva denize bakıyoruz, soluksuz

merakı öğretmenler odasının;

dalıp henüz çıkmamış bir karabatak!

Birikiyor ısrarı telâşımızın.

VAYRIL, V. B. (Temmuz, 1998); “Ebru”, *İnsan Şiir Defteri*, S.2 s.7.

Akşam. Serencam! Bahçe yıkıldı. Gam

Süvarileriydik biz... Bulutsu bir

Minyatürde taşlaşan.

YAMAN, Bozan (Ağustos 1998); “Şairin Diyalektiği-9”, *İnsan Şiir Defteri*, S.3, s.12.

Mademki doğmuşum

Yaşarmışım bir iç kanama olarak

Boşuna sorma artık bana
İstasyon neden bu kadar uzun yazılıdır
Tren bu kadar kısa

YERLİ, Coşkun (Mayıs 1998); “Soru”, *İnsan Şiir Defteri*, S.1, s.19.

Neydi unuttum, ama davul gibi
Gümbürtüsü hala yüreğimde
Yanıtsızdı zaten, şimdi sorsan
Da bilemem, anlatamam sana

YERLİ, Coşkun (Aralık 1998); “Bengi Dönüş”, *İnsan Şiir Defteri*, S.7, s.13.

Def, zil, davul, kaval sesleriyle
yaklaşacak, ceylan postlarına
bürünmüş kadın alayı,
ellerinde sarmaşıklı değnekler,
başlarında çelenk olacak.
Esrik, taşkın, çığlıkla, gözyaşıyla
sunacaklar ekmeği Kaya Kadın’a.

ZUMAKULOVA, Tanzile (Ağustos 1998); “Şairin Sözü”, *İnsan Şiir Defteri*, S.3, s.22.

Yaz yağmurunun toprağı sevindirmesi için,
Damlaların yok olup yutulması gerek!

Karnı aç çocuğun doyması için,
Patatesin kaynayıp pişmesi gerek!

1.12. Bahçe Dergisi

1.12.1. Dergi Hakkında

Temmuz 1999 yılında 13. sayısı *Kültür ve Edebiyat Dergisi* tanıtımıyla ve iki ayda bir yayın programıyla yayınlanmaya başlamıştır. 40 sayfalık sayısı olan derginin sahibi ve yazı işleri müdürü Mehmet Tosun, hazırlayan Hüseyin Cahit Kerse’dir. Dergi toplan 26 sayıdan oluşmaktadır. Dergi Aralık 2001 yılına kadar basılmaya devam etmiştir.

Dergi hiçbir kütüphane ve sahafta bulunmamaktadır. Bizzat dergi sahibi tarafından temin edilmiştir. İlk 13 sayısına ulaşamayan derginin her sayıda farklı temaları konu ettiğini görmekteyiz.

13. sayı aşk konulu, 14. sayı zaman konulu, 15. sayı yalnızlık, 16. sayı düş, 17. sayı düşünce, 18. sayı mistisizm ve Tanrı, 19. sayı kadın, 20. sayı ölüm, 21. sayı su, 22. sayı mektup, 23. sayı barış, 24. sayı özlem, 25. sayı erotizm, 26. sayı gökyüzü konuludur.

Derginin başlıca türleri şiir, anı, araştırma – inceleme, deneme, günlük, hikâye, makale, mektup, roman, röportajdır.

Dergide yer alan şiirlerin konuları her sayının temasına göre değişmektedir. Her sayıda yabancı şairlere yer verilmiştir ancak yerel şairlerin şiirleri çoğunluktadır.

Deneme türünde pek çok yazıya yer verilmiştir. Yerel yazarların yanında Haydar Ergülen'in de yazısını görmekteyiz. Türün konuları her sayının temasına göre yazılmıştır.

Diğer tercih edilen tür de makaledir. Makalelerin konusu sayıların temasına göre seçilmiştir.

Diğer türlerde yazılan yazıların sayıları oldukça azdır.

1.12.2. Bibliyografik İnceleme

1.12.2.1. Edebi Türler

1.12.2.1.1. Anı

TUĞCU, Nemika (Aralık, 2000); “Mula’ya Mektup”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.22, s.45-47.

İlkokulda yalnızlığını ve çaresizliğini mektup yazarak atmaya çalıştığını aktaran Tuğcu, o zamanlardaki anılarını paylaşır. Mula’ya gizlice aile ilişkileri hakkında yazdığı mektubu anlatır. Ailesi içinde çok yalnız olduğunu dillendirir ve bu mektubu gizli saklı postaya verirken çok heyecanlandığını hatırlar.

1.12.2.1.2. Araştırma-İnceleme

ADA, Ahmet (Haziran-Temmuz, 2000); “Divan, Halk ve Modern Şiirimizde Kadın Şairler Üzerine Notlar”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.19, s.11-21.

Divan, halk ve modern şiirdeki kadın şairleri anlatan Ada, onların şiir dünyasından da bahseder. Kadın şairlerin hayal dünyasının ve edebi kalemlerinin güçlü olduğunu ancak hep geri planda tutulduklarına yakındır.

TEKİN, Füzûzan A. (Şubat-Mart, 2000); “Yüzyılın Türk Romanı (1900-2000)”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.17, s.23-30.

1900’lü yıllardan 2000’li yıllara kadar Türk romanlarını inceleyen Tekin, araştırmasını “1910-1923 Dönemi”, “Cumhuriyet Dönemi”, “50 Yıl Sayıklama ve Yerinde Sayma”, “Yüzyılın Romancısı”, “Yeniler... Yeniler...” gibi başlıklara ayırmıştır.

YAĞCI, Öner (Şubat-Mart, 2000); “Düşün Ve Edebiyat Dergiciliğimizin 100 Yılı”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.17, s.13-22.

Osmanlı Devleti’nin 19. yy’daki dergiciliğinden, Türkiye’nin 1990’lı yılların sonuna kadar var olan dergiciliği anlatan Yağcı ülkenin dergiciliğini on yılda bir ayrı başlıklarda incelemiştir. Farklı konulara yöneldiğimizi ancak bu konuların sanat ve edebiyat çizgisinde olduğunu söyler.

1.12.2.1.3. Deneme

ADA, Ahmet (Haziran-Temmuz, 1999); “Popüler Şiir ve Aşk”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.13, s.11-14.

Popüler şiirin bir pazarı olduğunu savunan Ada, bu şiirin kitle şiiri olduğunu, medyanın da bu durumu yönlendirdiğini söyler. Ancak şiirdeki aşkın gelenekten gelen bir parça olduğunu savunur.

ADA, Ahmet (Şubat, 2001); “Barış İçin Fragmanlar”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.23, s.5-11.

Barış sözcüğünün tanımını yapan Ada, şairlerin savaşlardan uzak olan bir dünya düşü kurduğunu anlatır.

ADA, Ahmet (Nisan, 2001); “Özlem İçin Fragmanlar”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.24, s.15-21.

Özlemin sözlük anlamlarını aktaran Ada, Cemal Süreya, Yahya Kemal, Karacaoğlan gibi pek çok sanatçının özlem kavramını eserlerinde nasıl kullandığını inceler ve örnekler sunar.

ALPER, Yusuf (Aralık-Ocak, 1999-2000); “Düş’ler Üstüne”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.16, s.50-54.

Düşlerin halk arasında rüya olarak adlandırıldığını ancak hayal kurmakla da düş kelimesinin eş anlamlı olduğunu söyleyen Alper, düşün sanatın her dalına sirayet ettiğini ifade eder. Rüyalara insanın erişemediğini ancak düşleri yönetebildiklerini söyler.

ALPER, Yusuf (Haziran-Temmuz, 2000); “Kadın Üstüne”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.19, s.23-25.

Türk toplumunda erkek üstünlüğü görünmesine rağmen Türk toplumunun anaerkil bir toplum olduğunu ifade eder. Anne kavramının aile için büyük bir yere sahip olduğunu ve Türk ailelerde anneye bağımlılığın yüksek olduğunu gözlemler.

ARIOBA, Oruç (Nisan, 2001); “Özlem Çekene Kılavuz”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.24, s.27-31.

Özlemin kendine ne ifade ettiğini yazan Arioba, özlemin ölümle olan ilişkisinden de bahseder.

ARZU, Asude (Ekim-Kasım-Aralık, 2001); “Dolunay İçin Prelüdlar”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.26, s.33-34.

Dolunayı 31 kere tanımlayan Arzu, onu doğada var olan kavramlara, soyut nesnelere benzetmiş ayın en güzel hali olduğuna vurgu yapmıştır.

ASİLTÜRK, Bâki (Ekim-Kasım, 1999); “Modern Türk Şiirinde Bir Tema Olarak Yalnızlık”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.15, s.7-13.

Modern şiirde sosyal ve psikolojik sorunlarla kişinin yalnızlık temasına itildiğini söyleyen Asiltürk, bu temanın en eski şiirin vazgeçilmez konuları arasında olduğunu, pek çok şairin de bu temayı başarıyla kullandığını anlatır.

ATASAYAR, Pembener (Şubat, 2001); “Barış’a Bir Yaklaşım”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.23, s.24-25.

Barışın zıt anlamlısı savaşın yok olmaması gerektiğini savunan Atasayar, zıt kavramlar birbirini besler, biri yok olursa diğeri de yok olur demiştir.

AYTAÇ, Gürsel (Aralık, 2000); “Edebiyatta Mektup”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.22, s.51-52.

Mektubun tanımını yapan Aytaç, mektubun edebiyattaki önemli bir yeri olduğunu bize aktarır.

BATMANKAYA, Murat (Nisan-Mayıs, 2000); “Kapalı Çarşı Esnafı, Salı Pazarı Tacirlerini Neden Sevmeyiz”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.18, s.21-26.

Türklerin Alman, İngiliz, Japon ırklarına oranla kabullenilmediğine dert yanan Batmankaya, Türklerin de mistik, tasavvuf ve metafizik gibi kavram düşünmede daha başarılı olduğunu ancak takdir göremediklerini anlatmaya çalışır.

BAYILDIRAN, Kemal S. (Şubat-Mart, 2000); “Türkçe Şiirin Yirminci Yüzyılında Bireşim Arayışları”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.17, s.39-55.

20. yy şiirinin bireşimlerini “Yüzyıla Girerken”, “Resmi Estetik”, “Mektep’ten Memlekete”, “Derinden Akan Mistisizm”, “Şiiri, Dili ve Dünyayı Dönüştürmek”, “Lirizme ve İmgeye Dönüş”, “Mistizime Dönüş” başlıklarıyla inceler.

BOLAT, Salih (Ekim-Kasım, 1999); “Bireyin Yalnızlığı Üstüne Bir Giriş Denemesi”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.15, s.17-23.

Yalnızlığı bir geçiş dönemi olarak gören Bolat, yalnızlığın birey ile toplum arasında süren bireyin içine düştüğü bunalım olarak adlandırır. İnsanın mutlaka topluma katılacağını söyler.

ÇOLAK, Veysel (Nisan-Mayıs, 2000); “Şair, Şiir, Tanrı”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.18, s.40-49.

Şairlerin Tanrı’yı aracıyı olarak kullandığını ve yücelttiğini söyleyen Çolak, şiirlerde O’na yakarıp mutlak güç olduğunu ifade eder.

DOĞAN, Mehmet C. (Haziran-Temmuz, 2000); “Kadına Yüklenen Anlamları Şiirle Ondan Geri Almak: Marienbad Ağdı”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.19, s.31-37.

Goethe’nin Marienbad Ağdı adlı eserinde kadına hayran olup onu yüceltmesinin ardından, erişemediği aşka olan ümidine isyan etmesine, kadını yüceltip erişemeyince onu şiirle alçaltmasına dert yanar.

EFE, Hasan (Aralık, 2000); “Pul ve Mektup”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.22, s.35-37.

Mektup ile ilgili aklına gelen çağrışımları dile getiren Efe, mektupların başlı başına edebi bir tür olduğunu aktarır. Mektup yazmanın edebi bir tür olduğunu, herkesin icra edemediğini yazar.

EMRE, Gültekin (Ağustos-Eylül, 1999); “Gurbette Zaman Var Mıdır?”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.14, s.27-34.

Pek çok yazar ve şairin zaman kavramını ifade etmeye çalıştığını ve kendisinin de bu kavrama adapte olmak istediğini belirten Emre, gurbetin zorluklarından bahseder ve zamanın da istediği gibi olmasa da akıp gittiğine dert yanar.

ERGÜLEN, Haydar (Haziran-Temmuz, 1999); “Önce Şiir Vardı!”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.13, s.31-35.

Şiirin bu dünyadaki ilk şey olduğunu ifade eden Ergülen, şiir yalnızlığın sesidir der ve bu yalnızlığın insanı aşka yönlendirdiğini söyler.

ERGÜLEN, Haydar (Ağustos-Eylül, 1999); “Zaman; Eskisi Gibi Değil!”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.14, s.15-19.

Zaman kavramıyla insanı değerlendiren Ergülen, şimdiki zamanda insanı, zamanın içindeki bir parça olarak görür ve zamanın başlı başına insanın elinde tutamadığı bir kavram olarak yüceltir.

ERGÜLEN, Haydar (Ekim-Kasım, 1999); “Yalnız Şairler Mi Yalnız?”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.15, s.25-26.

Herkesin zaman zaman yalnızlık yaşadığını ancak şairlerin bu durumunu abarttığını ifade eden Ergülen, şairlerin yalnızlıktan beslenip eserlerine yansıttıklarını anlatır.

GÖKTÜRK, Gülay (Şubat, 2001); “Kadınlar Barışçı Mı?”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.23, s.30-38.

Kadınlar için, “Anadır, şefkatlidir, o yüzden barışçıl olurlar” sözüne karşı çıkan Göktürk, kadınların barışçıl faaliyetlerde yer almadıklarını, barış için mücadele etmediklerini, sadece anaç duygular beslemekle barışçıl olunmadığına vurgu yapmıştır. Kadınların da barış için somut mücadeleler yapması gerektiğini ve herkesin bunu desteklemesini öngörmüştür.

ILGAZ, Barış (Ekim-Kasım-Aralık, 2001); “Gökyüzü”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.26, s.23-25.

Eski çağlarda kabilelerin samanyoluna kutsiyet atfettiğini anlatan Ilgaz, günümüzde de bilimin ve sanatın odak noktası olduğunu ifade eder.

İNAM, Ahmet (Aralık-Ocak, 1999-2000); “Düş Gerçeği”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.16, s.21-28.

Gerçeklerden kaçmak için düşlere sığındığını ifade eden İnam, düşlerin var olabildiğine şükreder. Düşler var olmasaydı bu hayatın çekilecek gibi olmadığını düşünür. Bu yüzden düş kurmanın çok kutsal olduğunu dile getirir. Düşler var olmasaydı sanat da beslenemezdi düşüncesindedir.

İNAM, Ahmet (Şubat-Mart, 2000); “Düşüncenin Türkiye’deki Son Yüzyılı İçin Bazı İpuçları”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.17, s.5-12.

Anlam dünyasının kendine özgü bir gerçekliği olduğunu söyleyen İnam, herkesin anlam dünyasının hayatı anlama dünyasıyla ilgili olduğunu anlatır. İnam insanın anlam küresini geliştirmek için çok araştırması gerektiğini savunur ve Türkiye’de insanların kendini geliştirmesi gerektiğini savunur.

İNAM, Ahmet (Nisan-Mayıs, 2000); “Kudüs’te Bir İç Çekişi Olarak Tanrı”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.18, s.7.

Tüm ilahi dinlerin Tanrı sesi olduğunu anlatan İnam, Kudüs topraklarının masum kanlarla dolu olduğunu da ifade eder. Ancak Kudüs’de yapılan zulümün hiçbir dine sığmadığını orada yapılan işkencelerin görmezden gelindiğini aktarır.

İNAM, Ahmet (Ekim-Kasım, 2000); “Kuru Su”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.21, s.19-25.

İnsan özünün su olduğunu ifade eden İnam birinin suyu olmaya ihtiyacı olduğuna dert yanar. Yalnızlıktan kurduğunu kendine de su olacak biri aradığını söyler.

İZGÖREN, Hicri A. (Şubat, 2001); “Sol El Konçertosu”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.23, s.17-18.

Barışın toplumsal adaletsizliğe karşı çıktığını düşünen İzgören, sanatçının da sanatını barışın emellerine göre kullanması gerektiğini yazar.

MUTLUAY, Rauf (Haziran-Temmuz, 2000); “Şiirde Kadının Eksikliği”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.19, s.5-6.

Kadın şairlerin eksikliğinden bahseden Mutluay, bu sorunun erkek otoritesinden dolayı olduğunu dile getirir. Eğer bu otorite kalkarsa kadınların sanata büyük katkılar yapacaklarını düşünür.

MUTLU, Ayten (Haziran-Temmuz, 2000); “Kadın”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.19, s.7-10.

“Aynanın Arka Yüzü”, “Kültürel Alan, Şiir ve Kadın”, “Cinsel Nesne”, “İçimizdeki Melek”, “Değişim” başlıklarıyla yazısını yazan Mutlu, kadının erkeğin görmek istediği kalıplar içinde olduğunu ve sanatın nesnesi konumunda var olduğunu söyler.

OLUKLU, İbrahim (Aralık, 2000); “Bir Mektup Yaz Bana”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.22, s.31.

Mektup konulu bir yazıya nasıl başlayacağını bilemediğini söyleyen Oluklu, Cemal Süreya ve Nazım Hikmet gibi sanatçıların mektup türlerine değinmiştir. Onların mektup yazmada çok başarılı olduklarını ancak kendinin o kadar iyi olmadığını dile getirir.

OKTAY, Ahmet (Şubat, 2001); “Şiddet, Özel Yaşam Ve Medya”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.23, s.27-29.

Şiddeti sadece kültürel düzlemde ele aldığını ifade eden Oktay, şiddetin sanata yansımaları ele almıştır.

ONARAN, M. Şerif (Ağustos-Eylül, 1999); “Zamanlar, Zamansızlıklar”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.14, s.3-13.

Zamanın yavaşlaması, durması ya da azalmasının yaşadığımız zamana göre görecelidir diyen Onaran, şiirin zamanının olmadığını, sadece göreceli zamanı yansıttığını anlatmaya çalışır.

ÖZER, NİLAY (Ağustos-Eylül, 2000); “Şimdilerde Ölüler Yok Sayılıyor”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.20, s.27-35.

Sevdiğimiz insanların bile öldükten sonra unutulmaya mahkûm olduğunu söyleyen Özer, en çok da insanın arkasında iz bırakacak bir yazı, eser bırakmadan ölmesinin çok kötü olduğuna dert yanar.

ÖZSU, Nevin F. (Ağustos-Eylül, 2000); “Her Ölüm Erken Ölümdür”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.20, s.37-45.

Ölüm korkusunun insana doğuştan geldiğini ifade eden Özsu, bir insan ne kadar yaşlanırsa yaşlansın ölmek istemeyeceğini aktarır.

ÖZSU, Nevin (Ekim-Kasım-Aralık, 2001); “Yüzüm, Gökyüzüdür Kalbimin”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.26, s.35.

Gökyüzünün çocukluğundan bu yana onun kaçış mekânı olduğunu söyleyen Özsu, özellikle geceleri gökyüzünü seyrettiğini, ne zaman yalnız hissetse, yardıma ihtiyaç duysa, çıkmaza düşse gökyüzüne sığındığını söyler.

PROUDHON, Pierre-Joseph (Şubat, 2001); “Savaş ve Barış”, (Çev: Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi), *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.23, s.46-49.

Savaş ve barışın birbirini besleyen iki kavram olduğunu savunan Proudhon, savaşı yok etmemek gerektiğini savaşın devlet, siyaset toplumun tarihi ve ruhu olduğunu ifade eder.

ŞİMŞEK, Aydın (Haziran, 2001); “Erotizm ve Şiir”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.25, s.21-23.

Erotizmin sözlük tanımını ve kendi tanımını yapan Şimşek, şiirdeki erotizmden, bu kavramı kullanan şairler ve şiirlerinden örnekleri aktarır.

T., Ayhan Bâki (Haziran, 2001); “Yedi Haz Parçası”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.25, s.18-20.

Yazısını yedi parçaya bölen Ayhan Bâki, haz kavramı üzerine düşüncelerini aktarmıştır.

TARIMAN, Betül (Haziran, 2001); “Erotizm, Kadın ve Aşk”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.25, s.25-26.

Edebiyatımızdaki ilk kadın şairlere yer veren Tarıman, kadın şairlerin erotik şiirler yazamamasının tek sebebinin toplum baskısı olduğunu dile getirir.

TUNCEL, Bedrettin (Aralık, 2000); “Mektup Türüne Giriş”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.22, s.56-58.

Mektup türünün ilk başta haberleşmek için kullanıldığını ancak günümüzde edebi bir tür olduğunu ifade eden Tuncel, önemli sanatçıların ciltli edebi mektupları olduğunu yazar.

TEMİZYÜREK, Mahmut (Haziran-Temmuz, 1999); “Acıyla Yaşama Sanatı”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.13, s.3-7.

İnsanın içindeki derin boşluğu melankoli ve acıyla doldurmasının sanat olduğunu ifade eden Temizyürek, bununla yaşamayı da “İsyan güzel sanata dönüştürme eylemidir” sözleriyle pekiştirir.

TEMİZYÜREK, Mahmut (Ağustos-Eylül 1999); “Artık Sözü Somutlaştıralım!”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.14, s.21-25.

Var olabilmek için sözlerimizi kâğıda dökmenin dışında eyleme dökmek gerektiğini söyleyen Temizyürek, dünyada hiçleşmemek için toplu hareket edip çalışmak gerektiğini anlatmaya çalışır.

UÇAROL, Tuncer (Aralık, 2000); “Her Şiir Bir Mektuptur”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.22, s.5-11.

Şair şiiri kendine seslenmek, mektup yazmak için yazdığını ifade eden Uçarol, yalnızlıklarını, ayrılıklarını, aşkı ve özlemlerini kendine söylüyor der.

UÇAROL, Tuncer (Nisan, 2001); “Özlem Çeşitleri”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.24, s.5-11.

Özlemin pek çok tanımını yapan Uçarol, ayrılık özlemi, yurt özlemi, gençlik özlemini açıklar.

VASSAF, Gündüz (Nisan-Mayıs, 2000); “Özgürlük Cehennemdir”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.18, s.27-28.

Hem sanatçıları hem de tüm insanlığı cennetten daha çok cehennemin etkilediğini söyleyen Vassaf, din otoritesi olan bir devletin cehennemi sansürlediğini anlatmaya çalışır.

1.12.2.1.4. Günlük

DURU, Orhan (Aralık-Ocak, 1999-2000); “Düş Peşinde”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.16, s.4-7.

Düşünceli olduğu için düş görmenin gerçek olmadığını dile getiren Duru, düşüncelerinden arınıp düşlere gömülmenin paha biçilemez bir huzur olduğunu ifade eder.

1.12.2.1.5. Hikâye

ŞAHİN, Şebnem (Ekim-Kasım, 2000); “Su’dan Aşk”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.21, s.27-29.

İki sevgiliyi kayabalığı ve dip balığı olarak imgeleyen Şahin, onların yaşam mücadelesini anlatır. En sonunda bulundukları geminin batıp iki sevgilinin suda

boğulduklarını, hayatlarının suda son bulduğunu aktararak öyküsünü suda iki sevgiliyi kavuşturarak son verir.

UZUNBAY, Zeynep (Ekim-Kasım, 1999); “Yalan Yalnız Yaşamak”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.15, s.30-35.

Sevgilisinin ardından eskiden yaptıkları buluşmaları anlatan Uzunbay, artık yapayalnız olmasından yakınır.

1.12.2.1.6. Makale

ADA, Ahmet (Ekim-Kasım, 2000); “Su İçin Pragmanlar”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.21, s.5-18.

Sanatçıların, divan edebiyatının, halk edebiyatının su imgesine bakış açısını, edebiyatta kullanımını inceleyen Ada, bu kullanıma çeşitli örnekler vererek yazısını zenginleştirmiştir.

ADA, Ahmet (Haziran, 2001); “Erotizm İçin Fragmanlar”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.25, s.27-43.

Erotizmin sanata nasıl girdiğini anlatan Ada, divan şiirinde, âşıklar kitabında, halk edebiyatında, roman ve öykülerde, modern dünya şiirinde ve modern şiirimizdeki cinsellikten bahseder.

ADA, Ahmet (Ekim-Kasım-Aralık, 2001); “Gökyüzü İçin Fragmanlar”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.26, s.5-15.

Gökyüzünün edebiyattaki tanımını yapan Ada, pek çok şairin gökyüzü konulu şiirini incelemiş ve gökyüzünün şiirdeki yerini aktarmıştır.

ALPER, Yusuf (Haziran, 2001); “Aşk ve Erotizm”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.25, s.5-15.

Aşk ve erotizmin aynı kavramlar olduğunu yazan Alper, erotik, erotojen gibi kavramların açıklamasını yapar ve aşkla bu kavramları ilişkilendirir.

ARGIN, Şükrü (Haziran-Temmuz, 1999); “Şiirin (ve) Aşkın Mahrem Dili”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.13, s.15-24.

Barbarra Cartland, Eco, Umberto Eco, Tillich, Orhan Pamuk’tan alıntılar yapıp şiirin ve aşkın dilinin tüm yazınsal dillerden daha öznel olduğunu ifade etmek isteyen Argın, sözcüklerden çok aşkın kendisinin önemli olduğunu vurgular.

ARGIN, Şükrü (Aralık-Ocak, 1999-2000); “Ütopya, Rüya, Hayal, Karabasan”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.16, s.8-20.

İnsanı düş kurmaya iten şeyin kaygı olduğunu ifade eden Argin, kaygıdan kaçabilmek için düş kurarız der.

ASİLTÜRK, Bâki (Haziran-Temmuz, 1999); “Aşk: Yırtılan İpek Sesiyle”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.13, s.25-30.

“Bir yaşam itkisi ve iksiri olarak aşk”, “Kadının şiirleşmesi”, “Şiir ve aşk, aşk ve erotizm” başlıklarıyla yazısını oluşturan Asiltürk, şiir ve diğer tüm sanatların ana temasının aşk olduğunu ancak aşkın şiir içinde anlam kazandığını ifade eder.

BAYILDIRAN, Kemal S. (Nisan-Mayıs, 2000); “Şiirimizde Mistik Yönelimler”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.18, s.9-21.

Edebiyatımızda Alevi-Bektaşî geleneğiyle mistik yönelimlere başvurduğumuzu anlatan Bayıldiran, günümüz edebiyatımızdaki mistik yönelimlere kadar olan süreci aktarmaya çalışmıştır.

BOLAT, Salih (Ağustos-Eylül, 1999); “Şiir ve Zaman”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.14, s.37-43.

Öykülemde anlam üretebilmek için eylem-zaman-mekân kavramlarının tutarlı oluşturulması gerektiğini ifade eden Bolat şiirde genel bir zamansızlık olduğunu anlatır.

ÇOLAK, Veysel (Aralık-Ocak, 1999-2000); “Şiir ve Ütopya”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.16, s.29-35.

Gerçek hayattan kaçabilmek için şiirde kurduğumuz hayata yani ütopyaya sığındığını ifade eden Çolak pek çok şairin şiirlerinde kendilerinin ütopyalarını inşa ettiğini anlatır.

GÜLBEK, Tamer (Ağustos-Eylül, 2000); “Cahit Sıtkı Tarancı’da Ölüm Düşüncesinin Farklı Yansımaları”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.20, s.19-23.

Cahit Sıtkı Tarancı’nın eserlerindeki ölüm temasını inceleyen Gülbek, şairin ölüm korkusuna, ölüme karşı takındığı tavra açıklık getirmeye çalışmıştır. Şairin ölümden sonraki yaşama dair kaygılarının olduğunu düşünür.

ŞIK, Bülent (Ekim-Kasım-Aralık, 2001); “Parça ve Bütün”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.26, s.17-20.

Yunan filozoflarından günümüze kadar gökyüzünün hem bilimde hem de sanatta var olduğunu örneklerle ifade eden Şık, hem bilimin hem de sanatın gökyüzü kavramına hayran olduğunu yazar.

TARIMAN, Betül (Ekim-Kasım-Aralık, 2001); “Bulutlara Şeker Yediren Şair Fazıl Hüsnü Dağlarca Çocuk ve Allah’ta Gökyüzü Halleri”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.26, s.27-28.

Dağlarca’nın Çocuk ve Allah kitabını inceleyen Tarıman, şairin en derin içtenlikle bu eseri yazdığını söyler. Dağlarca’nın eserde gökyüzüyle ilgili olan şiirlerine yer verip inceler.

1.12.2.1.7. Mektup

ÇOLAK, Veysel (Ağustos-Eylül, 2000); “Eleştirmene Açık Mektup”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.20, s.47-49.

Türkiye’deki eleştirmenlerin kendilerini geliştirmediklerinden dert yanan Çolak, eleştirmenlere seslenerek edebiyatla biraz ilgilenmeleri gerektiğini yazar.

DİNO, Abidin (Nisan, 2001); “Sanatkârlara Mektup (Acele)”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.24, s.40.

Sanatkârlara hürmetini sunup onlara saygısını dile getiren Dino, onlara hayran olduğunu yazar. Sanat yapmanın kolay olmadığını, utsal bir yetenek olduğunu bu yüzden büyük bir saygı gösterdiğini ifade eder.

DÜNDAR, Can (Aralık, 2000); “Adios Comandante”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.22, s.38-40.

Ölmüş olan Comandante’ye mektup yazan DüNDAR, onun ölümünden sonra Küba’daki değişimlerden söz eder. Mektupta Comandante’nin iyi bir lider olduğuna vurgu yapar.

ERGİNBAY, Şerif (Aralık, 2000); “Hayat, Şiir ve Adacıklar”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.22, s.27-30.

Mahmur Temizyürek’e mektup yazan Erginbay, hayatla şiir arasındaki ilişkiye değinir.

ERKEKLİ, Osman S. (Ekim-Kasım, 2000); “Engin Turgut’a Açık Mektup”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.21, s.31.

Engin Turgut’un kendisine, Haydar Ergülen’in Lina Salamandre adlı eserini baskısı olmadan önce verdiğini anlatan Erkekli, kitabın edebi gücüne hayran kaldığını aktarır.

FUAT, Mehmet (Aralık, 2000); “Arkadaki İnsan”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.22, s.63-64.

Ş kodlu birine mektup yazan Fuat, şiir ve şiirin konularından bahseder. Şiir yazmanın kolay bir şey olmadığını herkesin yazamadığını yazar.

İNAM, Ahmet (Ekim-Kasım, 1999); “Bir Yalnız’a Mektup”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.15, s.14-19.

Yalnızlığa mektup yazan İnam yalnızlığın ne kadar zor olduğunu, insanların yalnız olmayan varlıklar olduğunu, ancak insan kendisi isterse yalnız olabileceğini anlatır.

MUTLU, Ayten (Aralık, 2000); “Sana Mektup”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.22, s.41-42.

Onu tanımayacağını düşünen birine mektup yazan Mutlu, edebi hayatının nasıl başladığını, nasıl geliştiğini anlatır ve mektubun sonunda mektubu yazan kişinin içindeki sesi olduğunu dile getirir. İçindeki sesi ona bana geri dön çağrısı yapar.

ONARAN, Mustafa Ş. (Haziran-Temmuz, 2000); “Şiirli Dilde Kadın Duyarlılığı”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.19, s.47-49.

Bahçe dergisine mektup yazan Onaran, kadınların şairlik yeteneklerinin kuvvetli olduğunu anlatır.

SEZER, Çiğdem (Aralık-Ocak, 1999-2000); “Düşlerimin Fay Kırığı”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.16, s.39-49.

Elvan isimli ölmüş arkadaşına mektup yazan Sezer, kalbinin çok kırık olduğunu arkadaş gittiğinden yana düşlerinin hep kötü olduğunu ifade eder.

TANPINAR, Ahmet Hamdi (Aralık, 2000); “Antalyalı Genç Kıza Mektup”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.22, s.48-50.

Şiir sanatının nasıl şekillendiğini anlatan Tanpınar, sanatının bir kısmının da Antalya’da oluşmaya başladığını ifade eder. Antalya’nın berrak denizinin canlılık, yaşam gibi imge çağrışımları yaparken bir yandan da ona ölümü anımsattığını söyler.

1.12.2.1.8. Roman

HAFİFBİLEK, Celâl (Nisan-Mayıs, 2000); “Burnumdan Getirme Tanrım. Amin!...”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.18, s.29-39.

Tanrı ile konuşmalarını anlatan Hafifbilek, Tanrı’nın onunla dost olduğunu ifade eder. Tanrı’nın insanları özgür yarattığını, doğruyu yanlış, yalan söylemeyi, gerçeği insanın kendisinin seçmesi gerektiğini anlatır.

1.12.2.1.9. Röportaj

Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi (Ağustos-Eylül, 2000); “Neden Ölüm İmgesi”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.20, s.24-25.

Dergi, Metin Cengiz ile günümüz gençlerinin şiirde ölüm konusunu neden işledikleri hakkında röportaj yapmıştır. Ölüm imgesinin bu denli işlenmesi, yalnızlıktan dolayı hayata küsen gençlerin kurtuluş yolu olarak görmesidir der.

HAFİFBİLEK, Celâl (Ekim-Kasım, 1999); “Cemil Köksal ile Söyleşi”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.15, s.27.

Cemil Köksal ile yalnızlık ve deneme hakkında röportaj yapılmıştır. Köksal yalnızlığın sanat üretmeye iyi geldiğini düşünür.

HAFİFBİLEK, CELÂL (Şubat-Mart, 2000); “Orhan Duru’yla Öykü Üzerine Söyleşi”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.17, s.35-38.

Orhan Duru ile öykü üzerine röportaj yapan Hafifbilek, Duru’nun öyküleriyle ilgili sorular sormuştur. Öykülerinin konuları hakkında konuşan Duru hikâyelerinin geçmişinden beslendiğini söyler.

HAFİFBİLEK, CELÂL (Haziran-Temmuz, 2000); “Derin Edebiyat İçinde Bir Kadın Şair/Öykücü İle Söyleşi”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.19, s.27-30.

Şair ve öykücü Hülya Sanal ile röportaj yapan Hafifbilek, kadın sanatçıların çok bilinmemesinden dert yanar. Erkek otoritesinden dolayı kadın sanatçıların bilinmediğini düşünür.

1.12.2.1.10. Şiir

AĞABEYOĞLU, Selma (Haziran-Temmuz, 1999); “Ölünmüyor Sevdadan”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S. 13, s.37.

Bildimdi. Öyle acıtır yarayı
Tuza bulanmış bakışı bir aşkın
Ayn hışmında ışıltısı pırlantanın
Biterken
Gözlerini koyacak yer bulamamıştın da
Uzatmıştın yüreğimi.

AĞABEYOĞLU, Selma (Nisan-Mayıs, 2000); “Günah Yok”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.18, s.32.

Dünün ağdıydı yüzündeki
Geceler çizgi

Tanrı'nın evinde
Yüreğinin bir yerinde
Af yok diyor, af yok sevinç büyötmeyene.

AĞIL, Nazmi (Şubat- Mart, 2000); “Don Kışot Köy Alanında”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.17, s.25.

...
Bu yağışlı kış günü, çarşının ortasında,
Traktörlerinizden, kamyonlarınızdan
İndirip siz topladıysam bağışlayın.
Çiftçi kardeşlerim, değişen çok şey
Olmuş zamanla, farkındayım. Ama kıyıda
Köşede, yıkık bir ahırda, kaldıysa hâlâ,
İşte koyuyorum ortaya cömert teklifimi:
Beni güneşli kırlara çıkaracak, gerçek
Bir ata, kitaplığım.

AKDAMAR, Emin (Nisan, 2001); “Çarpışma”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.24, s.17.

Baharı karla çarpıştıran şey
Öngörölmeyen ama muhtemel
Şanngırttı
Anlık ansızlık artık oldubitti
Ne bir şüphe ne bir ipucu geride
Kül değil bu kez
Yalnızca ateş özetleyebilir ateşi

AKIN, Gülden (Şubat- Mart, 2000); “Kızkırgın”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.17, s.38.

Nice yıl birlikte yaşadık
Ve bu nice ayrılık ki
Hiç karşılaşmadık bir anne bir kız

ALEMDAR, Hüseyin (Ekim-Kasım, 1999); “Yıkık ve Yalağuz”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.15, s.50.

aşk sesine daldırılmış eski bir şiirdim sahi
ve şiir gibi yeni aşk ve şiir gibi eski
yeni ile eskinin çocukluğuydum her kendime başlamada

sanki gül yaprağında haz açılma gül dalında kar kapanma
 beyaz ve masalsı iki kuğu daldırma sanki
 mor ve uzaksı iki aşk dudak kırılma
 ah çocukluğum! lâl bir fotoğraf, orda

ALPER, Yusuf (Ağustos-Eylül, 1999); “Tekinsiz Söylence”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.14, s.20.

Kara dağlar ardında tekinsiz söylence
 Irmak kıyısında yayan yapıldak
 Yollara düşmüş, bir bilinmeze...
 Donup kalmış sanki çelikten yüreğiyle

ALPER, Yusuf (Ekim-Kasım, 1999); “Akşamın”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.15, s.24.

Akşamın alaca karanlığında
 Yorgun seslerini dünyaya kattılar
 Rüzgâra verdiler terli göğüslerini
 Bin kere yıkadıkları yüzleri kirliydi
 Çıkılmazdı içindeki dağ
 Yorgun seslerini rüzgâra kattılar

ARAGON, Louis (Haziran-Temmuz, 1999); “Elsa’ya Yanık Türkü”, (Çev: Hüseyin Demirhan), *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S. 13, s.50.

Dokunduğum tenindir gözlediğim soluğun
 Geçmiş günlerde kaldı artık yaşamak
 Sensin bu gidip gelen ben olmuşum uyruğun
 Kara günde olsun ak günde olsun
 Ama sen olmadın gönlüme bunca ırak

ARZU, Sacide (Haziran-Temmuz, 2000); “Kadın Gurbet Midir? Gurbet Gibisin!”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.19, s.13.

Sen kumral bir ablanın hüznüyle yaşıt serinliği gibisin
 Yüzünde allık tedirginliğin
 Sanki bir güzelliği ödeyen evet gibisin, belki gibisin

ÂSÛDE (Haziran, 2001); “Uykusuz”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.25, s.33.

Günaydın bengisuyum.. göz yağmurlarım dindi
 Kuyum taşıtı.. kova kova sana taşıyıp durdum.
 Zaman.. kuyruk yıldızlı bir düş defilesiydi..

Doğruydu.. her şeye.. birden sahip olduğum.

ATABAŞ, Hüseyin (Ağustos-Eylül, 1999); “Çocuklar Aşklar Çıngıraklar”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.14, s.25.

Sensizlik damlıyordu zamanın boşluğuna.

Kulağım bisikletin çingırağında;

Şimdi

Telefonun zilinde aklım.

Umursamasam da ölümün ayak seslerini

Çocuklara söz anlatmakta zorlanıyorum;

Neden aşk şiirleri yazdığımı soruyorlar

Bu yaşta!..

“Hayat aşkın bahanesidir” desem olmuyor,

Anlaşılmıyor “aşk dünyanın dengesidir”

ATILLA, Mehmet (Şubat, 2001); “Troya’da Bakış”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.23, s.45.

Herkes hazır, vinçler de

Paletlerini kuşanıp erkenden

Çökmüşler duvarın dibine

Kuşların kusuru uyku, mikrofonlar açık

Yağmur soluklanacak biraz

Bulursa ilk adım attığı sokağı

BALABAN, Özgür (Nisan, 2001); “Gücüme Giden Nal”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.24, s.28.

Kalan boşlukta çınlayan sıyrık ağaç,

Olmasa bir de bakışıma eklenen kül

Biliyorum hüznün küfür gibi bekleyecek

Belirtecek günün adını yüzümde mavi değil

BATMANKAYA, Murat (Şubat-Mart, 2000); “Lafazan”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.17, s.7.

Bildim, anladım ki bütün bu gürültü

Meşrebine düşen gülün hatıratıdır

Hüner tahsil etmiş her şen ve şuh

Göğsünü selsebîl, dilini din sanır

BAYRAKÇI, Kemal (Haziran, 2001); “Hazır Ol”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.25, s.49.

İnci gerdanlığa benzer
Boynunda dudak izleri
Ürperticinin hazzını heceler
Suçüstü telaşıyla gözleri.

BİRKALEM, Haldun (Haziran-Temmuz, 2000); “Akşam Oldu”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.19, s.28.

“Ne mi yapıyorum?”
Dolaşıyorum odalarda
-Voltalıyorum-
Pencerelerden, balkonlardan bakıyorum
Bir esinti yok menekşelerde
Ben de toz alıyorum
Bak, geceliğini attığın sandalye
Bir de boy aynası
Daha nereye kadar gidebilirim
Akşam oldu.

BRECHT, Bertolt (Aralık, 2000); “Sorular”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.22, s.57.

Ne giydiğini yaz bana! Sıcak tutuyor mu?
Uyuduğun yeri yaz bana! Yumuşak mı?
Nasıl görüldüğünü yaz bana! Yüzün aynı mı?
Neyi özlediğini yaz bana! Kolumu mu?

BUDAK, Abdülkadir (Şubat- Mart, 2000); “Yeni Bakış”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.17, s.15.

İtrî’yle aramda gül mesafesi
Neşterle aramda kan ve kan
Ben dünyada bu kadar kalmazdı ama
Yaşama sevinici bakışınızdı

BUDAK, Abdülkadir (Haziran, 2001); “Tuzlu Çeşme”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.25, s.9.

Yetinmeyi bilirim okyanus ile
Aşkım söz konusu olduğu zamanlarda
Bir dere yatağını ırmağa çeviririm

Bir öpüşü kıvılcımdan yangına

CAHİT, Hüseyin (Haziran-Temmuz, 1999); “Melek Hanım”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S. 13, s.17.

Ah Mine’l Aşk, son bir yudum okyanus özlemi..

İçliyim, içtenliğim

Kanat sesleriyle dinler anne yüreğimi

CAHİT, Hüseyin (Ekim-Kasım, 1999); “Yalnızlık Kaç Akşamdır?”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.15, s.49.

Kaç akşamdır Akdeniz’e susamış yağmurlar

Ay balkonunda bir manolyayı açmıştır

Yine bir imge vals, yine yeni bir deprem

Düşleri Edith Piaf’ın çılgılığıyla sarsılır

CAHİT, Hüseyin (Aralık, 2000); “Lalezar”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.22, s.9.

Yâ sabır! Not mektubun birinci varyasyonu

Özel ulak marifetiyle avcuma kondu.

Hâtîrâdır! Çemen Mülkü’nde yoksul rakının

Kırk yıl hatırı vardır; bir öğle sonu,

CAHİT, Hüseyin (Haziran, 2001); “S’imgeler Gazeli”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.25, s.37.

S’imge: dönüşüm gülü.. elimle koymuş gibi buldum yüzünü

Tene dönüşüp uçtum göğsünde hazla yedi kandilli gökyüzünü

S’imge: dilsiz bakışım.. çıralı yazların çağlayan serinliğinde

Geri dön dudaklarınla.. gittiğin yerleri.. yalazımı körükle

CENGİZ, Metin (Aralık, 2000); “Sözcüklerin Kemiği”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.22, s.29.

Tam bu vakit kayığına biner aşk

Dalgalarıyla süslenip girer gönlüme

Gönderirim umutlarımı sevgiliye bir mektupla

Banaysa satır sonları kalır hüzünden, bir de dayanmak

Bir de, “görüldü”lü mektupları yeniden okumak

CRANE, Hart (Aralık, 2000); “Anneannemin Aşk Mektupları”, (Çev: Cevat Çapan), *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.22, s.34.

Belleğin yıldızlarından başka
Gökte yıldız yok bu gece.
Oysa belleğe ne çok yer var
Yumuşak yağmurun gevşek kemerinde.

CUMALI, Necati (Şubat, 2001); “Son”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.23, s.28.

İçimden hep yenilik geliyor
Yaşadığımız dünyayı seviyorum
Kin tutmak benim harcım değil
Çektiğim bütün sıkıntıları unuttum
Parasız pulsuzum ne çıkar
Gelecek güzel günlere inanıyorum

ÇOLAK, Veysel (Haziran-Temmuz, 1999); “Zaman Gibi Bir Kadın”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S. 13, s.29.

İntikam gibi bir kadın ölümü kıskanıyor
Özrüdür umudun çıldırtan huysuzluğu.
-Ah! sarışın başak; ah! dilimin yoksulluğu.

Kazınıyor cümleler. Acemi göğsüm
Çatla artık! Bu utanç fazla sana
Celladı koruyorsun.

ÇOLAK, Veysel (Ağustos-Eylül, 1999); “Dedemin Cep Saati”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.14, s.50.

Gece bir kuşun uçuşu olacak, sularda kanat sesi
Bugünü unutma, içinde inleyen bir zaman var.
Duyuluyor kırmızıdan oyulmuş bir gülün kokusu
Yaralı yalnızlığın ceylanlar ürküttüğü...

ÇOLPAN, Derya (Ağustos-Eylül, 1999); “İkindi Suları”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.14, s.18.

Yola bakıyor
İki kadından biri
Diğeri dolan kovayı dinliyor
Ağır bir sabırla

İki kadın: toplansan yarısı bahçe

Çoğu öğle üzeri

ÇOLPAN, Derya (Ağustos-Eylül, 2000); “Ölüye Giden Su”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.20, s.42.

Kadınlar geçiyor yoldan koşarak,

Ellerinde şeffaf kovalar.

Su varmış gibi yapıyorlar

İçlerinde. Mezarlığa kadar konuşmuyor

Şarkı söylüyorlar.

DEMİRBAĞ, Fikret (Haziran-Temmuz, 1999); “Anılar ve Hüzünler Erotikası”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S. 13, s.10.

Sesin lir'di, gövden Seviş Balığı

50'ler göğü ve altıntop ağaçları altında

Ve yüzüp durduğumuz AŞK adlı kararsız suda.

Gökyüzünde simetrik ikiz-yıldızlar,

Birbirini bütünleyen iki meyva, bir dalda.

Tenin akardı şehvet kırmızısı olarak

Ezik çilek tadında;

Bazen içinde ateşli rakkaseler,

Bazen de

Yüzünde o Meryem dinginliği.

DEMİRBAŞ, Soner (Ekim-Kasım, 1999); “Denizde Bir Kayık”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.21, s.34.

Yanlış düşmüş telefonlar hattında

Herkes kendi gölgesine sürgün

Sağanak maviye ötelediğim serçeler

Soğuk bir yağmur damlası olup

Girdiler ceplerime

O küçük elleriniz bulutlandı, bungun

DEMİRBAŞ, Soner (Aralık-Ocak, 1999-2000); “Bir Adresin Olsaydı”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.16, s.18.

Geceyi örtünüyor birkaç kuş

Soyunuyor oda, kirli örtüsünü

İplikler kesiyorum
 Parmaklarıma konan serçelere
 Çözülüyor gece

DEMİRBAŞ, Soner (Ekim-Kasım, 2000); “Denizde Bir Kayık”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.21, s.34.

Yanlış düşmüş telefonlar hattında
 Herkes kendi gölgesine sürgün
 Sağanak maviye ötelediğim serçeler
 Soğuk bir yağmur damlası olup
 Girdiler ceplerime
 O küçük elleriniz bulutlandı, bungun

DEMİRCİ, Nuri (Nisan-Mayıs, 2000); “Çalı, Çit Bahçe”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.18, s.43.

Sürdürüyoruz oyunu. Ben
 Karanlık bir dağdan iniyorum
 O, dudaklarında mevsimsiz iki gelincik
 Çıkıp geliyor çalılarının ardından

DEMİRCİ, Nuri (Ağustos-Eylül, 2000); “Ölümün Cinsiyeti Vardır”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.20, s.30.

KADINDIR
 AĞAÇLARI KESİLMİŞ BEYAZ ORMANDA
 SİYAH BİR ŞAL DOKUR
 HAYATIN OMUZLARINA

DEMİRTAŞ, Soner (Aralık, 2000); “Mektup”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.22, s.52.

Kırılğan bir aynaya çarpan
 Sözcüklerin tılsımlı tınısında uyumsanmış
 Düşüşü eriyiğinden su içer kuş

DEMİRTAŞ, Soner (Ağustos-Eylül, 1999); “Sokak Şiiri”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.14, s.47.

Yok olmaya mahkûm bir şehri
 Zamanı öldürerek ayakta tutuyorum

Beckett, Oğuz Atay ve Nietzsche yürüyor

Dar sokaklarda kendi hallerinde

DEMİRTAŞ, Soner (Şubat, 2001); “Barış”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.23, s.49.

Loş bir gemide

Gideni sen olduğun gecenin

Yolu uzar durur ellerimde

Hecelerim sınırötesi kâbus

DERTSİZ, Tezcan Özlem (Temmuz, 2001); “Yol Haritası”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.26, s.36.

Elmayı koparıırken dalını gücendirmiş

İşliyor, acımasız bağ makası bu şehrin

Sağım solum sobe sırların aynasında

Eski düşlere iki beden büyüğüm

Keşke fark etmeseydim korkarım

Korkarım ah büyüdüm.

DICKINSON, Emily (Haziran-Temmuz, 2000); “1278”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.19, s.39.

Sisler içinde dikiliyordu Dağlar-

Aşağılarda vadiler duruyordu,

Gökyüzü ve nehir- gönüllerince,

Biri oyalanıyor, diğeri yürüyordu.

ELUARD, Paul (Şubat, 2001); “Asıl Adalet”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.23, s.7.

İnsanlarda tek sıcak kanun:

Üzümden şarap yapmaları,

Kömürden ateş yapmaları,

Öpücüklerden insan yapmalarıdır.

ERBAŞ, Şükrü (Haziran-Temmuz, 1999); “Derin Kesik”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S. 13, s.13.

Balı anlamadım

Yarım bıraktım tuzun tadını

Köpüren süte su kattım.

Bilemedim, bir kirpik

Nasıl bulunca uzağa düşer.

Sevmesin senden sonra

Beni kimseler...

ERBAŞ, Şükrü (Şubat- Mart, 2000); “Derin Kesik”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.17, s.47.

Memeleri sesinden daha yüksek çıkıyordu
 Bir şarkıyı ustaca bitirdi bacakları.
 Her şeyi kasıklarıyla dinleyen kalabalığa
 Sanat üzerine uzun uzun konuştu.
 Teveccühü olursa büyüklerinin
 Ülkesini dışarıda temsil etmek istiyordu.

Ruhi Su’yu alıp yanıma acıyla geceden çıktım.

ERBAŞ, Şükrü (Nisan, 2001); “Ders”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.24, s.7.

Bütün sözlerin sahibiydi
 Varlığından onur sunarak dünyaya
 -Her harfi bir mucize-
 Soluksuz konuşuyordu!.

ERDOĞAN, Serap (Ekim-Kasım, 1999); “Orya”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.15, s.21.

Soyunuk bir telaşın
 Tene tortu biriktiren şekliydi
 Uzanıp sözlerimi ikiye bölen dudak

Şimdi
 Kalbime iyi haller dileyen gidiş,
 İçini güneşli bahanelere tuşlayan ıssız,
 Takvim ve sus karışıyor yaşıma...

ERGİNBAY, Şerif (Ağustos-Eylül, 1999); “Bir Güz Saatidir Kaya”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.14, s.49.

Sızdırır zamanı
 Göğsünün kesik damarlarından,
 Ve ruha eşlik eden filizini madenin,
 Sızdırır, upuzun olur zaman.

ERGİNBAY, Şerif (Ekim-Kasım, 1999); “Aralık”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.15, s.41.

Kadın kurşuni bulutların devingen duvarında dolaştırıyordu bakışlarını.
Göçebe belleği anımsatıyordu yenilgisini uçtan uca bir bedenin.
İnce dereler dolaşmış yorgun bacakları karnımda,
Saatlerce durdu öyle. Kımıldamadan öylece...

ERGİNBAY, Şerif (Haziran, 2001); “Kuşatma”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.25, s.20.

Yol alır mangam
İssız vadinde
Kollarında ıslık kuşları
Titrer güllerin
Etinin trampetinde
Titrer içinin yaprakları

ERGÜLEN, Haydar (Şubat- Mart, 2000); “Ben Başkasının Sokağı Olsaydım...”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.17, s.19.

Ben başkasının sokağı olsaydım
Eski bir şehire giderdim önce
Evlerin çocuklarla bir büyüdüğü
O sokakta kendime kardeş arardım

ERHAN, Ahmet (Şubat- Mart, 2000); “Buğulu Pencere”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.17, s.34.

...
Ey karanlık
O derin ve ipini koparmış uçurumda senin
Kendi üzerime merakla eğildim
Anladım ki
Buğulu pencerelere çocuk parmaklarıyla yazılan adlarda
Yerim yok artık

ERKAL, Nuri (Ekim-Kasım, 1999); “Güz Yalnızlığı”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.15, s.19.

Bu mavi, birim oranın
Bu ses, çocukluğumdan
Binsem bu gemi

O diyara

Götürür mü beni

ERKEKLİ, Osman S. (Nisan-Mayıs, 2000); “Çiçek Toprağını Sevmedi”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.18, s.26.

Kim arıyor dünyayı “hayvan” ile “insan” diye

Ben şiir yazan bir kuşum belki de

Ve dünya bir şiir değil mi: Gökyüzünde uçarak

ERKEKLİ, Serhat O. (Ağustos-Eylül, 1999); “Kıyamet Ertelenecektir”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.14, s.45.

Ölüm bir başka kente taşınmaktır

Zamanlarüstü

Ölülerin saçlarını taradıkça

Biz şiirlerde

Kıyamet ertelenecektir

ERKEKLİ, Serhat O. (Aralık-Ocak, 1999-2000); “Atlar”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.16, s.11.

Bu şiir rüyâda yazılmıştır

Atlar, sırtlarında, hayatlarımızı gelirdiler

Durdular ve koklaştılar bir süre

Koklaştılar ve döndüler sonra.

ERTÜRK, Özlem (Aralık-Ocak, 1999-2000); “Düşlediğim Kadarsın”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.16, s.33.

Hançerlediğim kendimdi aşk

Soğuk demiri kanım ısıtınca kadar

Korkuya zaman yok artık

Sorular akıyor düş yarığımdan

FINDIKÇI, Metin (Ağustos-Eylül, 1999); “Zamanındayım”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.14, s.37.

Acı eskiyince mermeri kırık kent oluşur içimizde

Dönemeyiz yumuşak tenine geçen günlerin

Ufalır elimizde,

Dönüp bakamayız gözleri kırık heykellere;

Sen de biliyorsun artık korku içindedir yalnızlık.

GÜLBEK, Tamer (Ekim-Kasım, 2000); “Tahriş”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.21, s.17.

Kaşıntı şarkıları şimdiyle geçmiş arasında sıkıntı
Taşıyor, sesleri kaldırıyor toprak dalgın denizden seken,
Sırf deniz değil sırf sevilen sesler göklerdeki takıntı,
Kuzeyde cereyan eden sersemlemiş bir tahriştir bize esen.

GÜLBEK, Tamer (Ağustos-Eylül, 2000); “Saplantı”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.20, s.20.

Gidiyorduk hayatın çatlaklarından sekerek
Ve soğuk solukları öperek;
Yani saplanmadan sapabilmek.

GÜLBEK, Tamer (Nisan, 2001); “Çocuk ”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.24, s.24.

Üzerinde yattığımız o sihirli halıda
Uçuşurdu sihirli notalar, annemizden ve okul koridorlarından
Arttırdığımız; söylemeye çalışmazdık hiç;
Müzikle susardı her şey.

GÜNBAŞ, Ahmet (Haziran, 2001); “Taciz”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.25, s.40.

Gözlerinizde oturmuştur bir zaman
Onun da görüp göreceği bu
Boşuna uğraşmayın evcilleşmez
Annesiz büyümüştür o şiir
Ağzına biber de sürseniz
Bir kucak sokakla yine gelir

HAFİZ (Haziran-Temmuz, 1999); “Geçmiş Zaman Meleği”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S. 13, s. 7.

“**Melek Geçti**”, sessizliği şiirle aldattık,
Az kelime çoğaldı, bir meleğe sakladık
Çok kalanlar uzadı kötü şarkılar gibi

Kâlp bulutlu, gövde özür, yarım büyüdük
Biraz daha büyüsek biraz daha yarımдық

HAMEŞ, Mehmet (Temmuz, 2001); “Eskiye Şehir”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.26, s.32.

Bulutlarla sokaklar buğulanır kışın
Yüzlerin aynası kararır şu gölde
Gözleri hüznle bağlanır evlerin
Bir şehir eskir kendi kimsesizliğinde

HARDY, Thomas (Nisan-Mayıs, 2000); “Şans”, (Çev: Nazmi Ağıl), *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.18, s.15.

İki kin dolu bir Tanrı seslenip bana gökten,
Dese keşke gülerek “Sen, ey zavallı,
Bil ki sen üzüldükçe mutlu oluyorum ben,
Ve nefretim kârıdır sevginin zararı.”

HAŞAL, Hilmi (Ağustos-Eylül, 2000); “Dolap”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.20, s.10.

İki ışık vardır gökyüzünde: yavaş ölüm birisi, yalçın
İki çukur vardır gökyüzünde; çıkılmaz, kayalık birisi
(söylerken bile yanıyor dili insanın, kuruyor iliği, damarı...)

HİKMET, Nâzım (Şubat, 2001); “Gözlerin”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.23, s.39.

Gözlerin, gözlerin, gözlerin,
İster hapishaneme, ister hastaneme gel,
Gözlerin gözlerin gözlerin hep güneşte,
Şu Mayıs ayı sonlarında öyledir işte
Antalya tarafında ekinler sabah vakti.

HİKMET, Nâzım (Şubat, 2001); “Kavanozdaki Yürek”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.23, s.15.

Doktor Litman İmre’nin masasında
Bayan Çabai Yanoş’un yüreği
Birazcık kibirli, birazcık mahzun
Duruyor içinde bir kavanozun
Kayısı güllerinin arasında.

HİRİSTOZOV, Nikolay (Şubat, 2001); “Barış”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.23, s.48.

Havada sonsuz
Yankılanan bir ses duymuyor musunuz?

Bu ne yeldir, ne bir kuş.

Bir başka şeydir, bir başka.

İSMİGÜL (Temmuz, 2001); “Gök Taşı Görmüş Çocuklar Gazeli”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.26, s.25.

O çocuklar ki bırakılmışlar nehrin kıyısına

Gök taşı görmüş her biri uzanmış sonsuza

Yağmur örgülü saçları uzamış kentin göğüne

O çocuklar ki su yitirmiş, kuş uçurmuş

Güneş ışığında

KALENDER, Arife (Ekim-Kasım, 2000); “Yağmur Ormanları”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.21, s.8.

Bugün çok fazlayım kendime

Birazımı al

Âma aşklar gezdirdi konaklar

Udiler uykudaydı, neyzenler sustu

Rakkaseydim danslarımla seviştim

Şal, tefe vuran parmak ve şarap

KALENDER, Arife (Aralık, 2000); “Mektup Sus”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.22, s.39.

Yolladıkların yoruldu artık

Aynalı sandıklara

Gel git zamanı şimdi

İlkin sesin yankıyor kuyulardan

Çektikçe ipini bana kadar

Zamanın katlı sayfalarında

Tarih yitirmiş resmindir çıkan

KANTÜRK, Turgay (Haziran-Temmuz, 1999); “İlk Mektup”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S. 13, s.8.

(uzakta)

Sesini yazıyorum

Sesini parmaklarımla

Sesini okşuyorum
 sesin sıcak bir duvar
 bir kertenkele kaçıyor
 sesinin yaprağına

KARACAOĞLAN (Haziran 2001); “Koşma”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.25, s.29.

Bir ceren götürdü beni bahçeye
 Gördüm o bahçenin yolları bir hoş
 Yağmurlar yağar da rüzgârlar eser
 Eğilmiş selvinin dalları sarhoş

KAYA, Arzu (Nisan-Mayıs, 2000); “Arzuhâl”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.18, s.28.

İçimdeki açılmamış zarfı
 Karlı çocuk sesiyle açıyorum
 Tanrım, beni bağışla!
 Öpülüp koklanmamış sözlerimle hırkamı
 Doğduğun evde unutmuşum.

KIRIMLI, Sadık M. (Aralık-Ocak, 1999-2000); “Düş Müydün Yoksa...”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.16, s.43.

Yüzünü
 Geçmişin ellerine bırakan, hüzün
 Irmağını içine akıtan çocukluğum benim!
 Sır gibi saklıyor musun gene ürküntü
 Veren kuytuların amansız yalnızlığını
 Yüreğinde!

KIRIMLI, M. Sadık (Temmuz, 2001); “Gökyüzü”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.26, s.15.

Gündüzünü giyinen maviden
 Bir parça alıp üstüne biçtiğin giysi
 Mutluluğa açtığın bir kapıydı elbet!
 Ben sevdana sapsarı bir ikindiydin
 Sulara bıraktığın ellerin çarpan bir yürekti..
 Hüzünlü türkülerime sestin çoğu kez
 Dilimi eskittim seni dinleyip..

KÖYLÜ, Zeynep (Ekim-Kasım, 1999); “Replik”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.15, s.37.

Bir gece dik bana palyaço derisinden
Kuş kokusu taşısın damarlarımdaki rüzgâr
Ve sabahları açma kalbimin kepengini
Kimse gülmedi

KÖYLÜ, Zeynep (Nisan-Mayıs, 2000); “Aynam Uyuyakaldı”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.18, s.11.

Tanrının küstüğünü anladı çocuk
Nerde düşürmüştü ikonlarını
Gökyüzünün katında günahkâr annem

Aynam uyuyakaldı

KURADA, Zeynep (Aralık-Ocak, 1999-2000); “Her Şey Ne Çabuk”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.16, s.51.

Düşsüzlük de bir mevsimdir başlar ansızın
Yatağından ayrılan sular gibi
Yüzümün her damlası incinir

MISIRLI, Ertan A. (Aralık-Ocak, 1999-2000); “Düşteki Yangın”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.16, s.27.

Ruhun ince alevi ilk aşk
Kadın ağaca bakıyordu
Erkek ormana
Medusa’nın kölesiydi
İkisi de

MUNGAN, Murathan (Şubat- Mart, 2000); “Gece Nöbeti”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.17, s.52.

Daha az seviyorum seni
Giderek daha az
Unutur gibi seviyorum
Azala azala
Aramızdaki uzaklığın karanlığında

Geceleri kısalıp, gündüzleri uzuyor öyle olunca

MUTLU, Ayten (Haziran-Temmuz, 2000); “Femina”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.19, s.9.

Nasıl bir ayın gerek bu lanete femina
Yaşamının kırıkları birleşsin diye
Hangi büyü sözlerle dans edeceksin
Yeni günün şafağında?

MUTLU, Ayten (Ağustos-Eylül, 2000); “Ölüm Gibi”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.20, s.15.

...
Kapanıyor gecenin ağır kapısı
Sonsuz mavi bir cam kırılıyor içimde

Öpüyorum
Öper gibi gözlerini son defa
Ölüm gibi bir aşkın gözyaşlarını

ÖZER, Nilay (Ağustos-Eylül, 1999); “Zehir Zakkum Zamanlar”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S. 14, s.6.

Ömrüme zarar veren erkekler sevdim
Cam kırıklarıyla sundular tenlerini
Seviştikçe çoğalan ellerine inandım
Uzun.. çok uzun ayrılıklardan sonra
Sabırsız bir çarmıh gibi açılan kollarına
Çarmıh sarmaşığydım usul usul dolandım
Bana nazlı ölümler
Korsan ürpertiler bana
Bana akli çelinmiş geceler kaldı

ÖZMEN, Gonca (Ağustos-Eylül, 1999); “Zaman Tozları”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.14, s.33-34.

ZAMAN: Sudan eski, Tanrı’dan eski...

Dur durak bilmez, yorulmaz zaman. Gecesi, gündüzü yoktur.
Hep bir seferidir o. Hep tetikte, hep nöbettedir.

Zaman ölümsüz, bilge bir ihtiyardır. Neler görmüş, neler geçirmiştir

Ve neler yaşayacaktır daha.

PEKER, Hüseyin (Aralık-Ocak, 1999-2000); “Kuş Uykusunda Yangın Düşleri”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.16, s.7.

Kelimeleri bıçak diye kullandığımı söyledi ata şairler
Kimi ölüdür şimdi, belleğimde oysa diridir tümü bu dize işçilerinin
Hepsinin şiiri ibadet saydığı günlerde doğdum ben
O günlerde çoğaldım; o demlerde çok aldım, çok verdim
Tozu dumana kattım, şairlik kumaşının pembesi bol giysilerinden

PEKER, Hüseyin (Şubat, 2001); “Şiiri Pençe”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.23, s.20.

Denizi düşün, o sana dost olur
Kararsız dalgalarını saymazsan
Zehirli sözlere alışık ol, gizli düşüncelere
Kaygan dur, kaç seni tıkayan temmuz girişlerinden

PINARBAŞI, Erhan (Nisan-Mayıs, 2000); “Mitolojik Ninni”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.18, s.21.

Dört kertikli bir beşik
Davut ve öteki
Beride Yahudi ötede Arap
Asırlardır yandığım yaşam
Süt ve şarap
On iki çalgının tınısı
Mitolojik ninni

SARIALIOĞLU, Kenan (Ekim-Kasım, 1999); “Yalnızlık Gazeli”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.15, s.11.

Dertsiz gün yok seninle, ama olsun, ne çıkar
Yiteyim senin yoluna, bir hiç olayım yâr!

İnlet beni ney gibi, sızlasın ruhum
Arzudan öte nem varsa canda, uçursun rüzgâr!

SEZER, Özlem (Haziran-Temmuz, 2000); “Saklambaç”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.19, s.43.

Kendi annesinin yüzünden kaçan bir çocuğum
Solgun yeşili akmış, kopmaya yakın pervazları

Olur olmaz her rüzgarla savrulan, çarpan
İki çukur pencereye benzeyen anne gözlerinde
Pervazlar her akşam ölen dayı için uğuldar

ŞİMŞEK, Aydın (Nisan-Mayıs, 2000); “Palyaço”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.18, s.45.

Hayat bir kez daha haklıydı
Bunca sırrı taşıdığı için. Kendine
Gizemken bir söz. Su bile akamazdı
Zamanın derin sırlarından.

T., Bâki Ayhan (Nisan, 2001); “Uzağa Düşene Övgü”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.24, s.34.

Sen yine uzağa düştün
Anılar kurtarıcı olamayacak
Aya saldıran köpekler
Zincirlerinden boşanacak bu sonsuzlukta
Geriye anlamsız gürültüler kalacak

TANER, Mehmet (Temmuz, 2001); “Beyaz Angelika”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.26, s.8.

Evrende, göbeğinde çırıl aydınlığın
Harlar, kapısız bir çerçeve;
Gürleyen ıssız fırtınalar
Eşiğinde yükseldikçe

TUNÇ, İlyas (Haziran-Temmuz, 1999); “Es Geçilmez Sözler”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S. 13, s.22.

Aşk derin darbelerle gelir
Karışır gövdelerin şarkısına
Es geçilmez sözlerdi
Gece kremleri
Losyonlar
Pudra...
Gövdeler erir
Şarkılar kalır
Kalırsa

TUNÇ, İlyas (Aralık-Ocak, 1999-2000); “Kuyu Sözler”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.16, s.24.

İnsan bir kuyudur, bakım ister
Güvenme kimsenin ipine

Öyle derindir ki sözleri
Eğreti bir merdivenden usulca bıraktım gövdemi
Ah arkamdan kazılanlar
İğneler, ince tuzaklar

TUNÇ, İlyas (Nisan-Mayıs, 2000); “Karnaval Sözler”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.18, s.44.

Kimi kimden sorsam kimse bilmiyor
Beni kimden sorsalar
Ben O’yum

Darmadağın eski bir tezgâhta ağaç
Kıymıkları, keser ve planya...

TUNÇ, İlyas (Haziran, 2001); “Enkidu”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.25, s.13.

Nesneler üzerinden çekiverdim ki tülü
Sedirler, eğreltiler, cıvıl cıvıl kuş gölü

Kuşlar ötüşedursun, rahibe sere serpe
Enkidu! İlkel oğlum! Tamamla görüntüyü

TUNÇ, Sevecen (Aralık, 2000); “Aşkımızın Kara Kutusu”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.22, s.65.

Değilim; yağmurlu bir günde
Postacının yolunu gözleyen
Genç kız. Asker sevdalısından
Bekliyordu mektup

TUNÇ, Sevecen (Nisan, 2001); “Hercai Menekşe”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.24, s.48.

Yürüdük...
Uzun ve yorucu
Usul ve kimsesiz

Öyle kısa öyle telaşlı...

Avcumda ufaladım güz yaprağı saçlarını

TURGUT, Engin (Haziran-Temmuz, 2000); “Rahiya”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.19, s.21.

Benim adalı bir şairim var:

Yaz yağmuruna yakalanmıştır,

Yüzünde kuşlar uyanır,

Korkular kaçacak delik arar

Şehir tükürür, göç kusar

Her şarkıda gecesi ağlar!..

UYSAL, Ahmet (Haziran-Temmuz, 1999); “Unutulmuş Bir Mektuptur Aşk”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S. 13, s. 5.

Kırılğan günler edinmişsem

Altmışından sonra, bir çiçeği

Koklar gibi tutacaksınız demektir bu

Tutarken saydam ellerimi

UYSAL, Ahmet (Şubat- Mart, 2000); “Yağma”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.17, s.66.

Aşk yerine geçecek

Bir şehir bıraktıysanız bana

Bursa’da bir avlu

Sizli bir sokak adı

UYSAL, Ahmet (Haziran-Temmuz, 2000); “Söylemiştim Sana, Kadınım”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.19, s.24.

Söylemiştim sana, bu söylence,

Bu aşk biterse erken ölürüm.

Yeryüzü yaralı bir çağanoz

Gibi bükülür, denizler küser,

Kar gibi yağar yalnızlıklar.

UZUNBAY, Zeynep (Ekim-Kasım, 1999); “Akıyorum Yazdığım Yere”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.15, s.31.

Ben aslında düşmeyi seviyorum

Düşüp kalkmayı...

Düştüğüm yerde gül bitiyor
 Biri mutlaka dokunuyor ona
 Ben o zaman iyi uyuyorum
 Uykumda su oluyorum
 Akıyorum yazdığım yere

ÜSTÜNER, Galip A. (Haziran-Temmuz, 2000); “Deli Rüzgâr”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.19, s.49.

Ben deli rüzgârları severim
 Söküp götürür ne varsa yaşanılan
 Kurutur gözyaşlarının anlamını
 Yalnızlığın çatırdar sokak ortasında
 Ve bebek ağlamaz

YARAN, Azer (Ağustos-Eylül, 2000); “İşkencede Ölenin Monoloğu”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.20, s.7.

Birazdan yüreğim patlar
 Kanımın parça etkisi—can şarapnelleri
 Öldürümün yüzüne fişkirir
 Kırmızı sağanağıyla yağar aşkım

YESENİN, Sergey (Aralık, 2000); “Anneme Mektup”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.22, s.21.

Sağ mısın henüz ihtiyarcığım?
 Ben de sağım. Selam, selam!
 Döksün çatısından yuvacığının
 O betimsiz aydınlığını akşam.

YURTTAŞ, Hüseyin (Ağustos-Eylül, 1999); “Kalıntıda”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S.14, s.14.

Geçmiş zamana gün düşer
 Dili çözülünce taşın,
 Bir pencere kesilir
 Uzaklara açılır bakışın

ZİYALAN, Nihat (Ağustos-Eylül, 1999); “Antalya’da Bir Zaman”, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, S. 14, s.9.

Sahildeki tramvay
 Çanını arama molası vermiş

Sıcak çarpmasın
 Gölgemi vererek dikildim
 Aranarak ben de
 Antalya'da bir zaman
 Belediye Obaları'nda uyuyakalmış
 Konyaaltı Plajı gençliğim

1.13. Nevzuhur

1.13.1. Dergi Hakkında

Dergi Ocak 2008 yılında yayınlanmaya başlamıştır. Dergi sahibi Mustafa Akbaba, genel yayın yönetmeni Ali Demirel, yayın kurulu Bekir Kara, Hüseyin Ateş, Yasin Kaya, Hasan Tülkay olarak yayımlanmaya başlamıştır. Dergi 2020 yılına kadar basılmaya devam etmiştir. Dergilerin sayfa sayısı 10 ile 12 arasında değişmektedir. 2020 yılının Aralık ayına kadar toplam 70 sayı çıkarılan derginin tüm sayıları kütüphanede ya da sahaflarda yer almamaktadır. Dergi sahibi Mustafa Akbaba'da bulunan sayıları tezde incelenmiştir.

Derginin kapağında en üstte dergi ismi yazılmış ve altında resim ya da fotoğraf verilmiştir. Altlarında fotoğraf ve resim hakkında kısa bilgi verilmiştir. İç kapağında ise dergi basımı hakkında bilginin yanında içerik sunulmuştur. Derginin 1. sayfasında dergi okurlarına sayının içerisindeki yazılarla ilgili kısa bilgiler verilir.

İncelenen sayıların bazı eserlerinde Türklüğe ait kavramlar ve başka ülkelerde yaşayan Türkler konu edinmiş ve derginin ana teması sanat ve edebiyat olmuştur. Derginin edebi türleri anı, deneme, eleştiri, gezi yazısı, hikâye, inceleme, köşe yazısı, makale, röportaj, şiirdir.

1.13.2. Bibliyografik İnceleme

1.13.2.1. Edebi Türler

1.13.2.1.1. Anı

AKBABA, Mustafa (Mayıs, 2008); “Saç Telin Bin Leylâ Tartar”, *Nevzuhur*, S.3, s.3.

Güzel bir edebiyat gecesinde Kayserili Âşık Sefil Selimî ile tanıştığını anlatan Akbaba, âşığın Kayseri’de doğduğunu, askerlikten sonra bu işi icra etmeye başladığını aktarır. Selimî’nin hece vezni kullandığını, şiirlerini okurken insanların keyif aldığını ifade eder.

AKBABA, Mustafa (Ocak, 2009); “O Konuyu Daha Önce Dile Getirmiştım”, *Nevzuhur*, S.7, s.3-4.

Yunanistan’da Türklerin sorunlarını dile getiren Akbaba, Yunanistan gezisi sırasında oradaki İbrahim Paşa Camisinde namaz kılarken müftü ile kendisinden başka cemaat

mensubu olmadığını görür ve müftü dertlerini yakınmaya başlar. Müftü camilerde ezan okunmasına izin verilmediğini, Türklerin dinlerini özgür yaşayamadıklarını ve oradaki Türklerin dinleri hakkında bilgi sahibi olamadıklarını söyler.

AKBABA, Mustafa (Ocak, 2010); “Üsküdar Musîkî Cemiyeti ve Emin Ongan”, *Nevzuhur*, S.13, s.4-5.

Üniversite yıllarında Türk musikisiyle tanışan Akbaba, Üsküdar Musîkî Cemiyeti’ne gitmeye başladığını söyler. Oraya bir mülakata girerek kabul edilir ve bu cemiyetle pek çok konsere katılır. Derslerine musîkî hocası Emin Ongan’ın girdiğini anlatır ve onun doğum ve ölümünden bahseder.

ANDAÇ (Ocak, 2008); “Mor Renkliydi Salkımlar”, *Nevzuhur*, S.1, s.5.

İstanbul’un mor salkımlı bir evini betimleyen Andaç eve hayrandır. Çocukluğu o mor salkımlı evin mahallesinde geçtiğini ifade eder. Andaç o eve mi hayran yoksa içindeki Ayşe isimli kıza mı bilemez. Ancak Antalya’ya taşındıklarını söyleyen yazar alışamadığını ve İstanbul özleminin yoğun olduğunu ifade eder. Andaç, Cumhuriyet Meydanı’ndaki mor salkımlı evi her gördüğünde çocukluğunu yâd eder.

ANDAÇ (Temmuz, 2008); “Unutulan Seslerdi Onlar”, *Nevzuhur*, S.4, s.3-4.

Antalya’da sokakta satış yapan Maraş dondurmacılarının giyim kuşamını ve çingirakla yaptıkları gürültüyü eleştirir. Andaç çocukluğunda İstanbul’daki nane şekeri satan, maniler okuyan satıcılarla bu dondurmacıların kıyaslamasını yapar. Bir gün bu dondurmacıların çingirak sesini duyan Andaç geçmişine gider ve ilkokuldaki çingirak seslerini, boğazda vapur yanaşırken çıkan çingirak seslerini anar.

ANDAÇ (Ocak, 2009); “Dil Hep Çürük Dişe Giderdi”, *Nevzuhur*, S.7, s.1-3.

1960 yıllarında sinemaya gitmenin herkese çok büyük keyif verdiğini, insanların günde iki kere sinemaya gittiğini anımsayan Andaç, sinemadan sonra o dönemlerde meşhur olan pastanelerde muhallebi ve diğer tatlıları yemenin çok keyif verdiğini anlatır.

ANDAÇ (Mayıs, 2009); “Orfoz Lüfer’in Selamını Taşırdı”, *Nevzuhur*, S.9, s.5-7.

Bir yaz günü ilk defa Karadeniz’e giden Andaç, gittiği Poyraz Köyü’nün doğasına hayran kaldığını anlatır. Orada geçimi balıkçılık yaparak sağladıklarını söyler. Balık tutma maceralarını anlatan Andaç tuttuğu lüfer balığının tadına ve tutma işine hayran olduğunu dile getirir.

ANDAÇ (Temmuz, 2009); “Yaşı Olmayan Adam”, *Nevzuhur*, S.10, s.2-3.

Antalya’ya ilk geldiği zamanı anlatan Andaç, İstanbul’dan Antalya’ya gelince biraz çekingendir ama Kaleiçi’ne, limana, dağlara ve denize bayıldığını ifade eder. İlk zamanlar karış karış limanı, Karaalioğlu Parkı’nı ve Kaleiçi’ni gezmiştir.

ANDAÇ (Kasım, 2009); “Hasan Sirtında Sübek Keyfi”, *Nevzuhur*, S.12, s.1-3.

Yirmili yaşların başında annesinin Kastamonu’daki köyüne düğüne giden Andaç köye gitmenin mutluluğunu dile getirir. Köyüne varınca dayısını başkalarının vasıtasıyla tanımıştır. Köyü büyük bir hayranlık ve özlemle anlatan Andaç, özüne dönmenin mutluluğunu yaşar. Derginin biçimsel incelemesini yaparlar. Önemli buldukları sayıların içindeki yazılardan bahsederler. Bu derginin Türk dünyası için önemli olduğunu dile getirirler.

ANDAÇ (Ocak, 2010); “Gözlerinde Seyrettim”, *Nevzuhur*, S.13, s.6-7.

Askerlik yaparken asker arkadaşı Yılmaz’la bir mahkûmu trenle başka bir şehre götüren Andaç, o mahkûmun mahcup haline dayanama ve onunla sohbet eder. Mahkûm askerken sevdiği kızın başkasına verildiğini öğrenir ve düğünü basar. Damadın ailesi askeri ihbar eder ve asker tutuklanır. Askeri teslim edip Yılmaz’ın köyüne uğrarlar ve aile hasretini az da olsa dindirirler.

ANDAÇ (Mart, 2010); “Vurgunu Da Yosun Sarardı”, *Nevzuhur*, S.14, s.8-11.

Sabah erkenden balık tutmaya giden Andaç bu faaliyetten keyif alır. Kaptanla sohbet etmeye koyulurlar ve kaptan balık tutmaya nasıl başladığını anlatır. Kaptanın babası ve dedesi de kaptandır ve aileden gelen bu mesleğini çok sevdiğini belirtir. Hiç evlenmeyen kaptan âşık olduğu kadını anlatır ve kavuşamadıklarından dert yanar.

ANDAÇ (Eylül, 2010); “Madrinanın Zilleri Kokardı Kan Gülleri”, *Nevzuhur*, S.17, s.7-8.

Burdur’dan Isparta’ya trenle olan yolculuğundan bahseden Andaç, trende Âşık Hüso’nun hayat hikâyesini dinler. Hüso doğunun bağrından kopup gelmiştir ve memleket özlemi çekmektedir. Sazına ve sözüne bu özlem yansırken yol boyunca herkes onu dinler.

ANDAÇ (Kasım, 2010); “Islıkla Söyleyişe Hanımlar Katılmazdı”, *Nevzuhur*, S.18, s.6-7.

Trabzon’un doğasına hayranlığını dile getiren ve Vakfıkebir’e olan yolculuğunu anlatan Andaç, Antalya’nın mavisıyla Trabzon’un yeşilliğini kıyaslar. Serpil Köyü’nü ziyaret eden Andaç orada insanların ıslıkla haberleştiğini yazar. Ancak kadınların hiç ıslık çalmadığını fark eder. Bu durumu sorunca kadınların bilmediğini bu durumun da ayıp olduğunu söylerler.

ERÇİN, Mehmet (Ocak, 2008); “Karadeniz Hüznü”, *Nevzuhur*, S.1, s.6-8.

Okuma-yazma okulunda görev alan öğretmen Erçin, 1972 yılında Çankırı’ya tayininin çıktığını anlatır. Karadeniz’den sonra bozkırın kuraklığına alışamayan öğretmen Karadeniz’i çok özlediğini ifade eder. Çankırı köylerini kurak bulduğunu söyler. Erçin köy halkı yıllar önce ormanları tarlaya çevirdiklerini duyar ve ormansız yıllar sonra toprağın verimi kalmaz diye sitem eder.

1.13.2.1.2. Deneme

AKBABA, Mustafa (Ocak, 2008); “Ekmek”, *Nevzuhur*, S.1, s.4.

Ekmek kelimesinin morfolojik incelemesini yapan Akbaba, bu kelimenin ek emrinden türemediğinin savunur. Ek kelimesine “-mek” ekiyle anlam kazandığını, bu kelimenin emek içerdiğini ifade eder. Akbaba, ekmeğin dinimiz açısından da kutsal olduğunu söyler.

AKBABA, Mustafa (Mart, 2008); “Alın Yazıları”, *Nevzuhur*, S.2, s.3-4.

Alın yazısı kelimesinin tanımını yapan Akbaba, kimi alın yazılarının mutluluk getirdiğini, kimilerinin ise ıstırap dolu olduğunu dile getirir. Alın yazısı ile ilgili yazılmış olan şiirlerden de alıntı yapan Akbaba, bu kelimenin bazen sevgili için bazen de hayatın getirmiş olduğu zorluklar ve güzellikler için kullanıldığını ifade eder.

AKBABA, Mustafa (Kasım, 2008); “Yahya Kemal İkliminde Kısa Bir Gezinti”, *Nevzuhur*, S.6, s.2.

Yahya Kemal’in edebi dilini inceleyen Akbaba, onun ‘arı dil’ hastalığından da bahseder. Atatürk’ün Yahya Kemal’e Dil İnkılâbı’nda görev almasını istediğini ancak Kemal, yaşayan Türkçeye karşı vehmi olduğunu söylediğini ve bu görevi kabul etmediğini söyler.

AKBABA, Mustafa (Temmuz, 2009); “Usûl”, *Nevzuhur*, S.10, s.1-2.

Akbaba usûl kelimesinin anlam dünyasını ele almıştır. Kökeninin Arapça ‘aşl’ kelimesinden geldiğini söyleyen Akbaba, bu kelimenin kural, kaide anlamına geldiğini söyler. Bu kelimenin yalnızca bu anlamlar için kullanılmadığını, ‘biçim, tarz’ anlamında, musikide uyulması gereken şekil, ritim amacıyla kullanıldığını söyler.

AKBABA, Mustafa (Mart, 2010); “Fasl-ı Bülbül”, *Nevzuhur*, S.14, s.6-7.

Akbaba musikide önemli bir yere sahip olan Dede Efendi’yi gençlerimize tanıtmadığımıza yakınır. Dede Efendi’nin sanat hayatından söz eden Akbaba, Dede Efendi ismini Mevlevi dedelerine saygı gösteren hitap şekli olduğu için bu adı aldığını yazar.

AKBABA, Mustafa (Eylül, 2010); “O Kanlı Elleri Su Temizler Mi?”, *Nevzuhur*, S.17, s.1-4.

Sultan Abdülaziz Han’ın tahta geçişi ve yaptığı faaliyetlerden bahseden Akbaba, Abdülaziz’in katledilmesine derin üzüntü duyduğunu ifade eder. Abdülaziz zamanında yapılan yeniliklere değinir. Süveyş kanalını açtığını, ilk Osmanlı Bankası’nı kurduğunu, itfaiye alayını kurduğunu, ilk posta pulu kullanıldığını söyler.

AKBABA, Mustafa (Ocak, 2011); “Antalyalı Genç Erkeğe Mektup”, *Nevzuhur*, S.19, s.9-10.

Tanpınar’ın “Antalyalı Bir Genç Kıza olan Mektubu”nu bir kıza değil de bir erkeğe yazıldığını iddia eder. Mehmet Kaplan’ın, İnci Engün’ün bu kişinin bir kız olduğunu söylerken, Turan Alptekin bu kişi erkektir dediğini iddia eder. Tanpınar’ın mektup yazdığı

kişinin Mustafa Erol adında Manavgat Taşağıllı bir adam olduğu, ancak vefat ettiğini öğrenir. Taşağıl'ın eşi sandıkta sakladığı orijinal mektubu Akbaba'ya göstermiştir.

ANDAÇ (Kasım, 2008); “Çanlar Artık Çalmayacak”, *Nevzuhur*, S.6, s.5-7.

Ramazan ayında İstanbul'un eski semtlerini, türbelerini gezen Andaç bir an ölen eski Bizans imparatoruyla konuşmaya başlar. İmparator buralar bizim toprağımız çanlarımız çalacak buralarda der. Andaç o dönemlerin eskide kaldığını, Osmanlı'nın İstanbul'a medeniyeti getirdiğini artık çanlar değil ezanlar okunacağını söyler.

ANDAÇ (Eylül, 2009); “Yol”, *Nevzuhur*, S.11, s.4-6.

Yunus Emre'nin insanın içindeki insana seslendiğini, içindeki insanda bir zerre aşk varsa onda Allah sevgisinin olduğunu söylediğini aktarır. Yunus Emre'nin şiirlerini inceler ve ilahi aşkı konu edinen şiirlerini örnek gösterir.

ANDAÇ (Temmuz, 2010); “Bitpazarına Değil Ülküsü Olana Yağardı Nur”, *Nevzuhur*, S.16, s.5-6.

Andaç, Selçukludan bu yana çarşı pazarın düzenini sağlayan ahilik geleneğinden bahseder ve Antalya'daki uygulamasını irdeler. Selçukluda kuruluşu Osmanlıda gelişim sürecini anlatır. Selçuklu zamanında kurulan, şimdiki Demirciler Çarşısı ve Sobacılar Çarşısı'nın bulunduğu mevkiilerin ahilik sistemiyle oluşan çarşının var olduğunu aktarır. Ahilik sisteminin babadan oğula geçtiğini belirtir. Dikkat edilmesi gereken kurallardan bahseder.

ANDAÇ (Ocak,2012); “Uçkurundan Başka Düğüm Tanımayanlar Gördes'i Nereden Bileceklerdi.”, *Nevzuhur*, S.25, s.1-4.

Dünyada bilinen en eski halı Altay Bölgesinde olduğunu söyleyen Andaç, bu halıların Türk düğümü olarak bilinen “Gördes Düğümü” ile dokunduğunu söyler. Bu düğümle dokunan halıların Selçuklu dönemine kadar uzandığını ifade eder. Anadolu'da halı sanatı Selçuklu tarafından 11. yy.'da başladığını, 16. yy.'da da gelişimini sürdürdüğünü aktarır. Osmanlı döneminde de Avrupa'ya ihraç edilmeye başlattığını ifade eder.

DEMİREL, Ali (Ocak, 2008); “Yazmak”, *Nevzuhur*, S.1, s.2-3.

Yazmak eylemi her bilim dalının ve her sanatın yapı taşı olduğunu söyleyen Demirel, yazının milletimiz açısından irdelemiştir. Yazmak eyleminin Türk tarihindeki konumunu inceler. Göktürk alfabesinin özelliklerinden bahseder ve toplumun ileri gelenlerinin ‘tamga’ denilen bir mührü kullandıklarını söyler. Göktürk, Uygur ve diğer Türk devletlerinin kullandığı alfabelerden ve bu alfabelerden oluşan eserlerden bahseder.

DEMİREL, Ali (Mart, 2008); “Kutlu Nevruz (Ergenekon Bayramı)”, *Nevzuhur*, S.2, s.1-2.

Türk milletinin en önemli bayramlarından birinin Nevruz Bayramı olduğunu söyleyen Demirel, Türk asıllı bütün insanların ezeli bayramının bu bayram olduğunu ifade eder. Ergenekon bayramının çeşitli adlarla nitelendiğini ancak en eskisi ve gerçeğinin Ergenekon olduğunu savunur. Nevruzun yeni yılı kutlamak, bazı devlet kuruluşlarını kutlamak en önemlisi de tabiatın dirilişini kutlamak amacıyla kutlandığını söyler.

DEMİREL, Ali (Temmuz, 2008); “Yaz Sonu Güz Başı Ağustos”, *Nevzuhur*, S.4, s.1-2.

Türk tarihi ve kültüründe Ağustos ayının kutsal olduğunu söyleyen Demirel, Türkler için önemli zaferlerin Ağustos ayında olduğunu listelemiş. “26 Ağustos 1071 Malazgirt zaferi, 9 Ağustos 1389 Kosova zaferi, 21 Ağustos 1500 Navarin Limanı’nın alınması, 24 Ağustos 1516 Mercidabık zaferi, 29 Ağustos Belgrad zaferi, 29 Ağustos 1526 Mohaç zaferi, 22 Ağustos 1534 Tunus’un fethi, 9 Ağustos 1543 Estergon kalesinin fethi, 20 Ağustos 1543 Nice kalesinin alınması, 15 Ağustos 1551 Trablusgarp’ın alınması, 17 Ağustos 1552 Korsika adasının alınması, 23 Ağustos 1921 Sakarya zaferi, 30 Ağustos 1922 Baş Komutanlık Meydan Savaşı ve Zaferi”ni örnek gösterir. Bu zaferleri de kısaca açıklar.

DEMİREL, Ali (Eylül, 2008); “Piri Reis’in Haritası”, *Nevzuhur*, S.5, s.3-5.

Demirel, Piri Reis haritasının bir yerden alıntı olmadığını, büyük zorluklarla dâhi bir isim tarafından çizildiğini söyler. Piri Reis’in hayatını anlatan Demirel, Piri Reis’in bu haritayı çizene kadar yaşadığı zorlukları anlatır.

DEMİREL, Ali (Kasım, 2008); “Osmanlı Komandoları Akıncıları”, *Nevzuhur*, S.6, s.3-5.

Millet olarak tarih bilincimizin çok zayıf olduğuna sitem eden Demirel, tarihe ve atalarımıza merak duymamız gerektiğini dile getirir. Osmanlı dönemindeki akıncıları günümüzdeki komandalara benzetir. Akıncıların da komandolar gibi atletik ve hareketli olduklarını söyler. Akıncıların ordunun en bilinçli ve zeki birliği olduğunu aktarır.

DEMİREL, Ali (Ocak, 2009); “Yılbaşı”, *Nevzuhur*, S.7, s.5-7.

Zaman kavramının soyut bir kavram olduğunu ancak kullanılması ve anlaşılması için insanların farklı metotlarla zamanı ölçmeye çalıştığını anlatır. İnsanların ay ve güneşe göre takvim oluşturdıklarını söyler ve bu takvimlerin bir kısmını açıklar. Bu takvimler Maya takvimi, Mısır takvimi, Arap ve İsrail takvimi, Gregoryen takvimi, Türk takvimidir.

DEMİREL, Ali (Mayıs, 2009); “Misyonerlik Faaliyetleri ve Hristiyanlık”, *Nevzuhur*, S.9, s.1-3.

Hristiyanlık (misyonerlik) faaliyetlerinin özellikle Sovyetlerin dağılması sonucu Türk dünyasında çok arttığını söyleyen Demirel, bu durum karşısında kayıtsız kalmamız gerektiğini ifade eder. Misyonerlik faaliyetlerinin İsa’dan sonra havarilerin sayesinde

Hristiyanlığın yayılmaya başlamasıyla ortaya çıktığını anlatır. Ancak günümüzde bu faaliyetin amacının yalnızca diğer dinlerden olan insanları asimile yapmak amacıyla sürdürüldüğünü dile getirir.

DEMİREL, Ali (Temmuz, 2009); “Türkiye Avrupa Birliğine Girmeli Mi?”, *Nevzuhur*, S.10, s.3-7.

Avrupa birliği ülkeleri ile Türkiye’nin sorun yaşamayacağı şeylerin kurallar ve anayasamız olduğunu söyler. Avrupa ile Türkiye’nin bütünleşememesinin sebebi farklı kültürlerle sahip olduklarını dile getirir. Avrupalıların diğer ülkelere bakış açısının insancıl olmadığını, diğer ülkelere köle gözüyle baktıklarını söyler.

DEMİREL, Ali (Mart, 2010); “Samara”, *Nevzuhur*, S.14, s.2-3.

Türkler için tarihi değeri olan Samara kentini tanıtan Demirel, bu şehrin pek çok kültür beşiği olduğunu anlatır. Türklerin bu şehre yerleşme sürecini ve bu şehri nasıl kurduğunu aktarır. Bu şehri kurarken sivil yerleşim alanları ve askeri kışlaların birer sanat eseri gibi inşa edildiğini söyler.

DEMİREL, Ali (Mayıs, 2010); “İnsan ve Akçanın Gücü”, *Nevzuhur*, S.15, s.1-4.

Yeni kıtaların keşfi, Avrupa’nın zenginleşmesi ve Amerika’nın kuruluşundan sonra “kapitalizm” kavramının ortaya çıktığını söyleyen Demirel, insanların tüketim çılgınlığına değinir. Demirel’in düşüncesine, tüketim çılgınlığı doyumsuzluğu beraberinde getirmiş ve büyük savaşlar ortaya çıkmıştır. Elit tabakanın çıkardığı kapitalizme karşı olan bir kavram “Sosyalizm” ortaya çıkmış ve Rusya’yı etkilemiştir. Rusya’da Çarlık yönetimi bu sebeple yıkılmıştır. Sosyalist Rus Devleti’nin kuruluş evrelerini anlatan Demirel edebiyatçıların da sosyalizmden etkilendiklerini dile getirir.

DEMİREL, Ali (Ocak, 2011); “Attalaya”, *Nevzuhur*, S.19, s.2-3.

Antalya’nın kuruluşunda Türklerin rolü olduğunu dile getiren Demirel, Side’deki müzeyi gezmiş ve bu şehrin kuruluşunda yazılan yazılara bakarak Göktürk Alfabesine ait olduğunu tespit etmiştir. Çanakkale’de kurulan Truva devletinin de Türkler tarafından kurulduğunu yazar. Anadolu’da kurulan Bergama şehrini de Saka-İskit-Kıpçak grubu Türk boylarının kurduğunu ifade eder. Attala’yı da Bergama Kralı II Attala’nın kurduğunu söyler. Attala’nın kökü Ata’dan geldiğini savunur.

DEMİREL, Ali (Ocak,2012); “Savaşa Davet”, *Nevzuhur*, S.25, s.5-7.

Demirel din amaçlı savaşlar, ekonomi amaçlı savaşlar ve kültür amaçlı savaşlardan bahseden Demirel, bu savaşlara küresel çete diye hitap etmektedir. Din amaçlı yapılan savaşlarda her toplum kendi dinini üstün görür ve böylelikle toplumlar arası çatışma olur der. Ekonomik ve kültür çatışmasında da her toplum kendini daha üstün görür ve çatışma olur.

Böylelikle küresel çetenin amacı olan, kültür, din ve ekonomiler yok olmaya başlar ve insanlar tek yönetim, tek dilaltında toplanır, der.

DEMİREL, Ali (Mart,2012); “Haçlı Seferleri Başlıyor”, *Nevzuhur*, S.26, s.1-3.

Demirel, Haçlı Seferleri Türk milleti sayesinde olduğunu, Türk milletini güçlü görüp korkup da bu seferlerin gerçekleştiğini iddia eder. Avrupalıların bu seferler için pek çok yazı yazdıklarını, bu yazılarında Hristiyanlığın yayılması amaçlı bu seferleri yaptıklarını söylerler. Demirel’e göre Türklerin Anadolu’nun tamamını hatta İstanbul’u ele geçirmesinden korkan Bizans İmparatoru papadan yardım diler böylelikle Haçlı Orduları kurulur ve Anadolu’ya saldırırlar.

DEMİREL, Ali (Ocak, 2018); “Eskimeyen Bengü İnançlar”, *Nevzuhur*, S.61, s.1-5.

Avrupa’daki Kelt toplumundan bahseden Demirel Avrupa’nın gerçek halkının onlar olduğunu belirtmiştir. Keltlerin ilk önce Kafkaslardan oradan önce Orta Asya’dan geldiklerini söyler. İnançlarında Türk inanç sistemindeki gibi kam ve şamanlara benzer “Druid” adında bir din adamı olduğunu söyler. Bu din adamlarının din şöenleri dışında herkesle eşit olduklarını hayatlarına normal bir şekilde devam ettiklerini belirtir. Bu din adamlarının yanında “Druides” adı verilen din kadınları da var olduğunu hatta ayin yapıp hayvan kılığına girdiklerini yazar. Bu kadınlar Hristiyanlık gelince cadı ilan edilip yakıldıklarını Keltik inancını yo etmek için bu milleti asimile olmaya zorlandığını yazar. Druides’lerin ayin yaptıkları “Stonehenge” taşlarının bulunduğu fotoğraf yazının sonunda yer alır.

ERÇİN, Mehmet (Mart, 2008); “Karadeniz Hüznü”, *Nevzuhur*, S.2, s.6-8.

Karadenizli olan öğretmen Erçin’in bu yazısı, diğer sayıda yazdığı anıya ek olarak yazılmış bir denemedir. Karadeniz’in yeşilliğini özlediğini ifade eden Erçin, ormanların ekinler için bilinçsizce kesilmesine isyan eder. Bunların yanında düğünlerde silah sıkılmasını da eleştirir.

KAYA, Yasin (Ocak, 2009); “Yalın Yalnızlıklar”, *Nevzuhur*, S.7, s.7.

Kaya yalnız kalmanın ürkütücü olduğunu ancak daha ürkütücüsünün yalın olmak olduğunu söyler. Yalın olmanın bu hayatta hiçbir vasfı olmayan birey olduğuna inanan Kaya bu hayatta vasfı olmayan hiçliğe mahkûmdur der.

ÜNAL, Nazife (Mart, 2009); “Sözün Bittiği Yer”, *Nevzuhur*, S.8, s.5-6.

Türkçenin yozlaştığını, yabancı kelimelerin Türkçe kelimelerin yerine geçtiğini söyleyen Ünal bu durumdan dert yanar. Sadece kendisinin değil şairlerin de bu durumdan dert yandığını ifade eder. Orhan Veli’nin “Anlatamıyorum” şiirini örnek verir.

ÜNAL, Nazife (Ocak, 2010); “Davetsiz Misafir Teknoloji”, *Nevzuhur*, S.13, s.7-8.

Ünal teknolojiye karşı olmadığını ancak teknolojinin hızla gelişmesini takip edemediğini söyler. Eğer teknoloji de eğitim gibi neyin, nerede, ne zaman yapılacağını bilme temeline dayanmazsa faydasından çok zararını göreceğimizi belirtir.

1.13.2.1.3. Eleştiri

ECER, Vehbi A. (Eylül, 2008); “Nihat Sami Banarlı’da Türk Müslümanlığı”, *Nevzuhur*, S.5, s.1-2.

Ecer, edebiyat tarihçisi ve yazar Nihat Sami Banarlı’nın sadece edebiyat alanında değil din ve milli kültür alanında da eserler verdiğini söyler. Banarlı’nın Türk Müslümanlığını eserlerinde anlattığını, Türk dininin eski gelenek görenek örf ve adetlerle şekillendiğini ifade eder. Ecer Banarlı’nın eserlerinde dinle musikiyi bir araya getirenin de ezanı musiki ile birleştirenin Türkler olduğunu ifade ettiğini aktarır.

1.13.2.1.4. Gezi Yazısı

AKBABA, Mustafa (Eylül, 2009); “Bir Seyahatin Ardından”, *Nevzuhur*, S.11, s.1-2.

2009’un Temmuz ayında Artvin’den Amasya’ya kadar olan gezisini anlatan Akbaba, Amasya’da gittiği tarihi yerleri ve müzeleri maddeler halinde sıralamıştır. Amasya’nın şehzadeler şehri olduğunu dile getirir ve orada bulunmuş şehzadelerden bahseder.

AKBABA, Mustafa (Temmuz, 2010); “Dün Bugünde Bugün Dünde”, *Nevzuhur*, S.16, s.1-2.

Bursa’yı gezen Akbaba, Osmanlı izlerinin her yerinde olduğunu, mimarisinde geçmişin hala yaşadığını söyler. Ulu Cami’yi, Yeşil Türbeyi, Muradiye’yi, Çekirge’yi, somuncu Baba Türbesini gezen Akbaba sanki Osmanlı’da geziyormuşçasına gezdiği yerleri anlatır.

AKBABA, Mustafa (Ocak, 2018); “Ve Yine Balkan”, *Nevzuhur*, S.61, s.5-8.

2017 Ağustos ayında Balkan ziyaretini aktaran Akbaba, atalarımızın at koşturduğu bu yerleri özlem ve üzüntüyle gezdiğini belirtir. Bu bölgedeki camilerin tarihlerini, türbeleri bize aktarır. Sinan Paşa Cami, Akdere Taş Köprü, Poçitel Türk Köyü, Boşnak Böreği fotoğraflarını yazısında kullanmıştır.

AKBABA, Mustafa (Temmuz, 2019); “Bir Seyahate Düşülen Notlar”, *Nevzuhur*, S.70, s.1-4.

Diyarbakır’dan başlayarak Hasankeyf, Midyat, Mardin, Dara Antik Kenti, Şanlıurfa, Göbeklitepe, Harran, Atatürk Barajı, Karakuş Tümülüsü, Cendere Köprüsü, Nemrut Dağı, Halfeti, Kelaynak Kuşları, Gaziantep, Zeugma Antik Kenti’ni gezdiğini söyler. Diyarbakır’ın kale, cami, medrese, türbe gibi çok sayıda tarihi ve manevi mekânı bünyesinde barındırdığını

ifade eder. Göbeklitepe’den birkaç resim gösteren Akbaba bu yerin eril sembollerle örüldüğünü ancak en merkezde doğum yapan dişi figürü olduğunu yazar.

ANDAÇ (Mayıs, 2019); “Anılardan Bile Silinmiş Bahçeler”, *Nevzuhur*, S.69, s.7-10.

İstanbul ve Antalya’nın bahçeleri ve şelalelerine değinen Andaç onlar hakkında kısa bilgiler ve fotoğraflar vermiştir. Gülhane Parkı, Dolmabahçe, Yıldız Parkı, Mihrabad Korusu, Fehim Paşa korularından bahsetmiştir. Antalya’da da Kurşunlu ve Düden Şelaleleri’nden bahseder. Karaalioğlu Parkı, Yavuz Özcan Parkı, Cam Piramit gibi parkların da Antalya’da güzel mekânlar olduğunu dile getirir.

1.13.2.1.5. Hikâye

ANDAÇ (Eylül, 2008); “Kanatlarında Taşısın Özlemi”, *Nevzuhur*, S.5, s.5-7.

Kahraman sevgilisiyle gece vakti Kaleiçi limanından kayıkla açılır ve Lara mevkiine kadar sohbet ederek, eskiden İstanbul’da yaptıkları kayık gezilerini yâd ederler. Kız Kulesine kadar yapmış oldukları kayık gezisini birbirlerine anlatırlar.

ANDAÇ (Mayıs, 2019); “Ereğine Umut Dokundu”, *Nevzuhur*, S.69, s.7-8.

Babasının ölümünden sonra hayata küsen kahraman ailesinden ve arkadaşlarından uzaklaşır. Bir gün aniden ailesinin yanına geri döner. Onu gören küçük kız kardeşi çok mutludur çünkü abisi ona ve annesine hediyeler getirmiştir. Ailesine çok değiştiğini söyler ve arkadaşlarıyla da buluşur. Eve geri geldiğinde Nurdan adında bir kızın evde olduğunu görür ve ona âşık olur.

ÜNAL, Nazife (Temmuz, 2008); “Kış Köşesi”, *Nevzuhur*, S.4, s.4-8.

Sokakta dilencilik yapan bir adamın dilenme anını anlatan Ünal, adamın kolu yokmuş gibi rol yapıp çok fazla para kazandığını kazandıkça da para hırsına kapıldığını söyler. Bir gün polis onu yakalar ama bu işin cezası yoktur adam salınır ve dilenmeye devam eder.

1.13.2.1.6. İnceleme

AKBABA, Mustafa (Mart, 2009); “Sûizan ile Hüsnüza Arasında”, *Nevzuhur*, S.8, s.3-5.

Ömer Hayyam’ın eserlerini inceleyen Akbaba, şairin içki ve şarap kelimelerini çok kullandığını ancak gerçek anlamlarından mecazi anlamda kullandığını söyler. İçkiyi Allah aşkını tatmak anlamında kullandığını söyler ve bir iki beytini örnek olarak gösterip açıklar.

AKBABA, Mustafa (Mayıs, 2009); “Avnî”, *Nevzuhur*, S.9, s.3-4.

Fatih Sultan Mehmet’in Avnî mahlasıyla şiir yazdığını söyleyen Akbaba, bu ismi kullanmasının sebebi mahlasın ‘yardım etmek’ gibi bir anlamı olduğu için kullandığını düşünür. Avnî’nin edebi yönünü inceler. Fetihlerle ilgili beyitlerini inceleyen Akbaba, bu

beyitlerinde İstanbul'un fethine gönderme yaptığını söyler. Hz. İsa ve Hz. Musa'nın mucizelerini eserlerinde yer verdiğini aktarır ve örnekler verir.

AKBABA, Mustafa (Ocak, 2011); “Geriye Kalan Sesler”, *Nevzuhur*, S.19, s.3-7.

Antalya doğumlu ediplerden bahseden Akbaba, bazı ediplerin çok değer görmediğini düşünür ve onlara değer verdiği için hepsinden bahseder. Enis Sabahattin, Hamit Macit Selekler, Baki Süha Edipoğlu, Osman Zeki Yüksel'in Antalya'da doğduğunu ve onların edebi eserlerini bize aktarmıştır. Antalya'da bulunan Ahmet Hamdi Tanpınar, Cahit Uçuk, Ömer Bedrettin Uşaklı, Cahit Külebi'nin de eserlerinden bahseder.

AKBABA, Mustafa (Mayıs, 2019); “Câmi(ler)”, *Nevzuhur*, S.69, s.1-3.

Arapça “cem” yani “toplanmak” kelimesinden caminin türediğini söyleyen Akbaba, Çamlıca Camisi, Fatih Paşa Camisi ve Kurşunlu Cami'den fotoğraflara yer vermiştir. Çamlıca Cami 2019 yılında kullanıma açılmış olduğunu söyler ve 63000 kişinin ibadet edebileceğinden bahseder. Mimarisinde Osmanlı-Selçuklu medeniyetlerinin izlerini taşıdığını söyler.

1.13.2.1.7. Köşe Yazısı

AKBABA, Mustafa (Mart,2012); “Adalar”, *Nevzuhur*, S.26, s.5-6.

2011 yılında Rodos Adası'ndaki Recep Paşa Cami'sinin bakımsızlıktan yıkıldığına derin üzüntü duyan Akbaba, geçmişte bizim olan ancak şuan Türkiye'ye ait olmayan adalara büyük üzüntü duyduğunu söyler. Rodos Adası, Egelerdeki Yunan adaları, Güney Kıbrıs bunların Türklere ait olduğunu ancak oralarda izimizin kalmadığını ifade eder.

1.13.2.1.8. Makale

ANDAÇ (Mayıs, 2008); “Ol Yaylağda Küzedi Antalya Kışlak”, *Nevzuhur*, S.3, s.1-3.

Anadolu göçer topluluğunun Orta Asya'dan geldiğini anlatan Andaç, bu göçerlerden Kaşgarlı Mahmud'un Divânu Lügâtit-Türk adlı eserinde de geçtiğini savunur. Göçerlerin Anadolu'ya gelişini anlatmaya başlayan Andaç Karakeçililer ve Sarıkeçililer adlı göçerleri anlatır. Bu göçerlerin develerle göç ettiklerini, Antalya ve çevresine de yerleştiklerini anlatır.

ANDAÇ (Mart, 2009); “Yıldızları Alınmış Geceye Dönüştü Perdeler”, *Nevzuhur*, S.8, s.1-3.

Türk tiyatro tarihini inceleyen Andaç, Türk tiyatrosunun Osmanlı zamanında padişahları eğlendirmek amacıyla ortaya çıktığını savunur. Oynanan ilk tiyatrolardan bahseder. Tiyatrocuların yaşadıkları zorlukları dile getirir ve günümüzde tiyatronun eskisi gibi değer görmediğine dert yanar.

ÇETİNOĞLU, Bolat- Mehmet Şadi Bolat (Eylül, 2009); “Servet-i Fünun Dergisi”, *Nevzuhur*, S.11, s.2-4.

Servet-i Fünûn Dergisi’nin nasıl ve ne zaman ortaya çıktığını, kimler tarafından yayınlandığını anlatırlar. Kuruluşunun 50. Yılında Ali İhsan Tokgöz’ün vefat ettiğini söylerler ve sanatı hakkında bilgi verirler.

ÇETİNOĞLU, Oğuz-Mehmet Ş. Polat (Kasım, 2009); “Dergiler Deryasından-Türk Düşünce Dergisi”, *Nevzuhur*, S.12, s.4-7.

İstanbul’da 1953 yılında yayınlanmaya başlayan Türk Düşünce Dergisi’ni incelerler. Derginin biçimsel incelemesini yapan Çetinoğlu ve Polat, 63 sayı olan derginin düşünce ve fikri hakkında bilgiler verir. Türkiye’nin değişen ve gelişen çağına ayak uydurmak ve daha ileriye taşımak için batıyı takip etmek gerektiğini savunurlar. Ancak batının ilmi verilerini takip etmek gerektiğine dikkat çekerler.

ÇETİNOĞLU, Oğuz-M. Şadi Polat (Mart, 2010); “Dergiler Deryasından Musiki Mecmuası”, *Nevzuhur*, S.14, s.4-6.

1 Mart 1948’de İstanbul’da yayımlanmaya başlayan derginin kurucusu Hüseyin Sadettin Arel’dir. Bu dergiyi biçimsel olarak inceleyen Çetinoğlu ve Polat, 480 sayı olan bu derginin önemli gördükleri sayıların içindeki yazılardan bahsederler. 474. sayıda J. Strauss’un İstiklal Marşı’na yazmış olduğu makaleden ve 477. sayıdaki J. Srtauss’un Sultan Abdülaziz’e yazdığı besteden bahsederler.

ÇETİNOĞLU, Oğuz-M. Şadi Polat (Mayıs, 2010); “Dergiler Deryasından Sırat-ı Müstakim Ve O’nun Devamı Olan Sebilü’r-Reşad Mecmuaları”, *Nevzuhur*, S.15, s.5-8.

14 Ağustos 1908’de Mehmet Akif tarafından 182 sayı çıkarılan Sırat-ı Müstakim’i biçimsel olarak incelerler. 183. sayısı Sebilü’r-Reşad olarak yayımlanmaya başlar ve yayımı üstlenen Eşref Edip’tir. Toplam 360 sayı olarak da yayınlanır. Dergi Kurtuluş Savaşı sırasında Anadolu’ya geçmesiyle orada yayınlanmaya başlar. Toplam 527 sayı olarak Ankara’da yayınlanır. Milli Mücadele destek amaçlı çıkmaya devam etmiştir. Bu dergiler İslamcılık düşüncesine önemli katkı sağlamıştır.

ÇETİNOĞLU, Oğuz-M. Şadi Polat (Temmuz, 2010); “Dergiler Deryasından Kopuz”, *Nevzuhur*, S.16, s.7-9.

İstanbul’da 15 Nisan 1939’da yayımlanmaya başlayan dergi 9 sayı çıkmıştır. Türkçü görüş ve anlayışına yönelik yazılar çıkaran bir dergi olduğunu aktarırlar. Son iki sayısında köylü ve sorunlarından bahsedildiğini söylerler.

ÇETİNOĞLU, Oğuz-M. Şadi Polat (Kasım, 2010); “Dergiler Deryasından Atsız Mecmua’dan Okun’a...”, *Nevzuhur*, S.18, s.9-12.

Hüseyin Nihal Atsız’ın öncülük edip Türkçü fikir Dergisi çalışmalarını Atsız Mecmua ile başladı. Orhun, Türk Sazı, Ötüken, Yeni Orkun Dergilerini çıkardığını söylerler. Bu dergilerin içeriğinden bahseden Çetinoğlu ve Polat Türklük ile ilgili yazıların bu dergilerde toplandığını söylerler.

ÇETİNOĞLU, Oğuz-M. Şadi Polat (Ocak, 2011); “Yeni Hayat’tan Bugüne Antalya Dergiciliği”, *Nevzuhur*, S.19, s.14-23.

1920 yılında Osmanlı Türkçesiyle yazılan *Doğu* dergisinden bahsetmeye başlarlar. Daha sonra Osmanlı Türkçesiyle yazılan *Doğu* dergisi 1922 yılında çıkarılmıştır. Kronojik sırayla *Çağlayan*, *Türk Akdeniz*, *Kırkgöz*, *Kırkmerdiven*, *Akdeniz Şiir*, *İnsan*, *Morca*, *Mavi Portakal*, *Nevzuhur Dergisi*’nden bahsederler. Metinsel inceleme yapılır ancak dergi içeriklerinden bahsetmezler.

ÇETİNOĞLU, Oğuz-M. Şadi Polat (Ocak,2012); “Dergiler Deryasından-Türkiye İle Atayurtları Arasında Kültür Köprüleri: Kardeş Dergiler”, *Nevzuhur*, S.25, s.9-12.

“Rumeli’nin Sesi, Kalgay Dergisi, Rumeli Kültürü” adlı dergileri tanıtan Çetinoğlu ve Polat, bu dergilerin Türk kültürüne katkılarından bahsederler. Rumeli’nin Sesi dergisi İstanbul’da Mayıs 1994’te yayımlanmaya başladığını söylerler. 11 sayı çıkan dergi Türk Milliyetçilik hareketlerini, Rumeli Türklerini ve onların kültürlerini bahsederler. Bursa’da Ekim 1996’da yayımlanmaya başlamıştır. Toplam 62 sayı çıkmıştır. Bursa’daki Kırım Türklerine hitap eden dergi, onların tarihi ve kültüne yönelik yazılar içerir. Rumeli Kültürü dergisi İstanbul’da Haziran 2002 yılında 19 sayı çıkmıştır. Balkan Savaşları, mübadeleler ve Rumeli halkının kendine has kültürlerini tanıtan bir dergidir.

ÇETİNOĞLU, Oğuz-M. Şadi Polat (Mart,2012); “Dergiler Deryasından Türk Dünyası Tarih ve Kültür Dergisi”, *Nevzuhur*, S.26, s.8-12.

Dergi İstanbul’da 15 Ocak 1987 yılında Aralık 2011’de 300 sayıya ulaştığını söylerler. Derginin biçimsel incelemesini yaparlar. Konusu Türk kültürü ve Türk tarihini ilgilendiren tüm konuları ele almaya çalıştıklarını ifade ederler.

DAYAR, Evren (Ocak, 2011); “Antalya’da Gazete ve Dergi Yayımcılığının Erken Dönemleri”, *Nevzuhur*, S.19, s.7-8.

Antalya’da ilk matbaa 1920 yılında değil II. Meşrutiyet yıllarında Nikola Meli tarafından basılan “Rum Cemaati Nizannamesi” ile “İlm-i Belagatdan Beyan ve Bedi’i Hülasesi” isimli kitaplar olduğunu belirtir. Nikola Meli Matbaası’ndan sonra kentin ikinci matbaası *Anadolu Gazetesi*’dir der. Anadolu Gazetesi 1920 yılında çıkarılmıştır. Anadolu

Gazetesi'nden sonra 1922 yılında Antalya gazetesi çıkarılır. 1922 yılında Doğu mecmuası çıkarılmaya başlanmıştır.

DEMİREL, Ali (Mayıs, 2008); “Türklerin Dini İnanç Kökleri”, *Nevzuhur*, S.3, s.5-7.

Türklerin dinî inançlarının kök inanç sistemine dayandığını savunan Demirel, bazı yazar-araştırmacıların bunun aksini savunduklarını dillendirir. Türklerin dağa, göğe, ağaca tapmasını reddeder. Şamanizm'in din olmadığını Türklerin kültürel faaliyetleri olduğunu ifade eder. Türklerin eski din inanışlarında da Yalavaç, Yalabaç (peygamber) denilen elçilerin olduğunu yazar. Bu kişilerin Tengri (Tek Tanrı), Öte Acun (öteki dünya), Uçmağ (cennet), Tamu (cehennem), Yerlük (şeytan)'ın varlıklarını aktardıklarını anlatır.

ECER, Vehbi (Mart, 2008); “Edebiyat ve Kültür”, *Nevzuhur*, S.2, s.4-5.

Edebiyatın insani duyguların tümünü ifade ettiğini söyleyen Ecer, dilin edebiyata güç kazandırdığını savunur. Kültürün en önemli aktarıcısının dil yoluyla edebiyat olduğunu ifade eder. Bu yüzden milletler milli özelliklerini ve kimliklerini edebiyatına yansıttığını savunur.

1.13.2.1.9. Röportaj

ERÇİN, Mehmet (Kasım, 2010); “Mustafa Akbaba ile Sohbet”, *Nevzuhur*, S.18, s.1-3.

Derginin sahibi Mustafa Akbaba ile röportaj yapan Erçin, Akbaba'ya şiir ile ilgili sorular sorar, şiirin onun için ne ifade ettiğini sorar. Akbaba şiir için hayatın kendisi olduğunu, duyguların sabırla yoğurularak musiki ahenkle kendini ifade etmesidir der. Musiki ve müzikalite ile ilgili sohbetler edilir. Musikiyle üniversite yıllarında dışçılık okurken tanıştığını söyleyen Akbaba musikinin hayatında büyük bir yeri olduğunu dile getirir. Musikiyle iç içeyken şiir yazmaya başladığını söyler.

1.13.2.1.10. Şiir

AKBABA, Mustafa (Ocak, 2008); “Gravür”, *Nevzuhur*, S.1, s.4.

Kapıldım tarihin serpiltisine
Karşımda canlandı o cansız san'at
Takıp kollarıma ipekten kanat,
Bıraktı Boğaz'ın esintisine...

AKBABA, Mustafa (Mart, 2008); “Akşam Senfonisi”, *Nevzuhur*, S.2, s.3.

Açtı
Gözlerini
Birer birer
Karanlığa evler...

Taştı
Odaların sıcaklığı
Sessizce sokaklara

AKBABA, Mustafa (Temmuz, 2008); “Gelinlik”, Nevzuhur, S.4, s.3.

Dökülüp karlar gibi
Göklerdeki bembeyaz
Düşler ülkesinden
Düşerler
Pembe zemin üzerinde
Gezinen meleklerin üstüne
Bahar mevsiminde
Gerçi bir gecelik
Papatyalar
Belki de beyaz bir zambak
Gibi açar
Saf duyguların biçtiği
Gelinlik.

AKBABA, Mustafa (Kasım, 2008); “Bir Şiir De Biz Söyledik O İstanbul Üzerine”, Nevzuhur, S.6, s.3.

Senin gibi, hiçbir belde, dünyaya ün salmamış
Fethin ile, doğan günün yüzyıllarca solmamış

Mânâ ile güzelliğin birleştiği o yerde
Nice gönül efsunlanıp, içmiş, yine kanmamış

AKBABA, Mustafa (Ocak, 2009); “Kaş’ın Karşı Yüzü”, Nevzuhur, S.7, s.4.

Kaş’ın
Karşı yüzü
Meis...

İçimde yeis...

Dal atsa begonvil
Değiverecek
Bir kanat vuruşu

Serçeye o yol
Sallansa görülür el, kol...

AKBABA, Mustafa (Eylül, 2010); “Beyaz”, Nevzuhur, S.17, s.5.

Bir gül açtı bahçemde
Bu sabah
Bembeyaz bir gül
Nedense boynu
Toprağa doğru bükük
Hüzzam besteler duydum
Kırık dökük.

ANDAÇ (Ocak, 2008); “Ateş Yandı”, Nevzuhur, S.1, s.6.

O gün ilk defa
Sokağa çıkıyormuş gibi heyecanlıydı.
Mor kazağını giymiş
İlk defa yüksek topuklu ayakkabı giymenin
Ve ilk defa “Ne olursa olsun!” demenin
Buruk tadını hissediyordu.
Uzatılan sigarayı aldı
Ve bir ateş yandı.

ANDAÇ (Eylül, 2008); “Bekleme Beni”, Nevzuhur, S.5, s.7.

Uykusuz gecelere çizerdim seni
İncitmeden okşardım yedi tepeni
Sessizliğimde, Vapur düdükleriydi
Kulaklarımda çınlayan
Gün olur, şiirlerime sarardım seni

ANDAÇ (Ocak, 2009); “Önemli Değildi”, Nevzuhur, S.7, s.8.

Hâlbuki korkulacak hiçbir şey yoktu ortalıkta
Dar sokaklarda kaybolduk o kadar.
Yalnızlık önemli değildi yoksa.

ANDAÇ (Mayıs, 2010); “Şimdi Bir Kerpiç Olunur”, Nevzuhur, S.15, s.9.

Böyle zamanlarda
Tavana asılı, tek sarı lamba
Solgun titrek ışığı ile ulaşamaz yüreğe.
Tül perdelerde kül rengi takılır kalır

Tütünün dumanı

Bir türlü çıkmaz dışarı.

ANDAÇ (Mart,2012); “Hiç Bilmeyeceksin”, *Nevzuhur*, S.26, s.12.

N zaman denizi seyretsem

“M” harfinden martılar yaparım

Denizmiş, gökyüzüymüş farketmez

Salarım bir bulutun peşine

Çıglıklarında

Özlem duyarım gözlerine.

ATEŞ, Hüseyin (Ocak, 2008); “Buhran”, *Nevzuhur*, S.1, s.3.

Münzevi ruhumun tesellisi

Afakanlı gecede

Ruhuma çöken bir sisli buhran

Çekilmiş şehrin ışıkları sokak lambalarından

Adalara arta kalan kör bir karanlık

Artık ney üflesin kahrımı

Def vursun efkârımı

ATEŞ, Hüseyin (Mart, 2008); “Kurşun”, *Nevzuhur*, S.2, s.8.

Bir şiir yaksam

Mısralarımın önünde

Diz çöküp ağlar mısın?

Dün gece

Şehrin caddelerinde

Gözyaşlarımla yıkadığım

Yüreğimde dokuduğum

Ve nakış nakış seni işlediğim mısralarımı

Kelime kelime kurşuna dizdiler

GÖZÜTOK, Ali (Mayıs, 2009); “Aşk İnsana Bir Lütuf”, *Nevzuhur*, S.9, s.7.

Kutlu bir sevda ile, karılmış kara toprak,

Türlü türlü renk almış, şu insana dön de bak,

Kâinat ağacını, donatmış yaprak yaprak

Asla mümkün değildir, aşk olmadan yaşamak.

HARUN, Ümid (Temmuz, 2008); “Gönülden Ötelere Güle Doğru”, Nevzuhur, S.4, s.4.

Aslında ben şair değildim
Gölgeler ve çiçek nedir bilmezdim
Renkler çok uzaklardaydı
Gece gelirdi aklıma kara deyince
Sonra bir de gülü öğrendim
Gül renginde olduğunu güneşin
O gün keşfettim

HARUN, Ümid (Mart, 2009); “Kırlangıç Akşamları”, Nevzuhur, S.8, s.8.

Kahrına geçiyor zaman şimdi
Kırlangıçlar en münis kendi uçuşundalar
Kaybeden ben miyim korkan sen mi?
Kopmadan bağ umutlarım hülyalara dalar

HARUN, Ümid (Mayıs, 2009); “Hüznüme Yağan Kar”, Nevzuhur, S.9, s.8.

Çekinme rüzgâr gönlünce es
Bu kış gecesinde duvarlarıma
Nasıl olsa çağırarak ipekten ses
Savur soğuğunu yüzüme saçlarıma

KARANFİLDAĞI, Mehmet (Ocak, 2009); “Süvari”, Nevzuhur, S.7, s.8.

Ayağında çizme elinde kırbaç
Sırtı yarı açık yarı aç
Bir dilim ekmeğe olsa da muhtaç
Yemez de atına verir süvari

KAYA, Hikmet (Mayıs, 2010); “Kırmızı Gül”, Nevzuhur, S.15, s.4.

Sarı gülde bir tomurcuk açtı
Beyaz gül bitti
Herkes şaşırdı
Söyleyecek söz bitti
Sözcükler anlatırdı sarı gülün aşkını
Beyaz gül kesti
Ne toprak ne hava ne su yetmedi
Kırıldılar
Yerde bir kırmızı gül bitti

KAYA, Yasin (Ocak, 2009); “Islak Sesli Yağmur”, Nevzuhur, S.7, s.8.

Uyanık uyurgezerlikte geçen gecenin,
Düş geçirmez uykulu sabahındayım.
Penceresiz duvara,
Perde üstüne perde çekmemiş yalnızlık.

KAYA, Yasin (Mart, 2009); “İmlâsız Kadınlar”, Nevzuhur, S.8, s.8.

Yüzü olmayan suretlerde tükettim tebessümleri,
Oysa yaşayarak müzminleştirdiğim hayat,
Bana imlâsız kadınların gözlerinde gülerdi

KAZANOĞLU, Aşık (Temmuz, 2008); “İnanmırsan Ki!”, Nevzuhur, S.4, s.8.

Türkü söylemekte epey ustayam
“Bilirem” diyirem, inanmırsan ki!
Başın bata, bugün ele hesteyem
Ölürem diyirem, inmırsan ki!

KAZANOĞLU, Aşık (Mayıs, 2009); “Ben Çocuk Olmadım”, Nevzuhur, S.9, s.5.

Elestü bezminde var idi, ruhum
Ben çocuk olmadım biliyor musun?
Tam dokuz ay, bir mahzende uyudum
Ben çocuk olmadım, biliyor musun?

KAZANOĞLU, Aşık (Eylül, 2009); “Yunus”, Nevzuhur, S.11, s.7.

Ey Türkmen ozanı, sevgi dermişsin
Özde seni bulduk, seni tanıdı
Mürşidin hasında pişmiş ermişsin
Közde seni bulduk, seni tanıdık

KAZANOĞLU, Aşık (Ocak,2012); “Ağam”, Nevzuhur, S.25, s.12.

Ben Palandöken’in eteğindenim
Bizim üst yanımız kar olur, ağam!
Her pehlivan, bu meydana giremez
Bizimle görüşmek zor olur, ağam!

ÖZDEMİR, Hikmet (Kasım, 2010); “Yoğunluk”, Nevzuhur, S.18, s.6.

Adım başı bir aşk
Metre kareye
Düşen bir hasret

Adım başı bir ölüm

Metre kareye

Düşen bir aşk

SAĞLAM, Aşık (Mayıs, 2009); “Felek Senin Elinden”, Nevzuhur, S.9, s.8.

Boz bulanık sular gibi aktığım

Yüreğimi cayır cayır yaktığım

Yar yüzüme mayıl mayıl baktığım

Kader değil, felek senin elinden.

SAĞLAM, Aşık (Temmuz, 2009); “Kavakla Söyleşi”, Nevzuhur, S.10, s.8.

-Aşık Sağlam

Selvi kavak senin dalın ne uzun

Açılır yaprağın dökülür güzün

Taş mıdır yüreğin, demir mi özün?

Biraz ırgalan da dallar eğlensin.

-Kavak

Ben bir selvi kavağım, böyledir halim

Dile gelse, neler söyler şu dalım?!

Nar değilim olsun yeşilim al’ım

Var git Aşık var git yollar eğlensin.

SAĞLAM, Aşık (Mayıs, 2010); “Ondan Mı?”, Nevzuhur, S.15, s.5.

Karşıkı dağların gülü, çimeni

Ne Mısır’ı koydum, ne de Yemen’i

Vura vura taş eyledim sinemi

Ben elleri gınadıydım ondan mı?

SATOĞLU, Abdullah (Mart, 2010); “Su”, Nevzuhur, S.14, s.3.

Düşmüşüm bir garip yolcu gibi peşine

Dolanı dolanı Mevlâ’yı bulan su.

Ve... Cennet’te mü’ninlere

Kevser olan su...

ŞAŞMAZ, İbrahim (Mayıs, 2019); “Aşka Sual”, Nevzuhur, S.69, s.3.

Sırrı olan, gizi olan

Yüreğimde izi olan,

Alnımdaki yazı olan,

Aşka sorun aşka beni.

Kimse bilmez başka beni.

TATLI, Şirin (Temmuz, 2010); “Eski Bir Tıkırtı Şu Ağaçkakanlar”, *Nevzuhur*, S.16, s.4.

Şimdi önümüzde kuşanan yaşamların
Bir kırlangıç altı, ağaç savunması
Ve ardı ardına unutulmuş
Bir hoşça kal yaprağının çitirtıları

Kalplerin kavanozlar içinde kalışıdır,
Eski bir tıkırtı

ÜNAL, Nazife (Kasım, 2008); “Yalan Hayatlar”, *Nevzuhur*, S.6, s.7.

Ben bir mumdum,
Kendi dibine de ışıyan...
Ay tutuldu, ışığını çaldılar...

ÜNSAL, Bolat (Mart, 2008); “Kaptanın Seyir Defteri”, *Nevzuhur*, S.2, s.8.

Bir alkarna suskunluğundaysa,
Abislere demirlemiş yüreğim.
Sanma ki forsaya çakılmıştır,
Kara kadırgalarda ümitlerim.

ÜNSAL, Bolat (Mayıs, 2009); “Neredesin Dolunay”, *Nevzuhur*, S.9, s.3.

Bu kaçınıcı gece bilmem ki?
Kara saçlarını örtüyor,
Körfez kentinin akşamlarına,
Derin sessizliğinde boğuluyor,
Seyrine doyamadığım Antalya.

ÜNSAL, Bolat (Mart, 2010); “Paramparça”, *Nevzuhur*, S.14, s.7.

Bense uçurumlarda kanatsız,
Bense saçılım yerlere,
Ölürüm paramparça

1.14. Adalya Dergisi

1.14.1. Dergi Hakkında

2016 yılında yayınlanmaya başlanan dergi, Temmuz 2018 yılında yayınlanan 11. sayısı ile incelenmeye başlanmıştır. İlk 10 sayısına ulaşamayan derginin incelenen sayıları sahaflardan toplanmıştır. Dergi günümüzde çıkarılmaya devam etmektedir. Dergi sahibi ve

sorumlu yazı işleri yönetmeni Hüseyin Cahit Kerse'dir. Yayın kurulu "Adalya Edebiyat Topluluğu" olarak geçer. Derginin ön kapağında en üstte dergi ismi, altında resim ya da fotoğraf yer almaktadır. Resmin altında da yazar ve şairlerin isimleri yer almaktadır. Derginin ilk sayfasında satış fiyatı, banka hesap numarası ve e-mail adresleri bulunmaktadır.

Derginin incelenen her sayısı belli bir temayla yazılmıştır. 12. sayı yaşam, 13. sayı özlem, 14. sayı çocukluk, 15. sayı erotizm ve 16. sayı mitolojidir. Bu konular hakkında yazılan yazıların hepsi sanat ve edebiyat konularıyla bağlantılı işlenmiştir.

1.14.2. Bibliyografik İnceleme

1.14.2.1. Edebi Türler

1.14.2.1.1. Araştırma-İnceleme

ÖZYÜREK, Banu (Temmuz-Ağustos-Eylül, 2018); "Kaplumbağaların Asla Düşünmediği Şey: Hayatın Anlamı", *Adalya*, S.12, s.6-7.

Terry Eagleton'ın "Hayatın Anlamı" kitabını inceleyen Özyürek bu kitabın doğrudan 'hayatın anlamı' üzerine bir kitap olmadığını belirtir. Kitapta hayatın anlamından çok varoluşunun irdelendiğini söyler. Varoluşumuzu anlamlandıramadıkça bu durumun iyice ağırlaştığını belirtir.

1.14.2.1.2. Deneme

ADA, Ahmet (Temmuz-Ağustos-Eylül, 2018); "Özlem İçin Fragmanlar", *Adalya*, S.12, s.4-8.

Özlemin bir şeyi görme arzusu ve hasret çekmesi olarak tanımlayan Ada, halk edebiyatından şairlerin birkaç şiirini örnek olarak vermiştir. Özlemin ayrılık ile beslendiğini ve şiirlerde de bu şekilde konu olduğunu belirtir. Divan edebiyatında da aşkın ayrılık ve hüznünün vurgulandığını söyler.

İNAM, Ahmet (Temmuz-Ağustos-Eylül, 2018); "Hüzün ve Kültür", *Adalya*, S.11, s.13-17.

Hüznü yaşantının ta kendisi olarak betimleyen İnam, "Hüzün kimdir?" sorusuna bizden biri olduğunu ve hüznün mahzun biridir diyerek yanıtlar. Hüznün edebiyat hocası olduğunu, ne öğrendiyse ondan öğrendiğini dile getirir. Hüznün sözü, şarkısı, belli başlı yazıları olduğunu ve edebiyatçının belli birikimlerle bu unsurları yazıya dökemediğini ifade eder.

İNAM, Ahmet (Temmuz-Ağustos-Eylül, 2018); "Yaşamdan Hayata İnsan Olma Çabası", *Adalya*, S.12, s.9-11.

İnsan olarak dünyada tutunmaya çalıştığımızı yazan İnam, barınma ihtiyacımızın hayatımızın temel noktası olduğunu belirtir. İnsanoğlu yaşamaya çalışırken ekonomik, siyasal

ve sosyal açıdan yaşadıkları onun yaşamı olur, der. Yaşama dürtüsü dışında insanoğlu yaşamının ötesinde çok para kazanma ve itibar sağlama dürtülerinin olduğunu söyler. Sadece yaşamak için yaşayan insanın kalmadığına üzüldüğünü belirtir.

İNAM, Ahmet (Temmuz-Ağustos-Eylül, 2019); “Çocukça Felsefenin Ardında”, *Adalya*, S.14, s.9-10.

Çocukça felsefenin kurallara ve ilkelere dayanmadığını söyleyen İnam, bu felsefeyi sadece kendini çocuk gibi hissedenlerin ve çocukların gözünden dünyaya bakanların yapabildiği bir sanat olarak görür. Bu felsefenin duyarlılık ve hassasiyet getirdiğini ve önüne gelen herkesin yapamayacağını belirtir.

KUYAŞ, Nilüfer (Temmuz-Ağustos-Eylül, 2018); “Deneme Hangi Dönemeçte? Hâlâ Edebiyatın Namusu Bence.”, *Adalya*, S.11, s.3-12.

Denemenin edebiyatta yükselişte olduğunu söyleyen Kuyaş, denemenin sıkılığı, içtenliği ve her şeyden önce özgürlüğü edebiyatçılara cesaret veriyor, der. Denemeye fikir yürütme sanatı olarak görür. Denemenin daha önce söylenmemiş, dillendirilmemiş yazılar olduğunu belirtir. Deneme öykü içerebilir, kurgu olabilir ya da gerçekleri ortaya koyabilir der. Ancak deneme yazmak için yazılacak konu hakkında belli bir birikimin olması gerektiğini savunur.

OKTAY, Ahmet (Temmuz-Ağustos-Eylül, 2019); “Erotizm ve Ölüm”, *Adalya*, S.15, s.15.

Erotizme edebiyatımızda düzgün bir şekilde yer verilmediğini söyleyen Oktay, erotik dilin özgürleşmesi çok kısıtlı olmuştur der. Erotizmi hep yüzeysel algıladığımızı dile getiren Oktay bu kavramın içsel yaşamı ile hayvansal ve ilkel olmayanı ele aldığını söyler.

T., Baki Ayhan (Temmuz-Ağustos-Eylül, 2019); “Yedi Haz Parçası”, *Adalya*, S.15, s.23-26.

7 gece yaşanan cinsel ilişkiden ayrıntılar veren Baki Ayhan, ilk gece kendini çıplak görüp tanımaya başlayan bireyi anlatır. İkinci gece ise haz almanın tadına vardığını anlatır. Üçüncü gece sevişmenin bağımlılık yaptığını yazar. Dördüncü gece sevişmede bireysel hazzın daha önemli olduğunu ifade eder. Beşinci gece doyumsuzluğun doyum olduğunu anlama evresi olduğunu düşünür. Altıncı evre eski sevişmelerin daha iştahlı olduğunu ve eskiye özlem olduğu evredir. Yedinci evre ise sevişmenin hazzını kıymet bilip yaşamaktır der.

TARIM, Rahim (Temmuz-Ağustos-Eylül, 2019); “Çocukluk ve Şiir”, *Adalya*, S.14, s.5-8.

Şairlerimizin şiirlerinde çocukluk yıllarına ait özlemin görüldüğünü söyleyen Tarım bunun yanında yalnızca özlem ve nostalji değil çocukluğun insanın özünü oluşturduğunu belirtir. Bunun yanında ‘çocukluk yapma’ ‘çocuksu’ kelimelerini inceler. Çocukluk yapmanın

arkasına sığınıp her türlü saçmalığı yapmayı da yanlış görür. Onun için çocuklaşma kavramı masumluk ifade eder.

UYAR, Tomris (Temmuz-Ağustos-Eylül, 2019); “Türk Şiirinde Cinsellik”, *Adalya*, S.15, s.27.

Türk Edebiyatı’nda cinselliğin çok az işlendiğini, cinselliğe toplumun “çocuk yapma eylemi” olarak gördüğünü söyler. Erotizm ve cinselliğin şiir gibi olduğunu belirtir. Türk şiirinde erotizme dinsel inançların engellediğini dile getirir. Cinselliği sadece ihtiyaç olarak görüp hazzı yaşamadığımızı ifade eder.

YETİK, Hayri K. (Ekim-Kasım-Aralık, 2019); “Mitlerin Holografik Evreni”, *Adalya*, S.16, s.17-19.

Türklerin ilk miti Gılgamış Destanı’dır diyen Yetik, dünyadaki birçok mit ve destanlardan bahseder. Gılgamış, Çin, Roma ve Asurluların mitolojilerinde çamurdan yaratılma görülür der. Turani mitolojisinde Tanrı Ülgen de insanı kil parçasından yarattığını yazar. Ve bunların hepsinin eril mitler olduğunu, ilk insanın daima erkek olarak görüldüğünü söyler.

1.14.2.1.3. Hikâye

ABASIYANIK, Sait F. (Temmuz-Ağustos-Eylül, 2018); “Hişt, Hişt!..”, *Adalya*, S.12, s.13-14.

Evden kızgın çıkan kahraman neye kızgın olduğunu bilememektedir. Ağaçların yeşil olması, gökyüzünün çok güzel olması bile onu sinir eder. Her şeye sinir olurken biri arkasında “Hişt” der ve sadece deve dikenleri ve karabaşları görür. Kuşlara bakarak yoluna devam eden kahramanın arkasında yine birisi “Hişt” der. Yine kimsecikler yoktur. Birkaç defa daha bu hadise gerçekleşir ama kuşlar, eşekler ve bitkilerden başka kimseyi göremez. Daha sonra yolda bahçıvan bir adamla karşılaşır. Havadan sudan konuşurken kahraman “Hişt” der. Adam da etrafına bakınıp kuşlar galiba der ve uzaklaşırlar birbirlerinden. Biraz uzaklaşır ve yine “Hişt” sesi gelir. Kahraman bahçıvana sen misin o yakaladım seni der ama adam da şaşkıncıdır çünkü o değildir. Adamlar bundan sonra nerden gelirse gelsin diyerek bu sesi umursamazlar.

AYHAN, Baki (Ekim- Kasım-Aralık, 2019); “Özlemin Son Tadı”, *Adalya*, S.13, s.13-15.

Sevgiliyi çok özleyen kahraman ıstırap içinde olduğunu belirtir. Dışarı çıkıp bir kafeye giden adam karşı masadaki genç kıza bakar. Onun kahve içişi bile sevgilisini anımsatır. Hızla oradan çıkar ve trene biner. Trene binince de oradaki anıları canlanır ve ağlamaklı olur. Evine gelir ve evin dar karanlık koridorlarında bile sevgilisini arar.

1.14.2.1.4. Makale

NECATİGİL, Behçet (Ekim-Kasım-Aralık, 2019); “Mitologya”, *Adalya*, S.16, s.13-16.

Mitoslara ilkel toplulukların hayatı ve doğayı kişileştirip yorumlaması diyen Necatigil, bu kavramın toplumların bilmediği evreni anlam kolaylığına koyması demektir der. İnanma gücüyle var olan bu mitosların dinlerin başlangıcı olduğunu ifade eder. Bugünkü Avrupa’nın medeniyete ulaşması edebiyatının Yunan ve Latin edebiyatına ve hümanizmine dayandığını söyler. Bu yüzden Yunan ve Latin mitolojisine hâkim olmak medeniyete ulaşmak olduğunu düşünür. Türk mitoslarının şaman inancına dayandığını ve bunları Fuat Köprülü Türk Edebiyatı Tarihi eserinde derlediğini görürüz, der.

1.14.2.1.5. Şiir

AFACAN, Aydın (Temmuz-Ağustos-Eylül, 2018); “Pastoral Bukağı”, *Adalya*, S.11, s.12.

Sırrına erdiğin yerde kaybolur zaman
Önünü ardını bilemezsin bir türlü
Karanlık şarkılar;
Kor gezinir içinde...
Başıma ne geldiyse hep bu yüzden
Köprüler ben geçerken yıkıldı
Öyle; hep karşı kıyıları sevdiğimden

BEYATLI, Yahya K. (Ekim-Kasım-Aralık, 2019); “Biblos Kadınları”, *Adalya*, S.16, s.21.

Mermerden nâşı hâreli bir tülle örtülü
Biblos ilâhi genç adonis bekliyor ölü,
Mâtem şeritleriyle sarılmış alınları
Mevkible çıktı lâhdine Biblos Kadınları

BEYATLI, Yahya K. (Ekim-Kasım-Aralık, 2019); “Sicilya Kızları”, *Adalya*, S.16, s.21.

Sicilya kızları, uryân omuzlarında sebû;
Alınlarında da çepçevre gülden efserler,
Yayar bu mahfile âsâbı gevşeten bir bû
Ve gözleriyle derinden bakar, gülümserler
Sicilya kızları, uryân omuzlarında sebû.

BORGES, Jorge L. (Temmuz-Ağustos-Eylül, 2018); “An’lar”, (Çev: Kenan Sarıalioğlu), *Adalya*, S.12, s.18.

Sil baştan yaşama şansım olsaydı eğer,
Oturup saymazdım eski yanlışlarımı.

Kusursuz olmaya çalışmaz, yüreğimi rahat bıraktırdım.

Neşeli olurdum, geçmişte olmadığım kadar.

BRECHT, Bertolt (Temmuz-Ağustos-Eylül, 2018); “Nasıldı”, *Adalya*, S.11, s.16.

Öyle sevinç uyutmadı beni

Sonra üzüntü nöbet tuttu bütün gece.

İkisi de gidince başımdan

Uyudum, ama ah, her Mayıs gecesi

Bir Kasım sabahı getirdi ardından.

KARACAOĞLAN (Temmuz-Ağustos-Eylül, 2019); “Elâ Gözlerini Sevdığım Dilber”, *Adalya*, S.15, s.36.

Elâ gözlerini sevdiğim dilber

Göster cemalini, görmeğe geldim

Şeftalini derde derman dediler

Gerçek mi sevdiğim sormağa geldim

MEVLÂNÂ (Ekim- Kasım-Aralık, 2019); “Ayrılık”, (Çev: Kenan Sarıalioğlu), *Adalya*, S.13, s.6.

Dinle neyi, duy İd neyi anlatır.

Hasret denen işkenceyi anlatır:

“Beni kamışlıktan kesip aldılar

Kadın erkek, benimle ağladılar!”

ÖZDEMİR, Arzu (Temmuz-Ağustos-Eylül, 2019); “Carpe Diem”, *Adalya*, S.14, s.11.

Yağmur, bardaktan boşalırcasına yağıyordu.

Hemen kendine sığınacak bir çatı buldu.

Görünürde kimsecikler yoktu caddede.

Hava durumunu takip etmediği için kendine kızdı.

Sonra da diğer insanlara...

Derken önünden güleç yüzlü küçük bir kız güle oynaya geçti.

ÖZDEMİR, Arzu (Ekim-Kasım-Aralık, 2019); “Hayalperest”, *Adalya*, S.16, s.20.

Gerçeklerden bu denli uzaklaşmak tehlikelidir, dedim ona.

Ne gibi, dercesine baktı yüzüme.

Kanatları balmumuyla yapıştırılan İkaros’u hatırla. Güneşe yaklaştığı için

Balmumu eridi ve denize çakıldı, diyerek misal verdim.

Gözlerini kapadı, yüzüne bir tebessüm yayıldı.

SAUPAULD, Philippe (Ekim- Kasım-Aralık, 2019); “Georgia”, (Çev: Oktay Rifat), *Adalya*, S.13, s.15.

Gözüme uyku girmiyor Georgia
 Uykusuzum Georgia
 Bekliyorum Georgia
 Düşüyorum Georgia
 Seni bekliyorum Georgia

SİVASLI, Sıtkı (Temmuz-Ağustos-Eylül, 2019); “Bir Tenhada Canım...”, *Adalya*, S.15, s.36.

Bir tenhada, canım, elime geçen
 İptida yanağın öpsem okşasam
 Mübarek leblerin ağzıma versen
 O nazik dudağın öpsen okşasam

TARANCI, Cahit S. (Temmuz-Ağustos-Eylül, 2019); “Nü”, *Adalya*, S.15, s.37.

Uykusuz gecemde bir kadın!
 Gözlerinin ay ışığında
 Vücudu kar beyazlığında;
 Saçları bir hazine altın.

SONUÇ

Sayı veya ciltlerle çıkarılan dergiler, gazeteden farklı özellikler göstererek belirli gün veya haftalarda yayımlanmaktadır. Türk Edebiyatının gelişmesinde büyük katkısı olan süreli yayınlar, sanat ve toplum arasında köprü görevi görmektedir. Batıda 17. yüzyıl, ülkemizde ise 19. yüzyılda tıp dergisiyle ortaya çıkmış zamanla edebiyat alanına da yayılmıştır.

Buna bağlı olarak hızla gelişme gösteren edebiyat dergiciliği yerelleşmeye başlamış, 1920 yılında Antalya’da ortaya çıkmıştır. İlim, sanat ve edebiyat alanına; çıkarıldıkları dönemin sosyal, siyasi ve ekonomik tavrına ışık tutan bu yayımlar incelendiğinde karşımıza şehrin dönemini ve edebiyat panoramasını çıkarmaktadır.

Antalya’da Cumhuriyet öncesi ile başlayan dergicilik hızla gelişerek Cumhuriyet sonrası artış göstermiştir. 1920-1962 yılları arasında aktif süreli yayına sahip bölgede 1990’a kadar kayda değer yayım görülmemiştir. 1990 yılından 2020’ye kadar çıkarılmakta olup yayıma devam eden 10 dergi bulunmaktadır. Bu dergilerden *Nevzuhur* ve *Adalya* yayımlanmaya devam etmektedir.

Belli temalara göre çıkarılan 14 derginin 3 tanesinin ana konusu eğitim olmuştur. 1920 yılında basılmaya başlanan *Yeni Hayat*, Muallimler Cemiyeti tarafından yayımlanmış, amacı muallimleri birlik içerisinde hareket etmeye çağırarak ve iyi bir eğitim vermeyi amaç edinmek olmuştur. 1922 yılında Mehmet Emin Yurdakul, Antalya Gençler Yurdu Cemiyeti’nin başkanı seçilerek, muallimlere yeni devlete bağlı olarak yapılacak eğitimlere göre öğütler vermiştir. Mehmet Emin’in dergide iki söyleşisi yer almaktadır. İlk söyleşisinde yeni bir devletin kurulduğunu, muallim ve muallimelerin bu ruhla görevlerini icra etmelerini öğütler. Bir öğretmenin mutlaka ideali olması gerektiğini, ideali olan öğretmenlerin öğrencilere katkıları çok büyük olacağını vurgular. İkinci söyleşisinde ise eğitim adına Antalya’daki 250 tane köyün eğitime, muallimlere ve kitaplara ihtiyacı olduğunu dile getirir. İstiklal mücadelesinde nasıl mücadele ettiyse cehaletle de mücadele etmek gerektiğini savunur.

1922 yılında çıkarılan *Doğu* dergisi Haydar Rüştü Bey’in çabalarıyla *Anadolu Matbaa*’sında yayımlanmıştır. Eğitimin önemini vurgulayan dergi içerik yönünden *Yeni Hayat* ile benzerlik göstermektedir. Dergide muallimleri bilinçlendirmek, mekteplerde yapılması gereken yenilikler ve yöntemler tavsiye edilmiştir. Milli mücadeleyi destekleyen şiirlere ve yazılara yer verilmiştir.

1959 yılında Akdeniz Bölgesi Köy Öğretmenleri Derneği’nin çıkardığı *Kırkgöz*’de köy öğretmenlerine hitap eden yazılar yazılmış, halkın eğitime büyük önem verilmesi ve Atatürk inkılaplarını halka aşılama gerektiği söylenmiştir. Dergide yayımlanan Talip

Apaydın'ın "Okutmayan Okullar" denemesinde sadece öğrencilerin değil halkın da eğitilmesi gerektiği yer almaktadır. Ayrıca Apaydın okulların ve öğretmenlerin denetlenmesi gerektiğini belirtir.

Kırkgöz'ün diğer dergilerden farklı özelliği köy enstitülerinin çıkardığı bir dergi olmasıdır. Buradan hareketle genel amaç milli bayramlar anayasa, inkılaplar, köy enstitüleri, adına denemelerde halkı bilinçlendirmeyi ve halka milli ruh aşılamayı amaçlamak ve Atatürk inkılaplarını köy çocuklarına benimsetmek olmuştur. *Kırkmerdiven*'de de köy enstitülerinin halkı bilinçlendirdiği hakkında birkaç deneme yer almaktadır.

Cumhuriyetin ilk yıllarında yayın organlarının siyasi ideolojiler doğrultusunda çıkardıkları edebi dergiler dikkate değerdir. Cumhuriyet Halk Partisi'nin kurduğu Halkevleri Antalya'da *Çağlayan* ve *Türk Akdeniz*'i yayımlamıştır. Antalya'nın tarım, ekonomi, coğrafi konumu, tarihi eserleri konu edinmiştir. 1935 yılında Antalya halkına Atatürk inkılaplarını benimsetmek adına yazılar yazan *Çağlayan*'da *Resmi Antalya Gazetesi*'nde halkevinin çıkardığı bir dergi olduğu duyurulur.

1936'da Halkevinin yayımlamaya başladığı *Türk Akdeniz* dergisi Antalya'da Atatürk fikir ve inkılaplarını yaymak, eğitime önemi desteklemek ve halka kültürel bir hizmet vermek amaçlanmıştır. Dergide Atatürk'ün bir söyleşisinin yer aldığı görülmektedir. Atatürk köy halkının eğitilmesi gerektiğini çünkü ülkenin büyük bölümünün çiftçilik yapan köylü halk olduğunu belirtir. Bu yüzden ziraatin ilerleyebilmesi için köy halkına tarım makinelerinin kullanımını yaygınlaştırmak gerektiğini açıklamıştır.

İncelenen 14 edebiyat dergisinin 9 tanesi sanat ve edebiyat konulu bireysel yazılar içerir. Antalyalı sanatçıların çıkardığı yayınlar ildeki yerel edebiyata da ışık tutmaktadır. *Kırkmerdiven*, *Akdeniz Sanat Aylık Kültür*, *İnsan Yazın Düşün*, *Morca*, *Mavi Portakal*, *İnsan Şiir Defteri*, *Bahçe*, *Nevzuhur*, *Adalya* dergilerinin konuları sanat ve edebiyat olmuştur. Sanat birikimi adına çıkarılan bu dergilerde edebiyata yön veren sanatçılar ve kavramlar adına yazılara yer verilmiştir. Dergilerde daha çok bireysel temalı edebi türler göze çarpmaktadır. Genel olarak yalnızlık, özlem, aşk, doğa, ölüm gibi konulara yer verilmiştir.

Sanat ve edebiyat konulu önemli yazarların eserleri dergilerde yer almaktadır. Örneğin *Mavi Portakal*'da Hasan Ali Toptaş'ın "Roman Hakkında" adlı söyleşisi yer almıştır. Bu yazıda Toptaş sanat adına bir şey söylemekten çekindiğini, sözlerinin yanlış algılanmasından korktuğunu aktarmaktadır. Bunun yanı sıra romanlarının da ancak öldükten sonra anlaşılacağını ifade etmiştir.

Ayrıca *Çağlayan* dergisinde de edebiyat adına yazılar bulunmaktadır. Muammer Lütfi Bahşi'nin bu dergide edebiyat adına yazmış olduğu iki tane denemesi yer almaktadır.

“Devrim Edebiyatına Doğru” adlı denemesinde ülkemizde edebiyata önem verilmediğine yakınırken “Bir Edebiyat Münakaşası” denemesinde ise edebiyatımızdaki şairlerin ancak otuzundan sonra güzel eserler verdiklerini ifade etmiştir. Dergide Mehmet Kaplan’ın “Yaşanmamış Mazi ve Bir Şiir Kitabı” denemesinde Türk Edebiyatı’nın başka milletlerin özentisi altında kalıp kendi özünü unuttuğu bahsedilmiştir.

İncelenen dergilerdeki edebi türler arasında şiir diğerlerine göre daha çok tercih edilmiş ve başka türlere de konu olmuştur. *İnsan Yazın Düşün*, *İnsan Şiir Defteri*, *Bahçe* dergilerinde şiir bazı sayılarda tema olarak tercih edilmiştir. Bu yayımlarda “şiir, aşk, yalnızlık, ölüm ve özlem” gibi bireysel temalar işlenirken denemelerde ise “şiirin sanat ve edebiyattaki yeri, şiir ve yalnızlık, şiir ve kadın, şiirin hayatımızdaki yeri, aşk şiirleri” konu olmuştur.

Dergilerde şiir hakkında görüşlerini ifade eden pekçok yazar bulunmaktadır. Bunlardan biri *Akdeniz Sanat Aylık Kültür* dergisinde yayımlanan Salah Birsel’in “Bir Video-Müzikçi” adlı söyleşisidir. Birsel şiir ve musikinin ayrılmaz bir bütün olduğunu ifade etmiştir.

İncelenen her dergide şiir türü yer almaktadır. Dergilerin şiire hâkim olan temasında farklılıklar bulunmaktadır. *Yeni Hayat* ve *Doğu* dergisindeki şiirlerin konuları “vatan ve millet” olarak görülmektedir. “Antalya” temalı şiirlere yer veren dergiler *Çağlayan*, *Türk Akdeniz*, *Kırkgöz*, *Kırkmerdiven* olmuştur. Teması “şiir” olan *Kırkmerdiven*, *Akdeniz Sanat Aylık Kültür*, *İnsan Yazın Düşün*, *Morca*, *İnsan Şiir Defteri* dergileridir. “Erotizm”i konu alan dergiler *İnsan Şiir Defteri*, *Bahçe* ve *Adalya* dergileridir. Şiirlerde dikkat çeken bir diğer kavram “rüya”dır. Bu kavramlar *İnsan Yazın Düşün*, *İnsan Şiir Defteri*, *Bahçe* dergilerinde işlenmiştir.

Ayrıca *Nevzukur* dergisindeki şiirlerde “musiki” konusuna değinilmiştir. Halk ozanlarının şiirleri de yer almaktadır. *Bahçe* ve *Adalya* dergisinin her sayısında farklı temalar işlenmiştir. *Bahçe* dergisinin temaları sırasıyla “aşk, zaman, yalnızlık, düş, düşünce, mistisizm ve Tanrı, kadın, ölüm, su, mektup, barış, özlem, erotizm ve gökyüzü” olmuştur. *Adalya* dergisinin temaları sırasıyla “şiir, yaşam, özlem, çocukluk, erotizm ve mitoloji”dir.

Kadın konularına da değinen dergiler 1936 yılından sonra kendini gösterirken, kadın sanatçıların bu yıldan itibaren sanat hayatına girdiği göze çarpmaktadır. *Çağlayan*’da kadın teması kendine yer bulmuş, Antalya kadınları eğitime çağırılmıştır. *Kırkmerdiven*’de “kadın sorunları” konu olmuş, “kadın erkek eşitliği” vurgulanmak istenmiştir. *Bahçe*’de kadın temalı bir sayı yer almış, burada “kadın sorunları, kadının edebiyattaki yeri” gündeme getirilmiştir.

Erotizm konusuna yer veren dergiler *Morca*, *Bahçe*, *Adalya*, *İnsan Yazın Düşün*’dür. Bu dergiler “erotizm ve hazzın” sanatın bir parçası olduğunu denemelerine konu etmişlerdir.

Bahçe'nin bir sayısında bu kavram “deneme, makale ve şiir”de hâkim olan konu olarak dikkati çekmiştir. Erotizmin hayatın en önemli parçası olduğunu savunan yayımlar bu kavramı sanat oluşturmaya yol olarak görmektedirler. *Adalya* dergisinde Tomris Uyar'ın cinsellik kavramına değindiği bir denemesi yer almaktadır. Uyar Türk Edebiyatı'nda cinselliğin konu edinmekten kaçınıldığını, bu durumun da dini inançlardan kaynaklandığını belirtmektedir.

Bununla beraber dergilerin Antalya'da sanat etkinliklerine ev sahipliği yaptığını da görmekteyiz. 2016 yılında Antalya'da kültür ve edebiyat etkinliklerinin tanıtıldığı Altın Portakal Şiir Ödülü töreninde 2016 yılına kadar yayınlanmış, Antalya edebiyat dergileri tanıtılmış ve dergi sahipleri hakkında bilgiler verilmiştir. Bu dergiler Nuri Erkal'ın sahipliğini yaptığı *Kırkmerdiven*, Cahit Kerse'nin yayınladığı *Akdeniz Şiir*, *Akdeniz Sanat*, *İnsan Yazın Düşün*, *İnsan Şiir Defteri*, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*, *Simge* ve *Adalya* olmuştur. Daha sonra Ansan (Antalya Sanatçılar Derneği) yayın organının çıkardığı *Morca Dergisi*'nden; Tömer'in yayınladığı *Mavi Portakal*'dan bilgiler verilmiştir. Dergilerin Antalya sanat ve edebiyatına vermiş oldukları hizmetlere takdir gösterilmiştir.

İnsan Yazın Düşün, *İnsan Şiir Defteri*, *Bahçe Kültür ve Edebiyat Dergisi*'nin çıkarıldığı *Akdeniz Kitapevi*'nin Antalya'da düzenlediği söyleşi ve imza günlerinde Uğur Mumcu, Aziz Nesin, Erdal Öz gibi yazarların geldiği görülmektedir.

Ayrıca *Yeni Hayat* ve *Kırkmerdiven*'de sanat adına yapılan etkinliklerden bahsedilmiştir. *Kırkmerdiven*'in köşe yazısı türünde Antalya'da düzenlenen şiir geceleri ile sanat etkinlikleri yapıldığına yer verilirken, *Yeni Hayat*'ta Antalya Müzesi'nin açılışına değinilen bir söyleşi yer almaktadır.

Bahçe ve *Adalya*'nın her sayısında farklı bir tema işlenmiştir. *Bahçe*'de “aşk, zaman, yalnızlık, düş, düşünce, mistisizm ve Tanrı, kadın, ölüm, su, mektup, barış, özlem, erotizm, gökyüzü”; *Adalya*'da “yaşam, özlem, çocukluk, erotizm, mitoloji” tema olarak seçilmiştir.

Edebi türlerde Antalya'yı konu edinen *Yeni Hayat* ilin tarihi güzelliklerini, *Çağlayan* kervansaraylarını, yol güzergâhlarını, *Türk Akdeniz* köylerin ve köylerdeki doktorların sorunlarını, Alanya kitabeleri ve eserlerini, Antalya'ya ait masalları aktarmaktadır.

Bölgeyi yansıtan bir diğer tür de gezi yazılarıdır. *Türk Akdeniz*'de gezi yazıları Alarahan, Alanya, Kaş, Finike, Manavgat, Gazipaşa, Aspendos, Yeniköy, Kaleiçi, Antalya'nın evleri konu edilip buraların coğrafi güzellikleri hakkında bilgiler verilmiştir. *Kırkmerdiven*'de Antalya konulu şiirler, *Nevzuhur*'da Antalya'nın limanı, çarşısı, esnafı hakkında gezi yazıları da yer almaktadır.

Ayrıca Antalya’da üretilen limon, muz, buğday, pirinç, susam gibi yiyecekler hakkında *Türk Akdeniz*’de bilgiler verilerek Türkiye ziraati Antalya’nın önemi vurgulanmıştır.

Türklerin gelenekleri ve kavramsal olarak içerdiği hususiyetler *Kırkgöz* ve *Nevzuhur*’da dikkat çekmektedir. *Kırkgöz*’de ülkücü öğretmenlere seslenmeler yapılırken, *Nevzuhur*’da Türklerin bayramı, eski takvimi, dini inançları, Türk tarihi için önemli olan şehirler, Osmanlı ve Selçuklu kültürü gibi konular seçilmiştir.

Nevzuhur’da Karadeniz, Girit ve Balkanlar’a geziler düzenlenmiş oradaki Türk mimarisi ve halkı hakkında bilgiler verilmiştir. Yunanistan’da yaşayan Türklerin sorunlarına değinilmiştir.

Edebiyat adına önemli görülen sanatçılarla yapılan röportajlar da dergilerdeki önemli başlıklardandır. Bu türe yer veren yayımlar *Akdeniz Sanat*, *Bahçe*, *Kırk Merdiven*, *Mavi Portakal* ve *Morca*’dır. Oğuz Atay, İskender Pala gibi sanatçılarla eserleri hakkında yapılan röportajlar, dergilerin edebiyat için büyük katkı sağladıklarını gösterir. Ahmet İnam, Yunus Yaşar, Hüseyin Yurttaş gibi yerel sanatçılarla yapılan röportajlar da Antalya yerel sanatçıların gün yüzüne çıkmasında önem arz eder.

Bu tematik yapı ile süreli yayınların şair-yazar kadrosunda farklılıklar gözlemlenmiştir. Yerel sanatçıların ön planda olduğu dergilerin Türk edebiyatında yer edinmiş kişilerin de kadroda olduğu görülmektedir. Ayrıca çeviri yapılmış deneme, hikâye ve şiirler de aktarılmıştır. *Çağlayan*’da Kemal Kaya, Bekir Ozan, Nuri Özboy, Fikri Erten, Sıtkı Tekeli, Türkan Baştuğ, Reşat Oğuz, Niyazi Tunca, Osman Andıç, Lütfi Bahşi, Tevfik Selekler gibi yerel sanatçıların yanı sıra Mehmet Kaplan, Schiller, Hafetî, Muammer Lütfi Bahşi, Oscar Wilde’ın da eserlerine yer verilmiştir. *Türk Akdeniz*’de çeviri eserlere yer verilmiş, Lütfi Bahşi, Kemal Kaya, Hilmi Tuncer, Macit Selekler, Sami Yen gibi yerel sanatçıların oluşturduğu kadroyla yayım hayatını sürdürmüştür. Dergide Atatürk’ün yapmış olduğu bir söyleşi de yer almaktadır. *Kırkgöz*’de Hakkı Tonguç, Talip Apaydın, Sabahattin Eyüpoğlu’nun Köy enstitüleri ve eğitim hakkında görüşleri yer almaktadır. Engin Kutluk, Musa Okay gibi yerel sanatçıların kadroda olduğu görülmektedir. *Kırkmerdiven*’de Yunus Yaşar, Nuri Erkal, Hasan Varol gibi yerel sanatçıların yanında Salih Mercanoğlu da yayımın kadrosundadır. Çeviri eserlerin de olduğu *Akdeniz Sanat*’da Salah Birsal, Salih Mercanoğlu, Aziz Nesin, Talip Apaydın’ın; Hasan Şişli, Veysel Çolak gibi yerel sanatçıların kadroda olduğu görülmektedir.

Nevzuhur diğer dergilerden farklı olarak kadrosunda yalnızca yerel sanatçılara yer vermiştir. Andaç, Ali Demirel, Mustafa Akbaba derginin kemik kadrosu oluştururken, Oğuz Çetinoğlu, Şadi Polat’ın makalelerine de sıkça yer verilmiştir.

Hasan Şişli, Veysel Çolak, Ahmet İnam, Yunus Yaşar, Nuri Erkal, Hasan Varol, Sami Yen, Macit Selekler, Lütfi Bahşi, Andaç, Ali Demirel, Mustafa Akbaba gibi yerel sanatçıların pek çok derginin kadrosunda yer aldığı ve Antalya sanat dünyasına büyük katkıları gözlemlenmiştir.

Dergilerde Türk Edebiyatı'nda önemli yere sahip olan sanatçıların yazılarına yer verilmiştir. Bunlardan bir tanesi *İnsan Yazın Düşün* dergisinde Aziz Nesin'in "Türkiye Demokratikleşmeden Çağcıl Demokrasi Kurulmaz" adlı denemesidir. Fransa ve Türkiye'nin siyasi yapısını kıyaslayan Nesin, Fransa'nın kültürel alanda ileri olduğunu, bizim de bu yönde kendimizi geliştirmemiz gerektiğini ifade etmektedir. Fransa'da kültürel faaliyetler yapan bir partinin değerli görüldüğünü dile getirirken bizim bu durumu örnek almamız gerektiğini vurgulamaktadır.

Bahçe dergisinde Can Dündar'ın "Adios Comandante" adlı mektubu yer almaktadır. Küba'nın eski devlet başkanı Fidel Castro'nun iyi bir lider olduğunu belirten Dündar, ölmüş olan lidere bu mektupta veda etmektedir.

Adalya dergisinde Behçet Necatigil'in "Mitologya" adlı makalesi yer almaktadır. Mitos kavramına değinen Necatigil, Türk mitoslarının şaman inancına dayandığını, bunları Fuat Köprülü'nün "Türk Edebiyatı Tarihi" adlı eserinde derlediğini ifade etmiştir.

Buraya kadar anlatılanlardan yola çıkarak denilebilir ki 1920-2020 yılları arasında yayımlanmış olan dergiler dönemin, siyasi yapının, şehrin yerel dinamiklerinin ve edebi zevkinin izlenebilmesi adına oldukça önemlidir. Bu açıdan yerel dergiciliğin desteklenmesi toplumsal dinamiklerin aktarılması adına dikkate değerdir. Temennimiz bu gayretlerin devam etmesidir.

KAYNAKÇA

- Arslan, R. (2018). “Antalya Halkevi Dergisi (Türk Akdeniz), *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, C.5, S.6, s. 313-330.
- Daşcıoğlu, Y., Çakmaker, S. (Kasım 2019). Antalya’nın İlk Dergileri *Hayat Ve Doğu Üzerine Bir İnceleme*, *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, S.8/4, s.2075-2076.
- Dayar, E. (Aralık, 2018). ““Nihayetsiz Bir Cidal”: Antalya Gazetesinin Kurucusu Mehmet Emin ve Muarızları (1878-1928)”, *Erdem*, S.75, s.67-100.
- Demir, K. (2016, Nisan). “Osmanlı’da Dergiciliğin Doğuşu ve Gelişimi (1849-1923)”, *Iğdır Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, S.9, s.71-112.
- Doğramacıoğlu, H. (2012). “Namık Kemal’in Diyojen Gazetesindeki Miza-hi Yazıları Üzerine Bir Değerlendirme”, *Turkish Studies, International Periodical for The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, Volume: 7/1 Winter 2012, Turkey, s. 935-951.
- Erbay, E. (1997). “Eskiler ve Yeniler”, Erzurum: Akademik Araştırmalar.
- Eyüpoğlu, C. (2016). “Antalya Kültür Edebiyat Dergileri”, Antalya Antolojisi, *Ankara Basım Ofset Matbaacılık*, s.124-125.
- Geray, C. (2019). “Türkiye’de Köy Enstitüleri Hareketi ve Köy Kalkınması”, *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, C.2, S.1, s.197-207.
- Gönenç, A. Y. (2006). *Türkiye’de ve Fransa’da Dergicilik ve Kadın Dergileri*, İstanbul, İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Yayınları.
- Gönenç, A. (2007). “Türkiye’de Dergiciliğin Tarihsel Gelişimi”, İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi, S.29, s.63-78.
- Gönüllü, A. R. (2020). Antalya’da Basın Hayatı (1920-1949) . Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi, C.21, S.61, 323-346.
- Güçlü, M. (Güz 2012). Antalya’da Yerel Basının İlk Temsilcisi: Antalya’da Anadolu Gazetesi, “*Çağdaş Türkiye Tarihi Araştırmaları Dergisi*”, S.7/25, s.33-54.
- Günyol, V. (1984). “Cumhuriyet Sonrası Sanat ve Edebiyat Dergileri”, *Türkiye’de Dergiler Ansiklopediler (1849-1984)*, Gelişim Yayınları, İstanbul.
- Karadişoğulları, E. (2005). “Dergâh Mecmuası’nın Türk Edebiyatı ile Millî Mücadeledeki Yeri”, *A.Ü.Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, S.27, s.219-226.
- Lowe, J. (1985). *Dünyada Yetişkin Eğitime Toplu Bakış* (Çev. Turhan Oğuzkan). Unesco Türkiye Milli Komisyonu, Ankara.

- Üzer, M. (2020). “Türk Modernleşmesinde Köy Enstitüleri ve Köy Enstitüleri Üzerine Yapılan Tartışmalar”, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Erzurum.
- Yapar, A. (2000).“Türk Dergiciliğinin Sorunları”, *İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, S.10, s. 65-69.

EK 1- TEZE KONU OLAN DERGİLER

AKDENİZ

ŞİİR

seçki: 1

HAZİRAN 1990

Şiir insana benzer

Şairi şiir yazmaya çağıran «şey» nedir, kimdir? Şairler analarından «şair» mi doğarlar? Sık sık düşündüğümüz sorulardır bunlar. Bu iki soruyu şairlere sorarsak olsak, değişik yanıtlar alırız: Kimi kendini, kimi başkalarını (toplumu), kimi toplumsal ve felsefi ülküleri vb. yerleştirir yanıtının çekirdeğine.

Bu soruyu bir başka biçimde sormak istiyorum: Ömür boyu hiç şiir okumamış, doğal dilin şiire dönüşümünü bir okur (ya da dinleyici) olarak yaşamamış bir insanın şiir yazması mümkün müdür?

Bu soruya, en yetkin yanıtı Mikel Dufrenne veriyor: «Şairi oluşturan bir gelenek vardır hiç kuşkusuz ve şiirin var olan belli bir durumu da onu (şiir yazmaya) kışkırtır.»

Şairi, şiir yazmaya, kendi özgün yapısını yaratmaya çağıran şairlerdir, başka şairlerin yapıtlarıdır, diyor biraz sonra Dufrenne. Yani şiir okumadan, şiir dinlemeden şiir yazmak mümkün değil. Buna şarkıları, türküleri, manileri de katabiliriz.

Şairin başka şairlerin çağrısına uyup şiir yazmayı seçmesinde iki olgu var: Bir olumlayan, biri olumlamayan. Eğer şair yalnızca birinci evreyi yaşasaydı, okur olarak kalırdı. Onu şiir yazmaya yönlendiren dürtü olumlamama evresinden kaynaklanır. Şairin doğuştan gelen ve şiir yazmaya uygun yapısı ve yeteneği onun okur evresinden şiirsel üretim evresine geçmesini sağlar.

Mikel Dufrenne gibi estetikçi felsefecilerin, T.S. Eliot gibi şairlerin sözünü ettiği gelenek, öteki şairlerin yapıtlarının tarihsel birikimidir. Bu gelenek içinde yer alan şairler sanki birer telefon direğine, televizyon ara istasyonuna benzerler; hepsi tek başınadır ama aralarında bir iletişim bağı vardır.

Genç şairler şiirlerini bu gelenek içinde (bu geleneğe göre değil) ve bu gelenekten itibaren yazmaya başlarlar; şairler şiirlerini bu geleneğe göre (ona tipatip uygun olarak) yazacak olsalardı, şiir zanaatkar işi «jargon» düzeyinde kalırdı.

Şiirsel söylemi öteki şairlerden öğrenen genç şair, şiirsel gerçeği de hayatından, kendi hayatından, başkalarının hayatından, nesnel gerçeklerden öğrenir. Bir şairin bunları başkalarının yapıtlarından öğrenmesine pek olanak yoktur. Kendi telefon direğine, kendi telgraf direğine, kendi vericisine sahip olmak istemiyorsa o başka... O zaman bütün zamanını boşa geçirecek demektir.

özdemir ince

AKDENİZ'DEN MERHABA !

Yayın yaşamımıza 8 sayfacık bir SEÇKİ-DERGI ile başlıyoruz. Çağdaş şiirimizin ağırlıklı olarak 60-70-80'li yıllarını sınırlı örneklerle de olsa tanıtmaya çalışacağız. Ülkemizde şiire emek veren yayıncılar-kitaplar-dergiler- vb. 'antoloji' işlevimizi sağlayan kaynaklarımız olacak doğallıkla, konuk şairlerimizle birlikte.

Ve öte yandan, şairlerimizin yeni ürünleriyle de sürekli beslenecek yapraklarımız.

Yöremiz AKDENİZ'e ve DÜNYA ŞİİRİ'ne ayrılan sayfaların yanısıra şiir üstüne Deneme-Değini-Eleştiri-Tanıtım-Aforizma... düzyazı ürünlerin de şiir dostlarına yararlı olacağı kanısındayız.

Her sayımızın bir de şiir eki olacak: ANİ-POSTER.

YAŞASIN ŞİİR !

AKDENİZ KİTAP KULÜBÜ

AŞK

Öyle sevdim ki seni,
Öyle sine sensin ki!

Kuşlar gibi cıvılda
Tattırдыңın acılar..

al Siny a

AKDENİZ SANAT

AYLIK KÜLTÜR VE SANAT DERGİSİ * SAYI : 1 * MART 1991 * 5000 TL.

Fotoğraf : Fikret OTYAM

* Salah BİRSEL * Ceyhun Atuf KANSU * Ahmet ADA * Öner YAĞCI
 * Benan ŞAHBAZ * Müslim ÇELİK * İlyas HALİL * Abdullah TEKİN
 * Tahsin ŞİMŞEK * Süha TUĞTEPE * Fazlı YALÇIN * Hasan ŞİŞLİ
 * Cavit SARIKAYA * Turgay DEĞİRMENCİ * Vecihi SARISÖZEN
 * Salih MERCANOĞLU * Bilsen BAŞARAN * Şebnem ŞAHİN

SEÇKİ : A. KADİR

İNSAN

ŞİİR DERGİ + SEÇKİSİ

YENİ DİZİ: 2

MAHMUT TEMİZYÜREK

Şairler Yeni Giysi Sevmezler

AHMET İNAM

Ne Arar Şairler Hayatımızda? -II-

AHMET UYSAL

Ahmet Necdet'in Ay Kasidesi'ne
Ek Gazel

HÜSEYİN YURTTAŞ

Yirminci Yüzyıl Ağtılar / Postallar

YUSUF ALPER

Uğramak

HASAN ŞİŞLİ

Yakınlıklar VII / Yazılı Kaya

METİN DEMİRTAŞ

Dağınık Satırlar

HAKKI ENGİN GİDERER

Biraz Aşktozu Biraz Samanyolu
Biraz Neptün

JEAN-CLAUDE RENARD

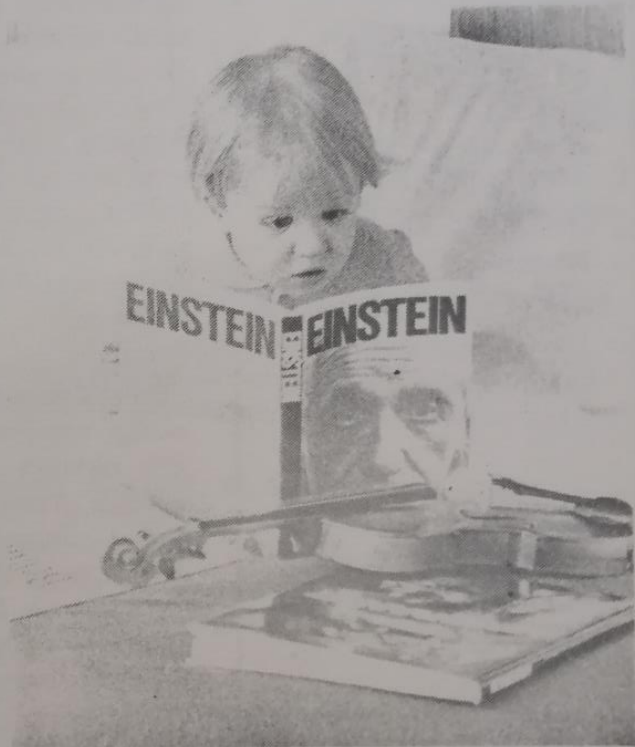
(Ahmet Necdet)
İnsanı Varlığa Adamak

VALERİU VELİMAN

(V Veliman - M. Mahzun Doğan)
Şafağı Yaşamak

ISSN 1300-753 X

50.000 LİRA

kedi

ŞİİR SEÇKİSİ

ÖZEL BÖLÜM:

ALİ CENGİZKAN

İNSAN

ŞİİR DEFTERİ 1

- Haydar Ergülen : Şiir Benim Neyim Oluyor / 3
 Mahmut Temizyürek : İnsan'a Zarfsız Mektup / 7
 Veysel Çolak : Her Şiir Kendinden Yana / 9
 Ahmet İnam : Buhurdan / 12
 Cemil Köksal : Düşünce Coğrafyası / 17
 Hüseyin Ferhad : Şamanın Ş Harfi / 20
 Derya Çolpan : Haydar Ergülen Şiiri Üzerine On Küçük İddia / 21
 Cem Uzungüneş : 40 Şiir ve Bir... / 22
 Murat Batmankaya : Yatağında Bir Ormanla Uyumak / 23

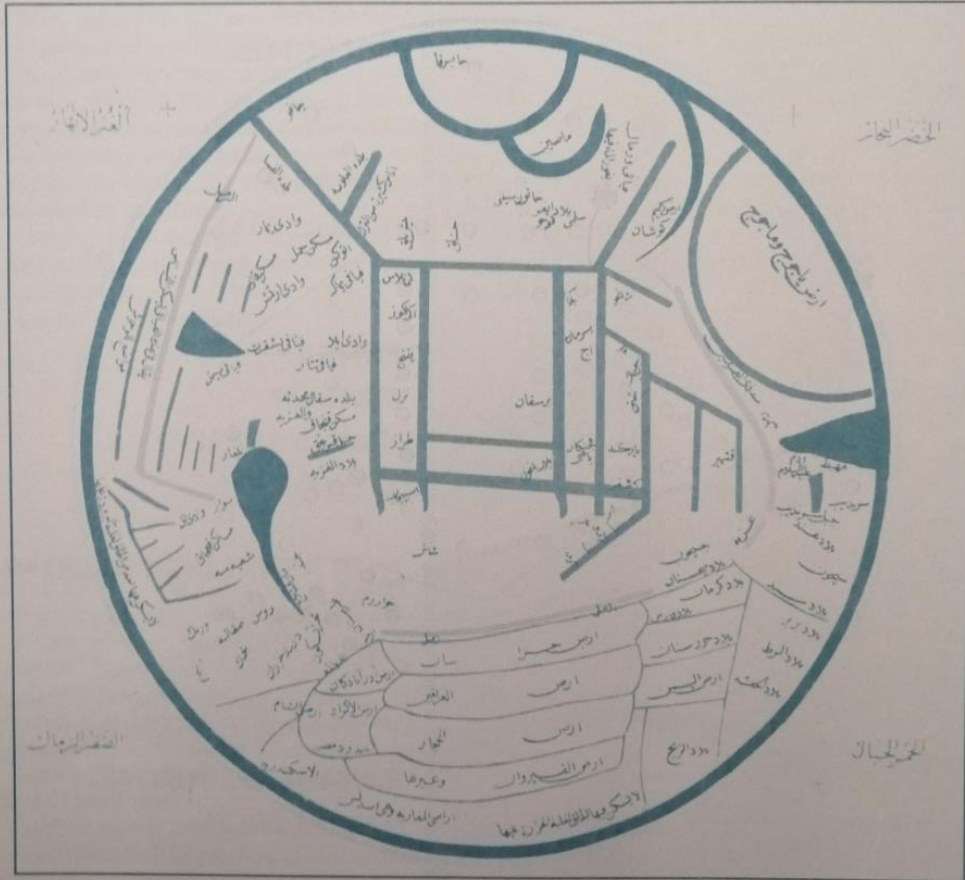
ŞİİRLER

- Fergun Özelli / 5 Ahmet Uysal / 6
 Salih Mercanoğlu / 8 A. Hicri İzgören / 10
 Hasan Şişli / 11 Arkadaş Z. Özger / 13
 Hüseyin Köse / 14 Serap Erdoğan / 15
 Zeynep Köylü / 16
 Victor Hügo - Mehmet Mümtaz Tuzcu / 18
 Coşkun Yerli / 19 Hakkı Engin Giderer / 24
 Emily Dickinson - Anıl Meriçelli - Ahmet Necdet / 25

NEVZUHR

Edebiyat - Kùltür - Sanat

Sayı: 1
Ocak 2008

Tarihteki ilk Türk haritasını Kaşgarlı Mahmut çizdi.
Araplara Türk dünyasını tanıtmak amacıyla çizilmiş olan harita merkez olarak Balasagun'u alıyor.

MAVİ PORTAKAL

Üç ayda bir yayımlanır.
Yıl/4 Bahar '99 Sayı/19 ISSN 1300-8749

Dursun KÖSE

A.Ü.TÖMER Antalya Şubesi Adına Sahibi
ve Genel Yayın Yönetmeni

Ergün ÖZSOY

Yazı İşleri Müdürü

G.Bayram ÖZDEMİR

Yayına Hazırlık
Dizgi&Tasarım

A.Ü.TÖMER Şubeleri Temsilcileri

Yener Lütfi MERT /Ankara / 0312.4355320
Aysun GÜRGÜZ / İstanbul / 0212.2307083
Yüksel KOÇAK / Trabzon / 0462.3260381
Halil ÇAĞLAR / Bursa / 0224.2507297
Ferah ÇETİN / Konya / 0332.3504416

Yayımlanan yazılardan çıkarılabilecek yargı, düşünce ve saptamalardan yazarları sorumludur. Gönderilen yazılar yayımlansın yayımlanmasın iade edilmez. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir. Dergimizi TÖMER Şubelerinde ve büyük kitabevlerinde bulabilirsiniz.

Yazışma Adresi

Ankara Üniversitesi TÖMER Antalya Şubesi
Sinan Mah.Cebesoy Cad. No: 26
07100 - ANTALYA
Tel: 0.242.3125013-14 Fax:0.242.312 43 75

ÖZGEÇMİŞ

Adı ve SOYADI	Havvana ALTINTAŞ
EĞİTİM DURUMU	
Mezun Olduğu Lise	Hızır Reis Ticaret Meslek Lisesi, Antalya
Lisans Diploması	Akdeniz Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, Antalya
Yabancı Dil / Diller	İngilizce
İŞ DENEYİMİ	
Çalıştığı Kurumlar	Anadolu Mektebi Projesi Danışman Öğretmen, Antalya